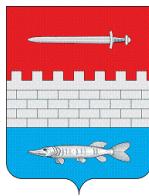

**СОВЕТ ЛЕНИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул. 40 лет Победы д. 32,
с. Ленино, 423181

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЛЕНИНО АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

Жинүнең 40 еллығы урамы, 32,
Ленино авылы, 423181

тел.: (8-4348) 3-44-16, факс: (8-4348) 3-44-10; Lenin.nsm@tatar.ru

**Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль
районы Ленино авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

1 начे март 2018 ел

№ 41-85

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Ленино авыл жирлегенен
«Шәһәр тәзелеше буенча жирле нормативларын проектлауны раслау»

Россия Федерациясе Шәһәр тәзелеше кодексы,» Россия Федерацииндә жирле
үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында "2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ
номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында шәһәр тәзелеше эшчәнлеге
турында" 25.12.2010 елдагы 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы
нигезендә, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Ленин авыл жирлеге
Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Ленино авыл жирлегенен Шәһәр тәзелеше буенча жирле нормативларын проектлауны күшүмтә нигезендә расларга.
2. Әлеге каарарны мәгълүмат стендында һәм Интернет чөлтәрендә районның рәсми сайтында урнаштырырга..
3. Әлеге каарарның үтәлешен контрольдә тотуны Законлылык һәм хокук тәртибе, авыл хужалығы һәм жир мәсьәләләре буенча комиссиягә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Ленин авыл жирлеге башлыгы

В.М.Веретенников

**ЯҢА ЧИШМӘ РАЙОНЫ ЛЕНИНО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕЦ
ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ПРОЕКТЛАШТЫРУ**

ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР

2018 ел.

ЭЧТӨЛӨК

Яңа Чишмә районы Ленин авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның жирле нормативлары		бит
1 Өлеш. Гомуми нигезләмәләр		4
1.1. Билгеләнү өлкәсе һәм куллану, жирле нормативларын шәһәр төзелешен проектлау.		4
1.2. Терминнар һәм билгеләмәләр кулланыла торган (кулланылган) шул нормативлары шәһәр төзелешен проектлау		5
1.3. ТERRITORIAL planlashтыру		9
1.4. Планлаштыру территорииясендә		10
1.5. Гомуми оештыру һәм зонирование территорииясендә		10
2 өлеш. Селитет территорииясен шәһәр төзелеше проектлаштыру нормативлары		12
2.1. Гомуми таләпләр		12
2.2. Торак зонасының		13
2.3. Ижтимагый-эшлекле зона		22
2.4. Зона рекреацион әһәмияткә ия булган		28
3 Өлеш. Житештерү территориисе		30
3.1. Житештерү зонасы		30
3.2. Коммуналь-складская зонасы		35
3.3. Зонасының инженерлық инфраструктурасын		35
3.3.1. Су белән тәэммин иту		35
3.3.2. Канализация		42
3.3.3. Санитар чистарту		48
3.3.4. Жылышлық белән тәэммин иту		50
3.3.5. Газ белән тәэммин иту		51
3.3.6. Электр белән тәэммин иту		54
3.3.7. Объектлар элемтә		57
3.3.8. Урнаштыру инженерлық чeltәрләре		60
3.4. Зонаның транспорт инфраструктурасын		65
3.4.1. Гомуми таләпләр		65
3.4.2. Тышкы транспорт		65
3.4.3. Челтәре урамнар һәм юллар		68
3.4.4. Челтәре, жәмәгать пассажир транспорты		70
4 Өлеш. Зона авыл хужалығы куллану		71
4.1. Гомуми таләпләр		71
4.2. Объектларын урнаштыру, авыл хужалығы билгеләнешендәге		72
4.3. Зона өчен билгеләнгән алып бару, бакчачылық һәм дача хужалығы		73
Өлеше 5. Аеруча саклаулы территорииядә		78
5.1. Гомуми таләпләр		78
5.2. Жирнең су саклау зоналары су объектларын		79

5.3. Жир саклагыч урманнар	80
5.4. Жирнең тарихи-мәдәни билгеләнештәге	83
6 Өлеше. Зона махсус билгеләнештәге	83
6.1. Гомуми таләпләр	83
6.2. Зона урнаштыру зиратларны	84
6.3. Зона урнаштыру үләт	86
6.4. Зона урнаштыру илле каты көнкүреш калдыклары өчен	87
	нче
Өлеше, 7. Инженер әзерләү һәм яклау, территорияне	88
7.1. Гомуми таләпләр	88
7.2. Корылмалары һәм чаралары яклау өчен от су басу	89
7.3. Корылмалары һәм чаралары өчен яклау нче затопления	90
7.4. Саклау буенча чаралар нче сейсмических воздействий	90
Өлеше 8. Эйләнә-тире мохитне саклау	93
8.1. Гомуми таләпләр	93
8.2. Табигать ресурсларын рациональ рәвештә куллану	94
8.3. Атмосфера һавасын саклау	94
8.4. Су объектларын саклау	96
8.5. Саклау туфракларны	98
8.6. Защита от тавыш та керми һәм вибрации	100
8.7. Защита от электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений	103
8.8. Радиационная куркынычсызлык	106
8.9. Разрешенные параметрлары рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын кеше һәм яшәү шартлары	106
8.10. Җайга салу микроклимата	107
Өлеше 9. Саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)	109
9.1. Гомуми нигезләмәләр	109
9.2. Зона мәдәни мирас объектларын саклау	110
Өлеше 10. Файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халық төркемнәре	113
10.1. Гомуми нигезләмәләр	113
10.2. Таләпләр биналарга, корылмаларга һәм социаль инфраструктура объектларына	114
10.3. Таләпләр параметрлар юллары, проходов тәэмин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затлар	114
11 өлеш. Янгынга каршы таләпләр	116
11.1. Гомуми нигезләмәләр	116
11.2. Биналар һәм корылмалар арасында янгынга каршы аермалар буенча таләпләр	117
11.3. Таләпләр проездам янгын сүндерү машиналары әзәр биналарга һәм корылмаларга	120
11.4. Таләпләр урнаштыру сұлыкларны янгын сүндерү гидранты һәм	121
11.5. Таләпләр урнаштыру янгын сүндерү депосы	121

Часть12. Инженер-техник чаалар, гражданнар оборонысы	124
12.1. Гомуми нигезләмәләр	124
12.2.Планлаштыру һәм объект булган торак пунктлар.	125
Күшымта 1. Жирлек чикләрендә территория балансының зоналаштыру һәм Үрнәк формасы	128
Күшымта 2. Генераль планның төп техник-икътисадый күрсәткечләре жирлеге	131
Күшымта 3. Планлаштыру проектының төп техник-икътисадый күрсәткечләре	137
Күшымта 4. Структурасы һәм типология иҗтимагый үзәкләр һәм объектларын иҗтимагый-эшлекле зонаның	140
Күшымта 4/1. Күрсәткечләр плотности төзү жир территориаль зоналар	141
Күшымта 5. Норма исәпләү учреждениеләре һәм предприятиеләре һәм хезмәт күрсәтү күләмнәре өчен жир кишәрлекләрен, аларны урнаштыру	142
Күшымта 6. Норма чыгым су кулланучылар	151
Күшымта 7. Укрупненные күрсәткечләр электропотребления	154
Күшымта 8. Нормалар, электр энергиясен, жылылык	155
Күшымта 9. Күрсәтмәләр буенча оештыру коймалар куелды һәм мәйданнары, жир-предприятиеләр, биналар һәм корылмаларны	156

Жирле нормативлары шәһәр төзелешен проектлау
Ленино авыл жирлеге яңа Чишмә районы Татарстан Республикасы.

Яңа Чишмә районы Ленин авыл жирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыруның әлеге
жирле нормативлары (алга таба - нормативлар) Россия Федерациясенең 29.12.2004 ел,
№190 – ФЗ шәһәр төзелеше кодексы, 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы
«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» гы
Федераль закон, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәnlеге
турында» 25.12.2010 ел, №98-ТРЗ Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнде.,

Нормативларны раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү Татарстан Республикасы
законнары таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

1 өлеш. Гомуми нигезләмәләр.

1.1 Билгеләнү өлкәсе һәм куллану, жирле нормативларын шәһәр төзелешен проектлау.

1.1.1. Әлеге нормативлар Яңа Чишмә районының Ленин авыл жирлеге территориясен
планлаштыру, шәһәр төзелеше зоналаштыру һәм планлаштыру документларын эшләү,
килештерү, экспертиза, раслау һәм тормышка ашыру вакытында кулланыла, шулай ук
дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, контроль һәм күзәтчелек органнары
тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

1.1.2. Нормативларда кеше тормышының уңайлы шартларын тәэммин итүнең,
территорияне тотрыклы үстерүгә, транспорт инфраструктурасы комплексын үстерүгә,

табигый ресурслардан рациональ файдалануга юнәлтелгөн минималь исәп-хисап күрсәткечләре бар.

1.1.3. Нормативлар минималь исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

- билгеләү нәтижәлелекне куллану, территорияләрне төрле билгеләнештәге карап, аларның урнашу, шулай ук нче этап последовательного ирешү, куелган бурычларны үсеш мондый территорияләрне;

- билгеләү ихтыяжларын территорияләрендә төрле билгеләнештәге;

- қуләмнәрен билгеләү өчен жир кишәрлекләрен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен кирәkle булган, дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар;

- социаль хезмәт күрсәту объектларының төрле типтагы объектларга hәм төрле плannаштыру hәм башка шартларга карата ераклыклар билгеләү юлы белән hәркемгә дә уңайлы булуын тәэммин итү;;

- билгеләү проектларын әзерләгендә плannаштыру hәм ызанлау проектларын:

ә) қуләмен жир участоклары өчен кирәkle эксплуатацияләү гамәлдәге биналарны, корылмаларны;

б) проектлана торган урамнар, юллар, биналар, төрле типтагы корылмалар арасында төрле планировкалар шартларында ераклык;;

- билгеләү башка параметрларын территориясен үстерү каршындагы градостроительном проектлау.

1.1.4. Эшләгендә, килештерү, экспертиза, раслау hәм гамәлгә ашыру документлар территориаль плannаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру hәм территория плannаштырганда кирәк ук таянып эш итәргә нормативами шәһәр төзелешен проектлау Россия Федерациясе.

1.2. Терминнар hәм билгеләмәләр кулланыла торган (кулланылган) шул нормативлары шәһәр төзелешен проектлау.

1.2.1. Автостоянка ачык типтагы - ачык мәйданчыклар билгеләнгән саклау өчен яки автомобильләр кую.

1.2.2. Генераль планы жирлеге – документ төре территориаль плannаштыру муниципаль берәмлеге билгели торган максатлар, бурычлар hәм юнәлешләр территориаль плannаштыру жирлеге hәм этаплары, аларны гамәлгә ашыру эшләнелә торган тәэммин итү өчен тотрыкли үсеш территориясе.

1.2.3. Кунак өе урыннары - ачык мәйданчыклары өчен билгеләнгән кратковременного саклау (урыннары) җинәл автомобиль.

1.2.4. Градостроительная эшчәнлеге - эшчәнлеге буенча территорияләрне үстерү, осуществляемая рәвешендә территориаль плannаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияләрне плannаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзү, капиталь ремонт, реконструкция, капиталь төзелеш объектларын.

1.2.5. Градостроительное зонирование - зонирование муниципаль берәмлеге территорияләрен билгеләү максатларында, территориаль зоналар hәм билгеләү hәм дәүләт төзелеше регламентларын.

1.2.6. Шәһәр төзелеше регламенты - устанавливаемые чикләрендә тиешле территориаль зоналар төрләрен разрешенного жир кишәрлекләрен файдалану, оптимист буларак, барлыгы, бу эш өстендә hәм астында поверхностью жир hәм кулланыла процессында аларны төзү hәм киләчәктә эксплуатацияләү капиталь төзелеш объектларын, ин чик

(минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре жир һәм чик параметрлары разрешенного төзелеш, реконструкция, капиталь төзелеш объектларын, шулай ук чикләуләр жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектлары.

1.2.7. Градостроительная емкость (ешлыгы куллану, төзү) территорииядә төзелеш күләме, ул туры роле һәм урыны территорииасен планировочной структурасында торак пункт. Чагыла курсаткечләре плотности төзү, коэффициенты территориине төзү.

1.2.8. Чикләре юлына бүләп бирелгән полосаның автомобиль юллары территориияләре чикләре шәғылъләнүче автомобиль юллары, аларның конструктивными элементлары һәм дорожными сооружениями. Кинлеге юлына бүләп бирелгән полосаның нормируется категориясенә қарап, юллар, конструкцияләр земляного катламының һәм башка техник характеристикалары.

1.2.9. Чикләре техник (сак) зоналарын инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләр - территориияләре чикләре билгеләнгән тәэммин итү өчен, хезмәт күрсәту һәм куркынычсыз эксплуатацияләү наземных һәм жир асты транспорт һәм инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләр.

1.2.10. Территорияләре чикләре һәйкәлләрне һәм ансамбльләре - чикләренә жир кишәрлекләрен һәйкәлләрне шәһәр төзелеше һәм архитектура һәйкәлләрен тарих, археология һәм монументального сәнгать торучы дәүләт саклау.

1.2.11. Чиген саклау зоналарын мәдәни мирас объекты - территориияләре чикләре нигезендә билгеләнгән проектын саклау зоналарын мәдәни мирас объекты әзерләнгән бу закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясенең мәдәни мирас объектларын саклау турында.

1.2.12. Су саклау зоналары чикләре - территориияләре чикләре, сулыкларның акваториям елгалар, күлләр һәм башка өске су объектларын, аларда билгеләнә маңсус режим хужалык һәм башка төр эшчәнлек булдырмау максатларында пычрату, чүп үләннәр басып китү, заиления һәм тотылып бетү алдында, су объектларын, шулай ук яшәү тирәлеген саклау хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы.

1.2.13. Чикләре яр буе зоналары (полоса) - территориияләре чикләре эчендә су саклау зоналарын, аларда нигезендә Су кодексы, Россия Федерациясе кертелә, өстәмә чикләуләр һәм табигаттән файдалану. Чикләрендә яр буе зоналары рәхсәт ителә объектларын урнаштыру исемлеге һәм тәртип урнаштыру, алар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

1.2.14. Чикләре санитар саклау зоналары чыганаклары, эчә торган су белән тәэммин итү - зоналары чикләре I һәм II поясов, шулай ук кырыс зонасының II поясы:

чикләре зона I посы санитар саклау - чикләренә огражденной территорииасендә водозaborных корылмалары, мәйданчыклары, төп сууткәргеч корылмалар, аларда билгеләнгән катый сакчылык режимы һәм рәхсәт ителми урнаштыру, биналарны, корылмаларны һәм коммуникацияләр белән бәйле булмаган эксплуатацией водоисточника. Чикләрендә I посы санитар саклау тыела дайми һәм вакытлыча яшәү кешеләр түгел бәйле турыдан-туры эше белән бу сууткәргеч корылмалары;

чикләре зонасының II посы санитар саклау - территорииасе чиген, турыдан-туры әйләнәтире генә түгел, чыганаклар, ә аларның притоки, анда билгеләнгән режимын чикләү төзелеш һәм хужалык жирләрне файдалану һәм су объектларын;

чикләре кырыс зонасының II посы санитар саклау - территорииасе чиген, турыдан-туры

янындагы акваториясендә водоисточников һәм выделяемой территориисе чикләрендә II поясы буенча чикләре буйлап яр буе полосасын белән режимом чикләүләр хужалык эшчәнлеге.

1.2.15. Чикләре санитар-саклау зоналары - территорииләре чикләре, отделяющих сәнәгать мәйданчығы нче торак төзелеше, рекреацион зоналар, ял иту зоналарын һәм курортлары. Кинлеге санитар-саклау зоналары, режимы, аларны карап тоту һәм куллану белән билгеләнә турындагы законнар нигезендә халықның санитария-эпидемиология иминлеге.

1.2.16. Юл - обустроенная яки приспособленная һәм используемая өчен транспорт чаралары хәрәкәте полосасы жир йә өслеге ясалма корылмалар. Юл үз эченә ала, бер яки берничә проезжих өлешләрен, тротуарлар, обочины һәм разделительные полосасының вакытта аларның булмавы.

1.2.17. Торак районы - структурный элементы селитебной территориисендә.

1.2.18. Жир кишәрлеге бер өлеше, өске жир булган фиксированные чикләре, мәйданы, фотопортаж, хокукый статусын һәм башка характеристикаларын, отражаемые бу земельном кадастре һәм документларда дәүләт теркәвенә алу;

1.2.19. Зона аерым шартлары, куллану, территорииләрне саклау, санитар-саклагыч зоналар, саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен), Россия Федерациясе халыкларының (алга таба - мәдәни мирас объектлары), водоохраные зоналар, санитар саклау чыганаклары, эчә торган һәм хужалык-көнкүреш су, саклаулы зона объектлары, башка зоналар, устанавливаемые нигезендә Россия Федерациясе законнары.

1.2.20. Инженерлык тикшеренүләр өйрәнү, табигый шартлар һәм факторлар техноген йогынтысын максатларында рациональ һәм куркынычсыз файдалану, территорииләрне һәм жир аларның вәкаләтләре әзерләү мәгълүматлар нигезләү буенча материалларны өчен кирәkle территориаль планлаштыру, территориине планлаштыру һәм архитектуратөзелеш проектлау.

1.2.21. Квартал-магистраль яки торак урамнары белән чикләнгән қызыл линия чикләрендә төзелешнең планировкасы берәмлеке..

1.2.22. Саклана торган төзелеш кварталы - квартал, аның территориисендә проектлаштыру, планлаштыру һәм төзелеш вакытында һәм (яки) яңа төзелеш фондының 25% тан да артмаган өлешен тәшкил итә. 1.2.23. Коэффициент төзү (Кз) - мәнәсәбәт территориисендә жир кишәрлекен, ул булырга мөмкин белән мәшгуль зданиями, ко бәтен мәйданы участогы.

1.2.24. Коэффициент плотности төзелеш жир участогы (Кпз) - мәнәсәбәт мәйданда барлык катлы биналар һәм корылмалар к мәйданы участогы.

1.2.25. Коэффициент яшелләндерү - мәнәсәбәт территориисендә жир кишәрлекен, ул булырга тиеш мәшгуль яшеллеккә наследованиями, ко бәтен мәйданы участогы (бу процент).

1.2.26. Қызыл линия - чиге, отделяющая территориясен кварталының, микрорайон һәм башка элементлар планировочной структурасын нче урамнары, юллары, юллары, мәйданнарын, шулай ук башка жирләрнен гомуми файдаланудагы.

1.2.27. Линиясен төзү - чиге төзү, устанавливаемая урнаштырганда биналарын, корылмаларын белән отступом нче қызыл линия яки нчы жир участогы чикләренең.

1.2.28. Маломобильные гражданнар - кешеләр, испытывающие кыенлыклары каршында самостоятельном передвижении, хезмәтләр алу, кирәkle мәгълүмат яки шул

ориентировании бу киңлегендә (инвалидлар, зат 60 яштән узган затлар белән вакытлы яки стойкими сәламәтлекләренә, авырлы хатын-кызылар, затлар балалары белән З яшкә, шул исәптән балалар арбасы, шулай ук башка затлар, испытывающие кыенлыклары хәрәкәттә һәм (яки) потреблении хезмәтләр үз көченә тотрыкли яки вакытлыча физик житмәү, мәжбүри куллану өчен, үз хәрәкәт итү өчен кирәkle чарапар, җайлланмалар).

1.2.29. Торак пункт терриориясенең составында җирлек булып тора урыны, яшәү, кешеләрне ничек территориаль берәмлек булган рәсми географик исеме, законнары нигезендә билгеләнгән вакытта тиешле статус (категория) һәм сосредоточенню кирәк чикләрендә фиксированных totashkan җир.

1.2.30. Мәжбүри норматив таләпләре – нигезләмәне куллану, алар, һичшиксеz. Мәжбүри норматив таләпләре китерелгән, нигездә, текстында норматив документ.

1.2.31. Озелененная территориясе бер өлеше территориие табигый комплекс, анда урнаша ясалма булдырылган бакча-парковые комплекслары һәм объектлары - парк, бакча, сквер, бульвар; территориясендә торак, жәмәгать, эшлекле, коммуналь, житештерү билгеләнешендәге, кимендә 70% өстендә хезмәт күя торган яшеллеккә наследиями һәм башка растительным покровом.

1.2.32. Отступ төзү - арасы қызыл линиясе яки чит илләрдә җир кишәрлеге һәм стеной биналар, төзелмәләр, корылмалар.

1.2.33. Охранная зона мәдәни мирас объекты - территория чикләрендә, аның сакланышын тәэмин итү максатыннан мәдәни мирас объекты, аның тарихи ландшафтном чолганышында билгеләнә аерым режим куллану җирләрне ограничивающий хужалык эшчәнлеге һәм запрещающий төзү, гайре куллану маҳсус юнәлтелгән чарапарны саклау һәм регенерацию тарихи-шәһәр төзелеше яки табигать мохитен саклау мәдәни мирас объекты. Зона һәйкәлләрне саклау белән билгеләнә өчен дә аерым тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен өчен, шулай ук аларның ансамбльләре һәм комплекслары, шулай ук маҳсус обоснованиях өчен целостных тарихи шәһәр (тарихи зоналары җирлекләре һәм башка объектлар).

1.2.34. Пандус - корылма ия булган кеше продольный уклон, оборудованное һәм билгеләнелгән өчен вертикаль перемещения az хәрәкәтләнүче гражданнарың, шул исәптән инвалидларның креслах-колясках белән бер дәрәҗәдәге я горизонталь, я вертикаль өстендә икенче көнне билгеләнгән таләпләр нигезендә төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре, Россия Федерациясе.

1.2.35. Жәяүлеләр зonasы-жәяүлеләр өчен билгеләнгән территория..

1.2.36. Халык тыгызлығы төзү - суммар поэтажная төзелеш мәйданы наземной өлеше биналар һәм корылмалар төзү, габаритах тышки диварлар, приходящаяся берәмлекенә территориясе участогы (квартал) (мен кв. м/га).

1.2.37. Кагыйдәләренә, җирдән файдалану һәм төзелеш - документ, шәһәр төзелешен зоналаштыру, ул раслана норматив хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының һәм анда билгеләнә территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, тәртибе куллану мондый документ һәм кертү тәртибе һәм аңа үзгәрешләр.

1.2.38. Тәкъдим ителә торган норматив таләпләр нигезләмәнен булган тәкъдим рәвешендә генә; рөхсәт ителә чигенчече тиешле обосновани каршындагы генераль планын эшләү һәм территория планлаштырганда документлар. Китерелгән бу хезмәтләрне курсәтүчеләр приложениях.

1.2.39. Реконструкция - параметрларын үзгәртү, капиталь төзелеш объектларын һәм аларның өлешиләрен (урләр, күп катлы (алга таба - этажность), мәйданы, күрсәткечләр житештерү қуәтләре, күләмен һәм сыйфатын инженер-техник тәэмин итү.

1. 2.40. Зәңгәр линияләр-елгалар акваторияләренең, шулай ук гамәлдәге һәм проектлана торган ачык сулыкларның нормаль терәк горизонты буенча билгеләнә торган чикләре.

1.2.41. Белешмә күшымта – күшымталар урын алган тасвирилау, күрсәткечләр һәм башка мәгълүмат.

1.2.42. Төзу - булдыру, биналарны, корылмаларны (шул исәптән урынында сносимых капиталь төзелеш объектларын).

1.2.43. Автомобильләр өчен Стоянка (автостоянка) - бина, корылма (бер өлеше биналар, корылмалар) яки маҳсус ачык мәйданчык билгеләнгән гына саклау өчен (уриннары) автомобиле.

1.2.44 Территориаль зона - зона, бүлеп бирелгән территориясе составында, обладающие теләкләр белән функциональными, средовыми һәм пространство-планировочными яғыннан, характеристикалары, алар өчен жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре билгеләнде чикләре һәм урнаштырылган шәһәр төзелеше регламентлары.

1.2.45. Территориясендә гомуми файдаланудагы - территориясен, алар беспрепятственно файдалана неограниченный затлар даирәсе өчен (шул исәптән, мәйдан, урам эчендәге юллар, яр, скверлар, бульвары).

1.2.46. Территориаль планлаштыру - планлаштыру һәм территорияләр үсеше, шул исәптән билгеләү өчен функциональ зоналар, зона семинар капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар, аерым шартлары булган зоналар файдалану территорияләрен.

1.2.47. Урам - мәйдан, гомуми файдаланудагы ограниченная красными линияләре шәһәрнең урам-юл чөлтәре.

1.2.48. Тотрыкли үсеш территорияләре тәэмин итү " шәһәр төзу эшчәнлеген башкарганда куркынычсызлык һәм уңайлы тормыш шартлары кеше чикләү тискәре йогынты хужалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә һәм тәэмин итү, саклау һәм рациональ файдалану буенча табигый ресурслар мәнфәгатьләрендә әлеге һәм киләчәк буын.

1.2.49. Функциональ зона - зона, алар өчен документлар территориаль планлаштыру билгеләнгән чикләре һәм функциональное билгеләү.

1.2.50. Функциональное зонирование территориисендә - бүленеш территориинен зонасын каршындагы градостроительном планлаштыру территорииләрен үстерү белән билгеләмәсе белән төр шәһәр куллану билгеләнгән зоналары һәм чикләүләр, аларны куллану.

1.2.51. Черта торак пункт – закон линиясе урнаштырылган, отделяющая жирнең, шәһәр яисә авыл торак пункты нче бүтән категориядәге жирләргә.

1.3. Территориаль планлаштыру.

1.3.1. Территориаль планлаштыру – планлаштыру һәм территорияләр үсеше, шул исәптән билгеләү өчен функциональ зоналар, зона семинар капиталь төзелеш объектларын урнаштыру өчен дәүләт яки муниципаль ихтыяжлар, аерым шартлары булган зоналар файдалану территорияләрен.

1.3.2. Документларда территориаль планлаштыру булырга тиеш билгеләнгән төп максатлары һәм күрсәткечләр тәэммин итүче тотрыклы үстерү, территориянен, халыкның яшәү сыйфатын күтәрү һәм рациональное куллану территориаль һәм табигый байлыклар министрлыгы, шулай ук мәшгульлек эшкә сәләтле халык.

1.3.3. Генераль план – документлар территориаль планлаштыру турында, определяющая стратегиясен һәм аның территориаль, социаль - икътисадый, шәһәр үсесе һәм шартлары, мохит формалаштыру халыкның яшәеше.

1.3.4. Генераль планы, муниципаль берәмлеге эшләнә нигезендә расланган схемой Татарстан Республикасы территориаль планлаштыру һәм схемой территориаль планлаштыру яңа Чишмә муниципаль районы.

1.3.5. Тәртип эшләү, килештерү һәм раслау, шулай ук составына документлар генераль планы билгеләнә таләпләренә туры китереп Шәһәр төзелеше кодексының .

1.3.6. Генераль планда муниципаль берәмлеге кирәк предусматривать рациональную чират үстерү. Шул ук вакытта билгеләргә кирәк үсеш перспективалары читтә исәп-хисап срокы, шул исәптән һүжүмиятле хәл иту буенча территориаль үстерү, функциональному зонированию, планировочной структурасында, инженер-транспорт инфраструктурасы рациональ файдалану, табигый байлыклар һәм әйләнә-тирәлекне саклау.

1.3.7. Исәп-хисап вакыты дип санарага:

I чор – 15 ел яки 2030 елга кадәр.

1.3.8. Халык саны хисап вакыты кирәк билгеләве нигезендә әлеге үсеш перспективалары турында жирлеге системасында торактан күчерү исәпкә алып, демографик фаразын естественного һәм механика арту халыкны һәм сезонлы миграций.

1.3.11. Техник-икътисади күрсәткечләрен генераль планы китерелә, бу исходный елга, аны эшләү һәм этапам аны тормышка ашыру нигезендә приложениесе 2 әлеге Нормативларга.

1.4. Планлаштыру территориясендә.

1.4.1. Әзерлек төзелгән территорияне планлаштыру документларын башкарыла тотрыклы үстерүне тәэммин иту максатларында территорияләрне бүлеп бирү элементларын планировочной структурасын (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар), чикләрен билгеләү, жир кишәрлекләре һәм аларда урнашкан капитал төзелеш объектлары, жир участоклары чикләрен өчен билгеләнгән төзелеше һәм урнаштыру линия объектларын (автомобиль юллары, электр тапшыру линияләре, элемтә линияләрен (шул исәптән линейно-кабель корылмаларын), нефть үткәргечләр, газ үткәргечләрне һәм башка торба).

1.4.2. Әзерләү, территорияне планлаштыру проектының гамәлгә ашырыла бүлеп бирү өчен элементларын планировочной структурасын билгеләү параметрлары ачуга үсеш элементларын планировочной структуралары.

1.4.3. Чикләре урам-юл чөлтәрен обозначаются красными линияләре, алар отделяют әлеге территорияне нче кишәрлекләрен башка территориаль зоналар. Урнаштыру объектларын капитал төзелеш чикләрендә красных линияләрен участокларында урам-юл чөлтәрен рәхсәт ителми.

Читкә красных линия урамы ягына таба яки мәйданнары булырга тиеш түгел, чыгыш ясау, бина һәм корылмалар. Чикләрендә красных линияләрен урнаштыру рәхсәт ителә конструктив элементлар юл-транспорт корылмалары (баганаларын путепроводов, баскыч

һәм пандусных сходов жәяулеләр кичү урыны, тукталыш павильоннары пунктларында жәмәгать транспорты).

Аерым очрактарда исәпкә алып, гамәлдәге үзенчәлекләрен участогы (поперечных юнәлешендәге һәм режимнарын һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге) чикләрендә красных линияләрен урнаштыру рәхсәт ителә:

- транспорт инфраструктурасы объектларын (мәйданы отстоя һәм кольцевания жәмәгать транспорты, разворотные мәйданчығы, мәйданы урнаштыру өчен диспетчерских пункта);
- аерым стационар булмаган объектларын саклау өчен, юлдаш хезмәт курсату жәяулеләрнең (мелкорозничная сәүдә һәм көнкүреш яғыннан хезмәт курсату).

1.4.4. Тәртип эшләү, килештерү һәм раслау, шулай ук составына документлар проектын планлаштыру билгеләнә таләпләренә туры китереп Шәһәр төзелеше кодексының Татарстан Республикасы.

1.4.5. Планлаштыру проектының техник-икътисадый курсаткечләре әлеге нормативларга З күшүмтасы нигезендә китерелә.

1.5. Гомуми оештыру һәм зонирование территориисендә.

1.5.1. Ленино авыл жирлеге составына ике торак пункт керә:

Лениногорск авыллары..

1.5.2. Лениногорск авыл жирлеге территориисенең гомуми оештырылуы, техник-икътисади курсаткечләрне анализлау нигезендә кабул ителгән планлаштыру карарларының берничә эскиз вариантын чагыштыру нигезендә, ягулық-энергетика, су, территориаль, хезмәт һәм рекреацион ресурсларның, әйләнә-тирә мохитнең торышын, алга таба аларның үзгәрешен фаразлауны, икътисади базаны үстерүне, социаль-демографик вәзгияттыне үзгәртүне һәм халықның ин үңай тормыш шартларын тәэмин итү, табигый экологик системаларны һәм тарихи-мәдәни мирасны максималь саклап калуны исәпкә алып, аны рациональ куллану мөмкинлеген исәпкә алып башкарылырга тиеш.:

- мөмкинлекләрен үстерү, торак пунктларны хисабына булган территориаль (резервных территорииләре) һәм башка ресурсларын исәпкә алып башкару табигатьне саклау законнары таләпләрен;
- күтәрү мөмкинлекне нәтижәлелекне куллану, территорииләрне (хисабына арттыру плотности төзү) чикләрендә торак пункт, шул исәптән хисабына реконструкция һәм үсеш застроенных территорииләрне;
- таләпләр буенча законнары үстерү базары, жир һәм торак;
- мөмкинлекләр бюджеттан һәм жәлеп итү дәүләтнеке булмаган өчен инвестицияләр үсеше программаларын шәһәр жирлеге.

1.5.3. Исәпкә алып, преимущественного функциональ файдалану территориисе торак пунктларның подразделяется бу селитебную, житештерү, рекреационную, һәм зонасына маҳсус билгеләнештәге.

Селитебная территориясе билгеләнгән: урнаштыру өчен торак фондының торак, жәмәгать биналары һәм корылмалары, аерым коммуналь һәм сәнәгать объектларын да таләп итүче җайлланмаларын, санитар-саклау зоналары; өчен җайлланма арапашу юллары, урамнары, мәйданнары, парклары, бакчалары, бульваров һәм башка уртак файдалану урыннарын.

Житештерү территориясе билгеләнгән урнаштыру өчен сәнәгать предприятиеләре һәм алар белән бәйле объектларны, коммуналь-склад объектларын, корылмаларның тышкы транспорт.

Рекреацион территориясе керә сулыклар һәм башкалар угодья, алар белән берлектә, парклар, садами, скверами һәм бульварами, размещаемыми бу селитебной территориине формалаштыралар системасын ачык кинлекләрен.

Составына зонасы махсус билгеләнештәге ала керергә зона мәшгуль кладбищами, яшеллеккә наследиями махсус билгеләнештәге объектлар урнаштыру буенча калдыкларны куллану һәм башка.

1.5.4. Чикләрендә күрсәтелгән территорияләрне бүлеп бирелә зона төрле функциональ билгеләнештәге: торак тәзелеше, жәмәгать үзәкләре, сәнәгый, фәнни һәм фәнни-житештерү, коммуналь-склад, тышкы транспорт, массакүләм ял иту, саклаулы ландшафтларны, шулай ук аеруча саклаулы территория тыела яки чикләнә теләсә нинди эшчәнлеге, әгәр дә ул противоречит максатларга аны булдыру.

1.5.5. Резерв территориясендә кирәк предусматривать өчен перспектив үстерү, торак пунктларны үз эченә алган жир примыкающие к чиге буйлап (кырыенда) торак пункт.

Моннан тыш, астында резерв территориясендә бәлки алуға, авыл хужалығы жирләре түбән булуы белән кадастр бәясе ундырышлы жирләр, урман фонды жирләре, шулай ук жирләрен бүтән категориядәге.

1.5.6. Ихтияж резервных территорияләрендә билгеләнә 15 елга кадәр үсеше перспективаларын исәпкә алып, муниципаль берәмлек, билгеле бер документлар территориаль планлаштыру.

1.5.7. Расланганнын соң, чикләрен резервных территорияләрен икәнлекләре статусын һәм территорияләре аеруча режимом жир биләмәләреннән файдалану һәм алышмын төзү капитальными зданиями һәм сооружениями кадәр, аларны куллану буенча максатчан билгеләнеше нигезендә генераль планы.

Торак пункт жирләре составына резервных территорияләрен түгел влечет үзгәрешләр милек формасын, күрсәтелгән жирләрнен кадәр аларны этаплап тартып алу нигезендә генераль планын үтәү максатыннан, үзләштерү өчен төрле төрләрен төзү халкы мәнфәгатьләрен жирлеге.

Выкуп жир милкендә булган гражданнарның һәм юридик затларның һәм урнашкан чикләрендә резервных территорияләрне үстерү өчен жирлек, дәүләт һәм муниципаль ихтияжлар өчен башкарыла нигезендә жир һәм гражданлық законнарында һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы.

1.5.8. Жир кишәрлекләренә бакчачылык алып бару өчен кирәк предусматривать читтә резервных территорияләрен, планлаштырылучы үстерү өчен торак пунктларны на расстоянии мөмкинлеген жәмәгать транспортында яшәү урыннарыннан да артык түгел 1 сәгать.

1.5.9. Акча бүлеп бирү резервных территорияләре өчен кирәkle үстерү, торак пунктларны, кирәк предусматривать үсеше перспективаларын исәпкә алып, торак тәзелеше өчен шартлар булдыру, алып бару гражданнар шәхси ярдәмче хужалыкларны, фермерлыкны, бакчачылык, бакчачылык, дача хужалығы, төзү буферных зоналар өчен выпаса йорт терлек, ялны оештыру, халыкның ихтияжын жир участокларында урнаштыру өчен зиратларны, склады көнкүреш калдыкларын исәпкә алып, аларны киләчәктә киңәйтү.

2 өлеш. Министрлыкның эш группалары селитебной территориисендә

2.1. Гомуми таләпләр.

2.1.1. Селитебная территориясе формалаша исәпкә алып, взаимоувязанного урнаштыру, торак, ижтимагый-эшлекле зоналарны, аерым коммуналь һәм сәнәгать объектларын да таләп итә торган җайланма санитар-сактау зоналарын исәпкә алып, урам-юл чөлтәре, яшелләндөрү һәм башка территорияләрнен гомуми файдаланудагы булдыру өчен торак мөхит, отвечающей социаль, санитар-гигиена һәм градостроительным таләпләренә туры килми.

2.1.2. Өчен алдан билгеләү потребной селитебной территориисендә катлы торак зонасы рәхсәт ителә кабул итү түбәндәге күрсәткечләр бер йорт (фатир) каршындағы тәзү:

- йортлар усадебного тибындағы участоклары белән шул йортта (фатирда) - таблица буенча 2;
- секционными һәм блокированными йортлар - таблица буенча 3

Таблица 2

биләмәнең Мәйданы каршындағы йортта кв. м	Расчетная мәйданы селитебной территориисендә бер фатирга га
2000	0,27
1500	0,23
1200	0,20
1000	0,17
800	0,15
600	0,13
400	0,11

Таблица 3

Саны катлы	Расчетная мәйданы селитебной территориисендә бер фатирга га
2	0,04
3	0,03
4	0,02

Өсәрләр:

1. Кирәк булганда, оештыру обособленных хужалық юллары мәйданы селитебной территориисендә арта 10 процентка.
2. Шул подсчете мәйданда селитебной территориисендә исключаются түгел пригодные өчен территорияне тәзү: чокырларны, крутые тау, жир кишәрлекләренә оешма һәм предприятие хезмәт күрсәту межселенного әһәмияткә ия.

2.1.3. Өчен алдан билгеләү ихтияжларын селитебной территория торак зона курергә укрупненные күрсәткечләрен исәпләгендә, 1000 кеше: каршындағы урта этажности торак төзелеше кадәр 3 катлы - 10 гектар өчен төзелеш башка при квартирных жир һәм 20 гектар белән при квартирными жир кишәрлекләре.

2.1.4. Билгеләгәндә күләмен селитебной территорииясендә кирәк, менә шуши күзлектән карасак берсе кирәклеге бирү һәр гайләгә аерым фатир яки йорт.

2.1.5. Ленино авыл жирлеге муниципаль берәмлеге торак пунктлары өчен торак белән тәэммин ителешнең исәп-хисап күрсәткече 25м²/кеше кабул итәргә тиеш..

2.2. Торак зонасы

2.2.1. Торак зона кулланылыр оештыру өчен уңайлы һәм имин мохит халыкка яшәү өчен, отвечающей аның социаль, мәдәни, бытовым һәм башка ихтыяжларына.

2.2.2. Торак тәзелеше территорииясендә торак зоналар тормышка ашырырга түбәндәгә типами торак биналарны:

- зонасында низкоплотной аз катлы тәзелешләрне – индивидуаль йортлар усадебного тибындагы;
- зонасында среднеплотной аз катлы тәзелешләрне – йорт, коттедж тибындагы (башка бирү приусадебного жир участогы белән яки участогы);
- күпфатирлы торак йортлар блокированного типтагы.
- зонасында плотной урта һәм многоэтажной тәзү – өйдә блокированного типтагы һәм секцияле күпкатлы торак йортлар.

Структурасын торак фонды, дифференцированную уңайлылык дәрәҗәсе буенча, кабул итү, таблица буенча 3*.

Таблица 3*

Житәкчеләр торак йорт һәм фатирлар буенча уңайлылык дәрәҗәсе	Норма мәйданда торак йорт һәм фатирлар исәпләгәндә, бер кеше м ²	Формуласы файдалануга тапшыру, торак йортлар һәм фатирлар	Өлеше гомуми күләмендә торак тәзелешен %
Дәрәҗәле (бизнес-класс)	40	$k = n + 1$ $k = n + 2$	10 -- 15
Күмәк (эконом-класс)	30	$k = n$ $k = n + 1$	25 -- 50
Социаль (муниципаль торак)	20	$k = n - 1$ $k = n$	60 -- 30
Укыту	-	$k = n - 2$ $k = n - 1$	7 -- 5
Өсәрләр. 1. Гомуми саны торак-фатирдагы бүлмәләр яки йортында k һәм саны яшәүче кешеләр n.			
2. Махсус типи тораклар - йорт кунакханә тибындагы махсус торак комплексләри.			
3. Бу числителе - беренче чиратта, знаменателе - хисап вакыты.			
4. Күрсәтелгән норматив күрсәткечләре дә нигез булып тора билгеләү нормалары реаль файдалануга тапшыру.			

Торак зонада рөхсәт ителә урнаштыру аерым-аерым торган, встроенных яки пристроенных объектларын, социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта (тулы) гомуми белем, дини биналар, стоянкалар һәм гаражлар өчен автомобиль транспортның, шул исәптән күпкатлы, башка объектлар белән бәйле гражданнарның яшәү түгел күрсәтүче әйләнә-тирәлеккә тискәре. Составына торак зоналар ала күшүлүрга, шулай ук территория өчен билгеләнгән алып бару, бакчачылык һәм дача хужалыгы.

2.2.3. Проектлауда торак зонасы расчетную халыкның тыгызлыгы кинәш ителә кабул итәргә:

- өчен низкоплотной катлы торак төзелеше - 25÷50 кеше/га.
- өчен среднеплотной катлы торак төзелеше - 50÷150 кеше/га.
- өчен плотной среднеэтажной торак төзелеше - 150÷300 кеше/га.

2.2.4. Территорияне куллану интенсивлыгы торак төзелеше тыгызлыгы һәм территориянең төзелеше проценты белән характерлана.

Күрсәткечләр плотности төзү жир территориаль зоналар буенча

Территориаль зоналар	Коэффициенты төзү	Коэффициенты плотности төзелеш
Торак объект булган фатирлы многоэтажными торак йортлар да шул ук – реконструируемая объект булган фатирлы торак йортлар кече һәм урта этажности объект булган блокированными торак йортлар белән приквартирными жир кишәрлекләре объект булган бер-, двухквартирными торак йортлар белән приусадебными жир кишәрлекләре	0,4 0,6 0,4 0,3 0,2	1,2 1,6 0,8 0,6 0,4
Иҗтимагый - эшлекле Многофункциональная объект булган Максуслаштырылган иҗтимагый объект булган	1,0 0,8	3,0 2,4
Житештерү Сәнәгать Фәнни-житештерү <*> Коммуналь-складская	0,8 0,6 0,6	2,4 1,0 1,8
<*> Алмыйча, тәҗрибә кырлары һәм илле, резервных, территорияләрне санитар-саклау зоналары.		
Әсәрләр. 1. Өчен торак, иҗтимагый-эшлекле зоналары коэффициентлар төзү һәм коэффициентлар плотности төзү өчен китерелгән, территорияне кварталының (брutto) исәпкә алып, кирәклө исәпләү буенча учреждениеләре һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре, гараж; тукталышлар автомобильләр өчен яшел үсентеләр мәйданнары һәм башка объектларның төзекләндерү.		

Өчен житештеру зоналары күрсәтелгөн коэффициентлар китерелгөн өчен кварталлар житештеру төзелешенең үз әченә алган бер яки берничә объект.

2. Шул подсчете коэффициентов плотности төзелеш мәйданы катлы буенча билгеләнә тышкы күләмнәре бинасы. Исәпкә генә надземные катлар да керте, мансардные. Асты катлар биналар һәм корылмалар да исәпкә алына. Подземное корылма да исәпкә алына, әгәр жир өслеге (надземная территориясе) аның өстенде кулланыла астында, яшелләндөрү, оештыру мәйданчыкларын, автостоянок һәм башка төр төзекләндөрү.

3. Чикләре кварталлар булып кызыл линияләр.

4. Реконструкцияләү һәм бүгенге кварталлар торак, ижтимагый-эшлекле зона (шул исәптән надстройку катлы, мансард) кирәк предусматривать требуемый исәпләп чыгару буенча күләме учреждениеләре һәм предприятиеләре хезмәт күрсәту өчен яшәүче бу чарапар оештырыла башлады халык. Рөхсәт ителә исәпкә алырга булган күрше чарапар оештырыла башлады учреждениесе хезмәт күрсәту саклаганда норматив радиусов аларны алуны (тыш, мәктәпкәчә белем бири һәм башлангыч мәктәп). Шартларында реконструкцияләү, гамәлдәге төзү тыгызлыгы төзү күтәрергә рөхсәт ителә, әмма 30 процентка артыграк саклаганда санитария-гигиена һәм янгынга каршы нормаларын.

Төп күрсәткечләр плотности төзү булып тора:

коэффициент төзү - мәнәсәбәт мәйданы, занятой астында зданиями һәм сооружениями, к мәйданы участогы (квартал);

коэффициент плотности төзү - мәнәсәбәт мәйданда барлык катлы биналар һәм корылмалар к мәйданы участогы (квартал).

Халык тыгызлыгы төзү һәм процент застроенности территориисендә торак зоналар кабул итәргә кирәк нигезендә градостроительным, регламент нигезендә, исәпкә алып градостроительную кыйммәте территориисе торышы, әйләнә-тирә мохит, башка үзенчәлекләре, төзелеше шартлар.

2.2.5. Торак зонада урнашырга мөмкин-торак йортлар, коммерция билгеләү, алар подразделяются на кунак өе һәм табышлы йорт.

Кунак йорты өчен сезонлы яшәү ял итучеләр һәм туристлар (алга таба - кунак йорты) - корылма этажностью артык түгел 3 катлы, возведенное участокта предоставленном астында торак төзелешен хуплыйлар, яки төзелеш объектларын рекреацион билгеләнештәге билгеләнгән тәртиптә билгеләнелгән өчен, бер гайләгә яшәү һәм урнаштыру ял итучеләр дә 30 дан артык кеше һәм саны номер түгел, артык 15.

Доходный дом - күпфатирлы торак йорт төзелгән участокта предоставленном житәкчелегендә торак төзелеше, билгеләнгән тәртиптә, анда барлык йортлар нежилые урыны чикләнмәгән күләмен мәйданда бирелә, яшәү өчен барлык вакытлыча владение яки файдаланган юридик һәм физик затларга шартнамәләре буенча аренда яки коммерцияле найм. Барлык параметрлар буенча да доходный дом тиеш таләпләренә туры килергә әзер торак бүлмәләрен күрсәтте. Бу керем йортларда урнаштыру рөхсәт ителә встроенных яки пристроенных объектлары, административ, социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта (тулы) гомуми белем, тукталыш автомобиль транспорты, гаражлар, башка объектлар белән бәйле гражданнарның яшәү түгел

күрсәтүче әйләнә-тирәлеккә тискәре, таләпләре нигезендә, дәүләт төзелеше регламентларын очракта, аларны урнаштыру жирләрендә рекреацион билгеләнештәге. Йорт яны участогы территориясендә алышулар керемле йортлар тиеш таләпләренә туры килергә өчен жир участокларын урнаштыру өчен торак йорт.

2.2.6. Этажность торак төзелеше билгеләнә градостроительным регламент Кагыйдәләрен жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш шәһәр жирлеге нигезендә техник-икътисадый исәп-хисап тотып, архитектура-композицион, социаль-көнкүреш, гигиена, демографик һәм башка таләпләр.

2.2.7. Күләме сохраняемого яки подлежащего сүту торак фондыннан кирәк, дип билгеләргә исәпкә алыш, аның икътисади һәм тарихи қыйммәтләре, техник торышы, максималь саклау, торак фонды, пригодного өчен яшәү, һәм барлыкка килгән, тарихи мөхит.

2.2.8. Шул комплекслы реконструкция килеп туган төзу рөхсәт ителә тиешле обосновании уточнять норматив таләпләр заданием, проектлаштыру. Шул ук вакытта тәэммин итү зарур киметү, янғын куркынычы төзу һәм яхшырту, санитар-гигиена шартларын халыкка яшәү өчен.

2.2.9. Торак биналар белән фатирлар беренче катында кирәк располагать, кагыйдә буларак, белән отступом нче красных линияләрен магистраль урамнарында кимендә 6 метр, бу башка – 3м. Достаточность отступа нче қызыл линия кирәк подтверждать расчетами дәрәҗәдәге тавыш та керми фатирларда территориясендә торак төзелеше. Қызыл линияләр урнаштыру рөхсәт ителә торак биналар белән встроеннымми беренче катлар яки пристроеннымми помещениями ижтимагый билгеләнештәге тыш, мәгариф учреждениеләре һәм тәрбия бирү), ә торак урамнарында шартларында реконструкцияләү барлыкка килгән төзелеш һәм торак биналар белән фатирлар беренче катларда.

2.2.10.. Урнаштыру торак биналар цокольных һәм подвальных катында, шулай ук урнаштыру, торак биналарда объектларны ижтимагый билгеләнештәге күрсәтүче зааралы йогынты кеше, рөхсәт ителми. Тәэммин итү өчен функцияләрне башкару идарәсе күпфатирлы торак йорт милекчеләре бина кирәк предусматривать алдан ук урнаштырылган бинаның гомуми мәйданы кимендә 30 кв. метр. Бина жәмәгать билгеләү, алдан ук урнаштырылган аерым йортлар, биналар булырга тиеш входы, изолированные нче торак өлешендә бинасы. Урнаштырганда торак бинада бүлмәләр ижтимагый билгеләнештәге, инженерлык жиһазларын һәм коммуникацияләр тәэммин итәргә кирәк үтәү гигиена нормативларын, шул исәптән шумозащищенности торак урыннары.

2.2.11. Буенда магистраль урамнар, югары һәм шәһәр төзелеше әһәмияте (ижтимагый яки тарихи үзәге, гостевых магистральләрне) кабул итү индивидуаль якын килү проектлаштыру биналар. Йортларның, биналарның һәм корылмаларның ирешү өчен стилевого бердәмлек эшләп исәпкә алыш, комплекслы төзу урамнар: цветовое карар, декоративные коймалар балконов, лоджий, архитектура һәм инженер-техник хәл итү буенча коммуникация блокам урнаштырылган бу төп фасадах (сплит-системалар, воздухозаборников үзәк кондиционирования һәм моннан шундый).

2.2.12. Торак биналарда урнаштыру рөхсәт ителми:

- алдан ук урнаштырылган котельныйлар һәм насосные кала, индивидуаль инвентарьлаштыру казаннар;
- алдан ук урнаштырылган трансформаторные подстанции;
- автомат телефоннан станциясе, гайре өчен билгеләнгән хезмәт күрсәту йорты, анда встроена автомат телефон станциясе (АТС);

- административ учреждение район әһәмиятендәге;
- дәвалай учреждениесе;
- алдан ук урнаштырылган ашханә, кафе һәм башка оешмалар, жәмәгать туклануы саны урынга 50-дән артық;
- жәмәгать уборные;
- бюро йола күрсәтү;
- кибетләр, осталанәләр, пунктлары һәм складлар белән огнеопасными һәм легковоспламеняющимися материаллар;
- оешмалар, төрле милек формасындагы булып торган чыганаклары бирү һавага торак урыннары һәм атмосфера һавасына зааралы матдәләр тудыра, ейленетире дәрәҗәләрен төрле төрдәге излучений, тавыш та керми, вибрации;
- махсуслаштырылган кибетләр һәм складлар, эксплуатацияләү алар мөмкин повлечь пычрату территориясендә һәм һава торак төзелеше;
- махсус балык кибетләре;
- махсус яшелчә культуралары кибетләре;
- мунча, сауна, прачечные һәм химчистки тыш, кабул итү пунктлары;
- био, спорт заллары, дискотекалар, видеосалоны, гайре дән һәм фитнес-заллары.

Алуда үңай санитар-эпидемиологик бәяләмә торак биналарда урнаштыру рөхсәт ителә:

- хатын-кызылар консультациясендә;
- кабинетлары, гомуми практика табиблары һәм частнопрактикующих табиб;
- дәвалай-торгызу эшләре, реабилитация торгызу эшләре үзәкләре;
- көнлек стационары шарты булеге нче төп бинаның капитальной стеной, жиһазлар белән мәстәкыйль вентиляция системасын, канализация һәм аерым керү урыны, пациентлар өчен изолированного нче керү йортлар, биналар һәм бүлмәләр ижтимагый билгеләнештәге.

2.2.13. Урнаштырганда һәм планировочной оештыру территорииясендә торак төзелеше үтәлергә тиеш таләпләр буенча әйләнә-тирә мохитне саклау һәм янғын куркынычсызлығы, яклау, территорияне нче тавыш та керми һәм газлар газлар транспорт магистральләр, электр һәм электромагнитных излучений, выделяемого бер жир радона таләпләре нигезендә бүлегендәге «әйләнә-тирә мохитне Саклау» һәм «Противопожарные таләпләр» чын Нормативларын.

2.2.14. Булдыру максатларында, мохит, тормыш өчен үңайлы инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре, разрабатываемая документлары буенча планировке яна һәм реконструкцияләнә торган территорияләрне таләпләренә туры килергә тиеш "бүлегендәге файдалану мөмкинлеген Тәэммин итү, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре" чын Нормативларын.

Ара арасында торак белән зданиями, торак белән һәм ижтимагый, һәм шулай ук житештерү зданиями курергә нигезендә исәп-хисап инсолиации һәм освещенности, исәпкә алу янғынга каршы таләпләрне һәм көнкүреш разрывов. Исәп-хисап инсолиации житештерелә нормалары нигезендә инсолиации һәм освещенности, приведенными бүлегендә 8 «әйләнә-тирә мохитне Саклау» чын Нормативларын. Шул ук вакытта ара (көнкүреш разрывы) арасында длинными яклар секционных торак биналарның биеклеге 2-3 катлы булырга тиеш, ким дигәндә, 15 м, ә арасында зданиями биеклеге 4 кат – кимендә 20 м, арасында длинными яклар һәм торцами шуши ук биналар белән тәрәзәле бер торак бүлмә – кимендә 10 м шартларында реконструкция һәм башка махсус дәүләт

төзелеше шартларында күрсәтелгән ара булырга мөмкин кыскартылған каршынданғы нормаларын үтәу инсоляции һәм освещенности һәм тәэммин итү непросматриваемости торак урыннары бер тәрәзә, шул тәрәзә.

2.2.15. Проектлауда среднеэтажной торак төзу кирәк предусматривать урнаштыру мәйданчықлары, құләме һәм алар ара алардан кадәр торак һәм жәмегать биналары кабул итәргө кимендә приведенных таблицасында 4 һәм 4*:

Таблица 4

Мәйдан	Удельные құләме мәйданы, м ² /кеše	Ара нче мәйданчықлары кадәр тәрәзәләр торак һәм жәмегать биналары, м
Өчен уеннар-балаларны мәктәпкәчә һәм кече яштәге мәктәп	0,7	12
ял итү Өчен өлкән халықны	0,1	10
шөгыльләнү Өчен	2,0	10-40
Өчен хужалық максатлары һәм этләрне урамда йөрту	0,3	20 (өчен, хоз.максат) 40 (өчен этләрне урамда йөрту)
Өчен стоянкалар автомашина	0,8	таблица буенча 4*

Искәрмә:

1. Ара нче мәйданчықлары белән шөгыльләнү өчен билгеләнә карап, аларның шумовых характеристикаларын; ара нче мәйданчықлары өчен мусоросборников кадәр, физик культура мәйданчықлары өчен мәйданчықлар уеннары балаларның ял һәм өлкәннәр кадәр торак йортларны күрергә, ким дигәндә, 20 м, ә нчы мәйданчықлары өчен хужалық максатлары кадәр ин удаленного керү торак бина да артық 100м.

2. Рөхсәт ителә уменьшать, ләкин 50% тан удельные құләме мәйданчықлары белән шөгыльләнү өчен формалаштырганда бердәм физкультура-сәламәтләндөрү комплексы микрорайонда мәктәп укучылары өчен һәм халыкка, шул исәптән мәктәп территорияләрендә.

Таблица 4*

Объектлар кадәр алар исчисляется араны	Ераклық (м) кимендә				
	Автостоянка ачык типтагы, ябык типтагы (наземные) сыйдырышлы (машина урыны)				
10 һәм ким	11 - 50	51 - 100	101 - 300	дән артык, 300	
Йортларның торак йортларга һәм торцы белән тәрәзәле	10 <**>	15	25	35	50
Торцы, торак йортларны алмыйча тәрәзәләр	10 <**>	10 <**>	15	25	35

Ижтимагый бинасын	10 <**>	10 <**>	15	25	50
Балалар һәм белем бирү учреждениеләре, мәйдан, ял, уеннар һәм спорт	25	50	50	50	50
Дәвалау стационар типтагы, ачык спорт корылмалары, гомуми файдалану урыннары, ял иту, халыкның (бакчалар, скверлар, парклар)	25	50	<*>	<*>	<*>

 <*> Билгеләнә органнары белән килештерү буенча Дәүләт санитария-эпидемиологик күзәтү.

<**> Биналар өчен автостоянок III - IV дәрәҗәдәге огнестойкости ара күрергә кимендә 12. м.

Әсәрләр:

1. Ара билгеләргә кирәк нче чикләрен автостоянок ачык типтагы, диварлар автостоянок ябык типтагы кадәр тәрәзәләр торак һәм жәмәгать биналары һәм чикләрен жир мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренең, мәктәпләрнең, дәвалау оешмаларының стационар типтагы.

2. Ераклық нче секционных торак йорт кадәр, ачык мәйданчыklар сыйдырышлы 101 - 300 машина-урынга урнаштырылган буенда продольных фасадларны булырга тиеш, ким дигәндә 50 м

3. Өчен биналар автостоянок I - II дәрәҗәдәге огнестойкости күрсәтелгән таблица ара рәхсәт ителә қыскартырга 25 процентка булмаганды биналарда открывающихся тәрәзәләр, шулай ук въездов, юнәлешле яғына торак һәм жәмәгать биналары.

4. Бу очракта урнаштыру катнаш участокларында берничә автостоянок (ачык мәйданчыklар) урнашкан белән ертылуы белән булалар алар арасында түгел превышающим 25 метр араны нчы бу автостоянок кадәр торак йортлар һәм башка биналар күрергә исәпкә алып, гомуми санын машина-урынга исәпләнгән, барлык автостоянках, әмма барлык очракларда да түгел допуская урнаштыру вакытында внутридворовой торак тәзу автостоянок сыйдырышлы 300 дән артык машина-урынга исәпләнгән.

Ачык автостоянкалар саклау өчен жиңел автомобиль сыешлы 300 дән артык машина-урын кирәк урнаштыру читтә торак районнарның житештерү территориясендә на расстоянии кимендә 50 метр ераклыкта, торак йорт.

2.2.16. Гаражлар-автостоянка территориясендә торак, катнаш торак төзелеш (алдан ук урнаштырылган, встроенно-пристроенные, асты) кулланылыр саклау өчен автомобиль яшәүче халыкның бу территориядә. Подъезд янына гаражам-автостоянкам булырга тиеш изолированы нче мәйданчыklары, ял иту һәм уеннар, балалар, спорт мәйданчыklары. Урнаштыру аерым торган гараж 1 машина урыны һәм подъезд янына йорт яны территориясендә күп фатирлы йортлар рәхсәт ителми.

2.2.17. Белән тәэмүн итеп көшкөннөң мусороудаления билгеләнә нигезендә күләмнәрен исәпләү мусороудаления һәм таләпләре нигезендә З бүлгегендә "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

Ара нче мәйданчыклары белән мусорными контейнерами кадәр тәрәзәләр торак йортлар тоташкан жир һәм балалар бакчалары, дәвалай учреждениеләре, ял иту урыны булырга тиеш, ким дигәндә, 20, м-дә 100 дән артык м; мәйданчыгы тиеш примыкат к сквозным проездам, дип булырга тиеш исключать маневрирование вывозящих чүп-чарны машина. Күләме мәйданчыклары булырга тиеш исәпләнгән урнаштыруга кирәклө саныннан контейнерлар, әмма артык түгел 5.

2.2.18. Урам-юл чөлтәре чөлтәре, жәмәгать пассажир транспортты, пешеходное хәрәкәт һәм инженер тәэмүн иту, шул планировке һәм төзелеше, торак һәм ижтимагый зоналары кирәк проектировать нигезендә З бүлгегендә билгеләнгән "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

Шул ук вакытта въезды территорииясенә микрорайоннар (квартал), шулай ук сквозные эчендәге юллар биналарда кирәк предусматривать на расстоянии түгел, 300 м бер нче башка, ә торган кайбер районнарында каршындағы периметральной төзу түгел, 180 м Примыкание юллары к проезжим өлешиләп магистраль урамнарын регулируемого хәрәкәте рәхсәт итеп на расстоянии кимендә 50 метр ераклыкта, стоп-линия перекрестков. Шул ук вакытта тукталышына кадәр жәмәгать транспортты булырга тиеш, ким дигәндә, 20 м

Микрорайоннар (кварталлар) белән застройкой 5 катлы һәм аннан да күбрәк обслуживаются двухполосными проездами, ә застройкой кадәр 5 катлы - однополосными.

Бу однополосных проездах кирәк предусматривать разъездные мәйданчыклары, киңлеге 6 м, озынлығы 15 метр расстоянии артык түгел 75 м бер ел башка. Чикләрендә бина фасадларын булган входы, эчендәге юллар булганнары урнаша, киңлеге 5,5 м.

Эчендәге юллар Тупиковые булырга тиеш озынлыктагы түгел 150 м һәм заканчиваться поворотными мәйданчыклары, обеспечивающими мөмкинлөгө разворота мусоровозов, урып-жыю һәм янгын сүндерү машиналары. Тротуарлар һәм велосипед юллары кирәк нұтқырь приподнятыми 15 см өстендей дәрәжәсе юллары. Киселешле тротуарлар һәм велосипед юлларын белән второстепенными проездами, ә алымнар мәктәпләргә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен һәм төп проездами кирәк предусматривать бер дәрәжәдә белән төзелеше рампаларның озынлығы озынлыктагы димәк, 1,5 һәм 3 м К аерым тора торган торак биналарга биеклектәге түгел, артык 9 катлы, шулай ук объектлары, посещаемым инвалидлар рәхсәт итеп урнаштыру юллары, совмещенных белән тротуарами, шул буенنان-буена аларны да 150 м һәм гомуми киңлеге кимендә 4,2 м, ә катлы (2 - 3 кат) төзу - шул киңлеге кимендә 3,5 м

Озынлығы жәяүлеләр алымнар:

кадәр тукталыш пункты, жәмәгать транспортты - 400 м;

- нче тукталыш пункты, жәмәгать транспортты кадәр сәүдә үзәкләре, универмагов һәм поликлиникалары - 200 м кадәр булган башка объектларына хезмәт күрсәтү - 400 м;

кадәр озелененных территорияләрен гомуми файдаланудагы (сквер, бульвар, бакчасы) - 400 м.

2.2.19. Өчен подъезд к төркемнәре торак биналарны, эре учреждениеләрен һәм предприятиеләрен һезмәт күрсәтү, сәүдә үзәкләрен өзөвлөгө кирәк предусматривать эчендәге юллар, киңлеге 5,5 м Каршындағы проектлау килүче юлларны һәм жәяүлеләр юлларын кирәк тәэмүн итәргә мөмкинлек йөрү янгын сүндерү машиналары к торак һәм жәмәгать

биналарга, шул исәптән белән встроено-пристроенными помещениями, һәм керү янгын сүндерүчеләр белән автолестниц яки автоподъемников тәрле фатир яки торак булмаган бина.

2.2.20. Ара нче крае йөрү кадәр диварлар, бинаның, кагыйдә буларак, кирәк, дип кабул итәргә 5-8 м биналар өчен кадәр 10 катка кадәр. Әлеге зонада рәхсәт ителми урнаштыру коймалар, һава электр үткәргеч линиясен һәм гамәлгә ашырырга рядовую агачлар утыртырга тиеш.

2.2.21. Буенда фасадларны булмаган кешеләр) килә аласыз рәхсәт ителә предусматривать полосасының киңлеге 6 метр (шул исәптән белән травяным өслекле), пригодные хәрәкәте өчен янгын сүндерү машиналары исәпкә алыш, аларның шикаятен карау мөмкин түгел йөкләнеш катлам яки грунт.

2.2.22 Мәйданы озелененной территорииясендә микрорайоны (квартал) төзелеш зонасын (алмыйча, жир гомуни белем биру һәм мәктәпкәчә белем биру учреждениеләре) ким булмаска тиеш 6 кв. м. 1 кеше яки кимендә 25 процент мәйданы территорииясендә микрорайоны (квартал).

Минималь норма озелененности өчен микрорайон (квартал) исәпләнә максималь мөмкин булганның халкы (исәпкә алыш, тәэммин ителеше, гомуни мәйданы-1 кеше), озелененные территорииясендә торак районы рассчитываются халық санына карап билгеләнгән процессында проектлаштыру, һәм дә күшyла буенча элементам территорииясендә.

Бу очракта примыкания торак районы яшел массивам бәлки қыскарту нормалары тәэммин ителеше халкы территориияләр яшел үсентеләр торак районының 25 процентка. Арасы проектируемой линиясе торак төзелеше һәм янын крае лесопаркового массивының булырга тиеш, ким дигәндә, 30 м

2.2.23. Катлы торак застройкой санала объект булган йортлар биеклеге кадәр 3 катка кадәр.

Рәхсәт ителә куллану йорт секционного һәм блокированного тибындагы тиешле обосновании.

2.2.24. Билгеләү өчен күләмнәрен һәм структурасын аз катлы торак төзелеш уртacha тәэммин ителеше торак фонды (гомуни мәйданы) 1 кеше өчен дәүләт һәм муниципаль торак фонды кабул ителә 18 кв. м.

Расчетные курсәткечләре торак тәэммин ителеше өчен, аз катлы йортлар, шәхси милектә булган, түгел нормируются.

2.2.25. Шәһәр төзелеше характеристика территориияләрне аз катлы торак төзелеш (зурлығы структур элемента, этажность төзелеше, күләме приквартирного участогы һәм башкалар) белән билгеләнә местоположением территорииясендә планировочной һәм функциональ структурасы карап тибындагы торак пункт.

2.2.26. Составына территориияләрен катлы торак төзелеш күшyлалар: зонасы төзү индивидуаль торак йортлар (шул исәптән, одноэтажными, мансардными, двухэтажными һәм трехэтажными) белән придомовыми жир кишәрлекләре;

зона төзелеш малоэтажными торак йортлар (фатирлы, сблокированными яки секционными кадәр өч катлы кадәр, белән приквартирными жир кишәрлекләре);

Төп типами торак йорт өчен муниципаль торак фонды күрергә йорт күпфатирлы блокированного һәм секционного тибындагы белән приквартирными жир кишәрлекләре.

Арттыру максатларында плотности формалаштыру күчеш күләмендәге торак төзү шартларында реконструкцияләү килеп туган төзү территориияләрендә катлы торак төзелеш рәхсәт ителә урнаштыру среднеэтажной (секционной яки блокированной кадәр

биш катлы) торак төзелешенең. Төзү, күпкатлы торак йортларны территориясендә катлы шәхси торак төзү тыела.

2.2.27. Құләме жир бүлеп бирелә торған яқын торак йортларны шәхси йорт яки фатирында, кулланылуы типтагы торак йортларны характердагы формирующейся төзү (мохит), аны урнаштыру түбәндәгі:

600-1000 м² (шул исәптән төзелеш мәйданы) - шул бер-, двухквартирных бер-, ике-, трехэтажных йортта төзелештәге усадебного тибындағы яңа периферийных территорияләрендә яки реконструкцияләү һәм гамәлдәге индивидуаль усадебной төзү;

600-1000 м² (шул исәптән төзелеш мәйданы) - шул ике-, яки четырехквартирных бер-, двухэтажных йортта төзелештәге коттедж тибындағы яңа периферийных территорияләрдә;

60 - 100 м² (башка мәйданнары төзү) - шул күп фатиры бер-, ике-, трехэтажных йортта төзелештәге блокированного тибындағы яңа периферийных территорияләрдә;

30 - 60 м² (башка мәйданнары төзү) - шул күп фатиры бер-, ике-, трехэтажных блокированных йортта яки 2-, 3-, 4-, 5-этажных йортта катлаулы объемно-пространственной структурасын (шул исәптән өчен генә фатиры беренче катка) кулланганда, плотной аз катлы төзелешләрне һәм шартлары белән танышты.

2.2.28. Территорияләрендә аз катлы төзелешләрне шәһәр округлары һәм жирлекләре, аларда рәхсәт ителә терлек ту ту рәхсәт ителә предусматривать бу приквартирных жир участокларында хужалық төзелгән ту ту өчен терлек һәм кош-корт, терлек азығы саклау, инвентарь, ягулық һәм башка хужалық кирәк-яраклары, мунча, шулай ук хужалық подъезд һәм скотопрогоны. Составы һәм мәйданнары хужалық корылмаларның һәм корылмаларның өчен индивидуаль хезмәт эшчәнлеге белән билгеләнә кагыйдәләр нигезендә жир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш шәһәр жирлеге.

Төзелгән ту ту өчен терлек һәм кош ите рәхсәт ителә пристраивать к усадебным бер-, двухквартирным йортлар каршындағы изоляцияләү, аларның нче торак бүлмә кимендә өч ярдәмче шәхси помещениями; шул ук вакытта бүлмәләр өчен терлек һәм кош-корт ия булырга тиеш изолированный бүгенге көндә керү урнашкан түгел якынрак 7 метр ераклыкта, керү йорт.

2.2.29. Кадәр чикләре күрше приквартирного участогы ара санитар-бытовым шартлары булырга тиеш, ким дигәндә:

1) нче усадебного бер-, двухквартирного һәм блокированного йорты - 3 м;
2) килеп туган төзү, шул кинделеге жир кишәрлекен 12 метр һәм ким өчен торак йорт төзү минималь отступ нче чикләре күрше участогы ким түгел:

- 1,0 м - өчен бер катлы торак йорт;
- 1,5 м - өчен ике катлы торак йорт;
- 2,0. м - трехэтажного торак йорт, шарт кадәр ераклык урнашкан күрше кишәрлекендә торак йорт кимендә 4м;
- 3) от төзелгән ту ту өчен терлек һәм кош - 4 м;
- 4) башка корылмаларның (мунча, гараж һәм башкалар) - 1 м;
- 5) нче стволов высокорослых агач - 4 м;
- 6) нчы стволов среднерослых агач - 2 м;
- 7) от жәйде - 1. м.

2.2.30. Территорияләрендә белән застройкой усадебными бер-, двухквартирными йортлар араны нче тәрәзәләр торак бүлмә кадәр диварлар күрше йорт һәм хужалық

корылмаларның (сарай, гараж, мунча) урнашкан күрше жир участокларында булырга тиеш, кимендә б. м.

Килеп туган төзелештәге башка вариантылары булмаганды урнаштыру, торак йортлар рөхсәт ителә уменышать бу кадәр ераклык 2 м, шарты үтәү янгынга каршы нормаларын һәм таләпләрен инсолиции һәм освещенности, подтвержденных расчетами, выполнеными проект оешмасы булган допуски үтәүгә тиешле эшләр.

2.2.31. Вспомогательные корылма кала, гараж, урнаштыру урамнары яғыннан рөхсәт ителми. Рөхсәт ителә блокировка торак йорт, шулай ук хужалык корылмаларның бүгенге катнаш йорт яны жир кишәрлекләрендә буенча взаимному (удостоверенному) согласию домовладельцев каршындагы яңа төзелешендә исәпкә алып, янгынга каршы таләпләрнен.

2.2.32. Жир участокларында эчтәлеге терлек һәм кош ите рөхсәт ителә, бары тик районнарында усадебной төзү. Участокларда тиеш предусматриваться ул хужалык төзелешләрен тоту өчен терлек һәм кош-корт, терлек азығы саклау, инвентарь, ягулык һәм башка хужалык кирәк-яраклары пункты нигезендә 2.2.29 һәм п. 2.2.33 чын нормативларын.

2.2.33. Ара нче биналарны һәм выгулов (вольеров, навесов, загонов) өчен тоту һәм үрчетү, хайваннар кадәр тәрәзәләр торак урыннары һәм кухня булырга тиеш, ким дигәндә күрсәтелгән таблицасында 5.

Таблица 5

Норматив аерма	баш Саны (шт.), артык						
	дунгыз	сыер, үгезләр дә үстерәлә р	сарыкла р, кәҗәләр	, йорт куяннар ы-матки	кош	атлар	нутрии, песцы
10м	5	5	10	10	30	5	5
20 м	8	8	15	20	45	8	8
30 м	10	10	20	30	60	10	10
40 м	15	15	25	40	75	15	15

2.2.34. Үзгәрту гомуми рельефа приусадебного участка, осуществляемое юлы белән выемки яки насыпи, ведущее к үзгәрту гамәлдәге водоотводной (дренажной) системасын, к заболачиванию (переувлажнению) катнаш жир яки бозуга бүтән законлы хокукларын, аларның хужалары рөхсәт ителми. Кирәк булган очракта үзгәрешләр рельефа булырга тиеш башкарылган чаралар булдырмая буенча мөмкин булган тискәре нәтижәләрен.

2.2.35. Биеклеккә һәм конструкцияләр коймалар, жир участокларын шәхси торак йорт кабул итәргә исәпкә алып, үтәү эстетических таләпләрен һәм килештерү буенча жирле үзидарә органнары белән, вәкаләтле вәкил өлкәсендә архитектура һәм шәһәр төзелеше. Максималь рөхсәт ителгән биеклек киртәләре – 2м. рөхсәт ителә жайлланма корылмалар оправданных жир сплошного киртәләре (бу урыннарда интенсив хәрәкәте, транспорт, урнаштыру, чүп мәйданчыкларын, септиков һ. б.).

2.2.36. Чиге буйлап белән соседним жир кишәрлеге коймалар булырга тиеш биеклөгө артык түгел 2м. рөхсәт ителә жайланма сплошных коймалар куелды белән мәжбүри төзелеше решетки, бинаны жилләтү өчен ассы өлеше биеклеккә 0,5 м застраиваемой өлешендә домовладения.

Гомуми толщине конструкцияләр коймалар кадәр 100 мм рөхсәт ителә билгеләргә әйләндереп үзәгенә межевой участогы чикләренә вакытта күпчелек толщине конструкцияләр – смешать ягына участогы инициатора коймалар.

2.2.37. Хұжалық мәйданчығы зоналарында усадебной төзү предусматривать йорт яны участокларында (тыш мәйданчыклары өчен мусоросборников, урнаштырылган жирләрендә гомуми файдаланудагы исәбеннән 1 контейнерга 10-15 йорт).

2.2.38. Ераклық нче мәйданчыклары белән контейнерами кадәр чикләрен участоклары, торак йортлар, балалар учреждениеләре булырга тиеш, ким дигенде 50 м һәм 100 м

2.3. Ижтимагый – эшлекле зона.

2..3.1.Ижтимагый – эшлекле зонаның кулланылыр объектларын урнаштыру өчен сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, жәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь – көнкүреш билгеләнешендәге, эшмәкәрлек эшчәнлеге объектларын урта һәнәри һәм югары белем бирү, административ, фәнни – тикшеренү учреждениеләре, дини биналар, тұкталыш транспорты объектларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге башка объектларны тәэммин итүгә бәйле тормыш гражданнарны.

2.3.2. Саны, составы һәм фотопортаж ижтимагый үзәкләр кабул ителә күләмен исәпкә алып, торак пункт һәм аның ролен системасына күчерү дә, функциональ дә планировочной оештыру, территорияне.

2.3.3. Структурасына һәм типологијо ижтимагый үзәге объектларын ижтимагый – эшлекле зонасында һәм төрләрен күрсәту карап, урыннар булдыру ижтимагый үзәге кабул итәргә кинәш ителә нигезендә приложениесе 4 әлеге Нормативларга.

2.3.4. Исемлегенә капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән урнаштыру өчен ижтимагый – эшлекле зоналарында, мөмкин керергә торак йортлар, кунакханәләр, асты яки құпкатлы гаражлар, предприятиеләре, күнел ачу индустриясе каршындагы отсутствии чикләуләр, аларны урнаштыру.

2.3.5. Ижтимагый – эшлекле зонада урнаштыру рөхсәт ителә житештеру предприятиеләре, мәйданы 200 м² булып саналған барлық встроенных, һәм встроено – пристроенных биналарында, экологик яктан куркынычсыз түгел, булған санитар – саклау зоналары.

2.3.6. Исәпләу санын һәм күп кеше сыйдырышлы оешмалары урнашкан ижтимагый – эшлекле зонасында, аларны урнаштыру кирәк житештерергә социаль мәсьәләләр буенча нормативлар чыгып, функциональ билгеләнештәге объектны нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

Өчен объектлар да курсателгән күшымтада 5, расчетные мәғълүматлар кирәк, дип билгеләргә күшүү буенча, проектлаштыру.

2.3.7. Куллану ешлығы территориясендә ижтимагый-эшлекле зонаның чагыла плотностью төзелеше (мен кв. м/га) һәм процентом застроенности территорииясендә.

Ешлығы территориине төзү, биләгән зданиями төрле функциональ билгеләнештәге күрергә исәпкә алып, барлықка килгән планлаштыру һәм төзү, әһәмияттәге үзәге нигезендә рекомендуемыми нормативами, приведенными таблицасында 6.

Таблица 6		
Тибы комплекслары	төзү Тыгызлыгы (мең кв. м общ. ирек мәйданы/га) кимендә	
	әлеге буш территориядә	реконструкцияләү һәм
Эшлекле комплекслар	15	10
Гостиничные комплексы	15	10
Сәүдә комплекслары	5	5
Мәдәни ял иту комплекслары	5	5

2.3.8. Күләме жир участогы, россиянең өчен биналар ижтимагый-эшлекле зонаның билгеләнә торган нормативлар буенча, китерелгән мәгълүмат күшымтада 5 к әлеге Нормативлар, яки күшүү буенча, проектлаштыру.

2.3.9. Бинаның ижтимагый-эшлекле зонасында кирәк урнаштыру белән отступом нче красных линияләрен. Урнаштыру, биналарны қызыл линия рәхсәт ителә шартларында реконструкцияләү килеп туган төзү тиешле обоснованин һәм килештерү белән вәкаләтле органнары жирле үзидарә органнарының.

2.3.10. Ижтимагый-эшлекле зонасында карап, аның күләмен һәм планировочной оештыру системасы формалаша взаимосвязанных жәмәгать пространстволары (төп урамнары, мәйданнары, жәяүлеләр зонасы).

Шул ук вакытта формалаша бердәм жәяүле зона, обеспечивающая уңайлылык яның килү биналарга үзәге, остановкам транспорт һәм озелененным рекреационным мәйданчык.

2.3.11. Югары градостроительная әһәмиятен, территорияләрнең ижтимагый-эшлекле зоналарны билгели, шәхси яның килү проектлаштыру биналары (шул исәптән этажности) һәм объектларын комплекслы төзекләндерү.

Проектлауда комплекслы төзекләндерү ижтимагый-эшлекле зоналары кирәк тәэммин итәргә ачыклыгы һәм проницаемость территориияләре өчен визуаль кабул иту өчен шартлар тудыру каршылыксыз хәрәкәт иту, халыкның, шул исәптән маломобильные төркеме (таләппәренә туры китереп, "булегендәге файдалану мөмкинлеген Тәэммин иту, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре" чын Нормативларын), казаныш стилевого бердәмлек элементларын төзекләндерү (шул исәптән, функциональ, декоратив коймалар белән әйләнәтире застройкой.

Комплекслы төзекләндерү жир махсуслаштырылган биналар белән закрытым яки ограниченным режимом белән танышу (идарә иту органнары, сәламәтлек саклау

учреждениеләре һәм башкалар) кирәк проектировать нигезендә заданием, проектлаштыру һәм тармак спецификой.

2.3.12. Объектларын урнаштыру һәм чөлтәрләрнең инженер инфраструктурасын ижтимагый-эшлекле зонасың өзөнчә гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә бүлекне 3.3 "Зонасының инженерлық инфраструктурасын" чын Нормативларын.

2.3.13. Проектлауда транспорт инфраструктурасы, ижтимагый-эшлекле зоналары кирәк предусматривать увязку белән бердәм системасы транспорт һәм урам-юл чөлтәрен тәэммин итәрдәй уңайлы, тиз һәм куркынычсыз транспорт белән бәйле барлык функциональными зоналар.

Подъезд йөк автомобиль транспорты к объектлары урнашкан ижтимагый-эшлекле зонасында, бу магистраль урамнарында булырга тиеш оештырылды белән боковых яки ндә параллель урамнары, башка киселешле пешеходного юллары.

2.3.14. Ара арасында тукталышлары, жәмәгать пассажир транспорты ижтимагый-эшлекле зонасында артмаска тиеш 250 метр.

Дальность алымнар теләсә кайсы жиреннән үзәге тукталышына кадәр жәмәгать пассажир транспорты артмаска тиеш 250 м; кадәр ин якын автостоянка автомобильләр кую өчен - 100 м; кадәр жәмәгать бәдрәф - 150 м.

2.3.15. Требуемое расчетное саны машина-урынга кую өчен жинел автомобиль белән билгеләнә таләпләре нигезендә бүлекне Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.

2.3.16. К, социаль инфраструктура объектларына керә мәгариф учреждениеләре, сәламәтлек саклау, социаль хезмәт күрсәтү, спорт һәм физкультура-савыктыру учреждениеләре, мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре, оешмалар, сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәтә күрсәтү оешмалары һәм учреждениеләре белән идарә, проект оешмалары, кредит-финанс учреждениеләре һәм оешмалары элемтә, фәнни һәм административ оештыру һәм башкалар (алга таба - оештыру, хезмәт күрсәтү).

2.3.17. Исәпләү оешмалары, халыкка хезмәт күрсәтү торак пунктларында рәхсәт ителә кабул итү нормативы буенча, китерелгән мәгълүмат таблицасында 7.

Таблица 7

Атамасы учреждениесе	Берәмлек үлчәү	Рекомендуемый курсәткеч 1 мең халкы
Хастаханәсе	1 койка	1,0
Амбулатор-поликлиническая чөлтәре	1 баруы сменага	1,6
Пункты ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү	1 автомобиль	0,1
Учреждениесе сәүдә	кв. м сәүдә мәйданы	80,0
Учреждениесе халыкка көнкүреш хезмәтә күрсәтү	1 эш урыны	1,6
Янгын сүндерү депосы	1 янгын автомобиль	0,2

2.3.18. Формалаштырганда системасын күрсәту тиеш предусматриваться дәрәжәләрен тәэмін ителеше оешмалар һәм объектлар, шул исәптән көндәлек, периодического һәм эпизодического хезмәт күрсәту:

- көндәлек хезмәт күрсәту - оешманың посещаемые халық кимендә атнага бер тапкыр, яки урнашкан бу непосредственной янында урыннарга яшәү һәм эш, халыкның;
- периодического хезмәт күрсәту - оешманың посещаемые халық кимендә бер тапкыр айга;
- эпизодического хезмәт күрсәту - оешманың посещаемые халық кимендә бер тапкыр айга (махсус уку йортлары, хастаханә, универмаги, концерт һәм күргәзмә заллары һәм башкалар).

Объектлары исемлеге төрлөре буенча хезмәт күрсәту китерелгән күшымтада З карата әлеге Нормативларга.

2.3.19. Минималь ара нче диварлар биналар һәм жир участоклары чикләрен оешмаларның хезмәт күрсәту нигезендә исәп-хисап инсоляции һәм освещенности, үтәү янғынга каршы һәм көнкүреш разрывов булырга тиеш, ким дигендә приведенных таблицасында 8.

Таблица 8

Бинаның (жир кишәрлекләренә) оешмаларның хезмәт күрсәту	Араны нче бина (чикләрен жир) оешмаларның хезмәт күрсәту, м			
	кадәр кызыл линия		кадәр диварлар торак йорт	кадәр биналарның гомуми белем мәктәпләре н, мәктәпкәчә мәгариф һәм дәвалау учреждение се
шәһәр тибындагы бистәсендә	, авыл торак пунктлар ы,			
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре һәм гомуми белем бирү мәктәбе (дивар бинаны)	25	10	нормалары буенча инсоляции, освещенности итми, теләсә кайсы таләпләренә туры	нормалары буенча инсоляции, освещенности итми, теләсә кайсы таләпләренә туры
Кабул иту пунктларына икенчел	-	-	20	50

Чимал				
Янгын сүндерү депосы	10	10	Буенча, НПБ 101 - 95	Буенча НПБ 101 - 95
Зират традицион күмү	6	6	300	300

Әсәрләр:

1. Участоклар мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре булырга тиеш түгел примыкать турыдан-туры мөрәжәгать магистральным урамнары.

2. Кабул итү пунктлары икенчел чимал кирәк изолировать полосой яшел үсентеләр һәм предусматривать аларга подъездные юллары өчен автомобиль транспорты.

3. Соң ябылу зират традицион күмү үткәннән соң 25 елдан соң, соңғы күмү ара кадәр торак төзелеше мөмкин кадәр кыскартылган 100 м

Бүгенге районнарында жирлекләре, тиешле төзекләндерү, ераклык нче зиратларга кадәр диварларны, торак йортларны, биналарны, балалар һәм дәвалай учреждениеләре рәхсәт ителә уменьшать белән килештереп, жирле органнары, санитария күзәтчелеге, әмма ул булырга тиеш, ким дигәндә, 100 м

4. Участоклар кабат урнаштырылган хастаханәләр тиеш түгел примыкать турыдан-туры мөрәжәгать магистральным урамнары.

Жир участогында хастаханәсенән кирәк предусматривать аерым въезды:

- бу хужалык зонасына;

- бу лечебную зонасын, шул исәптән йогышлы авыру;

- бу паталогоанатомическое бүлеге.

2.3.20. Радиус халыкка хезмәт итү, хезмәт курсәтү объектлары, размещаемыми торак төзелеше карап элементларны планировочной структурасын (микрорайоны (квартал), торак районы), күрергә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативлар

2.3.21. Радиус хезмәт курсәтү махсуслаштырылган һәм оздоровительными дошкольными белем бирү учреждениеләре общеобразовательными мәктәпләр (тел, математические, спорт һәм башка) кабул ителә күшүү буенча, проектлаштыру.

2.3.22. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (алга таба - мәктәпкәчә белем бирү) кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.1.1249-03.

2.3.23. Урнаштырганда мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә исәпкә алырга кирәк радиус, аларның жәяүле мөмкинлеген нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

Ара нче территориясендә мәктәпкәчә белем бирү кадәр, сәнәгать, коммуналь, авыл хужалыгы объектлары, транспорт, юлларны һәм магистральләрне билгеләнә таләпләренә туры китереп санитария-защитным зоналары курсәтелгән объектлар һәм корылмалар.

2.3.24. Минималь тәэммин ителеше дошкольными белем бирү учреждениеләре, шулай ук мәйданда жир кишәрлекләре өчен проектируемых БАЛАЛАР кабул ителә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

2.3.25. Бинаның гомуми белем бирү учреждениеләрен урнаштыру рәхсәт ителә:

- әлеге квартал эчендәге территорияләрендә микрорайон ераклашкан межквартальных юллары белән дайми р්јвештѣ хәрәкәте транспорт араны 100 - 170 м;

- әлеге квартал эчендәге проездах белән периодическим (нерегулярным) автотранспорт хәрәкәте шарты белән генә арттыру, минималь разрыва нче участогы чикләренә учреждениесе кадәр йөрү 15 - 25 м.

2.3.26. Рөхсөт ителми урнаштыру гомуми белем бирү учреждениеләре өчен квартал өчендәге һәм межквартальных проездах белән дайми р҃жештәр транспорт хәрәкәте.

2.3.27. Түләүнең минималь тәэммин ителеше учреждениеләре, мәйданы, аларны жир һәм урнаштыру катнаша нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

2.3.28. Бинаны гомуми белем бирү учреждениесе кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.2.1178-02.

2.3.29. Башлангыч һәнәри белем бирү учреждениеләренә - һәнәри-техник училище (алга таба - учреждение НПО) кирәк урнаштыру таләпләренә туры китереп, Санитария 2.4.3.1186-03.

Урнаштыру учреждениеләре НПО, шул исәптән, ял зоналары, спорт мәйданчығы һәм спорт корылмалары яшүсмерләр өчен территорияләрендә санитар-саклау зоналары предприятиеләре рөхсәт ителми.

2.3.30. Ара нче территориясендә учреждениеләре НПО кадәр, сәнәгать, коммуналь, авыл хужалығы объектлары, транспорт, юлларны һәм магистральләрне билгеләнә таләпләренә туры китереп санитария-защитным зоналары күрсәтелгән объектлар һәм корылмалар.

2.3.31. Уку бинасы кирәк проектировать биеклеге артык түгел дүрт катлы һәм урнаштыру белән отступом нче кызыл линия кимендә 25 метр район үзәгендә һәм 10 м - авыл торак пунктларында.

Укыту-житештеру бүлмәләре, спорт залы һәм ашханә кирәк акча бүләп бирү аерым блоклар бәйле күчү белән төп корпусы.

2.3.32. Күләме жир учреждениеләре өчен НПО күрергә нигезендә приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

2.3.33. Жир кишәрлекләренә, отводимые өчен урта һәм югары уку йортларын тәэммин итәргә тиеш урнаштыру тулы комплексы, укыту-фәнни, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарының һәм корылмаларының исәпкә алыш, функциональ белән бергә, инженер, транспорт һәм социаль инфраструктурами торак пункт.

Шул урыннар биналар урта махсус һәм югары уку йортлары янындагы юллар һәм тиз йөрешле магистраль урамнарын кирәк предусматривать отступ нче чикләре машиналар йөрү өлеше кимендә 50 м, шул ук вакытта тулай торак тәкъдим ителә урнаштыру бу глубине территориясендә.

2.3.34. Дәвалау учреждениесе урнаштырыла таләпләренә туры китереп, Санитария 2.1.3.1375-03 һәм приложениесе 5 к әлеге Нормативларга.

2.3.35. Өчен ориентировочных исәп-хисап күрсәткечләре санын һәм күп кеше сыйдырышлы объектларының хәzmәt күрсәту, территорияләрне аз катлы тәзелешләрне рөхсәт ителә кабул итү нигезендә авыл ЖИРЛЕГЕ 30-102-99.

2.3.36. Оештыру өчен хәzmәt күрсәту территорияләрендә аз катлы тәзелешләрне рөхсәт ителә урнаштыру оешмалары кулланып, индивидуаль формаларын эшчәnlеге - балалар бакчасы, кибет, кафе, физкультура-сәламәтләндөрү һәм досугового комплексы, парикмахерской, фотоателье һәм башка встроенными яки пристроенными к торак йортлар урнаштыру белән күбесенчә беренче һәм цокольном катларда һәм жиһазлар белән изоляцияләнгән нче торак өлештән бина) килә аласыз. Шул ук вакытта гомуми мәйданы встроенных объектларын артмаска тиеш 150 кв. м.

Күрсәтелгән учреждениеләр һәм предприятиеләр мөмкин ия центроформирующее әһәмияте һәм урнаштырыла үзәк өлешендә торак мәгариф.

2.3.37. Объектлар белəн встроенными һәм пристроенными остаханәләр ремонтлау һәм прокату, һәм майке, автомобилләр ремонтлау, көнкүреш техникасы, шулай ук помещениями ритуал хезмәтләр кирәк урнаштыру чигендә торак зонасы.

2.3.38. Урнаштыру встроенных предприятиеләре күрсәтүче заарлы йогынты ясады, халыкның сәламәтлеге (рентгеноустановок, кибет, төзелеш материаллары, москательно-химик һ. б.) шартларында аз катлы төзелешләрне рәхсәт ителми.

2.3.39. Жир участогында торак йорт белəн встроенным яки пристроенным объект хезмәт күрсәтү булырга тиеш бүлеп бирелгән торак һәм ижтимагый зонасы. Ка керү алдыннан бина кирәк предусматривать урынга күчерү өчен транспорт чаralары.

2.3.40. Тәэммин иту халкы һәр торак пункты хезмәтеннән беренче чиратта кирәк булган кадәр гамәлгә ашырылырга тиеш чикләрендә жәяүле мөмкинлеген 30 минутка (2 - 2,5 км); шул ук вакытта урнаштыру оешмалары артык югары дәрәҗәдәге хезмәт күрсәтү, шул исәптән периодического кирәк предусматривать белəн пешеходно-транспорт доступностью түгел 60 минут район үзәгендә.

2.3.41. Хезмәт күрсәтү Радиусы авыл торак пунктларында рәхсәт ителә: мәктәпкәчә белем бирү оешмалары нигезендә приложениесе 5 к, чын Нормативы; гомуми белем бирү учреждениеләре:

- укучылар өчен I баскычлары, уқыту - да 2 км-дан артык жәяүле дә артык 15 мин. (бер якка) житү;

- укучылар өчен II һәм III баскыч уқыту - да 4 чакрымнан артык жәяүле һәм 30 минутка (бер якка) транспорт үтемлелеген. Чик радиус хезмәт күрсәтү укучы II - III баскыч артмаска тиеш 15 км;

- оешма сәүдә - нигезендә приложениесе 5 к, чын Нормативы;

- поликлиникалары, амбулаторияләрне, фельдшер-акушерлык пункты һәм даруханә эшли - 30 минутка пешеходно-транспорт үтемлелеген.

2.3.42. Халкын оешмаларында хезмәт күрсәтү тиеш обеспечиваться юлы белəн яңа төзелеш һәм реконструкция гамәлдәге фонды таләпләре нигезендә чын Нормативларын.

2.4. Зона рекреацион билгеләнештәге.

2.4.1. Зона рекреацион билгеләнештәге өчен билгеләнгән оешмалар халыкның қупләп ял иту, туризм, физик культура дәресләрен һәм спорт белəн шәгыльләнү өчен, шулай ук, экологик хәлне яхшируту һәм үз өчен парклары, бакчалары, лесопарки, пляжи, сұлыклар һәм башка объектлар кулланыла торган бу рекреация максатларында һәм формирующие системасын ачык кинлекләрен.

2.4.2. Рекреационные зоны булдырырга кирәк үзара бәйләнештә белəн яшеллеккә зоналар, авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрне булдырып, взаимоувязанный табигый комплекс.

2.4.3. Рекреационные зоны формалаша жирләрендә гомуми файдаланудагы.

2.4.4. Территорияләрендә рекреация зоналарын рәхсәт ителми төзү, яңа һәм киңәйтү, гамәлдәге сәнәгать, коммуналь-склад һәм башка объектлар.

2.4.5. Парк - озелененная күп функцияле территория яки маҳсус юнәлешләре рекреация эшчәнлеге белəн нык үскән системасы төзекләндерү мәйданы кимендә 10 гектар предназначеннә өчен халыкның қупләп ял иту. Парк территориясендә рәхсәт ителә биналар төзү өчен хезмәт күрсәтү килүчеләр һәм эксплуатацияләү паркы, биеклеге артып 8 м; биеклеге парк корылмалары - аттракционов - билгеләнә проекты. Төзелеш мәйданы артмаска тиеш 7 процент парк территориясен.

2.4.6. Чагыштырмасын элементларын парк территориясен кирәк кабул итү буенча гаризалар процентаында нче гомуми паркның мәйданы:

- территорияне яшеллек һәм сұлықлар - 70 – 75%;
- аллея, юллар, мәйданы - 10 – 15%;
- мәйданы - 8 – 12%;
- бина һәм корылмалар - 5 – 7%.

2.4.7. Функциональная оештыру парк территориисе билгеләнә проекты карап, белгечлек.

2.4.8. Тәэммин итү зарур ирекле керү мөмкинлеге парклар, бакчалар һәм башка озелененных территорияләр, гомуми файдаланудагы түгел допуская җайламалары оград яғыннан торак районнары.

2.4.9. Сквер гыйбарәт компактную озелененную территориясен мәйданда, урамнары кисешкән яки примыкающем к урамындағы участокта кварталының, предназначенну өчен көндәлек кратковременного ял һәм пешеходного хәрәкәт итү халыкның зурлығында 1,5-2,0 гектар.

Территориядә сквер тыела урнаштыру, төзү. Чагыштырмасын элементларын территорииядә сквер кирәк кабул итү, таблица буенча 9.

Таблица 9

Урын урнаштыру скверлар	Элементы территориисендә (% ы гомуми мәйданы)	
	территориясендә яшел үсентеләр һәм сұлықларны	аллея, дорожки, мәйданчыклары, кече формалары
торак районда, торак урамнарында, йортлар арасында, алдында аерым зданиями	70 - 80	30 - 20

2.4.10. Юл чөлтәрен ландшафтно-рекреация территорияләрен (юллар, аллея, тропы) кирәк трассировать мөмкинлеге буенча минималь уклонами нигезендә төп юнәлешләре юлларын жәяүлеләр хәрәкәте. Кинлеге дорожки булырга тиеш кратной 0,75 м (кинлеге полосасының хәрәкәте бер кеше).

Жәяүлеләр аллея кирәк предусматривать юнәлешендә массакүләм агымнары пешеходного хәрәкәте предусматривая алар өчен мәйданчыклар кратковременного ял.

Өслеге мәйданнары, юл-тропиночной чөлтәрен чикләрдә рекреация территорияләрен кирәк кулланырга берсе плиток, таш һәм башка прочных минераль материаллардан, допуская куллану асфальт жәелгән аерым очракларда.

2.4.11. Озелененные территориисендә гомуми файдаланудагы булырга тиеш ремонт һәм төзекләндерү эшләрен күрде һәм жиһазландырылган, кече архитектурными оештыру формалары белән: фонтанами һәм бассейнами, лестницами, беседками, светильниками һәм башкаларга. Саны яктырткыч кирәк билгели һәм нормалары буенча освещенности территорииләрен.

2.4.12. Ара нче биналарның һәм корылмаларның кадәр яшел үсентеләр күрергә нигезендә таблицей 10 шарты каршылыксыз подъезд һәм эш янгын, автотранспорт; нче һава электр линияләре - Кагыйдәләре нигезендә урнаштыру электроустановок.

Таблица 10

Бина, корылма	Ераклық (м) от биналар, корылмалар, объектны кадэр янында булуын исәптө тотып эшләнгән	
	ствола ағач	жәйде
Тышкы дивары биналар һәм корылмалар	5,0	1,5
Крае тротуар һәм садовой дорожки	0,7	0,5
Крае машиналар йөрү өлешиндә урамнар, кромка укрепленной полосасының обочины юллар яки бровка канавы	2,0	1,0
Мачта һәм таяныч осветительной чөлтәре, күпер таянычы һәм эстакада да ачылачак	4,0	-
Подошва откоса, террасы һәм башка	1,0	0,5
Подошва яки әчке грань подпорной стенки	3,0	1,0
Асты чөлтәре:		
газұтқәргеч, канализация	1,5	-
тепловая чөлтәре (стенка канал, тоннельнен яки тышча каршындағы бесканальной салу)	2,0	1,0
сүтқәргеч, дренаж	2,0	-
көч кабель һәм кабель элементтері	2,0	0,7

Әсәрләр:

- Приведенные нормаларын карый, ағач утыртырга керештеләр белән диаметрлы кроны артык түгел 5 м булырга тиеш артты өчен ағач белән кроной күшүлмаган диаметра.
- Ағачлар, высаживаемые бар, биналар булырга тиеш түгел, тикшерүгә тоткарлык инсоляции һәм освещенности торак һәм жәмәгать биналарының.
- Шул односторонней көньяк-көнбатыш һәм көньяк юнәлеш бирү торак урыннары кирәк предусматривать өстәмә яшелләндерүү, препятствующее перегреву урыннары.

3 өлеш. Житештерү территориясе.

3.1 Житештерү зонасы.

3.1.1. Предприятие надлежит урнаштыру территориясендә, предусмотренной генераль планы жүрлеге, проект планлаштыру, производство зонасының. Урнаштыру сәнәгать предприятиеләре үз эченә алган куркыныч житештерү объектлары, РФ Законы нигезендә ТУРЫНДА "куркыныч житештерү объектларын сәнәгать куркынычсызылыгы" № 116-ФЗ 21.07.1997, гамәлгә ашырылырга тиеш исәпкә алып, потенциаль мөмкинлекләрен аварияләр, шулай ук исәпкә алып, локальләштерү һәм бетерү һәм аларның нәтижәләрен.

3.1.2 составына житештерү зоналары, зоналары, инженер һәм транспорт инфраструктуралары керергә мөмкин:

- коммуналь зона - зона урнаштыру, коммуналь һәм склад объектларын, торак-коммуналь хужалык объектларын, транспорт объектларын объектларын күпләп;
- житештерү зона - зона урнаштыру житештерү объектлары белән төрле нормативами әйләнә-тирә мохиткә йогынты, кагыйдә буларак, таләп ителә торган жайланма санитар-саклау зоналары, кинлеге 50 м, шулай ук тимер юл, керү юлларын;

- башка төрлөрен житештеру (фәнни-житештеру зонасы), инженер һәм транспорт инфраструктуралары.

Житештеру зоналарында рәхсәт ителә урнаштыру корылмалар һәм бүлмәләр объектлары авария-коткарү хезмәтләре, хезмәт күрсәтүче урнашкан житештеру предприятиеләре зонасында һәм башка объектлар.

Урнаштырганда һәм реконструкцияләу предприятиеләре һәм башка объектлар территориясендә житештеру зонасы кирәк предусматривать чарапары белән тәэммин иту буенча аларның куркынычсызлык процессында файдалану, ә шулай ук предусматривать авария булган очракта берсендә предприятиеләр яклауга, халыкның тирә-юнь районнар нче куркыныч воздействий һәм иминлеген тәэммин иту буенча чарапарны эшләу һәм башка предприятиеләре. Дұрђќкъ куркыныч житештеру һәм башка объектларны билгеләнә законнарда билгеләнгән тәртиптә нигезендә техник регламентами.

3.1.3. Торак пункт чикләрендә рәхсәт ителә урнаштыру житештеру предприятиеләре һәм объектлары III, IV, V сыйныф укучыларының урнашу белән, тиешле санитар – саклау зоналары. Чикләрендә селитебной территориисендә рәхсәт ителә урнаштыру сәнәгать предприятиеләре, түгел выделяющие зааралы матдәләр белән непожароопасными һәм невзрывоопасными житештеру процесслары белән генә тудыра торган тавыш та керми, превышающего билгеләнгән нормалар түгел, таләп ителә торган жайлланма тимер юл бару юллары. Шул ук вакытта араны нче участогы чикләрен сәнәгать предприятиеләре кадәр торак биналарны, жир, мәктәпкәчә балалар учреждениеләре, гомуми белем мәктәпләрен, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм ял күрергә, ким дигендә, 50 м

3.1.4. Иминлек тәэммин иту максатыннан, халық тирәсендә объектларын һәм производство булган чыганаклары йогынтысын чәршәмбе яшәу һәм кеше сәламәтлеге билгеләнә максус территориисе аеруча режимом файдалану, санитар-защитная зонасы (С33). Территориясе С33 өчен билгеләнгән: тәэммин иту дәрәҗәсен киметү йогынтысын кадәр таләп ителгән гигиена нормативларын барлық факторам йогынтысын, аннан читтә; булдыру санитар-защитного һәм эстетик барьера арасында территория предприятие (предприятиеләре) һәм территория торак төzelеше. Чыганаклары йогынтысын чәршәмбе яшәу һәм кеше сәламәтлеге булып тора объектлар, алар өчен дәрәҗәләрен чакырыла пычрану читтә сәнәгать мәйданчығы артып китә 0,1 ә шикаятен карау мөмкин түгел тораган (ПДК) һәм (яки) ин чик допустимого дәрәҗәдәге (ПДУ).

Өчен объектлар булган чыганаклары йогынтысын чәршәмбе яшәу, проект эшләнә күләмен нигезләу С33 таләпләренә туры китереп, Санитария 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Санитар-сак зоналары һәм санитар классификация предприятиеләре, корылмаларны һәм башка объектларны" (үзгәрешләре белән 10 апрель, 2008 ел, 6 октябрь, 2009 ел).

Өчен объектлар буенча ясау һәм саклау, шартлаткыч матдәләр, материаллар, әйберләр һәм алар нигезендә кирәк предусматривать запретные (куркыныч) зонасын һәм районнары. Күләме әлеге зоналар һәм районнары һәм мөмкинлеге төzelеш аларда билгеләнә максус норматив документлар белән расланган билгеләнгән тәртиптә һәм органнары белән килештеру буенча дәүләт күзәтчелеге карамагындағы акцияләре, күрсәтелгән объектлар.

Объект булган запретных (куркыныч) зоналарын торак, ижтимагый һәм житештеру зданиями рәхсәт ителми.

3.1.5. Санитар-сак зонасында гына рәхсәт ителә урнаштыру, торак бинаны мәктәпкәчә балалар учреждениеләренә гомуми белем бирү мәктәбе, сәламәтлек һәм ял, спорт корылмалары, бакчалары, парклар, садоводческие ширкәт һәм огороды.

Участоклар санитар-саклау зоналары предприятиеләре көртөлми территориясе составына предприятиеләр һәм бирелергә мөмкин объектларын урнаштыру өчен, аларның төзелеше рөхсәт ителә территориясендә әлеге зоналар. Сәламәтлек, санитар-гигиена, төзелеш һәм башка чараплар белән бәйле саклауга, әйләнә-тирә мохит янындагы предприятиегә загрязненной территорииесен көртеп, төзекләндерү, санитар-саклагыч зона хисабына башкарыла, предприятие ия булган заарлыш ташландыклары.

3.1.6. Моннан тыш, санитар классификациясе, житештерү предприятиеләре һәм объектлары ия кайбер характеристикаларын һәм төрле аларның параметрлары, шул исәптән:

зурлыгы буенча биләгән территориясе:

частотына кадәр-0,5 га; 0,5 - 5,0 га; 5,0 - 25,0 гектар;

зона: 25,0 - 200,0 гектар;

буенча нәтижәлелекне куллану территориясендә: тыгызлыгы төзү 10 яштән алып 75 процент;

халык саны буенча эшләүче кадәр-50 кешегә; 50 - 500 кеше; 500 - 1000 кеше; 1000 - 4000 кеше; 4000 - 10000 кеше; 10000нән артык;

зурлыгы буенча, йөк әйләнеше (принимаемой буенча большему ике грузопотоков - килү яки башкару):

тәүлегенә кадәр-2; 2-40; 40;

тонна елга кадәр-40; 40 100000; 100000 артык;

зурлыгы буенча ресурсларны:

водопотребление (мен м3/тәүлек булган): - 5; 5 яштән алып 20; 20 дән артык;

теплопотребление (Гкал/сәг) кадәр-5; 5 яштән алып 20; 20 дән артык

3.1.6 составында житештерү зоналары ала төзелергә сәнәгать зонасы билгеләнгән урнаштыру өчен сәнәгать предприятиеләре күбесенчә карап санитар классификациясе производстволар, фәнни-житештерү, коммуналь-склад.

Предприятиеләр, азық-төлек, медицина, фармацевтика һәм башка сәнәгать тармаклары белән санитар-саклау зонасы 100 метр кирәк түгел урнаштыру территориясендә сәнәгать зоналары (район) предприятиеләре белән металлургия, химия, нефть химиясе һәм башка сәнәгать тармаклары заарлыш производство, шулай ук чикләрендә аларны санитар-саклау зоналары.

3.1.7 Корылмалар планировочную оештыру, " сәнәгать зоналарын кирәк предусматривать рәвешендә кварталлар (чикләрендә красных линияләрен), чикләрендә алар урнаштырыла төп һәм вспомогательные житештерү предприятиеләре исәпкә алып, санитар-гигиена һәм янгынга каршы таләпләрнен, аларны урнаштыру, йөк әйләнешенен, һәм төр транспорт, шулай ук чиратны төзу.

Территориясе, занимаемая мәйданчыклар сәнәгать предприятиеләре һәм башка житештерү объектларын, учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан хезмәт курсәтү, булмаска тиеш, кагыйдә буларак, ким дигәндә, 60% бөтен территориясендә сәнәгать зонасы.

Мәшгульлек территориясендә сәнәгать зонасы билгеләнә процентында ничек мөнәсәбәт сумманың мәйданчыклар сәнәгать предприятиеләре һәм алар белән бәйле объектларны чикләрендә киртәләре (яки булмаганда, коймалар - тиешле, аңа шартлы чикләре), шулай ук хезмәт курсәтү учреждениеләре көртү мәйданнары, занятой железнодорожными станцияләре, гумуми территориясе сәнәгать зонасы билгеләнгән генераль планы, шәһәр. Мәшгуль территориясен үз эченә ала резерв участоклары

мәйданчыкларында предприятиеләре һәм башка объектлар билгеләнгән нигезендә заданием, проектлаштыру урнаштыру өчен, аларга биналар һәм корылмалар.

Норматив күләме участогы сәнәгать предприятиеләре тигез рәвештә кабул ителә карата мәйданының аның төзелеш күрсәткечләре норматив плотности төзелеш мәйданчығы сәнәгать предприятиеләре нигезендә авыл ЖИРЛЕГЕ 18.13330.

3.1.8 урнаштырганда, предприятиеләрнең һәм башка объектларның кирәк предусматривать буенча чараптар исключению пычрану туфракларны, өске һәм жир асты сулары, өске водосборов, сулыкларны һәм атмосфера һавасын таләпләрен исәпкә алыш нигезләмәләрен саклау түрүнде, жир асты сулары.

3.1.9. Түләүнен минималь мәйданы, яшелләндөрү, санитар-саклау зоналары күрергә карап, ширины зонасы, %:

- 300 м 60
- 300 дән артык кадәр 1000 м 50
- ав 1000 кадәр 3000 м 40

Яғыннан селитебной территориинде кирәк предусматривать юлга, агач-куак үсентеләр, кинлеге кимендә 50 м, ә шул зонасы кинлеге 100 метр, ким дигәндә, 20 м

3.1.10. Жайларма отвалов, шламонакопителей, калдықларны һәм отбросов предприятиеләре рәхсәт ителә булганда гына обосновании булмавы аларны утильләштерү.

3.1.11. Предприятие, сәнәгать узеллары һәм алар белән бәйле отвалы, калдықларны, чистарту корылмалары урнаштыру кирәк жирләрендә несельскохозяйственного билгеләнешендәге яки непригодных авыл хужалығы өчен. Булмаганда, мондый жирләрне ала выбираться участоклары чикләре авыл хужалығы биләмәләрендә худшего сыйфат.

3.1.12. Урнаштыру, предприятие һәм сәнәгать үзәкләре мәйданнарында залегания файдалы казылмалар рәхсәт ителә органнары белән килештерү буенча дәүләт тау күзәтчелеге, ә мәйданнарда залегания гомумтаралган файдалы казылмалар - билгеләнгән тәртиптә Россия Федерациясе законнары..

3.1.13. Урнаштыру, предприятие һәм сәнәгать узелларын рәхсәт ителми:

- составында рекреация зоналары;
- беренче поясе санитар саклау чыганаклардан су белән тәэммин итү;
- бу су саклау һәм яр буе зоналарында елгалары;
- жирләрендә аеруча саклаулы табигать территорияләрен һәм аларны саклау зоналарын;
- зоналарда тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне саклау рәхсәтеннән башка тиешле органнары истәлекләрен саклау;
- участокларда пычранган органическими һәм радиоактивными отбросами кадәр үк сроклары билгеләнгән органнары, Роспотребнадзор.

3.1.14. Предприятие белән атмосфера һавасын пычрату чыганаклары булыш надлежит урнаштыру карата торак төзелеш кагыйдәләрен исәпкә алыш, ветров преобладающего юнәлешләре.

3.1.15. Житештерү чыганагы, тышкы тавыш та керми белән уровнями тавыш 50 дБА һәм аннан артык урнаштыру кирәк карата торак һәм жәмәгать биналарга нормалары нигезендә яклау буенча ел, тавыш та керми.

3.1.16. Мәйдан жир билгеләнгән яшелләндөрү өчен чикләрендә, койма предприятие кирәк, дип билгеләргә исәбеннән чыгып, кимендә 3 кв. м, эшләүче бер кешегә бүген республикада ин күп санлы үзгәрюе. Өчен предприятиеләр саны эшләүче 300 кеше һәм

аннан да 1 гектар мәйдан предприятиеләр жир мәйданы, яшелләндеру өчен билгеләнгән рөхсәт ителә уменьшать исәбеннән тәэммин иту билгеләнгән күрсәткечләреннән плотности тәзү. Чик күләме участоклары өчен билгеләнгән яшелләндеру артмаска тиеш 15% мәйданчыгы предприятиеләре.

3.1.17. Территориясендә предприятиеләр кирәк предусматривать күркәм ял мәйданчыгы һәм гимнастических күнегуләр эшләүче.

Күләме мәйданчыклары надлежит кабул итәргә исәбеннән артык түгел 1 кв. м, эшләүче бер кешегә бүген республикада ин կүп санлы үзгәруе.

3.1.18. Территориясе чикләрендә торак пунктларны обособленных склад районнарында үтәп, санитария, янгынга каршы һәм маxсус нормалар кирәк предусматривать рассредоточенное урнаштыру склад дәүләт резервларын, склад нефть һәм нефть продуктлары, беренче төркем, перевалочных базалары, нефть һәм нефть продуктлары, склад сжиженных газлар, склад шартлаткыч материалларны һәм базислы склад көчле агулы матдәләр базислы склад азық-төлек, фураж һәм сәнәгать чималы, лесоперевалочных базалары базислы склад урман һәм төзелеш материаллары.

3.1.19. Урнаштырганда складлар һәм барлык төр кирәк, максималь рәвештә кулланырга подземное пространство. Объектларын урнаштыру кирәк гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә норматив документлар Ростехнадзор, регламентирующих файдалану, жир асты кинлекенең максатыннан бәйле булмаган файдалы казылма чыгару белән.

Таләпләр биналарга, корылмаларга,
строениям һәм наружным установкам нефть эшкәрту
һәм нефть химиясе предприятиеләре.

3.1.20. Проектлауда биналар, корылмалар, корылма һәм тышкы җайланмалары житештеру һәм нефть эшкәрту һәм нефть химиясе предприятиеләре таянып эш итәргә кирәк ҮЗИДАРӘСЕ 4.13130.2009 «Жыентыгы кагыйдәләрен. Системасын, янгынга каршы саклану. Чикләү тарату янгын объектларында яклау. Таләпләр объемно-планировочным һәм конструктивным каарлары» (утв. Гадәттән тыш хәлләр министрлыгы боерыгы белән РФ 25.03.2009 N 174) (ред. от 27.05.2011), башка норматив документларга янгын куркынычсызлыгы буенча.

3.1.21. Әйләндереп территориясендә предприятиеләр һәм аерым урнашкан объектлар үтәлә берсе несгораемых материаллар.

3.1.22. Ара нче коймалар кадәр тышкы җайланмалары житештеру корылмаларын, житештеру ярдәмче һәм өстәмә объект, бина, жиһазлар һәм обвалований эре компанияләр кабул итәргә тиеш исәпкә алыш, мөмкинлекләре, ирекле йөрү янгын сүндеру автомобиле һәм булдыру сакланучы зонасы, әмма кимендә 10. м.

3.1.23. Территориясендә предприятиеләр булырга тиеш кимендә ике. м. "автомобиль юллары, гумуми файдаланудагы яки тупиковые подъезд к территориисендә предприятиеләр.

3.1.24. Объектлар общезаводского билгеләнешендәге (бинаның идарәсе, жәмәгать туклануы, сәламәтлек саклау, конструкторлык бюросы, уку билгеләү, ижтимагый оешмалар, мәдәни хезмәт күрсәтү һәм башкалар) булырга тиеш урнашырга бу пред заводской зонасында предприятие расстоянии ким түгел:

- а) от биналар категория Ә, Б, тышкы җайланмалар категория ФӘННӘР академиясе һәм БН, арадаш склад легковоспламеняющихся кебек янучан һәм жидкостей - 80 м;
- б) от биналар категория һәм тышкы җайланмалар категория ВН - 30 метр;
- в) от арадаш склад сжиженных кебек янучан газлар - 100 м;

г) от товар-чимал склады (парк) легковоспламеняющихся кебек янучан һәм жидкостей - 200 м;

д) от поршневых газгольдеров кебек янучан газлар - 150 метр;

е) нче газгольдеров дайми күләмен һәм газгольдеров белән водяным бассейны - 100 м;

ж) нче торба белән взрывопожароопасными азық-төлек белән - 50 м.

Бу таләпләр кагылмый бу караульные урыны һәм проходные, располагаемые периметр буенча коймалар.

Административ биналарда, инженер корпуста һәм биналарда, уку билгеләү рәхсәт ителә располагать утырышлар заллары һәм актовые заллары белән киноаппаратными, шул ук вакытта актовые заллары һәм заллары утырышлар сыйдырышлы 200 дән артык урынга урнашырга тиеш түгел югарырак 5-нче кат.

3.1.25. Противопожарное араны нче биналар, корылмалар, корылма һәм тышкы жайлланмалар категория (алга таба - объектлар категорияләре) Ә, Б, АН, БН кадәр чикләре юлына бүләп бирелгән полосаның гомуми тимер юлларны кабул ителергә тиеш, ким дигәндә, 100 м, кадәр чикләре юлына бүләп бирелгән полосаның гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының юл - кимендә 50 м

3.1.26. Предприятиесенең территориясе тиеш разделяться узган зона, аларда, нигездә урнаштырыла:

ә) предзаводская зонасы - административ һәм көнкүреш бина, җәмәгать туклануы, сәламәтлек саклау, мәдәни хезмәт күрсәтү, конструкторлык бюросы, уку билгеләү, сәүдә, янгын сүндерү депосы (постлар), гаражлар h. б.;

б) җитештерү зонасы - производство биналары һәм корылмалары, технологик жайлланма, цех, шулай ук аларның составына керүче подсобно-җитештерү һәм вспомогательные бина һәм корылмалар, башлангыч складлар (парклар);

в) подсобная зонасы - бина һәм корылмалар подсобно-җитештерү билгеләнешендәге (ремонт-механические, ремонт-төзелеш, тарные һәм башка цехларында, заводские лабораториясе h. б.);

г) складская зонасы - складлар материал, жиһаз, реагентлар, майлар, әзер продукция h. б.;

д) зонасы чимал һәм товар склады (парк) - чимал һәм товарные складлар (парклар) кебек янучан газлар, легковоспламеняющихся кебек янучан һәм жидкостей, шулай ук аларның составына керүче подсобно-производство биналары һәм корылмалары, сливоналивные эстакады.

3.1.27. Житештерү, подсобная, складская зонасы предприятиеләре тиеш уртаклашырга бу кварталлар.

Мәйданы һәр квартал предприятиенең красных линияләрдә төзү артмаска тиеш 16 га каршындағы озынлығы якларның бер кварталының түгел, 300 м

Противопожарное арасы красными линияләре төзү ике катнаш кварталда предприятиеләр һәм зоналары билгеләнә бер шартлар урнаштыру, алар арасында автомобиль юллары, инженерлык чөлтәрләре, эстакад, яшеллек h. б. да булырга тиеш, ким дигәндә, 40 м

3.1.28. Урнашуы биналар һәм корылмалар эчендә кварталда предприятиеләр кайгыртырга тиеш хорошуюпметриваемость.

3.1.29. Планлаштыру территориясендә предприятиеләр тиеш предотвращать эләгү продуктлары вакытта, авария хәлендәге разливе белән җир бер объектларын участоклар

башка, ә шулай ук тәэмін итүне оештыруға бұлеп бирелгөн разлившихся продуктлары һәм яклауга территориясендә нче скапливания талых һәм яңғыр суларын.

3.1.30. Шул урыннар предприятиеләр лесистой жирлегендә араны нче чикләре урман массивының қадәр коймалар предприятиеләр булмаска тиеш:

- ә) өчен ылышлы - 100 м;
- б) өчен яфраклы - 20. м.

Буенда чикләре урман массивының тирәсендә предприятие тиеш предусматриваться вспаханная полосасы жирнең кинлеге кимендә 5. м.

3.1.31. Предприятие тиеш урнаштырыла на расстоянии ким дигәндә 200 метр ераклыкта, ярларның елгалары.

3.2. Коммуналь – складская зонасы.

3.2.1. Территорияне коммуналь зона өчен кулланылыр урнаштыру общетоварных һәм маҳсус склад, предприятиеләрнең коммуналь, транспорт һәм торак-коммуналь хужалығы, ә шулай ук предприятиеләр күпләп һәм мелкооптовой сәүдә.

3.2.2. Оештыруға санитар-саклау зоналары предприятиеләре һәм объектлары урнашкан коммуналь зонасында гамәлгә ашырырга кирәк таләпләренә туры китереп житештеру зоналары.

Күләме, санитар-саклану зонасы өчен картофеле-, овоще - һәм фруктохранилищ булырга тиеш, 50 м

3.2.3. Проектлауда коммуналь зона шартлары куркынычсызлығы буенча нормируемым санитар-гигиена итми, теләсә кайсы таләпләренә туры нормативларын, инженерлық һәм транспорт инфраструктурасы, төзекләндерү һәм яшелләндерү күрергә аерым билгеләнгән таләпләр нигезендә өчен житештеру зоналары.

3.3. Зонасының инженерлық инфраструктурасын.

3.3.1. Су белән тәэмін иту.

3.3.1.1. Исәпләү системалары, су белән тәэмін иту, шул исәптән сайлау чыганаклары хужалық-әчә торган су белән тәэмін иту һәм житештерү, урнаштыру водозaborных корылмалар һәм башка кирәк житештерергә таләпләре нигезендә СНиП 2.04.01-85*, СНиП 2.04.02-84*, СанПиН 2.1.4.1074-01, СанПиН 2.1.4.1110-02, СанПиН 2.1.4.1175-02.

3.3.1.2. Расчетное среднесуточное водопотребление буларак билгеләнә суммасы чыгымнарны су, хужалық-көнкүреш ихтияжларына һәм ихтияжлары, сәнәгать предприятиеләре исәпкә алыш, чыгым су поливку.

Чыгымы (су, хужалық-көнкүреш ихтияжларына билгеләнә исәпкә алыш, чыгым су буенча аерым объектлары төрле категория кулланучылар нормалары нигезендә, әлеге күшымтада 6 к әлеге Нормативларга. Өчен ориентировочного исәпкә алу башка кулланучылар исәпләү удельного күрсәткеченнән кертелә позициясе "неучтенные чыгымнар".

Кереме су житештерү ихтияжларына, шулай ук наружное пожаротушение билгеләнә таләпләре нигезендә СНиП 2.04.02-84*.

3.3.1.3. Сайлау чыганактан су белән тәэмін иту булырга тиеш обоснован нәтижәләре топографических, гидрологических, гидрогеологических, ихтиологических, гидрохимических, гидробиологических, гидротермических һәм башка эзләнүләре һәм санитар тикшерү барышында.

Сыйфатында чыганактан су белән тәэмін иту кирәк, дип карага жир асты сулары (водоносные пласты, подрусловые һәм башка су).

Системада су белән тәэммин итү рөхсәт ителә куллану берничә чыганаклары белән төрле гидрологическими һәм гидрогеологическими яғыннан, характеристикалары.

3.3.1.4. Өчен хужалык-питьевых су үткәргечләр булырга тиеш максималь рәвештә кулланылачак, булган ресурсларны, жир асты сулары (шул исәптән пополняемых чыганаклары), удовлетворяющих санитар-гигиена таләпләренә җавап бирсен.

3.3.1.5. Өчен житештеру су белән тәэммин итү, сәнәгать предприятиеләренә кирәк мөмкинлеген куллану очищенных суларын.

Куллану жир асты сулары эчә торган сыйфат өчен ихтыяжлары белән бәйле булмаган хужалык-питьевым водоснабжением рөхсәт ителми.

Сайлау чыганагын житештеру су белән тәэммин итү кирәк житештеру таләпләрен исәпкә алып, предъявляемых кулланучылар сыйфатына су.

3.3.1.6. Су белән тәэммин итү системасы кирәк проектировать туры китереп, СНиП 2.04.02-84*. Су белән тәэммин итү системасы булырга мөмкин централизованными, нецентрализованными, локальными, оборотными.

Үзәкләштерелгән су белән тәэммин итү системасы, торак пунктларны тәэммин итәргә тиеш:

- хужалык-питьевое водопотребление торак һәм жәмәгать биналарында, ихтыяжларына коммуналь-көнкүреш предприятиеләре;

- хужалык-питьевое водопотребление предприятиеләрендә;

житештеру ихтыяжларына сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре, анда таләп ителә, эчә торган су сыйфаты, яки алар өчен икътисади яктан мәгънәсез корылма аерым сууткәргеч;

- сундеру, янгын чыгу;

үз ихтыяжларына станцияләре суны әзерләү, промывку сууткәргеч һәм канализация челтәре һәм башкалар.

Шул обосновании рөхсәт ителә корылышы мөстәкыйль сууткәргеч өчен:

- поливки һәм дигән фикер бар территорияләрне (урамнары, юллары, майдан, яшел үсентеләр), эш фонтан һәм башкалар;

- поливки посадок шул үзбәкләрнән, парниках һәм ачык участокта, шулай ук йорт яны участокларын.

Локаль системасын тәэммин итүче технологик таләпләр объектларын тиеш проектироваться белән берлектә объектлары.

3.3.1.7. Торак пунктларда кирәк:

- проектировать централизованные системасын су белән тәэммин итү өчен торак пунктлар һәм житештеру объектлары;

- предусматривать реконструкцияләү, гамәлдәге водозaborных корылмалары (водозaborных скважина, шахтных кое һәм башка) өчен сохраняемых хисап чорына авыл торак пунктларын;

- карага целесообразность җайламналары өчен поливки йорт яны участоклары аерым сезонлы су үткәргечләр кулланып, жирле чыганаклардан һәм жирдә сугару системаларын системаларын, непригодных сыйфатында чыганагын хужалык-эчә торган су белән тәэммин итү.

3.3.1.8. Проектлауда яңа һәм киңәйтү, гамәлдәге водозaborов исәпкә алышырга тиеш шартлар, багланышлар, аларны существующими һәм проектируемыми водозaborами күрше участокларында, шулай ук аларның йогынты ясый, әйләнә-тирәлеккә природную чәршәмбе (поверхностный сток, яндыру тыела һәм башкалар).

Су алу корылмалары да кирәк проектировать исәпкә алып, перспективалы үсеш водопотребления.

3.3.1.9. Водозaborы жир асты сулары булырга тиеш урнашырга читтә территориясендә сәнәгать предприятиеләре һәм торак төзелеше. Урнашуы территориясендә сәнәгать предприятиеләре яки торак төзелеше мөмкин тиешле обосновании.

Бу водозaborах жир асты сулары кулланыла ала су алу скважинасы, шахтные кое, эшли водозaborы, катнаш водозaborы, лучевые водозaborы, каптажи чишмәләр.

3.3.1.10. Урын урнашу водоприемников өчен водозaborов хужалык-эчә торган су белән тәэмmin иту кабул ителергә тиеш югарырак агымы буенча водотока урын суларны торак пункт территориясендә тәэмmin итә торган оештыру санитар саклау зоналары.

3.3.1.11. Кулланганда сулары өчен хужалык-көнкүреш ихтыяжлары тиеш үткәреләчәк чаралар буенча водоподготовке, шул исәптән агарту һәм обесцвечивание, обеззараживание, махсус эшкәрту өчен чагылыш табарга тиеш органик матдәләрне киметү, нәтижәлелекне привкусов һәм запахов, стабилизационная эшкәрту яклау өчен, су үткәргеч торбалар һәм жиһазларын коррозиядән һәм мәгариф отложений, обезжелезивание, фторирование, чистарту нче марганца, фтора һәм сероводорода, умягчение су.

Эшкәрту алымнарын кулланып, су һәм расчетные параметрлары корылмалары суны әзерләү кирәк, дип билгеләргә карап, су сыйфатын источнике су белән тәэмmin иту, билгеләнештәге сууткәргеч, житештерүчәнлеге станциясе суны әзерләү һәм жирле шартлар нигезендә әлеге технологик эзләнүләре, тәжрибәләре корылмаларыннан эшләүче шундый шартларда.

Коммуникацияләр станцияләре суны әзерләү кирәк исәп тотарга мөмкинлек уздыру чыгым су, 20 - 30 процентка күбрәк исәп-хисап.

Корылмалары суны әзерләү кирәк, располагать буенча естественному склону жирлегендә исәпкә алып, югалтуларны напора бу корылмаларда, соединительных коммуникациях һәм үлчәү жайлланмаларда.

Тәэмmin иту өчен, гарантияле, тотрыкли сыйфатын яхшырту һәм химик составын, эчә торган суның торак йортларга, дәвалай-профилактика, шулай ук, балалар учреждениеләрендә предусматривать аерым системасына разбора су өчен питья һәм әзерләү пищи урнаштырырга көргәндә бу системасына фильтрлар сизгер чистарту сәнәгать житештерүе, тиешле дәүләт стандартлары, Россия Федерациясе һәм булган сертификатлар килүен, санитария-гигиена таләпләренे туры Россия Федерациясе.

3.3.1.12. Водоводы һәм сууткәргеч челтәрен кирәк проектировать белән уклоном ким дигәндә, 0,001 юнәлеше буенча мөрәҗәгать чыгару.

3.3.1.13. Саны линияләрен водоводов күрергә исәпкә алып, категориясендә су белән тәэмmin иту системасын һәм чиратны төзү.

3.3.1.14. Сууткәргеч челтәре булырга тиеш кольцевыми. Тупиковые линияләре, су торбалары кулланырга рөхсәт ителә:

- тапшыру өчен, су житештерү ихтыяжларына - шул допустимости тәнәфес бу водоснабжении вакытында бетерү буенча һәлакәт;

- бирү өчен су, хужалык-питьевые кирәк - шул торбалар диаметры түгел, күбрәк 100 мм;

- бирү өчен су противопожарные яки хужалык-противопожарные ихтыяжларына бәйсез рәвештә, чыгым су пожаротушение - шул озынлығы линияләрен түгел, күбрәк 200 м

Кольцевание тышкы сууткәргеч челтәр эчке водопроводными челтәрләре " биналарның һәм корылмаларның рөхсәт ителми.

Торак пунктларда белән числом халкы кадәр 5 мең кеше һәм расходом су наружное пожаротушение кадәр 10 л/с яки каршындагы саны эчке янгын сүндеру кранов бинасында кадәр 12 рәхсәт ителә тупиковые линия озынлығы 200 м шарты төзелешен янгынга каршы эре компанияләр яки сулыкларны, су башнясы яки контррезервуара ахырында тупика.

3.3.1.15. Попутные отборы су кертелә бер линия внутриквартальной (распределительной) чөлтәрен һәм турыдан-туры килгән питающих аларны су үткәргечләр һәм магистральләрне.

Жайланма сопроводительных линияләрен өчен, тоташтыру попутных кулланучылар рәхсәт ителә вакытта диаметры магистраль линия һәм су үткәргечләр 800 мм һәм аннан да кубрәк һәм транзитном расходе кимендә 80 процент суммарного чыгым.

Шул киңлеге урамнары чикләрендә красных линияләрен кимендә 60 метр рәхсәт ителә салу чөлтәрләрен буенча обеим як урамнары.

3.3.1.16. Соединение чөлтәрләре хужалык-питьевых сууткәргечләр чөлтәрләре белән су үткәргечләр тапшыручу мөрәҗәгать суга непитьевого сыйфаты, рәхсәт ителми.

3.3.1.17. Янгынга каршы көрәш сууткәргеч тиеш предусматриваться һәм берләштергә белән хужалык-питьевым яки сууткәргеч житештерү.

Рәхсәт ителә кабул итәргә наружное противопожарное су белән тәэммин итү бер емкостей (эре компанияләр, сулыкларны) өчен:

- торак пунктлары белән числом халкы кадәр 5 мең кеше;
- аерым торган ижтимагый биналар күләме кадәр 1000 куб. м, урнашкан торак пунктларында да булган кольцевого янгынга каршы су үткәргеч;
- шул күләмдә биналар артык 1000 куб. м - белән килештереп, янгынга каршы хезмәте;
- житештерү биналарын эшчәнлеге белән категория, Г, Д каршындагы расходе су наружное пожаротушение 10 л/с;
- склад тупас терлек азыгы күләме кадәр 1000 куб. м;
- складлар, минераль ашламалар күләме, биналарны кадәр 5000 куб. м;
- биналарны радиотелевизионных передающих станцияләре;
- биналар, сүйткышлар һәм хранилищ яшелчә һәм жиләк-жимеш.

3.3.1.18. Рәхсәт ителә түгел предусматривать противопожарное су белән тәэммин итү:

- торак пунктлары белән числом халкы-50 кеше каршында төзү зданиями кадәр биеклектәге ике катлы;
- аерым торган, урнашкан торак пунктлардан читтә урнашкан, жәмәгать туклануы предприятиеләре шул күләмдә биналар кадәр 1000 куб. м һәм сәүдә предприятиеләре каршындагы мәйданы 150 кв. м (чыгарма промтоварных кибет), шулай ук жәмәгать биналары, I һәм II дәрәҗә огнестойкости күләме 250 куб. м, урнашкан торак пунктларында;
- житештерү биналарын, I һәм II дәрәҗә огнестойкости күләме кадәр 1000 куб. м (кала, биналар белән металлическими незащищенными яки деревянными несущими конструкциями, шулай ук полимерным утеплителем күләме 250 куб. м) эшчәнлеге белән категорияләр Д;
- завод ясау буенча тимер-бетон эшләнмәләр һәм товар бетон белән зданиями, I һәм II дәрәҗә огнестойкости, урнаштырылган торак пунктларында, жиһазландырылган чөлтәрләре, су шарты гидранты урнаштыру на расстоянии 200 метр ераклыкта, ин удаленного бинаның заводы;

- сезонлы универсаль приемозаготовительных пунктов, авыл хужалыгы продуктлары шул күләмдә биналар кадәр 1000 куб. м;

- бина склад сгораемых материалов һәм несгораемых материалов сгораемой төрелгән мәйданы 50 кв. м.

3.3.1.19. Эбатқ, казанда су белән тәэммин иту системаларында карап билгеләнешендәге тиеш кертергә регулирующий, янгын, аварийный һәм элементе құләмен су.

3.3.1.20. Гомуми саны эре компанияләр бер билгеләнешендәге бер водозаборном узле булырга тиеш кименде ике.

3.3.1.21. Өчен эре компанияләр һәм баков су жыю башнясы кую планлаштырыла тиеш предусматриваться сайлап алу мөмкінлеге су автоцистернами һәм пожарными машинами.

3.3.1.22. Саклау, янгын құләмен суны маңсус резервуарах яки ачық сулықларда рәхсәт ителә өчен предприятиеләр һәм торак пунктлар күрсәтелгән подпункте 3.3.1.19 чын бүлегендәге.

3.3.1.23. Янгын сұндеру резервуары яки сулықлар кирәк урнаштыру шарты хезмәт күрсәту алар биналар һәм жир радиуста:

- булганда автонасос - 200 м;
- булганда мотопомп - 100 - 150 м.

Арттыру өчен радиуса хезмәт күрсәту рәхсәт ителә салу нче эре компанияләр яки сулықларны туниковых үткәргеч торбалар озынлығы 200 м

Әгәр непосредственный койма су чыккан янгын резервуара яки сулық автонасосами яки мотопомпами затруднен кирәк предусматривать тәрбиягә кое құләме 3 - 5 куб. м.

Биру суның телесе нинди нокта янгын тиеш обеспечиваться ике күрше эре компанияләр яки сулықларның.

3.3.1.24. Ераклық нче тоташу су алу ин эре компанияләр яки сулықларны кадәр биналар, III, IV һәм V дәрәҗәдәге огнестойкости кадәр ачық складлар сгораемых материалов булырга тиеш, ким дигенде, 30 метрга кадәр биналар, I һәм II дәрәҗә огнестойкости - кименде 10. м.

3.3.1.25. К биналарга һәм корылмаларга сууткәргеч, читтә урнашкан торак пунктлар һәм предприятиеләр, шулай ук чикләрендә беренче поясы санитар саклау зонасы водозаборов жир асты сularы, кирәк предусматривать подъезд һәм эчендәге юллар белән облегченным усовершенствованным өслекле.

К янгын сұндерүчеләргә резервуарам, водоемам һәм тәрбиягә бала алган колодцам тәэммин ителгән булырга тиеш ирекле подъезд янгын сұндеру машиналары. У урынга урнашу янгын сұндеру эре компанияләр һәм сулықлар булырга тиеш каралган күрсәткечләр.

3.3.1.26. Сууткәргеч корылмалар булырга тиеш коймалар.

Мәйдан өчен станцияләре суны әзерләү, насос станцияләрен, эре компанияләр һәм су жыю башнясы кую планлаштырыла белән зоналар санитар саклау министрының беренче поясы күрергә глухое әйләндереп биеклеге 2,5 м рәхсәт ителә предусматривать әйләндереп бүгенге биеклеккә 2 м - глухое һәм 0,5 м - берсе колючей проволоки яки металлической сетка, шул ук вакытта барлық очракларда да тиеш предусматриваться колючая проволока 4 - 5 жәпләр бу кронштейннах белән эчке яктан коймалар.

Примыкание к ограждению корылма тыш проходных һәм административ-көнкүреш биналарны, рәхсәт ителми.

3.3.1.27. Проектларында хұжалық-питьевых һәм берләшкән житештеру-питьевых су үткәргечләр кирәк предусматривать санитар саклау зонасы.

Проект зонасы санитар саклау (ЗСО) булырга тиеш состав проектын хұжалық-әчә торган су белән тәэммин иту һәм разрабатываться белән бер үк вакытта соңғысы. Ычен гамәлдәге су үткәргечләр булмаган билгеләнгән санитар саклау зоналары проекты ЗСО махсус эшләнә.

Санитар саклау зонасы чыганактан су белән тәэммин иту оештырыла составында өч поясов: беренче пояс (катый режимлы) үз эченә ала территориясен урнашу водозаборов, мәйданчыклар барлық сууткәргеч корылмалары һәм водопроводящего канал. Аның билгеләнеше - яклау урыннар водозabora һәм водозaborных корылмалары нче случайного яки умышленного пычрану һәм яралангандан. Икенче һәм өченче поясы (поясы чикләүләр) үз эченә территория предназначеннную кисәтү өчен пычрану су чыганакларына су белән тәэммин иту.

Санитар саклау зонасы сууткәргеч корылмалар урнашкан читтә территориясендә водозabora, тәкъдим ителгән беренче поясом (катый режимлы), водоводов - санитар-сак полосой.

Турында карап оештыру мәмкинлекләре санитар саклау зоналары кабул ителә стадиясендә территорияне планлаштыру проектының кайчан выбирается чыганагы, су белән тәэммин иту.

Чикләрен билгеләү һәм режимнарын санитар саклау зоналары чыганаклары, әчә торган һәм хұжалық-көнкүреш су булганда санитар-эпидемиологик ярашлылық турында бәяләмә, аларның санитар кагыйдәләр раслана башкарма хакимиятнен вәкаләтле органы Татарстан Республикасы буенча гадәттән тыш хәлләрне һәм дәүләт экологик контроле. Санитар саклау зонасының су белән тәэммин иту чыганаклары буларак теркәлә хокукларын чикләү жиргә статьясы нигезендә 56 Россия Федерациясе Жир кодексының.

3.3.1.28. Территория беренче поясы санитар саклау зоналары булырга тиеш спланирована өчен бүләп бирелгән поверхностного стока читтә, озеленена, ограждена һәм тәэммин ителгән саклауга.

Территориясендә беренче поясы ёстенлекләр билгеләү тыела:

- утырту высокоствольных ағач;
- барлық тәрләрен төзү, булмаган кешеләр иткән көнгә караш файдалану, реконструкция һәм киңәйтү сууткәргеч корылмаларны, шул исәптән салу торба төрле билгеләнештәге;
- урнаштыру, торак һәм жәмәгать биналары, яшәү шартлары, кешеләрнен;
- чыгарылышы татарстан поверхностные чыганаклар супарын, көнен, водопой һәм выпас терлек, юу белья, балық ловля, куллану, агулы, ашлама һәм башка төр судан файдалану курсатууче йогынты суның сыйфаты.

Территориясендә беренче поясы бинасы булырга тиеш жиһазландырылган канализация белән отведением супарны якындағы системасын көнкүреш яки житештеру канализация яки жирле станциясе, чистарту корылмалары урнашкан читтә беренче поясы зона санитар саклау, исәпкә алып, санитар режим территориясендә икенче поясы. Аерым очракларда булмаганда, канализация тиеш үз юлларын табарга кирәк булачак водонепроницаемые приемники нәжесләр һәм көнкүреш калдыкларын урнашкан урыннарда, исключающих пычрату территориясендә беренче поясы вакытта аларның вывозе.

Рөхсәт ителә рубки карау өчен урман һәм санитария рубки урман.

3.3.1.29. Территориясендә икенче һәм өченче поясы санитар саклау зонасы жир асты чыганакларыннан су белән тәэммин итү тыела:

- закачка отработанных супары шул асты оғыклар;
- подземное складирование каты калдыкларын;
- эшләү, жир асты, жир;
- урнаштыру, складлар, ягулық-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар, накопителей промстоков, шламохранилищ һәм башка объектлар рырга мәмкин химия пычрату чыганакларын су белән тәэммин итү (урнаштыру, мондый объектлар рәхсәт ителә чикләрендә өченче поясы гына кулланганда защищенных жир асты супары танып башкару махсус саклау буенча чарапар водоносного горизонта органнары белән килештерү буенча санитар-эпидемиологик күзәтү);
- урнаштыру, зиратлар, үләт, кырлары ассенизации, кырлары фильтрации, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләренең һәм башка объектлар рырга мәмкин микробные пычрату жир асты супары;
- куллану ашламалар һәм агулы;
- рубка урман баш файдалану һәм тәзекләндөрү (рәхсәт ителә гына рубки карау һәм санитария рубки урман).

Поглощающие скважина һәм шахтные кое, алар рырга мәмкин пычрату водоносных горизонтов, бетерергә кирәк.

3.3.1.30. Чикләрендә санитар-сак полосасының водоводов тиеш отсутствовать чыганаклары пычрату, туфракны һәм грунт супары (уборные, помойные чокырлар, приемники чүп-чар һәм башкалар).

Тыела салу водоводов территориисендәге чүплекләрне, кырлары ассенизации, кырлары фильтрации, кырларны сугару, зиратлар, үләт, шулай ук магистраль салу водоводов территориисендә сәнәгать һәм авыл хужалығы предприятиеләре.

3.3.1.31. Сайлау мәйданчыклары тәзу өчен су үткәрү корылмалары, шулай ук плannаштыру һәм объект булган, аларның территорияләрен үтәлергә тиеш таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын һәм таләпләре санитар саклау зоналары.

Планировочные билге мәйданчыклары сууткәргеч корылмалары урнаштырылган бүген яр буе участокларында водотоков һәм сулыкларны, кабул итепергә тиеш кимендә 0,5 метр югарырак исәп-хисап максималь дәрәҗәдәге су.

3.3.1.32. Сайлау, отвод һәм жирләрне куллану өчен магистраль водоводов гамәлгә ашырыла таләпләре нигезендә СН 456-73.

3.3.1.33. Күләме жир участокларын урнаштыру өчен кое магистраль жир асты водоводов булырга тиеш түгел, артык 3 м x 3 м, камера переключения һәм запорной арматура түгел, артык 10 м x10. м.

3.3.1.34. Күләме жир өчен башта ук су чистарту станциясе карап, аларның житештерүчәнлеге (үлчәү берәмлек - мен куб. метр/тәүлек.) курергә проекты буенча түгел, артык:

- кадәр, 0,8 - 1 га;
- артык 0,8 - дән 12 - 2 га;
- барлығы 12 кадәр 32 - 3 га;
- барлығы 32 - 80 - 4 га;
- 80 - 125 - 6 га;
- барлығы 125 -250 - 12 га;

- 250 - дән 400 - 18 га;
- 400 - дән 800 - 24 га.

3.3.1.35. Чыгым, складлар, саклау өчен көчле агулы матдәләр мәйданчығында сууткәргеч корылмалар урнаштыру кирәк:

- ел биналар һәм корылмалар (түгел караган складскому хужалығына) белән дайми кешеләр күп була торган һәм сулыкларны һәм водотоков - на расстоянии кимендә 30 метр;
- ел биналар булмаса, дайми булу, кешеләр - аның нигезендә СНиП II-89-80*;
- нчы торак йорт, жәмәгать һәм житештерү биналары (читтә мәйданчықлары) саклаганда көчле агулы матдәләр:

- стационар емкостях (цистернах, танках) - кимендә 300 метр;

анда контейнерларда яки баллоннарда, ким дигәндә, 100 м

3.3.1.36. Станцияләрендә суны әзерләү проектлаштыру алыш барырга исәпкә алыш, заманча технологияләрне һәм җиһазларны чистарту һәм дизенфекции су, эшкәрту промывных чистарту фильтрлары һәм явым-сууткәргеч корылмалар.

Проектлауда станцияләре суны әзерләү предусматривать многоступенчатую чистартуга, су, нано-, микро-, ультрафильтрацию.

3.3.2. Канализация.

3.3.2.1. Проектлауда канализация карага кирәк мәмкинлеге берләшмәсе системалары, канализация, төрле объектларны, шулай ук предусматривать файдалану мәмкинлеге гамәлдәге корылмалары һәм интенсификацию аларның эшләре нигезендә, техник-икътисадый исәп-хисап.

Проектлар канализация объектларын тиеш разрабатываться бер үк вакытта проектлары белән, су белән тәэммин итү мәжбүри анализ балансын водопотребления һәм отведения суларын. Шул ук вакытта карага кирәк файдалану мәмкинлеге очищенных юынты һәм дождевых сулары өчен житештерү су белән тәэммин итү һәм сугару, шулай ук предусматривать системасын, канализация.

Проектлар канализация объектларын тиеш основываться заманча технологияләр һәм проблемаларын хәл итү тәржемә итү технологияләре заарсызландыру су белән сыек хлора иң экологик яктан куркынычсыз реагентлар (гипохлорид, диоксид хлора, ультрафиолетовое обеззараживание). Кирәк проектировать заманча корылмалар биологик чистарту белән удалением азот һәм фосфор. Кулланырга аэрационные системасын яңа буын, погружные пропеллерные, насослар, махсус җайланма белән автоматическим җайга салу бирү үткәрелә.

3.3.2.2. Исәпләү системалары, канализация, торак пунктларны, аларның резервных территорияләрне, шулай ук урнаштыру чистарту корылмаларын кирәк житештерергә туры китереп, СНиП 2.04.03-85, Санитария 2.2.1/2.1.1.1200-03.

3.4.2.3. Удельное среднесуточное ташландык суларны көнкүреш суларын күрергә тигез рәвештә удельному среднесуточному водопотреблению алмыйча, чыгым су булса, сибел территорияләрен һәм яшел үсентеләр.

Расчетные тәүлек дәвамында башкарыла торган уртача чыгымнар производство суларын нче сәнәгать һәм авыл хужалығы предприятиеләре кирәк билгеләве нигезендә, технологик мәгълүматлар.

Удельное ташландык супарны ағызы өлкәсендә неканализованных районнарында күрергэ исәбеннән 25 л/тәүлек. бер кешегә.

3.3.2.4. Канализование торак пункттарны кирәк предусматривать буенча системалары: раздельной - тулы яки тулы булмаган, полураздельной, шулай ук катнаш.

Аларны супарны өслеге буенча ачық система водостоков рөхсәт ителә тиешле обосновании һәм килештерү органнары белән санитар-эпидемиологик һәм экологик күзәтчелек буенча, җайга салу һәм саклау супарны, балык запасларын саклау.

Сайлау системасы, канализация кирәк житештерү таләпләрен исәпкә алып, к чистарту өске супарны, рельефа жирлегендә һәм башка факторлар.

3.3.2.5. Канализация кадәр торак пунктлар 5000 кеше кирәк предусматривать буенча тулы булмаган раздельной системасы.

Өчен, өлеге торак пунктларның кирәк предусматривать централизованные схемасын канализация өчен бер яисә берничә торак пункт, аерым тәркемнәр биналар һәм житештерү зоналары.

3.3.2.6. Централизованные схемасын канализация кирәк проектировать объединенными өчен торак һәм житештерү зоналары, шул ук вакытта житештерү берләшмәсе супарны белән көнкүреш тиеш производиться исәпкә алып, гамәлдәге нормалары.

Жайланма үзәкләштерелгән схемаларын өчен аерым-аерым торак һәм житештерү зоналары рөхсәт ителә каршындагы техник-икътисади обоснований.

3.3.2.7. Децентрализованные схемасын канализация рөхсәт ителә предусматривать:

- булмаганда куркыныч пычрату өчен файдаланыла торган су белән тәэммин иту водоносных горизонтов;
- булмаганда үзәкләштерелгән канализация гамәлдәге яки реконструкцияләнә торган торак пунктларда өчен объектлар булырга тиеш канализованы, ин беренче чиратта, (хастаханәләр, мәктәпләр, балалар бакчалары һәм яслей, административ-хужалык биналары, аерым торак йортларны, сәнәгать предприятиеләре, һ. б.), шулай ук беренче стадиясендә төзелеш, торак пунктларны шул урыннар объектларын канализования на расстоянии кимендә 500 метр;
- кирәк булганда, канализация тәркемнәр яки аерым биналар.

3.3.2.8. Канализование сәнәгать предприятиеләре кирәк предусматривать буенча тулы раздельной системасы.

Саны чөлтәрләренең житештерү канализация сәнәгать мәйданчыгында кирәк билгели чыгып составын супарны, аларны чыгым һәм температурасын мөмкинлекләрен кабат куллану су кирәклеге локальной чистарту һәм төзелеш бессточных системалары, су белән тәэммин иту. Сточные су таләп ителә торган махсус чистарту максатыннан чыгып, аларны кире кайтару житештерүгә яки өчен әзерлек алдыннан спуском су объектларына яки системасына, канализация торак пункт яки башка водопользователя кирәк отводить мәстәкыйль потоком.

3.3.2.9. Озынлығы канализация чөлтәре һәм коллекторов проектлауда яңа канализация системаларын күрергэ исәбеннән 20 метр озынлыктагы чөлтәрләр 1000 кв. м торак тәзү.

3.3.2.10. Кабул иту супарны нче неканализованных районнары аша гамәлгә ашырырга кирәк сливные станциясе.

Сливные станциясе кирәк проектировать янында диаметрлы канализация коллекторы кимендә 400 мм, шул ук вакытта саны ағып килә торган нче сливной станция артмаска тиеш 20 процента гомуми исәп-хисап чыгым буенча коллектору.

3.3.2.11. Өчен аерым торган неканализованных бина каршындагы расходе супарны кадәр 1 куб. метр/тәүлек. рөхсәт ителә куллану гидроизолированных тышки якта һәм эчтән выгребов белән вывозом стоков өчен чистарту корылмалары.

3.3.2.12. Сайлау мәйданчыклары төзү өчен канализация корылмалары, планировку, кирәк һәм тәзекләндөрү, аларның территорияләрендә кирәк үтәргә таләпләре нигезендә 3 бүлгендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын һәм таләпләре оештыру санитар-саклау зоналары СанПиН 1200-03.

Планировочные билге мәйданчыклары канализация корылмалары һәм насос станциясе урнаштырылган бүген яр буе участокларында водотоков һәм сұлыкларны, күрергә кимендә 0,5 метр югарырак максималь горизонта паводковых супары белән тәэммин ителеш 3 процент исәпкә алыш, ветрового нагона су һәм үрләр наката жил ярдәмендә эшләүче дулкын.

3.3.2.13. Сайлау, отвод һәм жирләрне куллану өчен магистраль канализация коллекторов гамәлгә ашырыла таләпләре нигезендә СН 456-73.

Күләме жир участокларын урнаштыру өчен кое канализация коллекторов булырга тиеш түгел, артык 3 м x У, камера переключения һәм запорной арматура түгел, артык 10 м x 10 м.

3.3.2.14. Мәйданчыгын чистарту корылмалары супарны кирәк располагать белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего, җылы чорда елның юнәлешләре карата торак тәзелеше һәм торак пункт түбәнрәк агымы буенча водотока.

Чистарту корылмалары житештерү һәм дождевой канализация урнаштыру кирәк территориясендә сәнәгать предприятиеләре.

3.3.2.15. Күләме жир өчен канализация чистарту корылмаларын булырга тиеш түгел, артык күрсәтелгән таблицасында 11.

Таблица 11

Житештерүчәнлеге канализация чистарту корылмаларын, мең куб. метр/тәүлек.	Күләме жир кишәрлеген га		
	чистарту корылмалары	иловых мәйданчыклары	биологик буалар тирәнтен супарны чистарту
кадәр 0,7	0,5	0,2	-
0,7 дән артык кадәр 17	4	3	3
барлығы 17 кадәр 40	6	9	6
40 тан артык кадәр 130	12	25	20
130 кадәр 175	14	30	30
дан артык 175 кадәр 280	18	55	-

3.3.2.16. Санитар-сак зоналары (алга таба - С33) өчен канализация чистарту корылмаларын күрергә туры китереп, Санитария 2.2.1/2.1.1.1200-03 таблица буенча 12.

Таблица 12

Корылма өчен супарны чистарту	Араны метрда каршындагы хисаплы
-------------------------------	---------------------------------

	житештерүчәнлөгө чистарту корылмаларын (мен куб. м тәүлек.)			
	кадәр 0,2	дән 0,2 кадәр 5,0	артык 5,0 кадәр 50,0	артык 50,0 кадәр 280
Насосные станции сағатта торган резервуары	15	20	20	30
Корылмалары өчен механик һәм биологик чистарту белән иловыми мәйданчыклары өчен сброшенных явымтөшем, шулай ук иловые мәйданы	150	200	400	500
Корылмалары өчен механик һәм биологик чистарту белән термомеханической обработкой осадка ябык бинада	100	150	300	400
Басулар:				
фильтрации	200	300	500	1000
сугару	150	200	400	1000
Биологик буалар да	200	200	300	300

Әсәрләр:

- С33 канализация чистарту корылмаларын житештерүчәнлөгө 280 мен куб. метр/тәүлек., шулай ук отступлении нчы кабул ителгән технологияләр суларны чистарту һәм эшкәртү осадка кирәк, дип билгеләргә хәл итү буенча баш дәүләт санитария табибы, Татарстан Республикасы.
- Булмаганда иловых мәйданчыклары территориясендә чистарту корылмалары житештерүчәнлөгө артык 0,2 мен куб. метр/тәүлек. күләме зона кирәк кыскартырга 30 процента арткан.
- Өчен кырлары фильтрации мәйданы кадәр-0,5 га, өчен, басуларны сугару коммуналь тибындагы мәйданы кадәр 1,0 гектар өчен корылмалар механик һәм биологик чистарту суларны житештерүчәнлөгө кадәр 50 куб. метр/тәүлек. С33 күрергә зурлығында 100 м
4. Өчен кырлары, жир асты фильтрации уздыру сәләтенә кадәр 15 куб. метр/тәүлек. С33 күрергә зурлығында 50 м
5. С33 нче фильтрующих траншеяларын һәм ком-гравий фильтрлары күрергә 25 м нче септиков - 5 м ераклыкта фильтрующих кое - 8 м нче аэрационных жайламалары өчен тулы окисление белән аэробной стабилизацией или каршындагы житештерүчәнлөгө кадәр 700 куб. метр/тәүлек. - 50. м.
6. С33 нче чистарту корылмалары поверхностного стока ачык типтагы кадәр торак территориясендә күрергә 100 м, ябык типтагы - 50 м.
7. С33 күрсәтелгән таблицасында 8 чын Нормативларын, арттырырга рөхсәт ителә, ләкин 2 тапкырга артык булган очракта, урнашу, торак төзелеше белән подветренной яклар карата чистарту корылмалары яки уменьшать түгел, артык 25 процента булганда уңайлы роза ветров.

3.3.2.17. Нче чистарту корылмалары һәм насос станцияләре житештерү канализация түгел территориясендә урнашкан сәнәгать предприятиеләре кебек үк вакытта мөстәкыйль чистарту һәм перекачке житештерү суларны, шулай ук уртак аларны чистарту белән көнкүреш, санитар-саклагыч зона күрергә шундый үк житештерүләр өчен, алардан килә сточные су, әмма кименә құрсәтелгән таблицасында 8 чын Нормативларын.

3.3.2.18. Моннан тыш билгеләнә, санитар-саклагыч зона:

- ел сливных станциясе - 300 метр;
- ел шламонакопителей - карап составын һәм үзенчәлекләрен шлама органнары белән килештерү буенча Роспотребнадзор;

3.3.2.19. Күләме жир чистарту корылмалары локаль системаларын, канализация һәм аларны санитар-саклау зоналары күрергә карап грунт шартлары һәм күп сулар, ләкин артык 0,25 гектар.

3.3.2.20. Биналар һәм корылмалар, канализация күрергә ким II дәрәҗә огнестойкости һәм относить ко II классы жаваплылык кала, иловых мәйданчыклары, кырлары фильтрации, биологик буалар, жайга салучы емкостей, канализация чeltәре һәм корылмаларын, аларга, алар кирәк относить к III классы жаваплылык дәрәҗәсе огнестойкости булмаган нормируется.

Яңғын куркынычсызлығы буенча процесслар перекачки һәм чистарту көнкүреш сулары категориясенә керә Ур., Категориясе яңғын куркынычы процессларны перекачки һәм чистарту производство суларын үз әченә алган легковоспламеняющиеся һәм взрывоопасные матдәләр билгеләнә карап характердагы әлеге матдәләр.

3.3.2.21. Территориясе канализация чистарту корылмалары, торак пунктларны, шулай ук чистарту корылмалары, сәнәгать предприятиеләре, располагаемых читтә сәнәгать мәйданчыклары, барлық очракларда да булырга тиеш ограждена.

3.3.2.22. Утильләштерү өчен яым-төшем суларын кирәк предусматривать аларны механик обезвоживание яки подсушивание бу иловых мәйданчыкларында, обеззараживание, дегельминтизацию, кирәк булганда - термическую сушку.

Яңдыру рәхсәт ителә осадка түгел подлежащего алдагы утильләштерү, шул печах төрле типтагы тиешле обосновании һәм үтәп таләпләрне отводимым газам.

Саклау өчен яым-төшем кирәк предусматривать ачык мәйданчыклар каты өслекле, ә тиешле обосновании - закрытые складлар. Өчен неутилизируемых яым-төшем булырга тиеш каралган корылмалар, тәэммин итүче, аларның складирование шартларында, предотвращающих эйләнә-тирә мохитне пычрату (килешү буенча экологик күзәтчелек органнары белән).

Куллану, яым-төшем суларын сыйфатында ашлама рәхсәт ителә нәтижәләре буенча тикшеренүләр булганда санитар-эпидемиологик бәяләмә.

Яңғыр канализациясе

3.3.2.23. Отвод сулары өслеге буенча башкарылырга тиеш таләпләренә туры китереп, Санитария 2.1.5.980-00.

Релизлары су объектларын урнаштыру кирәк булган урыннарда югары турбулентностью агымы (сужениях, протоках һәм башка).

Бу сулыклар өчен билгеләнгән коену явуы ихтимал азызу, өске суларны шарты аларны тирәнтен чистарту.

3.3.2.24. Куллану ачык водоотводящих жайлланмаларын (канав, кюветов, лотоклар) рәхсәт ителә районнарда бер-, двухэтажной төзү, шулай ук территориисендә парклар

төзелеше мостиков яки торбалар чатында белән урамнары, юллар, проездами һәм тротуарами.

Бу рекреация территорияләрендә гамәлгә ашырырга рәхсәт ителә системасын юлына бүләп бирелгән полосаның өске һәм жир асты сулары рәвешендә чөлтәрләре дождевой канализация һәм дренажа ачык типтагы.

Ачык дождевая канализация тора лотоклар һәм канав белән искусственной яки табигый кием-салым һәм урын гадиләштерелгән конструкцияләрне.

3.3.2.25. Ачык дождевой чөлтәрен наименьшие уклоны кирәк кабул итү буенча гаризалар процентында:

өчен лотоклар машиналар йөрү өлешендә:

- шул асфальтобетонном покрытии - 0,003;
- шул брускатом яки щебеночном покрытии - 0,004;
- аерым лотоклар һәм кюветов - 0,005;
- өчен водоотводных канав - 0,003;
- тоташтыру нче дождеприемников - 0,02.

3.3.2.26. Дождеприемники кирәк предусматривать:

- бу затяжных участокларында спусков (подъемов);
- бу перекрестках һәм жәяүлеләр яғыннан притока сулары өслеге;
- бу пониженных урыннарда ахырында затяжных жир спусков;
- бу пониженных урыннарда каршындагы пилообразном профиле лотоклар урамнары;
- урыннарда урам, ишегалды һәм парк территорияләрен булмаган стока сулары өслеге.

3.3.2.27. Участокларда торак төзелеше территорияләрен, подверженных эрозии буенча характеристикам уклонов һәм грунтов) кирәк предусматривать локаль өслек суларына отвод нче биналар өстәмә гомуми системасы водоотвода.

3.3.2.28. Отвод дождевых сулары белән мәйданчыкларын ачык резервуарного саклау кебек янучан, легковоспламеняющихся һәм агулы жидкостей, кислоталар, щелочей һәм башка белән бәйле булмаган даими р҃јвештѣ сбросом пычранган юынты суларны кирәк предусматривать аша бүленеш кое белән задвижками, позволяющими жибәрергә су каршындагы нормаль шартларда системасына дождевой канализация, һә шул ук барлыкка килү течи бу резервуарах-хранилищах - бу технологик аварияле приемники составына керүче склад хужалығы.

3.3.2.29. Поверхностные сточные су белән территориясендә торак пункт каршындагы раздельной системасы, канализация кирәк жибәрергә чистарту өчен бу локаль яки централизованные чистарту корылмалары поверхностиного стока.

Катнашмасы сулары өслеге белән көнкүреш һәм житештерү сточными водами каршындагы полураздельной системасы, канализация кирәк арындыру буенча тулы схемасы чистарту, кабул ителгән өчен суларын.

3.3.2.30. Поверхностные су белән селитебной территориисендә водосборной мәйданы кадәр 20 га булган мәстәкыйль чыгарылышы сұлыкка рәхсәт ителә сбрасывать сұлыкка башка чистарту шарты белән аталганнар экологик нигезләү һәм килештерү барлык контролирующими оешмалар. Бу таләпләр кагылмый бу мәстәкыйль релизлары бу сұлыклар булган чыганаклары, эчә торган су белән тәэммин итү һәм кулланыла торган өчен коену, спорт һәм рекреацион максатларда.

3.3.2.31. Поверхностный сток белән территориясендә сәнәгать предприятиеләре, склад хужалыклары, автохозяйств һәм башка, шулай ук аеруча пычранган жир урнашкан селитебных территорияләрендә (загрязненный токсичными веществами органик һәм

неорганического происхождения), тиеш подвергаться чистарту өчен мөстәкүйль чистарту корылмалары белән преимущественным кулланып очищенных сулары житештерү ихтыяжларына.

Поверхностные сточные су белән территориясендә сәнәгать предприятиеләре рөхсәт ителә жибәрә дождевую канализация торак пункты, әгәр бу территория буенча составы һәм саны накапливающихся примесей аз аерыла селитебной.

Система водоотвода сулары өслеге дә исәпкә алышырга тиеш мәмкинлеген кабул иту дренажных сулары бер шуңа охшаш дренажей, жылылық чeltәре һәм гомуми коллекторов жир астындагы коммуникацияләр дә. Керү бу дождеприемные кое незначительных куләме буенча сулары нче су сибү замощенных территорияләрен һәм яшел үсентеләр шул исәпләү мәмкин түгел кабул итәргә. Шул техник мәмкинлекләрен һәм килештерү белән табигать саклау органнары бәлки кулланырга бу су өчен подпитки декоратив сұлыкларны белән подачей буенча аерым прокладываемому трубопроводу.

3.3.2.32. Чистартуга сулары өслеге белән территориясендә торак пункт кирәк гамәлгә ашырырга узган локаль яки төркемле чистарту корылмаларында төрле типтагы.

3.3.2.33. Санитар-саклагыч зона (С33) от чистарту корылмалары поверхностиного стока кадәр торак төзелеше күрергә 100 метр яки органнары белән килештерү буенча санитар-эпидемиологик күзәтчелек һәм табигать саклау органнары шартларыннан төзу һәм конструктив файдалану корылмалары, әмма кимендә 50 метр өчен ябык типтагы - 50 метр). Бу сұлыклар өчен билгеләнгән коену явуы ихтинал ағызы, өске суларны шарты белән генә аларны тирәнтен чистарту.

3.3.2.34. Өчен күләмнәрен билгеләү отводящих торбалар һәм водосточных канал исәпкә алышырга кирәк исәп-хисап максималь чыгымы (дождевой су, поступающей чeltәре. Бу кереме бәйле кабул ителгән хисаплы арткан чорда, янгыр, аны дәвамлылығына, коэффициентын стока һәм мәйданнары водосбора. Шул ук вакытта минималь диаметр водостоков тиғез рәвештә кабул ителә 400 мм.

3.3.2.35. Исәпләү водосточной чeltәрен кирәк чыгарырга дождевой сток буенча СНиП 2.04.03-85. Шул предельном чорында однократного артып хисаплы нәтижәлелекне коллектор дождевой канализация тиеш пропускать бер өлеше генә чыгым дождевого стока, калган аның бер өлеше вакытлыча затопляет проезжую өлеше урамнарны булганда уклона стекает аның лоткам. Биеклеге затопления урамнарны шул ук вакытта тиеш азрак үрләр затопления подвальных һәм полуподвальных урыннары. Вакытында однократного переполнения чeltәрен дождевой канализация кабул ителә һәм, карап характердагы территориянен мәйданы территориясендә һәм күләмен нәтижәлелекне янгыр буенча СНиП 2.04.03-85.

3.3.2.36. Сыйфат чистарту өске суларны, сбрасываемых су объектларына тиеш таләпләргә җавап бирергә Су кодексының һәм Россия Федерациясенен, СанПиН 2.1.5.980-00 нигезендә категорией судан файдалану сұлык.

3.3.3. Санитар чистарту.

3.3.3.1. Объектлары санитар чистарту булып капка территориясендә, урам эчендәге юллар, территорияне объект мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәгә, предприятие, оешма, парклар, скверлар, мәйданнар һәм башка жәмәгать урыннары файдалану, ял иту урыннары бар.

Специфическими объектлары чистарту мәннисәбәтлір арттыруны эпидемического хәвеф-хәтәр һәм куркыныч, сәламәтлек өчен халык дип санарга кирәк медицина

учреждениеләре, бигрәк тә инфекционные, тире-венерологические, туберкулезные хастаханәсе бүлекчәсе, ветеринария объектлары, пляжи.

3.3.3.2. Эшләгәндә планлаштыру проектлары селитебных территорияләрен кирәк предусматривать буенча чараптар регулярномусороудалению (жюю, саклау, транспортлау һәм утилизация куллану калдыклары, төзелеш һәм житештерү), җәйге һәм кышкы җыештыру белән вывозом кар һәм чүп-чар белән машиналар йөрү өлешендә юллары һәм урамнарны аерым урыннар билгеләнгән, жирле үзидарә органнары.

3.3.3.3. Торак зоналарда йорт яны территорияләрендә булырга тиеш бүлеп бирелгән махсус мәйданчыклар урнаштыру өчен контейнерлар өчен көнкүреш калдыклары белән удобными подъездами өчен транспорт. Мәйдан ачык булырга тиеш, белән водонепроницаемым өслекле һәм отделяться нче мәйданчыклары, ял итү һәм спорт белән шөгүльләнү.

Мәйданчыкны урнаштыру өчен контейнер булырга тиеш удалены нче торак йорт, балалар учреждениеләре, спорт мәйданнары һәм халыкның ял урыннарын араны кимендә 20 м, түгел, 100 м Күләме мәйданчыклары булырга тиеш исәпләнгән урнаштыруга кирәклे саныннан контейнерлар, әмма артык түгел 5.

Билгеләү өчен саныннан устанавливаемых мусоросборников (контейнерлар) кирәк, менә шуши күзлектән карасак берсе, халык саны, пользующегося мусоросборниками, нормалар калдыклар жыелган, срокларын саклау калдыклары. Исәп-хисап күләме мусоросборников туры килергә тиеш фактическому калдыкларны жюю чорында соңы өч аларны мәгариф.

3.3.3.4. Норма туплау көнкүреш калдыкларын кабул ителә нигезендә таблицей 13.

Таблица13

Көнкүреш калдыклары	Саны көнкүреш калдыкларын елга 1 кешегә	
	кг	л
Каты:		
от торак биналар жиһазландырылган сууткәргеч, канализация, үзәк җылышту һәм газ	190	900
нче башка торак биналарны	300	1100
Гомуми саны исәпкә алып, ижтимагый биналар	280	1400
Сыек берсе выгребов (булмаганда, канализация)	-	2000
Смет 1 квадрат метр каты покрытий урам, мәйданнар һәм парклар	5	8

3.3.3.5. Жюю өчен сыек калдыкларны нче неканализованных биналар булганныры урнаша ишегалды помойницы торган булырга тиеш водонепроницаемый выгреб. Булганды, ишегалды уборных выгреб бәлки, гомуми. Тирәнлеге выгреба бәйле грунт сулары кимәлен, әмма активрак булырга тиеш 3 м.

Ишегалды уборные булырга тиеш удалены нче торак биналарны, балалар учреждениеләре, мәктәпләр, мәйданнар өчен уеннар, балалар һәм ял халык ераклык ким дигәндә, 20 һәм 100 м

Шартларында нецентрализованного су белән тәэмин итү ишегалды уборные булырга тиеш удалены нче кое һәм каптажей чишмәләр араны кимендә 50 м

Территориясендә шәхси домовладения урнашу урыннарын мусоросборников, ишегалды бәдрәфләрен һәм помойных чокыр билгеләнергә тиеш домовладельцами, аерма мөмкин кадәр кыскартылырга 8 - 10 метр.

Мусоросборники, ишегалды бәдрәфләр һәм помойные чокырлар булырга тиеш урнашкан на расстоянии 4 метрдан да ким булмаган ераклыкта чикләрен участогы домовладения.

3.3.3.6. Обезвреживание каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын башкарыла маҳсус билгеләнгән полигонах таләпләре нигезендә бүлгендәге 6 Зонасы "маҳсус билгеләнештәге" чын Нормативларын. Тыела вывозить калдыклары башка да билгеләнгән, моның өчен территорияне, шулай ук закапывать аларны авыл хужалығы кырларында.

3.3.3.7. Күләме жир предприятие һәм корылмалар буенча ташу, заарсызландыру һәм эшкәрту, көнкүреш калдыклары булырга тиеш, ким дигендә приведенных таблицасында 14.

Таблица 14

Предприятие һәм корылма	Күләме жир участогы 1000 тонна каты көнкүреш калдыкларын елына га
Предприятиеләр буенча сәнәгать эшкәрту көнкүреш калдыкларын егәрлеге мен тоннага:	
100	0,05
100 дән артык	0,05
Складлар свежего компоста	0,04
Полигоннарына*	0,02 - 0,05
Басулар компостирования	0,5 - 1,0
Басулар ассенизации	2 - 4
Сливные станциясе	0,2
Мусороперегрузочные станциясе	0,04
Басулар ташлау һәм күмү обезвреженных явым-төшем буенча сухому веществу)	0,3

* Тыш, илле буенча заарсызландыру һәм күмү агулы сәнәгать калдыкларын урнаштыру, аларның күрергә таләпләре нигезендә бүлгендәге 6 Зонасы "маҳсус билгеләнештәге" чын Нормативларын.

3.3.3.8. Күләме, санитар-саклау зоналары предприятиеләре һәм корылмалар буенча ташу, заарсызландыру, эшкәрту һәм күмү калдыкларны куллану күрергә нигезендә, санитар нормалары.

3.3.3.9. Базарлары территориясендә:

- булырга тиеш оештырылган, урып-жыю, территорияләрне тирәсендәге сәүдә павильонам, радиуста 5 м;

- хұжалық мәйданчыклары кирәк располагать на расстоянии кимендә 30 метр ераклықта, сәүдә урыннары;
- урналар урнаша исәбеннән чыгып, кимендә бер урналар 50 кв. м мәйданда базар арасы алар линиясе буенда сәүдә прилавков артмаска 10 м;
- мусоросборники сыйдырышлы 100 л урнаша исәбеннән чыгып, кимендә бер контейнер 200 кв. м мәйданда базар арасы алар линиясе буенда сәүдә прилавков артмаска тиеш 20 м жыю Өчен азық-төлек калдықлары булырга тиеш урнаштырылған махсус шешәсенең. Базарларда мәйданы 0,2 гектар һәм артық территориясендә жыелған калдықларны кирәк сакларга контейнерларда емкостью 0,75 куб. м;
- базарларда, башка канализация ижтимагый бәдрәфләр белән непроницаемыми выгребами кирәк располагать на расстоянии кимендә 50 метр ераклықта урыннар сәүдә. Саны исәпләп чыгарылған урыннар, аларда булырга тиеш, ким дигәндә, бер һәр 50 сәүдә урыны.

3.3.3.10. Территориясендә парклар:

- хұжалық зонасы участоклары белән, выделенными урнаштыру өчен сменных мусоросборников булырга тиеш түгел урнашкан таба 50 м нче урынга күпләп жыела торган ял итучеләр (танцплощадки, эстрада, фонтаннар, төп аллея, мавыктыргыч павильоннары һәм башкалар);
- урналар урнаша исәбеннән бер чүплек савыты 800 кв. м мәйданда парк булачак. Бу төп аллеях арасы урнами булырга тиеш түгел 40 м һәр ларька, киоска (азық-төлек, сувенирного, китап һәм башка) билгеләү кирәк урну емкостью кимендә 10 л;
- билгеләгендә санын контейнерлар өчен хұжалық мәйданнары кирәк, менә шуши күзлектән карасак, берсе урта калдықларны туплау өчен 3 көн;
- жәмәгать бәдрәфләр кирәк յылжырь исәбеннән чыгып, бер урын 500 килүчеләр на расстоянии түгел таба 50 м нче урынга күпләп жыела торган ял итучеләр.

3.3.3.11. Территориясендә дәвалай-профилактик оешмаларының хұжалық мәйданчығы урнаштыру өчен контейнер булырга тиеш күләмен кимендә-40 кв. м урнашырга на расстоянии түгел якынрак 25 метр ераклықта, дәвалай корпусы һәм кимендә 100 метр ераклықта пищеблоков. Рөхсәт ителә билгеләргә жыентықлар калдықларын вакытында встроенных биналарда.

3.3.4. Жылышлық белән тәэммин иту.

3.3.4.1. Жылышлық белән тәэммин иту, торак пунктларны кирәк предусматривать нигезендә расланган схемами жылышлық белән тәэммин иту.

Булмаганда, жылышлық белән тәэммин иту схемасын территорияләрендә бер-, двухэтажной торак төzelеше белән халық тығыздығы буенча 40 кеше/га һәм аннан да күбрәк һәм авыл торак пунктларында системасы мәсьәләсөн жылышлық белән тәэммин иту рөхсәт ителә предусматривать нче котельный бу төркемгә торак һәм жәмәгать биналары.

3.3.4.2. Аерым торган котельныйлар өчен кулланыла, хезмәт курсату төркеме биналар. Индивидуаль һәм крышные котельныйлар кулланыла хезмәт курсату өчен бер бинасы яки корылмасы.

Шәхси котельныйлар мөмкин аерым-аерым торган, встроеными һәм пристроенными.

3.3.4.3. Крышные, пристроенные һәм аерым торган котельныйлар территориясендә торак төzelеше урнаштырыла таләпләренә туры китереп санитария-защитным зоналары.

Рөхсәт ителми урнаштыру:

- котельный, встроенных татарстанда күпфатирлы торак биналар;

- пристроенных котельныхарны турыдан-туры примыкающих к торак биналарга яғыннан входных подъезд һәм жир диварлар белән оконными проемами, анда кадәр ераклык якындагы тәрәзә торак урыны нче тышкы диварлар котельный буенча горизонтали кимендә 4 м ераклыкта юллар ябылу котельный буенча вертикали - кимендә 8 метр;

- крышиных котельныхарны турыдан-туры перекрытиях торак урыннары (перекрытие торак урыны алмый хәzmәт итәргә нигез идән котельный), шулай ук смежно белән торак урыннары белән помещениями.

3.3.4.4. Жир участокларын урнаштыру өчен, котельныхарны выбираются китереп схемой жылышлык белән тәэммин итү, планлаштыру проектлары, генераль планнары предприятие.

Күләме жир өчен аерым торган котельный, урнаштырылган районнарда торак тәзү, күрергә нигезендә таблицей 15.

Таблица 15		
Теплопроизводительность Гкал/сәг (МВт)	котельный,	Күләме жир кишәрлеген (га) котельняда
кадәр 5		0,7
5 яштән 10 (6 яштән 12)		1,0
10 яштән алып 50 (12 яштән алып 58)		1,5
- 50-100 (58 нче 116)		2,5
100 дән 200 (от 116 кадәр 233)		3,0
200 кадәр 400 (от 233 кадәр 466)		3,5

Әсәрләр: 1. Күләме жир жылышту, котельныхарны тәэммин итүче кулланучыларның кайнар су белән непосредственнымводоразбором арттырырга кирәк, 20 процента.

3.3.4.5. Трассаның һәм ысууллары жылышлык чөлтәрләрен сузу кирәк предусматривать туры китереп, СНиП II-89-80, СНиП 41-02-2003, СНиП 2.07.01-89*, ВСН 11-94.

3.3.5. Газ белән тәэммин итү.

3.3.5.1. Проектлау һәм тәзү яңа газораспределительных системаларын, реконструкцияләүгә һәм үстерү, гамәлдәге газораспределительных системаларын гамәлгә ашырырга кирәк нигезендә со схемами газ белән тәэммин итү эшләнгән составында газлаштыру программын , Татарстан Республикасы, тәэммин итү максатларында предусматриваемого программы буенча газлаштыру дәрәжәсе, торак-коммуналь хужалыгы, сәнәгать һәм башка оешмалар.

3.3.5.2. Газораспределительная системы тәэммин итәргә тиеш подачу газ кулланучыларга кирәkle күләмдә һәм таләп ителгән параметрларын.

Өчен неотключаемых газ кулланучылар исемлегенә алар тарафыннан раслана Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә булган преимущественное файдалану хокуку газ ягулык сыйфатында, һәм жибәрү, газ алар алышмый чикләү яки прекращению, тәэммин итепергә тиеш бесперебойная газ бирү юлы белән закольцевания газуткәргечләр яки башка ысууллар.

3.3.5.3. Территориясендә аз катлы төzelешләрне максатлары өчен жылышту һәм кайнар су белән тәэммин итү кирәк предусматривать шәхси чыганаклары жылышлык өчен газ топливе, билгеләргә, газ плитәсе.

Ягулық сыйфатында шәхси котельный өчен административ һәм торак биналарны файдаланырга кирәк табигый газ.

3.3.5.4. Газораспределительные чөлтәре, резервуарные һәм баллонные урнаштыру, газонаполнительные станциясендә һәм башка объектларына сыеекландырылган углеводород газын (алга таба - СУГ) тиеш проектироваться һәм сооружаться итеп каршындагы восприятии нагрузок һәм воздействий, гамәлдәге аларда дәвамында предполагаемого сробы хәзмәте, билгеләнгән заданием, проектлаштыру, белән тәэмин ителгән, кирәклө шартлары буенча, куркынычсызлық ныклыгын, тотрыклылыгын һәм саклячак. Рөхсәт ителми деформации газуткәргечләр (шул исәптән перемещений грунт), алар китерергә мөмкин болу, аларның бәтенлеген һәм герметичности.

Төзегәндә исәпкә алышырга тиеш махсус таләпләр СНиП 22-02-2003 һәм СНиП 2.01.09-91.

3.3.5.5. Шул торғызы (реконструкция), тузган жир асты корыч газуткәргечләр читтә территориясендә торак пункт кирәк таләпләренә таянып эш итәргә СНиП 42-01-2002.

3.3.5.6. Чикләре газбүлгеч чөлтәр саклык зоналары һәм куллану шартлары урнашкан жир кишәрлекләре аларның вәкаләтләре туры килергә тиеш саклау Кагыйдәләре газораспределительных чөлтәрләре расланган Россия Федерациясе Хөкүмәте.

3.3.5.7. Сайлаганда, бирү һәм файдалану өчен жирләр төзу һәм эксплуатацияләү магистраль газуткәргечләр таянып эш итәргә кирәк таләпләре СН 452-73.

3.3.5.8. Урнаштыру магистраль газуткәргечләр буенча территориясендә торак пункт рөхсәт ителми.

3.3.5.9. Транзитная салу газуткәргечләр барлык давлений буенча стенам һәм өстенде кровлями биналарны балалар учреждениеләре, хастаханәләр, мәктәпләр, шифаханә, жәмәгать, административ һәм көнкүреш биналары белән халык күпләп йәри тыела.

Бу яктан нигезләнгән очракларда рөхсәт ителә транзитная газуткәргечләр салу түгел, күбрәк урта басым диаметрлы 100 мм буенча стенам бер торак бинаның түбәнрәк III дәрәҗә огнестойкости сыйныф Белән һәм расстоянии кадәр түбә кимендә 0,2 м.

Тыела салу газуткәргечләр барлык давлений буенча стенам, өстенде һәм астында помещениями категория "А" һәм "Б" (чыгарма биналар газораспределительных пункты (алга таба - ГРП)).

3.3.5.10. Газораспределительные станция (ГРС) һәм газонаполнительные станциясе (ГНС) тиеш урнаштырыла читтә торак пунктлары, шулай ук аларның резервных территорияләрен.

Газонаполнительные пунктлары (ГНП), располагаемые торак пунктлары чикләрендә, кирәк урнаштыру белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего юнәлешләре) карата торак төзу.

3.3.5.11. Классификация газуткәргечләр буенча рабочему давлению транспортируемого газ приведена таблицасында 16.

Таблица 16

Классификация газуткәргечләр буенча давлению		Төре транспортируемого газ	Эшлекле кан басымы газопроводе, МПа
Югары	I категория	Табигый	артык 0,6 кадәр 1,2 кертеп,
		СУГ*	артык 0,6 кадәр 1,6 кадәр

	II категория	Табигый һәм СУГ	артык 0,3 кадәр 0,6 кадәр
Урта		Табигый һәм СУГ	артык 0,005 кадәр 0,3 кадәр
Түбән		Табигый һәм СУГ	кадәр 0,005 кадәр

* СУГ - сыекландырылган газ углеводородный

3.3.5.12. Өчен газораспределительных центров Кагыйдәләр нигезендә саклау газораспределительных центров белән расланган Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә ел, 20 ноябрь, 2000 ел, № 878, билгеләнә торган түбәндәгә саклау зоналары:

- трассалар буенда тышки газуткәргечләр рәвешендә территориясендә, авылындан шәхси условными линияләре, проходящими на расстоянии 2 метр һәр яктан газуткәргеч;
- трассалар буенда жир асты газуткәргечләр берсе, полиэтилен торбалар кулланганда медного чыбыкларын өчен билгеләнешкә газуткәргеч трассасын рәвешендә территориясендә, авылындан шәхси условными линияләре, проходящими на расстоянии 3 метр ераклыкта, газуткәргеч ягыннан чыбыкларын һәм 2 метр белән противоположной яклар;
- тирәсендәге аерым-аерым торган газорегуляторных пунктов рәвешендә территориясендә, авылындан шәхси замкнутой линиясе үткәрелгән на расстоянии 10 метрдан чикләрен әлеге объект. Өчен газорегуляторных пунктов, пристроенных к биналарга, охранная зона түгел регламентируется;
- трассалар буенда авыллар арасында газуткәргечләр буенча уза торган урманнар һәм агач-куак массивы буйлап, - рәвешендә просек, киңлеге 6 метр, 3 метр һәр яктан газуткәргеч. Өчен жир өсте жир газуткәргечләр араны нче агачлар кадәр торба булмаска тиеш үрләр агач дәвамында эксплуатацияләү срокы газуткәргеч.

Отчет расстояний билгеләгендә, газ үткәргечләрнең саклау зоналарын житештерелә нче янында булуын исәптә тотып эшләнгән газ өчен однониточных газуткәргечләр һәм күчәр крайних ниток газуткәргечләр өчен многониточных.

3.3.5.13. Құләме жир ГНС карап, аларның житештерүчәнлеге күрергә проекты буенча станцияләре өчен житештерүчәнлеге:

- 10 мең т/ел - артык түгел 6 га;
- 20 мең т/ел - артык түгел 7 га;
- 40 мең т/ел - артык түгел 8 га.

Мәйданчыкны урнаштыру өчен ГНС кирәк предусматривать исәпкә алып тәэммин итү тышки якта коймалар янғынга каршы полоса киңлеге 10 м һәм минималь расстояний кадәр урман массивларының: ылышлы - 50 м, яфраклы - 20 м, катнаш токымлы - 30. м.

3.3.5.14. Құләме жир ГНП һәм арадаш склад баллоннарын күрергә тиеш түгел, артык 0,6 га.

3.3.5.15. Газорегуляторные пункты (алга таба - ГРП) урнаштыру кирәк:

- аерым торган;
- пристроенными к газифицируемым житештерү биналарга, котельным һәм жәмәгать биналарга белән помещениями житештерү характердагы;
- встроенными бу одноэтажные газифицируемые житештерү бинасы һәм котельный лар (тыш бүлмәләр урнашкан подвальных һәм цокольных катында);
- бу покрытиях газифицируемых житештерү биналары, I һәм II дәрәҗә огнестойкости класса СС негорючим утеплителем;

- читтә биналар ачык огражденных мәйданчыкта астында навесом территориясендә сәнәгать предприятиеләре.

Блок газорегуляторные пункты (алга таба - ГРП) кирәк, урнаштыру аерым-аерым торган.

3.3.5.16. Шкафные газорегуляторные пункты (алга таба - ШРП) размещают шуши аерым опорах яки тышкы стеналарында биналар өчен газ белән тәэммин алар кулланылыр.

3.3.5.17. Ара нче коймалар куелды ГРС, ГГРП һәм ГРП кадәр биналарның һәм корылмаларның кабул ителә карап сыйныф входного газуткәргеч:

- ел ГТРП белән входным басымы $P=1,2$ МПа – 15. м.;
- нчы ГРП белән входным басымы $P=0,6$ МПа - 10. м.

3.3.5.18. Аерым торучы газорегуляторные пункты жирлекләрендә тиеш урнашырга бу расстояниях нче биналар һәм корылмалар да ким булмаган приведенных бу таблице 17, ә территориясендә сәнәгать предприятиеләре - таләпләре нигезендә СНиП II-89-80*.

Кысан шартларда рөхсәт ителә кимү 30 процентка расстояний нче биналарның һәм корылмаларның кадәр газорегуляторных пунктов уздыру сәләтенә кадәр 10000 куб м/сәг.

Таблица 17

Басымы газ керту ГРП, ГРПБ, ШРП, МПа	Араны яктылыкка нче аерым торган ГРП, ГРПБ һәм аерым торган ШРП буенча горизонтали (м) кадәр			
	биналары һәм корылмалар ы	, тимер юллар (кадәр, якындагы рельса)	автомобиль юлларын (кадәр обочины)	һава электр линиялә ре
Кадәр 0,6	10	10	5	кимендә 1,5 үрләр нигезне
Артык 0,6 кадәр 1,2	15	15	8	

Әсәрләр:

- Ераклық күрергә нче тышкы стеналарыннан ГРП, ГРПБ яки ШРП, ә шул урыннар жиһазлар ачык мәйданчыкта - нче коймалар.
- Таләпләр таблицалар 13 шулай ук башка узеллары исәпкә алу чыгым-газ располагаемые аерым биналарда урнашкан яисә шкафах шуши аерым торган опорах.
- Ераклық нче аерым стоящего ШРП каршындагы давлении газ керту кадәр 0,3 МПа кадәр биналар һәм корылмалар түгел нормируется.

3.3.6. Электр белән тәэммин итү.

3.3.6.1. Системасын электр белән тәэммин итү кирәк проектировать таләпләре нигезендә Инструкция буенча проектлаштыру, шәһәр электр чөлтәре, Министрлык тарафыннан расланган ягулык һәм энергетика Россия Федерациясе 7 июль, 1994 ел, Россия акционерлык җәмгыяте тарафыннан энергетика һәм электрлаштыру "ЕЭС Россия" 31 май, 1994 ел (кертелгән үзгәрешләр белән Нормативами, боерыгы белән расланган Россия Федерациясе Минтопэнерго, 29 июнь, 1999 ел, N 213).

Системасы, электр белөн тәэмін итү башкарыла итеп нормальном режимында барлық элементлар системасын астында булған нагрузкой белөн максималь мөмкін кулланып, аларны нагрузочной сәләте. Шул ук вакытта киңәш ителә предусматривать уртак куллану аерым элементлар системасын электр белөн тәэмін итү өчен туклану төрле кулланучылар бәйсез рәвештә аларның ведомство кирәк-яраклары.

Реконструкцияләу һәм гамәлдәге чөлтәрен кирәк кулланырга кирәк булған электросетевые корылмалары.

Төп каарлар электр белөн тәэмін итү буенча кулланучылар эшләнә үстерү концепциясе төзекләндерү һәм торак пунктларның генераль планы проекты территориине планлаштыру һәм үсеш схемасы электр чөлтәрләре.

Составында үстерү концепциясе, муниципаль берәмлекнең төп мәсьәләләре карала перспектив үсеш электр белөн тәэмін итү системасын хисап вакыты бүлеп бирү белөн, беренче чиратта, исәпләу башкарыла электр нагрузок һәм аларның балансы, бүлү нагрузок буенча туклану үзәкләренә, беркетү өчен мәйданчыklар яңа электростанций һәм подстанцияләр, трассалар һава һәм кабель электр тапшыру линияләре 35 кВ һәм аннан да югарырак булуы урнаштыру базалары предприятие электр чөлтәрләре.

Нәтижәләр исәпләу электр нагрузок кирәк сопоставлять белөн среднегодовыми үсеш темплары нагрузок, алынган чыгып, анализлау аларның үзгәрешләр соңы 5 - 10 елга һәм, кирәк булганда, төзәтмәләр көртергә.

Бүген күләме графического материала үстерү буенча электр чөлтәрләре 35 кВ һәм аннан да күбрәк күшлалар схемалар электр катнашмалар һәм конфигурация чөлтәрләре 35 кВ һәм аннан да күбрәк күләмендә 1:25000 (1:10000) күрсәтеп, төп параметрларын элементлар системасын электр белөн тәэмін итү (нагрузок трансформаторлар һәм электр үзәкләре, туклану, көчәнеш, марка кабельләр һәм сечений озату һава электр линияләре).

Электр чөлтәрләре 10 (6) кВ эшләнә территорияне планлаштыру проекты белөн расчетом нагрузок барлық кулланучылар һәм аларны районированием, билгеләмәсе белөн санын һәм егәрлек трансформаторных подстанцияләр һәм бүлгеч пунктлары нигезендә техник шартлар энергоснабжающих оешмалары, выдаваемых нигезендә расланган билгеләнгән тәртиптә схемасын үстерү электр чөлтәрләре районы. Бүген күләме графического материала буенча бу чөлтәрләре көрә схемалар электр катнашмалар һәм конфигурация чөлтәрләре 10(6) кВ әлеге жәһәттән муниципаль район күләмендә 1:2000 күрсәтеп, төп параметрларын системасын электр белөн тәэмін итү.

Чөлтәренең тышкы электр белөн тәэмін итү коммуналь хужалық, сәнәгать һәм башка кулланучылар урнашкан селитебной зонасында эшләнә проектлары составында төзелеш яки реконструкция күрсәтелгән кулланучыларның буенча техник шартларга энергоснабжающей оештыру, выдаваемым нигезендә расланган билгеләнгән тәртиптә схема үстерү электр чөлтәрләре.

3.3.6.2. Проектлауда электр белөн тәэмін итү, торак пунктларны билгеләу электр йөкләнеш электроисточники кирәк житештерергә таләпләре нигезендә РД 34.20.185-94 (СО 153-34.20.185-94) һәм авыл ЖИРЛЕГЕ 31-110-2003.

Укрупненные курсаткечләр электропотребления авыл торак пунктларында рәхсәт ителә кабул итү нигезендә таблицей 18.

Таблица 18

Укрупненные күрсәткечләр электропотребления			
	Электропотребление кВт-сәг/ел, 1 кеше	Куллану максимума эл. Йөклөнеш сәг/ел	
Авыл торак пункты һәм шәһәр тибындагы бистәләргә	1250	4500	

3.3.6.3. Проектлауда электр белән тәэмин итү, торак пунктларны исәпкә алырга кирәк таләпләр тәэмин итү, аның ышанычлылыгын нигезендә категорией проектируемых территорияләрен.

3.3.6.4. Исемлеге төп электроприемников кулланучылар белән аларны категорированием буенча электр белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын билгеләнә таләпләре нигезендә РД 34.20.185-94.

3.3.6.5. Проектлау электр энергиясе белән тәэмин итү шартлары буенча кирәклे ышанычлылык үтәлә үкенечкә төп үсте электроприемников проектируемой территорииясендә. Булганда, алар аерым электроприемников артык югары категорияле яки махсус төркем беренче категорияле проектлау электр энергиясе белән тәэмин ителә кирәкле чарапарын булдыру буенча требуемой электр белән тәэмин итүнең ышанычлылыгын бу электроприемников.

3.3.6.6. Электр үткәргеч линиясен көрүче гомуми энергетика системалары, рөхсәт ителми урнаштыру территорииясендә житештерү зоналары, шулай ук житештерү зоналары, авыл хужалыгы предприятиеләре.

3.3.6.7. Гамәлдәге һава электр үткәргеч линиясен напряжением 35 кВ һәм аннан да күбрәк киңәш ителә предусматривать к выносу читкә торак төзелеше яки берсен алыштырырга һава линиясе кабельными.

3.3.6.8. Электр үткәргеч линиясен напряжением кадәр 10 кВ торак зонасы территорииясендә булырга тиеш һава.

3.3.6.9. Өчен проектируемых һава тапшыру линияләрен (ЛЭП) напряжением 330 кВ һәм аннан да күбрәк токның сәнәгать ешлыгын, шулай ук, биналарның һәм корылмаларның рөхсәт ителә кабул итү чикләре санитария разрывов трассасы буенда һава линиясе белән горизонтальным расположением озату һәм башка акчаларын киметү киеренкелекне электр қыры буенча һәр ике як та аңардан түбәндәге расстояниях нче проекции жиргә крайних фазных озату юнәлешендә, перпендикулярном к һава линиясе:

- 20 м - линияләрен напряжением 330 кВ;
- 30 метр өчен линияләрен напряжением 500 кВ;
- 40 метр өчен линияләрен напряжением 750 кВ;
- 55 м - линияләрен напряжением 1150 кВ.

Шул керту объектны файдалануга һәм эксплуатация процессында санитар аерма булырга тиеш берникадәр үзгәртелде нәтижәләре буенча, инструменталь тикшерү.

3.3.6.10. Кагыйдәләр күләмнәрен билгеләү жир участокларын урнаштыру өчен һава электр линияләре һәм баганаларын элемтә линияләрен, хезмәт күрсәтүче электр

челтәрләре, билгеләнгән Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә ел, 11 август, 2003 ел, № 486.

Һава электр үткәргеч линия (линия элемтә, хезмәт күрсәтүче электр чөлтәре) урнаштырыла обособленных жир участокларына караган билгеләнгән тәртиптә мәрәжәгать жирләргә сәнәгать һәм башка маxсус билгеләнештәге яки жирләргә жирлекләре өчен каралган урнаштыру баганаларын күрсәтелгән линияләрен.

Обособленные жир кишәрлекләренә, отнесенные бер категориядән жирләрнең һәм билгеләнгән (кулланылган) урнаштыру өчен баганаларын бер һава электр үткәргеч линиясен (элемтә линияләрен, хезмәт күрсәтүче электр чөлтәре), мөмкин исәпкә алынды дәүләт земельном кадастре сыйфатында бер объект, күчесез милекне (бердәм, жирдән файдалану) бирелү белән бер кадастри номерлары.

Минималь күләме жир участогы урнаштыру өчен нигезне һава электр үткәргеч линиясен напряжением кадәр 10 кВ кадәр (терәкләргә элемтә линияләре, хезмәт күрсәтүче электр чөлтәре) буларак билгеләнә мәйданы контура, тигез поперечному сечению нигезне дәрәжәсендә өслеген жир.

Минималь күләме жир участогы урнаштыру өчен нигезне һава электр үткәргеч линиясен напряжением барлығы 10 кВ буларак билгеләнә:

мәйданы контура, отстоящего 1 метр нче контура проекции нигезне өстенә чыга жирләр өчен (баганаларын бу оттяжках - да кертеп, оттяжки), өчен, жир, граничащих жир кишәрлекләре белән барлық категориядәгә жирләрдән тыш, билгеләнгән урнаштыру өчен баганаларын белән ригелями тирәнләгә заложения артык түгел 0,8 метр жир кишәрлекләре, граничащих жир кишәрлекләре белән авыл хужалығы билгеләнешендәгә; мәйданы контура, отстоящего 1,5 метр нче контура проекции нигезне өстенә чыга жирләр өчен (баганаларын бу оттяжках - да кертеп, оттяжки) өчен билгеләнгән урнаштыру өчен баганаларын белән ригелями тирәнләгә заложения артык түгел 0,8 метр жир кишәрлекләре, граничащих жир кишәрлекләре белән авыл хужалығы билгеләнешендәгә.

Минималь күләме обособленных жир участокларын урнаштыру өчен нигезне һава электр үткәргеч линиясен напряжением 330 кВт югарырак, бу конструкцияләр кулланыла, аның беркетелгән жирендә такталары (оттяжки) рәхсәт ителә билгеләргә ничек мәйданда контуров, отстоящих 1 метр нче тышкы контуров һәр такталары (оттяжки) дәрәжәсендә өслеген жир өчен - жир, граничащих жир кишәрлекләре белән барлық категориядәгә жирләрнең (тыш, авыл хужалығы билгеләнешендәгә жирләрне), һәм 1,5 метр өчен жир кишәрлекләрен, граничащих жир кишәрлекләре белән авыл хужалығы билгеләнешендәгә.

Конкрет күләмнәре жир участокларын урнаштыру өчен баганаларын һава электр линияләре (баганаларын элемтә линияләрен, хезмәт күрсәтүче электр чөлтәрләре) билгеләнә чыгып кирәклеге беркетү баганаларын бу жирдә, күләмен һәм типтагы баганаларын, несущей сәләтен грунтов һәм кирәклеге инженер обустранства мәйданчыгы нигезне белән тәэммин иту максатларында, аның тотрыклылыгын һәм имин эксплуатацияләү.

Жир кишәрлекләренә (өлешендәгә жир кишәрлекләре), кулланыла торган хужалык субъектлары чорында төзү, реконструкцияләү, техник яктан яңадан җиһазланышыру һәм төзекләндерү һава электр линияләре, коммунистлар үзе юлга жирләре буенча бәтән озынлыгы һава электр үткәргеч линиясен, кинлекле мәйданлы арасы осями крайних фаза 2 метр һәр яктан.

Жир кишәрлекләренә (өлешендәге жир кишәрлеге), кулланыла торган хужалык субъектлары житештергәндә курсәтелгән эшләрне карата һава электр линияләре напряжением 500, 750 һәм 1150 кВ белән горизонтальным расположением фаза, коммунистлар үзе аерым полоса жирләр, киңлеге 5 метр өчен һәр фаза.

3.3.6.11. Жир кодексына ярашлы рәвештә, Россия Федерациясе тәэммин иту өчен куркынычсыз һәм безаварийного эшләве, объектларын куркынычсыз эксплуатацияләү, электр чөлтәре хужалыгы һәм башка законда билгеләнгән турында Россия Федерациясе электр энергетикасы объектларын электр энергиясе белән билгеләнә саклау зонасы аерым шартлары булган жир кишәрлекләрен файдалану бәйсез рәвештә жир категорияләрен составына керә, алар әлеге жир кишәрлекләренә.

Өстендә подземными кабельными линияләре нигезендә гамәлдәге кагыйдәләре нигезендә саклау электр чөлтәрләре билгеләнергә тиеш саклау зонасы күләмендә мәйдан өстендә кабелями:

- өчен кабель линияләрен югарырак 1 кВ - 1 м һәр яктан нче крайних кабельләр;
- өчен кабель линияләрен кадәр 1 кВ - 1 м һәр яктан нче крайних кабельләр, ә узган вакытта кабель линияләре астында тротуарами - 0,6 м ягына биналар, корылмалар һәм 1 м ягына машиналар йөрү өлешендә урамнар.

3.3.6.12. Сак зонасы кабель линияләрен кулланыла белән таләпләрен саклау кагыйдәләрен электр чөлтәрләре.

Сак зонасы кабель линияләрен, проложенных татарстан жирендә незастроенной жирлегендә булырга тиеш билгеләнде мәгълүмати билгеләре белән бүләкләнде. Мәгълүмати билгеләрен билгеләргә кирәк кимендә караганда аша 500 м, шулай ук урыннарда үзгәрешләр юнәлешләре кабель линияләрен.

3.3.6.13 . Распределительные һәм трансформаторные подстанциясендә (РП һәм ТП № -лы карары) напряжением кадәр 10 кВ кирәк предусматривать ябык типтагы.

3.3.6.14. Бу спальных корпуса төрле учреждениеләр, мәктәп һәм башка уку йортларында һ. б. корылма встроенных һәм пристроенных подстанцияләр рәхсәт ителми.

Торак биналарда, аерым очракларда рәхсәт ителә урнаштыру встроенных һәм пристроенных подстанцияләр кулланып, коры трансформаторлар органнары белән килештерү буенча дәүләт құзәтчелеген, шул ук вакытта тулы күләмдә үтәлергә тиеш таләпләр буенча чикләү дәрәжәсен тавыш та керми, вибрации һәм электромагнитного нурланышны нигезендә гамәлдәге нормалары.

Жайларма урнаштыру встроенных, пристроенных һәм аерым торган подстанцияләр үтәлергә тиеш таләпләре нигезендә башлыклары бүлгендәге 4 ПУЭ.

3.3.6.15. Бу алымнар подстанция һәм распределительным пунктларына кирәк предусматривать техник полосасының өчен керту һәм чыгару кабель һәм һава линияләренең. Күләме жир өчен пунктлары күчү һава линияләрен бу кабельные курергә тиеш түгел, артык 0,1 га.

3.3.6.16. Күләме жир, отводимых өчен ябык понизительных подстанцияләр, шул исәптән распределительные һәм комплектные жайлармалары напряжением 110 - 220 кВ билгеләнә таләпләре нигезендә СН 465-74.

Территориясе электроподстанции булырга тиеш ограждена тышкы койма белән. Коймаларны мөмкин түгел предусматриваться өчен ябык подстанцияләр шарты урнаштыру көнбатыш тумба урыннарда мөмкинләгә жәяүлеләрне транспорт.

Ара нче электроподстанций һәм бүлгеч пункт кадәр торак, жәмәгать һәм производство биналары һәм корылмалары күрергә туры китереп, СНиП II-89-80* һәм СНиП 2.07.01-89* нигезендә нәтижәләрен акустического исәпләү.

3.3.7. Объектлары белән элемтә.

3.3.7.1. Урнаштыру, предприятие биналарын һәм корылмаларын, элемтә, радиотапшырулар һәм телевидение, янгын һәм сак сигнализациясе, диспетчеризации системалары инженер җиһазлар кирәк гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә СН 461-74, ВСН 60-89 һәм чын Нормативларын.

Проектлауда жайламналарын элемтә, сигнализация, диспетчеризации инженерлык җиһазлары кирәк предусматривать мөмкинлеге идарә системасы халыкка хәбәр иту буенча сигналам гражданнар оборонысы буенча сигналам гадәттән тыш хәлләрне.

3.3.7.2. Проектлау линейно-кабель корылмаларын гамәлгә ашырылырга тиеш исәпкә алып, перспективалы үсеш башлангыч элемтә чeltәрләре.

Урнаштыру трассалар (мәйданчыклар) өчен элемтә линияләрен (кабель, һава һәм башкалар) гамәлгә ашырырга кирәк нигезендә Жир кодексы, Россия Федерациясе жирләрендә сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика, жирләрдә өчен, космик эшчәнлекне тәэммин иту, жирләрендә оборона, куркынычсызлык һәм башка жирләрдә маҳсус билгеләнештәге:

- торак пунктлардан читтә урнашкан - баш итеп, юл буендағы, гамәлдәге трассалар һәм чикләрен кырлары севооборотов;
- авыл торак пунктларында, күбесе жәяүлеләр өчен дип саналған өлешендә урамнары (астында тротуарами) һәм полосасы буйлап арасында кызыл линиясе һәм линиясе тәзу.

3.3.7.3. Кабельные элемтә линияләре урнаштырыла юллары буенда башкарғанда түбәндәге таләпләрне:

- бу юл буе полосаларында, гамәлдәге автомобиль юллары янында, аларны полосаларының чикләрен исәпкә алып, булсын яңа төзелә торган элемтә линияләре түгел препятствовали автомобиль юлларын реконструкцияләу;
- жирләрендә, наименее өчен яраклы жирләр авыл хужалығы құрсәткечләре буенча пычрану выбросами автомобиль транспорты;
- үтәргә рәхсәт ителгән расстояний якынайту полосасының жирләрне элемтә к юлына бүлеп бирелгән полосаның көнчыгыш чиге буйлап автомобиль юллары.

Аерым очракларда бу зур булмаган участокларда тарафыннан кире кагу рәхсәт ителә трассасы кабель элемтә линияләре нче автомобиль юлының максатларында аны выпрямления кыскарту өчен длины трассасы.

Тайпылуның трассалар кабель линияләрен нче автомобиль юллары рәхсәт ителә шулай ук, мәжбүри обходах, мөмкин булған зоналар затоплений, обвалов.

3.3.7.4. Трассасын кабель линиясе торак пунктлардан читтә урнашкан кирәк сайларга карап, конкрет шартларын, бөтен жир кишәрлекләрендә, шул исәптән бүлеп бирелгән полосаларында, автомобиль һәм тимер юллар, сак һәм запретных зоналарында, шулай ук автодорожных мостах, бу коллекторах һәм тоннелях автомобиль юллары.

3.3.7.5. Трассасын кабель элемтә линияләрен торак пунктлардан читтә урнашкан булмаганда автомобиль юллары ала урнаштырыла буенда продуктопроводов.

3.3.7.6. Булмаганда, юл трассасы кабель элемтә линияләрен кирәк буенча мөмкинлекләре урнаштыру жирләрендә несельскохозяйственного билгеләнешендәгә яки

непригодных авыл хужалығы өчен йә авыл хужалығы биләмәләрендә худшего сыйфат буенча кадастр бәяләү.

3.3.7.7. Необслуживаемые усиливательные һәм регенерационные пункты кирәк располагать трассасы буенда кабель линиясе буенча мөмкинлекләре - татарстан непосредственной ераклыкта янында булышын исәптә тотып эшләнгән кабель сузу түгел затапливаемых паводковыми водами урыннарда. Шул булмавы үтәү әлеге таләпләр проект булырга тиеш каралган яхши шартлар, аларны эксплуатацияләү (җайланма алыннар һәм башкалар).

3.3.7.8. Подвеску кабельләр элемтә опорах һава линияләрен рәхсәт ителә предусматривать бу бүлгеч участокларында абонентских телефон чөлтәре каршындагы телефонизации районнары индивидуаль төзелеш, бүгенге абонентских һәм межстанционных линияләрдә авыл телефон чөлтәре, шулай ук внутризоновых чөлтәрләрендә (районнарда, анда подземная кабельләр сузу затруднена, бу күчүе кабель линияләре аша тирән чокырларны елгасы һәм башка киртәләр).

Подвеску кабельләр авыл телефон чөлтәре кирәк предусматривать бу опорах гамәлдәге һава элемтә линияләрен. Проектлаштыру, яңа баганаларын бу максатлар өчен рәхсәт ителә тиешле обосновании.

Территориясендә торак пункт булырга мөмкин файдаланылган стоечные нигезне устанавливаляемые түбәләрендә биналар.

3.3.7.9. Урнаштыру һава элемтә линияләрен чикләрдә юл буе полосаларын, бәлки шул таләпләрен үтәү:

өчен федераль автомобиль юллары участоклары төзелгән тоташтыра, торак пунктларны, ераклык нче чикләре юлына бүләп бирелгән полосаның федераль автомобиль юлының кадәр нигез баганаларын һава элемтә линияләрен дә ким булмаска тиеш, 50 м;

- өчен автомобиль юллары I - IV категория, шулай ук торак пунктларның чикләре кадәр чикләрен төзү араны нче чикләре юлына бүләп бирелгән полосаның федераль автомобиль юлының кадәр нигез баганаларын һава элемтә линияләрен дә ким булмаска тиеш 25. м.

Урыннарда киселешле федераль автомобиль юлларын һава линияләре, элемтә араны нче нигез һәр линиясе баганаларын кадәр бровки земляного катламының автомобиль юллары булмаска тиеш үрләр нигезне плюс 5 м, ләкин барлық очракларда да, ким дигәндә, 25 м.

3.3.7.10. Кабельные лья аша су киртәләр карап билгеләү линияләрен һәм жирле шартлар үтәлергә мөмкин:

- кабелями, прокладываемыми су астында;
- кабелями, прокладываемыми буенча мостам;
- подвесными кабелями бу опорах.

Кабельные лья аша су киртәләр урнаштырыла таләпләре нигезендә проектлау линейно-кабель корылмаларын.

3.3.7.11. Минималь ара нче кабельләр элемтә, чыбык үткәргечле тапшыру яки торба кабель канализация кадәр, башка жир асты һәм жир наземных корылмалары белән билгеләнә таләпләре нигезендә бүлекне 3.4 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" әлеге законның бүлегендәге.

3.3.7.12. Урнаштырганда передающих радиотехнических объектларын үтәлергә тиеш таләпләр санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын, шул исәптән билгеләнә охранная зона:

- шул нәтижәле излучаемой егәрлеке 100 Вт кадәр 1000 Вт кадәр тәэмин итепергә тиеш керү мөмкинлеге булмау кешеләрне зонасына урнаштыру антенны араны кимендә 10 метр ераклыкта, теләсә кайсы аның нче totашу ноктасына кадәр уза. Шул кую бинасында антenna булырга тиеш смонтирована биеклектә, ким дигәндә, 1,5 м өстендей түбә каршындагы тәэмин иту ара нче аны теләсә кайсы ноктасына кадәр күрше корылма кимендә 10 м, теләсә кайсы типтагы антenna һәм теләсә кайсы юнәлешләре нурланышны;

- шул нәтижәле излучаемой егәрлек 1000 кадәр 5000 Вт - торак белән тәэмин итепергә тиеш керү мөмкинлеге булмау, кешеләр һәм булмау корылма на расстоянии, ким дигәндә, 25 м ераклыкта һәр нче антenna бәйсез рәвештә, аның типтагы һәм юнәлешләре нурланышны. Шул кую түбәсендә бинаның антenna тиеш монтироваться биеклектә кимендә 5 метр өстендей түбә.

Киңәш ителә урнаштыру антенн шуши аерым торган опорах һәм мачтах.

3.3.7.13. Дәрәҗәләрен электромагнитных излучений артмаска тиеш ә-рәхсәт ителгән дәрәҗәдәге (ПДУ) нче күшымтасы нигезендә, 1 СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03.

Яклау максатларында, халықны эш белән тәэмин йогынтысын электромагнитных кырларны, яңадан булдырыла торган передающими радиотехническими объектлары билгеләнә санитар-сак зоналары һәм зона чикләүләр исәпкә алыш, перспективалы үсеш передающих радиотехнических объектларын һәм торак пункт.

Чикләре санитар-саклау зоналары билгеләнә биеклектә 2 м асу буенча ПДУ.

Зона чикләүләр гыйбарәт территориясен, тышкы чикләре, аның биеклектә асу артык 2 м дәрәҗәләрен электромагнитных кырлары артып китә ПДУ. Тышкы чиге зона чикләүләр билгеләнә буенча максималь биеклектә биналар перспективалы төзелеш, биеклектә ёске катка, аларның дәрәҗәсе электромагнитного басулар артый ПДУ.

3.3.8. Инженер чөлтәрләрен урнаштыру

3.3.8.1. Инженерләр чөлтәрләре тиеш урнаштырыла буенда, урамнары, юлларны һәм юллары гына читтә читтән машиналар йөрү өлешен полосасы буйлап, яшелләндерү.

Бу полосасы буйлап арасында кызыл линиясе һәм линиясе төзү кирәк урнаштыру газ түбән басымлы һәм кабельные сети (көч куллану, элемтә, сигнализация һәм диспетчеризация).

Территориясендә торак пункт рәхсәт ителми:

надземная һәм наземная канализация чөлтәре салу;

торба салу белән легковоспламеняющимися һәм горючими жидкостями, шулай ук белән

сжиженными газами тәэмин иту өчен сәнәгать предприятиеләре һәм складлар;

салу магистраль торба үткәргечләрне.

3.3.8.2. Сүткәргеч чөлтәрен кирәк урнаштыру буенча обеим як урамнар каршындагы киңлеге:

- машиналар йөрү өлешендә артык 22 метр;

- урамнары чикләрендә красных линияләрен 60 м дан артык.

3.3.8.3. Шул реконструкцияләу проезжих өлештән тора, урамнар һәм юллар төзелеше, юл капиталь покрытий, астында, алар урнашкан асты инженерләр чөлтәрләре, кирәк предусматривать вынос бу чөлтәр бүгенге разделительные полосасының астында тротуарлар. Тиешле обосновании рәхсәт ителә астында проезжими өлешләренә,

урамнарны саклап калу гамәлдәге чөлтәрен, шулай ук салу аерым каналларда һәм тоннелях яңа чөлтәр.

Бу гамәлдәге урамнарында булмаган аерым полосалар рәхсәт ителә урнаштыру, яңа инженерлық чөлтәрләре астында машиналар йөрү өлеше шарты урнаштыру, аларны тоннелях яки каналларда. Шул техник кирәклеге астында проезжими өлеишләренә, урамнарны рәхсәт ителә газуткәргеч салу.

3.3.8.4. Пересечение инженерлық чөлтәрләре елга, автомобиль юллары, шулай ук биналар һәм корылмалар кирәк предусматривать астына туры углом. Рәхсәт ителә каршындагы обосновании пересечение астында меньшим углом, әмма кимендә 45 градус.

Сайлау урыннары киселешле инженерлық чөлтәрләре елга, автомобиль юллары, шулай ук алардагы корылмаларны башкарылырга тиеш таләпләренә туры китереп, гамәлдәге норматив документлар органнары белән килештерү буенча дәүләт күзәтү.

3.3.8.5. Буенча жәяүле һәм автомобиль мостам салу газуткәргечләр:

- рәхсәт ителә басымы кадәр 0,6 МПа берсе бесшовных яки электросварных торбалар узган стопроцентный контроль завод сварных катнашмалар физик ысууллар белән, әгәр күпер төзелде берсе негорючих материаллар;

- рәхсәт ителми, әгәр күпер төзелде килгән кебек янучан материаллар.

3.3.8.6. Биеклеккә нче дәрәҗәдәге жир кадәр низа торбалар яки өслеген изоляция, торбалар, прокладываемых бу югары опорах кирәк кабул итәргә:

- бу непроезжей өлешендә территорияләрне урыннарда прохода кешеләр - 2,2 метр;
- урыннарда белән кисешкән урыны ябылачак автодорогами (от верха жәелгән, машиналар йөрү өлешендә) - 5 м;

3.3.8.7. Ара буенча горизонтали (шул яктылыкка) от якын жир асты инженерлық чөлтәрләрен кадәр биналар һәм корылмалар кирәк кабул иту нигезендә таблицасында 15

Ара буенча горизонтали (шул яктылыкка) арасында күрше инженерлық подземными чөлтәрләре вакытта аларның параллель урнаштыру күрергә нигезендә таблицасында 16, ә вводах инженерлық чөлтәрләрен биналарда, авыл торак пунктларын, ким дигәндә, 0,5 м Шул дәрәҗәсенең аермасы глубине заложения катнаш торба үткәргечләрне артык 0,4 м ара күрсәтелгән таблица 16, арттырырга кирәк исәпкә алыш, крутизны откосов траншеяларын, әмма кимендә тирәнлеге, траншеи кадәр подошвы насыпи һәм бровки выемки.

Күрсәтелгән таблица 15 һәм 16 ара рәхсәт ителә уменьшать үтәгәндә тиешле техник чаралар белән тәэммин итүче таләпләр куркынычсызлыгын һәм ышанычлылыгын.

3.3.8.8. Шул салу жир асты газуткәргечләр басымы кадәр 0,6 МПа қысан шартларда (кайчан ара, регламентированные норматив документлар, үтәргә тапшырылмый мөмкин) аерым участокларда трасса арасында зданиями астында арками биналар, шулай ук газуткәргечләр басымы артык 0,6 МПа каршындагы сближении аларны аерым-аерым торган ярдәмче шәхси строениями (зданиями башка даими

булу, кешеләрне ара күрсәтелгән таблица 19, 20, рәхсәт ителә қыскартырга 50 процентка кадәр.

Таблица 19

Инженерлык	Ераклык, м, по горизонтали (шул яктылыкка) от жир асты чөлтәре
------------	--

челтәрләре	кадәр						
	Фундамент бинала рның һәм корылмаларның	Фундамент көймалар куелды, предприятие, естакад, баганаларын контактной челтәре һәм элемтә, тимер юллар	тышкы брюки кювета яки подошвы насыпи юллар	фундамент нава электр линияләре напряжением			
1	2	3	7	8	9	10	
Сууткәргеч һәм напорная канализация	5	3	1	1	2	3	
Самотечная канализация (көнкүреш һәм дождевая)	3	1,5	1	1	2	3	
Дренаж	3	1	1	1	2	3	
тыгыз бәйләнешле дренаж	0,4	0,4	-	-	-	-	
Газопроводы кебек янучан газлар басымы, МПа:							
түбән кадәр 0,005	2	1	1	1	5	10	
урта - артык 0,005 кадәр 0,3	4	1	1	1	5	10	
югары:							
артык 0,3 кадәр 0,6	7	1	1	1	5	10	
меннән артык 0,6 кадәр 1,2	10	1	2	1	5	10	
Жылылык челтәрләре:							
от тышкы стенки канал, тоннельнең	2	1,5	1	1	2	3	

нче оболочки бесканальной сузу	5 (кара искәрм ә 2)	1,5	1	1	2	3
Кабели көч куллану барлық напряжений һәм кабели элемтә	0,6	0,5	1	0,5*	5*	10*
Каналлар, коммуникация тоннели	2	1,5	1	1	2	3*

* Керә генә расстояниям нче көч кабельләр.

Әсәрләр:

- Рөхсәт ителә предусматривать үткәру эше тәмамланачак жир асты инженерлық чөлтәрләрен чикләрендә фундамент баганаларын һәм эстакад торба шарты чарапар үтәү, исключающих мөмкинлеге жәрәхәтләре чөлтәрләре очракта яуган фундамент, ә шулай ук яраланган фундамент вакытта һәлакәт әлеге чөлтәрдә.
- Ара нче жылышлық чөлтәрләре каршындагы бесканальной салу кадәр биналар һәм корылмалар кирәк кабул итү, таблица буенча Б. 3 СНиП 41-02-2003.
- Ара нче көч кабельләр напряжением 110 - 220 кВ кадәр фундамент коймалар куелды, предприятие, эстакад һәм элемтә линияләрен күрергә 1,5 м

Таблица 20

Инженерлык челтәрләре	Ераклык (м) буенча горизонтали (шул яктылыкка кадәр,											
	су үткәргеч	канали зация, көнкуре ш	дренаж а һәм дождев ой канализ ация	газүткәргечләр басымы, МПа (кгс/кв. см.)				кабель ләр көч, барлык напряж ений	кабе льлә р элем тә	челтәре		канал лары, тонне лей
				түбә н кадә р 0,005	урта ав кадә р 0,005	югары	ав 0,3 кадә р 0,6	ав 0,6 кадә р 1,2		тышкы стенка канал, тоннел ьнен	тышча бескана льной сузу	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Сууткәргеч	1,5	к. искәрм ә 1	1,5	1	1	1,5	2	1*	0,5	1,5	1,5	1,5
Канализация, көнкуреш	к. искәрмә 1	0,4	0,4	1	1,5	2	5	1*	0,5	1	1	1
Дождевая канализация	1,5	0,4	0,4	1	1,5	2	5	1*	0,5	1	1	1
Газопроводы басымы, МПа:												
түбән кадәр 0,005	1	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2
урта артык 0,005 кадәр 0,3	1	1,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1	2
югары:												
артык 0,3 кадәр 0,6	1,5	2	2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	1,5	2
- дән артык 0,6 кадәр 1,2	2	5	5	0,5	0,5	0,5	0,5	2	1	4	2	4

Кабели көч куллану барлық напряжений	1*	1*	1*	1	1	1	2	0,1 - 0,5	0,5	2	2	2
Кабели элемтә	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	0,5	-	1	1	1
Жылдылық чөлтәрләре:												
от тышкы стенки канал, тоннельнең	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1			2
нче оболочки бесканальной сузы	1,5	1	1	1	1	1,5	2	2	1			2
Каналлар, тоннели	1,5	1	1	2	2	2	4	2	1	2	2	-

* Рөхсәт ителә уменьшать курсәтелгән кадәр ара 0,5 метр каршындагы таләпләрен үтәү бүлегенең 2.3 ПУЭ.

Искәрмә:

1. Ераклық нче көнкүреш канализация кадәр хужалық-әчә торган су кабул итәргә кирәк кадәр су үткәргеч берсе тимер-бетон һәм асбестоцементных торбалар - 5 м; кадәр сууткәргеч берсе чугунных диаметрлы торбалар:
кадәр 200 мм - 1,5 м;
- 200 мм - 3 м;
- кадәр, су үткәргеч берсе-пластмасса торбалар - 1,5 м.

Арасы чөлтәрләре, канализация һәм сууткәргеч житештерү карап, материал һәм диаметра торбалар, шулай ук нче номенклатуры һәм характеристика грунтов булырга тиеш 1,5 м.

2. Шул параллельной газуткәргечләр сузу өчен диаметрлы торбалар кадәр 300 мм арасы алар (шул яктылыкка) рөхсәт ителә кабул итәргә 0,4 м диаметрлы торбалар 300 мм - 0,5 м уртак урнаштыру бер траншее ике һәм аннан газуткәргечләр.

3. Таблицасында 16 күрсәтелгән ара кадәр корыч газуткәргечләр. Урнаштыру газуткәргечләр берсе неметаллических торбалар кирәк предусматривать нигезендә, СНиП 42-01-02.

3.3.8.9. Сайлау проект һәм инженер чишелешиләрне өчен территорияне катлы торак төзелеш тиеш яраклаштырып белән техник шартлары өчен инженерлык тәэмин итү, территорияне выдаваемыми тиешле органнары өчен жаваплы кулланышка жирле инженерлык чөлтәрләре.

3.3.8.10. Жылышлык һәм газ чөлтәре, сууткәргеч торбалар һәм канализация тиеш прокладываться читтә машиналар йөрү өлешендә юл. Аерым очракларда рөхсәт ителә, аларны салу буенча территориясендә йорт яны жир каршындагы дус, тату, аларның хужаларын.

Салу, газ чөлтәрләре югары басым территориясе буенча аз катлы төзелешләрне рөхсәт ителми.

3.3.8.11. Теплогазоснабжение катлы торак төзелеш рөхсәт ителә предусматривать ничек децентрализованным - нче поквартирных генераторов автоном тибындагы, шулай ук үзәкләштерелгән - нче гамәлдәге яисә яңа проектируемых котельный, газораспределительных пункты (алга таба - ГРП) белән тиешле инженерлык коммуникациями.

Ара нче ГРП кадәр торак төзелеше күрергә таләпләре нигезендә бүлекне 3.3 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" әлеге законның бүлгендәгә.

3.3.8.12. Су белән тәэмин итү аз катлы төзелешләрне кирәк житештерергә нче үзәкләштерелгән системаларын өчен күпфатирлы йортларны таләпләре нигезендә бүлекне 3.3 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" әлеге законның бүлгендәгә, шулай ук рөхсәт ителә ńяtkήrъ автономияле су белән тәэмин итү дляодно-, двухквартирных йорт нче шахтных һәм мелкотрубчатых кое, капитажей, чишмәләр проект нигезендә.

3.3.8.13. Тапшыру су үткәргеч бер-, двухквартирные йорт рөхсәт ителә булганда тоташтыру үзәкләштерелгән канализация яки булганда, жирле канализация.

3.3.8.14. Рөхсәт ителә предусматривать дляодно-, двухквартирных торак йорт урнаштыру локаль чистарту корылмалары белән расходом стоков артык түгел 3 куб. метр/тәүлек.

3.8.15. Электр белән тәэмин итү, аз катлы төзелешләрне кирәк проектировать нигезендә исемле бүлекчә өстәлде 3.3 "Зонасының инженерлык инфраструктурасын" әлеге законның бүлгендәгә.

Егәрлек трансформаторлар трансформаторной подстанциясе электр белән тәэмүн итү өчен аз катлы төзелешләрне күрергә буенча исәпләү.

Челтәре 0,38 кВ кирәк үтәргә, һава яки кабельными линияләре буенча разомкнутой разветвленной схема яки петлевой схема буена разомкнутом режимында белән однотрансформаторными подстанциями.

Трассаның һава һәм кабель линияләрен 0,38 кВ тиеш узарга читтә читтән при квартирных жир булырга өчен уңайлы подъезд к опорам һава линияләрен хезмәт күрсәтүче автотранспорт һәм позволять беспрепятственно үткәрергә раскопку кабель линияләрен.

3.4. Зонаның транспорт инфраструктурасын

3.4.1. Гомуми таләпләр

3.4.1.1. Зонаның транспорт инфраструктурасын кулланылыр объектларын урнаштыру өчен транспорт инфраструктурасы, шул исәптән, корылмаларны һәм коммуникацияләрне тимер юл, автомобиль транспортны, шулай ук билгеләү өчен санитар-саклау зоналары, санитария разрывов, зоналары махсус сакчылык билгеләү таләпләре нигезендә чын Нормативларын.

Корылмалары һәм коммуникацияләр транспорт инфраструктурасы ала урнашырга составында барлык территориаль зоналар.

3.4.1.2. Проектлаштыру, яңа төзелеш һәм реконструкция объектларын, транспорт инфраструктурасы булырга тиеш сопровождаться экологик обоснованием, предусматривающим количественную бәя барлык төрләре әйләнә-тирә мохиткә йогынты һәм бәя экологик нәтижәләрен проектын тормышка ашыру нигезендә норматив таләпләре.

3.4.1.3. Планировочные һәм техник каарлар проектлауда урам һәм юллар, пересечений һәм транспорт узелларын тиеш тәэмүн итү, юл хәрәкәте куркынычсызлығы, транспорт чаралары һәм жәяүлеләрнен, шул исәптән уңайлы һәм куркынычсыз юл хәрәкәте инвалидлар файдаланучы арбасы.

Төзелеш исә юл катламы булырга тиеш тәэмүн итәргә установленную тизлек транспорт хәрәкәте нигезендә категорией юллар.

3.4.1.4. Үткәрү сәләтен чеңтәре, урамнарны, юлларны һәм транспорт пересечений, саны, урыны автомобиль саклау кирәк, дип билгеләргә дәрәҗәсеннән чыгып, автомобилизации:
300 жиңел автомобиль, 1 мең кеше;
60 йөк автомобильләре 1 мең кеше;
200 мотоцикллар һәм мопедов 1 мең кеше.

3.4.2. Тышкы транспорт.

3.4.2.1. Тышкы транспорт (тимер юл, автомобиль) кирәк проектировать ничек комплекслы системасы белән үзара бәйләнештә урам-юл чеңтәре тәэмүн итәрдәй югары дәрәҗә уңайлылык пассажирлар, иминлек, экономичность тәзу һәм эксплуатацияләү буенча транспорт корылмалары һәм коммуникацияләр, шулай ук рациональность жирле һәм транзит пассажирлар.

3.4.2.2. Тәэмүн итү максатларында нормальной эксплуатацияләү корылмалары һәм объектларның тышкы транспорт белән билгеләнә саклау зонасы гамәлдәге законнар нигезендә.

3.4.2.3. Нигезендә категорией юллар һәм рельефом жирлегендә билгеләнә полосасы юлына бүләп бирелгән полосаның тимер юллар. Бу юлга бүләп бирелгән тимер юллар

(алга таба полосасы юлына бүлеп бирелгөн полосаның) керә жир мәшгүль железнодорожными юллары һәм турыдан-туры примыкающими аларга сооружениями, устройствами һәм зданиями, шул исәптән пассажирлар вокзаллар белән привокзальными мәйданлы, хезмәт һәм башка биналар һәм корылмалар, эшчәнлеген тәэммин итүче тимер юл транспортны.

3.4.2.4. Құләме жир юлына бүлеп бирелгөн полосаның тимер юллар нигезендә билгеләнә Министрлығы тарафыннан расланган юлларын хәбәрләр Россия Федерациясе билгеләнгән тәртиптә нормалары, проект-смета документлары һәм генераль схемами үстерү тимер юл линияләрен, үзәкләре һәм станцияләре.

3.4.2.5. Тәртип урнаштыру һәм куллану полосаларының һәм саклык зоналарын тимер юллары билгеләнгән Кагыйдәләр билгеләү һәм куллану полосаларының һәм саклык зоналарын тимер юллар белән расланган Россия Федерациясе Хөкүмәте карары нигезендә ел, 12 октябрь, 2006 ел, N 611 тәртибе Турында "билгеләү һәм куллану полосаларының һәм саклык зоналарын тимер юллар".

Құләме жир зоналары сакчылық билгеләнешендәге билгели рельеф һәм үзенчәлекле табигый шартлар жирлектә булдыру зарурлығын яклау, торак төzelеше, торак пунктларны нче сверхнормативных шумов узучы поездларның кирәклеген этаплап үстерү, киләчәктә дә тимер юлларны үзәкләре, станцияләре һәм аерым тимер юл транспортны объектлары.

Зона жирләрне махсус сакчылық билгеләнешендәге көртелми бу юлга бүлеп бирелгөн, әмма алар өчен махсус шартлар белән билгеләнә жирдән файдалану.

3.4.2.6. Санитар-сак зоналары билгеләнә статьясы нигезендә түбәндәге таләпләр:

- от янында булуын исәптә тотып эшләнгән крайний тимер юллары кадәр торак төzelеше, ким дигәндә, 100 м очракта примыкания торак төzelеше к тимер юлында. Шул булмавы белән тәэммин итү 100-метровую, санитар-саклагыч зона ул калырга мөмкин кадәр 50 м шарты белән эшләү һәм гамәлгә ашыруны тәэммин итү буенча чараптар допустимого дәрәжәдәге тавыш та керми, торак биналарында һәм территориясендә торак төzelеше тәүлек эчендә;

- дезинфекционно-промывочные станциясе (пунктлары) кирәк урнаштыру изолированно башка тимер юл объектларын һәм торак пунктларын на расстоянии ким түгел:

250 м - нче техник һәм хезмәт биналарын;

500 м - нче торак пунктлар;

- от янында булуын исәптә тотып эшләнгән крайний тимер юллары кадәр чикләрен бакча участоклары, ким дигәндә, 100 м

Санитар-сак зонасында читтә юлына бүлеп бирелгөн полосаның тимер юллар урнаштыру рәхсәт ителә автомобиль юллары урыннары автомобильләр, складлар, учреждение коммуналь билгеләнештәге. Кимендә 50 процент мәйданда санитар-саклау зонасы булырга тиеш озеленено.

3.4.2.7. Яңа сортировочные станциясе гомуми тимер юллары чөлтәрендә урнаштыру кирәк читтәге торак пунктлар, парклар резерв составны, йөк станциясе һәм контейнерные мәйданчык тимер юл һәм автомобиль транспортны - читтә селитебной территориисендә.

Ара нче сортировочных станцияләре кадәр торак төzelеше кабул ителә нигезендә исәпләү исәпкә алыш, йөк әйләнеше күләмен, пожаровзрывоопасности перевозимых йөкләрне, шулай ук рәхсәт ителгән дәрәжәдәге тавыш та керми һәм вибрации торак биналарында биналарның беренче линиясен төзу таләпләренә туры китереп, бүлгеләндәге 8 "әйләнә-тирә мохитне Саклау" чын Нормативларын.

3.4.2.8. Автомобиль юлларын карап хисаплы хәрәкәте арткан чорда, һәм аларның хүжалық һәм административ әһәмияттәге подразделяются I-ә, I-б, II, III, IV һәм V категорияле.

3.4.2.9. Кинлеге полосаларын һәм күләмнәре жир участокларын урнаштыру өчен киәклे автомобиль юллары һәм транспорт өчен юл хәрәкәте билгеләнә, категориясенә карап, юллар санын полоса, үрләр насыпей яки тирәнлеге, выемок, булу яки булмау боковых резервларын кабул ителгән проектында заложений откосов насыпей һәм выемок һәм башка шартлар таләпләре нигезендә СН 467-74.

3.4.2.10. Трассалар үткәру эше тәмамланачак автомобиль юллары кирәк үтәргә исәпкә алыш, минималь әйләнә-тире мохиткә йогынты.

Бу авыл хүжалығы биләмәләрендә трассасы кирәк прокладывать чикләре буенча кырларның чәчү әйләнеше генә яки хүжалык.

Буенда елгаларга, башка су объектларының автомобиль юллары кирәк прокладывать читтә билгеләнгән, алар өчен саклагыч зоналар.

3.4.2.11. Автомобиль юллары, гомуми файдаланудагы I, II, III категория кирәк проектировать тоташтыра торак пункт. Мәйданын карап чыккан вакытта каравылчы, торак пунктларны юллар буенча мөмкинлекләр кирәк прокладывать белән подветренной яклар. Ара нче бровки земляного катламының курсәтелгән кадәр юллар тәзу кабул итәргә кирәк, ким дигәндә кадәр торак тәзу 100 метрга кадәр бакчачылык ширкәте - 50 м; юллар өчен IV категорияләр бу ераклык булырга тиеш, шуңа бәйле рәвештә, 50 м 25. м. яклау Өчен тәзелеш нче тавыш та керми һәм газлар газлар автомобиль кирәк предусматривать буенда юллар юлга яшеллек, кинлеге кимендә 10. м.

Федераль закон нигезендә, 8 нче ноябрь, 2007 № 257-ФЗ Турында "автомобиль юллары турында һәм юл эшчәнлеге хакында һәм Россия Федерациясенең кайбер актларына үзгәрешләр кертү турында Россия Федерациясенең аерым закон актларына" билгеләнде салу һәм переустройство инженерлык коммуникацияләрен чикләрендә полосаларының һәм юл буе полосалары, автомобиль юлларын.

Салу яки переустройство инженерлык коммуникацияләрен чикләрендә полосаларының автомобиль юлының башкарыла хүжалары шундый инженерлык коммуникацияләрен яки алар хисабына килешү нигезендә, заключаемого хүжалары шундый инженерлык коммуникацияләрен хүжалары белән автомобиль юлының, тәзелешкә, выдаваемого нигезендә шәһәр тәзелеше кодексы тарафыннан Россия Федерациясе диде югарыда санап үткән Федераль закон белән (әгәр дә сузу яки переустройства шундый инженерлык чөлтәрләрен таләп ителә бириү, тәзелешкә рәхсәт).

Категория һәм параметрлары автомобиль юллары чикләрендә жирлеге курергә нигезендә таблицей 21

Таблица 21

Категорияле юлларны, хәрәкәт тизлеге, км/сәг	Кинлеге полосасының хәрәкәте, м	Хәрәкәт полоса ларының Саны	Зур игътибар бирә радиус кривых һәм планда, м,	Иң Зур продол ьный уклон, промилле	Урманн арның күп кинлеге землян ого

						катлам ының, м
төп зона өзлексез һәм регулируемого хәрәкәте	100	3,75	2 - 4	400	60	40
Жирле әһәмияттәге:						
йөк хәрәкәте	70	4,0	2	250	70	20
парковые	50	3,0	2	175	80	15

Әсәрләр:

1. Бу магистраль юлларда белән преимущественным хәрәкәте йөк автомобильләре арттырырга кирәк ширину полосасының хәрәкәте кадәр 4 м, ә каршындағы өлеше большегрузных автомобиль транспорт агымында 20 процентка кадәр 4,5 м

3.4.2.12. Өчен автомагистралей, линия тимер юл транспорты белән билгеләнә санитария разрывы. Санитар аерма белән билгеләнә шашаев расстоянием нче крае транспорт полосасының кадәр чикләре торак төзелеше. Зурлыгы разрыва билгеләнә, һәр конкрет очракта нигезендә исәп-хисап рассеивания загрязнений бу атмосферном һавада һәм физик факторлар (тавыш та керми, вибрации, электромагнитных қырлары һәм башка) таләпләре нигезендә бүлгелендәге 8 тирәлеген Саклау "озайлы окружающей мохит" чын Нормативларын

3.4.3. Челтәре урамнар һәм юллар

3.4.3.1. Урам-юл челтәре торак пункт керә, барлык территориаль зоналар һәм гыйбарәт өлеше территориясендә, ограниченную красными линияләре һәм предназначенну хәрәкәте өчен транспорт чаралары һәм жәяүлеләр, инженерлык коммуникацияләрен сузу, урнаштыру яшел үсентеләр һәм шумозащитных жайламналарын урнаштыру техник чараларын мәгълүмат һәм хәрәкәтне оештыру.

Челтәре, урамнарны, юлларны, юллары һәм жәяүлеләр юлларын тиеш проектироваться состав өлеше буларак, бердәм транспорт системасын нигезендә генераль планы.

Структурасы, урам-юл челтәрен тиеш тәэмин итәргә уңайлы транспорт элемтәсе барлык жирлекнең торак пунктлары һәм муниципаль районы, карап торырга элементлары чөлтәре, хәрәкәт тәэмин итүче транзит транспорт, шул исәптән йөк, шул каравы территориясендә торак пункт. Структурасы юл чөлтәрен торак кварталы тиеш тәэмин итәргә беспрепятственный тапшыру һәм хәрәкәтен көчләре һәм чаралары һәм авария нәтижәләрен ликвидацияләү.

Урам-юл чөлтәре кирәк проектировать рәвешендә өзлексез системасын исәпкә алып, функциональ билгеләнештәге урам һәм юллар, нәтижәлелекне транспорт һәм пешеходного хәрәкәте, архитектура-планировочной оешма территориясендә һәм характердагы төзү. Составында урам-юл чөлтәрен кирәк акча бүлеп бирү урамнар һәм юллар, магистраль һәм жирле әһәмияттәге, шулай ук төп урамнар. Категория урамнарын һәм юлларын билгеләргә кирәк нигезендә, квалификациясенә, утырышта китерелгән күрсәткечләр таблицасында 22.

Таблица 22

Категория юллар һәм	Төп билгеләнеше, юллар һәм урамнарны
---------------------	--------------------------------------

урамнарны	
1	2
Район әһәмиятендәгө:	
транспорт һәм жәяүлеләр	транспорт һәм жәяүле элемтә арасында торак районнар арасында, шулай ук торак һәм житештерү зоналар, жәмәгать үзәкләре, выходы башка магистраль урамнар, юллар һәм тышкы автомобиль юлына
пешеходно-транспорт	жәяүле һәм транспорт элемтәсе (кубесенчә жәмәгать пассажирлар транспорты) чикләрендә планировочного район
Урамнар һәм юллар жирле әһәмияттәгө:	
урамнар торак төзү	, транспорт (башка узу йөк һәм жәмәгать транспорты) һәм жәяүле элемтә территориясендә торак районнар (микрорайоннар), выходы бу магистраль урам һәм юллар регулируемого хәрәкәте
урам һәм юллар, житештерү, шул исәптән, коммуналь-склад зоналарда	транспорт элемтә, күбесе жиңел һәм йөк транспорты чикләрендә зоналарны, выходы бу магистраль юллар. Белән кисешкән урыны ябылачак урамнары һәм юллары булганныры урнаша бер дәрәҗәдә
, жәяүле урамнар һәм юллар	жәяүле белән элемтә урыны белән күшымталар хезмәт, учреждениеләр һәм предприятиеләр тарафыннан хезмәт курсәтү, шул исәптән чикләрендә ижтимагый үзәге, урыны-урны белән ял иту һәм остановочными пунктлары жәмәгать транспорты
парковые юлның	транспорт элемтәсе территориисе чикләрендә парклар һәм лесопарков күбесенчә хәрәкәте өчен жиңел автомобиль
эчендәгө юллар	подъезд транспорт чараларын к торак йортлар, жәмәгать биналарга, учреждениеләргә, предприятиеләргә һәм башка объектлар эчендәгө районнар, микрорайоннар (квартал)
велосипед юллары	буенча арынгач, башка төр транспорт трассалар.

Әсәрләр:

1. Төп урамнар бүлеп бирелә составыннан транспорт һәм жәяүлеләр, пешеходно-транспорт һәм жәяүлеләр урамнары һәм нигезе булып тора архитектура-планировочного төзү торак пунктның.

3.4.3.2. Үткәру әләтен чөлтәре, урамнарны, юлларны һәм транспорт пересечений, саны, урыны автомобиль саклау кирәк, дип билгеләргә дәрәжәсенән чыгып, автомобилизации 1 мең кеше: 300 жиңел автомобиль, шул исәптән 3 – 4 такси 2 – 3 ведомство автомобиле, 60 йөк автомобильләре.

Мотоцикллар саны һәм мопедов күрергә 1 мең кешегә 200 едениц.

Исәпләү өчен юлларның үткәру сәләтен (хәрәкәте арткан чорда) каршындағы хәрәкәттә буенча урам чөлтәрләре смешанного агымы төрле транспорт төрләрен кирәк приводить янына бер расчетному төре - легковому автомобилю нигезендә таблицей 23.

Таблица 23

Тибы транспорт чаralары	Коэффициенты китерү
Жинел автомобильләр	1,0
Йөк автомобильләре, йөк күтәрүче, т:	
2	1,5
6	2,0
8	2,5
14	3,0
артық 14	3,5
Автобуслар	2,5
Микроавтобусы	1,5
Мотоциклы һәм мопеды	0,5
Мотоциклы белән коляской	0,75

3.4.3.3. При проектировании урам-юл чөлтәре территорияләрендә катлы торак төзелеш кирәк ориентироваться на преимущественное куллану жинел автомобиль, шулай ук хезмәт күрсәту, торак төзелеше, жәмәгать пассажир транспорты.

3.4.3.4. Төп расчетные параметрлары урам чөлтәрен чикләрендә авыл торак пункты нигезендә кабул ителә белән таблица 24.

Таблица 24

Категория авыл урамнарын һәм юлларын	хәрәкәт тизлеге, км/сәг	Кинлеге полосасының хәрәкәте, м	хәрәкәт полосалар ының Саны	Кинлеге жәяүле тротуар өлешендә, м
Поселковая юл	60	3,5	2	-
Баш бит урамы	40	3,5	2 - 3	1,5 - 2,25
Урамы торак төзү:				
төп	40	3,0	2	1,0 - 1,5
второстепенная (переулок)	30	2,75	2	1,0
йөрү	20	2,75 - 3,0	1	0 - 1,0
Хужалык скотопрогон	йөрү,	30	4,5	-

3.4.3.5. Төп урамның төп транспорт һәм корылмалар планировочными осями территориясендә төзү. Алар тәэммин итәләр транспорт хезмәте күрсәту, торак төзү һәм гамәлгә ашыралар пропуск транзит транспорт агымын.

Тиресене тәэммин итәләр подъезд транспорт к төркемнәре торак биналар.

Второстепенные эчендәге юллар тәэммин итәләр подъезд транспорт к аерым биналарга.

3.4.3.6. Планировочное карар катлы торак төзелеш кайгыртырга тиеш йөрү автотранспорт барысына да биналарга һәм корылмаларга, шул исәптән к йортлар урнашкан при квартирных участокларында.

3.4.3.7. Ширину һәм поперечный профиль урамнары чикләрендә красных линияләрен, дәрәҗәсе һәм аларны тәзекләндерү кирәк билгеләргә карап, куләмен, авыл торак пункты, прогнозируемых агымнары хәрәкәте шартларын сузу инженерлык коммуникацияләрен тибындагы этажности һәм гомуми архитектура-планировочного хәл төзү, тик, ким дигәндә, 15 м

Тротуарлар кирәк предусматривать буенча обеим якларга торак урамнарын бәйсез рәвештә тибындагы төзү. Буенданы коймалар куелды усадебной төзү өчен второстепенных юлларда рәхсәт ителә урнаштыру, жәяүлеләр юлларын белән простейшим типом каплау.

Сузу инженер чөлтәрләре һәм коммуникацияләр кирәк предусматривать полосасының яшелләндерү яки техник коммуникацияләр кинлеге кимендә 3,5 м

Проезжие өлешендә второстепенных торак урамнары белән односторонней усадебной застройкой һәм тупиковые эчендәге юллар озынлығы 150 м рәхсәт ителә предусматривать совмещеными белән жәяүле хәрәкәте башка жайланмалары аерым каршиндагы тротуар кинлеге йөрү, ким дигәндә 4,2 м Кинлеге сквозных юллары бу красных линияләрендә, алар буенча түгел уза, инженерлык коммуникацияләре, ким булмаска тиеш 7. м.

Бу второстепенных урамнарында һәм проездах кирәк предусматривать разъездные мәйданчығы зурлығында 7 м x 15 метр саен 200 м

Хужалык эчендәге юллар рәхсәт ителә кабул итәргә совмещеными белән скотопрогонами. Шул ук вакытта алар тиеш түгел пересекать төп урамнары. Катлам хужалык юллары сакларга тиеш йәкләнешне йәк автомобильләре, тракторлар һәм башка машиналар. Максималь озынлығы тупикового йөрү артмаска тиеш 150 м эчендәге юллар Тупиковые тиеш заканчиваться разворотными мәйданчыклары зурлығында кимендә 12 м x 12м. Куллану разворотной өчен мәйданчыклар урыннары, автомобильләрне рәхсәт ителми.

3.4.4. Челтәре, жәмәгать пассажир транспорты

3.4.4.1. Проектны эшләгәндә халыкка транспорт хезмәте курсетүне оештыру кирәк тәэммин итәргә быстроту, комфорт һәм куркынычсызлык транспорт передвижений халкы.

3.4.4.2. Төре, жәмәгать пассажир транспорты кирәк сайларга нигезендә исәпләп чыгарылган пассажиропотоков һәм дальностей тапкыр пассажирлар. Провозная сәләте төрле транспорт, параметрлары жайланмалар һәм корылмалар (платформа посадочные мәйданы) буенча билгеләнә нормада наполнения күчмә составны - 4 кеше/кв. м. ирекле мәйданда идән пассажир салоны өчен гадәти төр жир өсте транспорты.

3.4.4.3. Линия жәмәгать пассажир транспорты кирәк предусматривать юлларда оешмасы белән транспорт чаалары хәрәкәте кыскасы агымында.

3.4.4.4. Ара арасында остановочными пунктлары, жәмәгать пассажир транспорты курергә 400 - 600 м

3.4.4.5. Дальность жәяүлеләр алымнар тукталышына кадәр жәмәгать пассажир транспорты курергә тиеш түгел, 500 м

3.4.4.6. Озынлығы төшү мәйданчығы тұкталышларында да ким булмасқа тиеш длины остановочной мәйданчығы.

Кинлеге төшү мәйданчығы булырга тиеш, ким дигендә, 3 м; павильоны урнаштыру өчен көтү кирек предусматривать уширение кадәр 5. м.

Посадочные мәйданчығы булырга тиеш приподняты 0,2 м өстендей поверхностью тұкталыш мәйданчықларын.

3.4.4.7. Павильон мөмкін ябық типтагы яки ачық (рәвешендәге навеса). Құләме павильоны билгели исәпкә алып, санын бер үк вакытта балаларга сәгате "пигы" ка остановочной мәйданчығында пассажирлар исәбеннән чыгып, 4 кеше/кв. м. Алдагы грань павильоны булырга тиеш түгел урнашкан якынрак 3 метр ераклықта, кромки остановочной мәйданчығы.

Тұкталыш пунктлары оборудуют скамьями, алар билгели исәбеннән 1 скамья 10 кв. м. мәйданда.

Янында павильоном яки у скамы размещают бер урну чүп-чар өчен. Тұкталыш пункты булырга тиеш жиһазландырылған, тамгалары, разметкой һәм ограждениями нигезендә ГОСТ.

3.4.4.8. Тұкталыш пунктлары, жәмәгать пассажир транспортты тыела проектировать сак астындағы зоналарда высоковольтных тапшыру линияләрен.

3.4.4.9. Бу ахыр пунктларында маршрут челтәре, жәмәгать пассажир транспортты кирек предусматривать отстойно-разворотные мәйданчығы.

Чикләре отстойно-разворотных мәйданчықлары булырга тиеш беркетелгән планда красных линияләрен.

3.4.4.10. Отстойно-разворотные мәйданчықлары, жәмәгать пассажир транспортты карап, аларның шешесенең тиеш урнаштырыла удалении нче торак төзелеше кимендә 50 м

3.4.4.11. Бу ахыр станцияләрендә жәмәгать пассажир транспортты тиеш предусматриваться урнаштыру өчен бина һәм машина йөртучеләр персоналы".

Мәйданы өчен жир жайлланмалары хезмәт урыннары билгеләнә нигезендә таблицей 25.

Таблица 25

Исеме курсәткеченнән	Берәмле күлчәү	Саны маршрутлары	
		2	һәм 3 - 4
территориясенең гомуми Мәйданы	кв. м	225	256
Құләме участогы урнаштыру өчен типовой объект белән помещениями өчен, хезмәт курсәтүче персонал	м	15 x 15	16 x 16
Этажность бинаның	катлы	1	1

4 өлеш. Зона авыл хужалығы куллану

4.1. Гомуми таләпләр

4.1.1. Составына зоналар авыл хужалығы куллану керергә мөмкин:

зона авыл хужалығы жирләренең - сөрүлек жирләре, печәнлекләр, көтүлекләр, залежи, жир мәшгуль многолетними насаждениями (садами, виноградниками һәм башка);

зона мәшгүль объектлары, авыл хужалығы билгеләнешендәге һәм билгеләнгән алып бару өчен авыл хужалығы, бакчачылық, шәхси ярдәмче хужалығын үстерү, авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар.

4.1.2. Составына территориаль зоналар, устанавливаемых чикләрендә кызы икән, торак пунктларны, мөмкин керергә зона авыл хужалығы куллану (шул исәптән зона авыл хужалығы жирләренең), шулай ук зона мәшгүль объектлары, авыл хужалығы билгеләнешендәге һәм билгеләнгән авыл хужалығын алып бару, бакчачылық, объектларын үстерү, авыл хужалығы билгеләнешендәге.

4.2. Объектларын урнаштыру, авыл хужалығы билгеләнешендәге

4.2.1. Авыл торак пунктларында булырга мөмкин урнаштырылган, терлекчелек, птицеводческие һәм звероводческие житештерү, житештерү буенча саклау һәм эшкәртү, авыл хужалығы продукциясе, ремонт, техник хезмәт күрсәту һәм саклау, авыл хужалығы машиналары һәм автомобиль ясау буенча төзелеш конструкцияләр, эшләнмәләр һәм детальләр жирле материаллар, машиноиспытательные станциисе, ветеринария учреждениеләре, теплица һәм парники, промысловые цехы, матди складлар, транспорт, энергетика һәм башка объектлар белән бәйле проектируемыми производствосы, шулай ук коммуникация, тәэммин итүче эчке һәм тышкы элементе күрсәтелгән объектларның.

4.2.2. Рөхсәт ителми урнаштыру, авыл хужалығы предприятиеләре, биналар, корылмалар:

- 1) мәйданчыкларында залегания файдалы казылмалар башка органнары белән килештерү Госгортехнадзора;
- 2) беренче поясе санитар саклау зonasы чыганаклардан су белән тәэммин итү, торак пунктларны;
- 3) жир участокларында пычранган органическими һәм радиоактивными отбросами кадәр ук сроклары билгеләнгән органнары санитар-эпидемиология һәм ветеринария күзәтчелеге;
- 4) жирләрендә аеруча саклаулы табигый территорияләр.

4.2.3. Рөхсәт ителә урнаштыру, авыл хужалығы предприятиеләре, биналарның һәм корылмаларның:

- 1) икенче поясе санитар саклау чыганаклардан су белән тәэммин итү, торак пунктларны, тыш, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләренең;
- 2) сак астындагы зоналарда аеруча саклаулы территорияләре, әгәр бу да күрсәтә тискәре (зараарлы) йогынты табигый комплекслары аеруча саклаулы табигый территорияләр.

4.2.4. Урнаштырганда, авыл хужалығы предприятиеләре, биналарның һәм корылмаларның яр буе участокларында елга яки сұлық планировочные билге мәйданчығы предприятиеләре тиеш дип кабул итепергә кимендә 0,5 метр югарырак исәпхисап горизонта су исәпкә алып, подпора һәм уклона водотока, шулай ук хисаплы үрләр дулкын һәм аның нагона.

Өчен предприятиеләр, биналар һәм корылмаларны эксплуатацияләү срогы белән 10 елдан артык өчен исәпхисап горизонт надлежит кабул итәргә, ин үгәрә дәрәжәсе су белән вероятностью аның повторения бер тапкыр 50 ел, ә предприятиеләр өчен эксплуатацияләү срогы белән 10 елга кадәр - 10 елга бер ясала.

Урнаштырганда, авыл хужалыгы предприятиеләре, биналарның һәм корылмаларның яр буе участокларында сұлыкларны һәм булмаганда непосредственной элемтә предприятиеләре алар белән кирәк предусматривать незастроенную прибрежную юлга киңлеге кимендә 40 м

4.2.5. Урнаштырганда склад минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар тиеш үтәлергә тиешле чаралар исключающие эләгү заарлы матдәләр сұлыклар.

Складлар, минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар кирәк располагать на расстоянии ким дигендә 2 км ераклыкта рыбохозяйственных сұлыкларны. Бу очракта махсус кирәклеге рөхсәт ителә уменьшать араны нче күрсәтелгән склад кадәр рыбохозяйственных сұлыкларны шарты белән килештеру органнары тарафыннан гамәлгә ашыручи саклауга балык запасларын.

4.2.6. Шул планировке һәм төзелеше зоналары белән мәшгуль объектлары, авыл хужалыгы билгеләнешендәге кирәк предусматривать:

- планировочную увязку белән селитебной зonasы;
- икътисади яктан целесообразное кооперирование авыл хужалыгы һәм сәнәгать предприятиеләре бер участогында һәм оештыруга гомуми объектларын ярдәмчә һәм хәзмәт күрсәтүче билгеләү;
- башкару комплекслы технологик һәм инженер-техник таләпләрен булдыру һәм бердәм архитектура ансамбле исәпкә алып, табигый-климат, геологик һәм башка җирле шартлар тудыру;
- чаралар, әйләнә-тирә мохитне пычранудан житештеру выбросами һәм стоками;
- мөмкинлеген киңәйтү, производство зонасының авыл хужалыгы предприятиеләре.

4.2.7. Ешлыгы территориясен куллану зоналары, занятой объектлары, авыл хужалыгы билгеләнешендәге билгеләнә плотностью төзелеш мәйданчыклары, авыл хужалыгы предприятиеләре, аерым процент.

Иң аз тығызлыгы төзелеш мәйданчыклары зоналарын авыл хужалыгы предприятиеләре дә ким булмаска тиеш предусмотренной 12 нче күшымтада к Нормативлар шәһәр төзелешен проектлаштыру " Татарстан Республикасы.

4.2.8. Жир участогы мәйданы урнаштыру өчен авыл хужалыгы предприятиеләренең, биналарның һәм корылмаларның билгеләнә күшуы буенча, проектлаштыру исәпкә алып, минималь нормативын плотности төзү.

4.2.9. Авыл хужалыгы предприятиеләре, биналар һәм корылмалар булган чыганаклары бүлеп әйләнә-тирәлеккә житештеру вредностей тиеш отделяться санитар-защитными зоналар нче торак һәм жәмәгать биналары.

Территорияләрне санитар-саклау зоналары бер жирдән файдалану түгел изымаются һәм булырга тиеш максималь дәрәҗәдә файдаланылган ихтыяжлары өчен авыл хужалыгы.

Санитар-саклагыч зоналарында рөхсәт ителә урнаштыру складларын (саклагычлар), ашлык, жиләк-жимеш, яшелчә һәм бәрәңгә, питомники үсемлекләр.

4.2.10. Бу чиге буйлап санитар-саклау зоналары, киңлеге 100 м яғыннан селитебной зона тиеш предусматриваться полосасы агач-куак үсентеләр, киңлеге кимендә 30 метр, ә шул зонасы киңлеге 50-100 м - полосасы киңлеге кимендә 10. м.

4.2.11. Предприятие һәм объектлар бар, шуларның һәрберсе күләме, санитар-саклау зоналары артып, 500 м, кирәк урнаштыру өчен обособленных жир кишәрлекләрендә житештеру зоналары, авыл торак пунктлары.

4.2.12. Проектируемые авыл хужалығы предприятияләре, биналар һәм корылмалар кирәк берләштерү нигезендә үзенчәлекләре житештерү процессларын, бер үк өчен әлеге объектларны, санитария, зооветеринарных һәм янгынга карши таләпләрне, йөк әйләнеше, тәр хезмәт күрсәтүче транспорт, куллану, су, жылышлық, электр энергиясе, организуя шул ук вакытта участоклары:

- мәйданчыклар төзү предприятиеләре;
- гомуми объектларын ярдәмче производстволар;
- складлар.

4.2.13. Шул планировке жир теплица һәм парников төп корылмалар кирәк группировать буенча функциональному билгеләү (теплица, парники, мәйданчығы белән обогреваемым грунтом), шул ук вакытта тиеш предусматриваться системасы юллары һәм проходов, обеспечивающая өчен кирәkle шартлар механикалаштыру трудоемких процесслар.

4.3. Зона өчен билгеләнгән алып бару, бакчачылык һәм дача хужалығы

4.3.1. Оештыру зonasы (территориясе) бакчачылык (дача) берләштерү нигезендә гамәлгә ашырыла расланган жирле үзидарә органы территориине планлаштыру проекты бакчачылык (дача) берләшмәсе.

Проект ала разрабатываться өчен дә, бер дә төркеме өчен (массивының) янәшә урнашкан территорияләрне бакчачылык (дача) берлҗшмҗлҗре.

4.3.2. Тыела урнаштыру территориияләрнең бакчачылык (дача) берлҗшмҗлҗре санитар-саклау зоналары, сәнәгать предприятиеләре.

4.3.3. Территориясен бакчачылык (дача) берләшмәсе кирәк отделять нче тимер юллар теләсә нинди категория һәм автомобиль юллары, гомуми файдаланудагы I, II, III категория санитар-саклау зonasы киңлеге кимендә 50 м нче автомобиль юлы IV категория - санитар-сак зonasы, ким дигәндә, 25 м урнаштыру белән анда лесополосы, киңлеге кимендә 10. м.

Территориясе чиген бакчачылык (дача) берләшмәсе саклап калырга тиеш нче крайней жепләре нефтепродуктопровода на расстоянии кимендә 15. м. Күрсәтелгән ераклык рөхсәт ителә қыскартырга тиешле техник-икътисади обосновании, әмма артык-30 процентка.

4.3.4. Тыела проектлау территориияләре өчен бакчачылык (дача) берлҗшмҗлҗре жирләрендә урнашкан линияләре астында высоковольтных тапшырулар 35 кВА һәм аннан да күбрәк, шулай ук пересечением бу жирләрнең магистральными газ - нефтепроводами.

Ара буенча горизонтали нче крайних озату высоковольтных линияләрен (ВЛ) кадәр территорииясе чигенең бакчачылык (дача) берләшмәсе (охранная зона) булырга тиеш, ким дигәндә:

- 10 м-ВЛ кадәр 20 кВ;
- 15 м-ВЛ 35 кВ;
- 20м өчен ВЛ 110 кВ;
- 25 метр өчен ВЛ 150 - 220 кВ;
- 30 метр өчен ВЛ 330 - 500 кВ".

4.3.5. Чыкканда территорииясендә бакчачылык берләшмәсенең инженер коммуникациями кирәк предусматривать санитар-сак зоналары.

Тәкъдим ителә торган минималь ара нче наземных магистраль газұтқаргечләр түгел көргөн углеводород булырга тиеш, ким дигәндә:

ұтқаргеч торбалар өчен 1 сыйныф укучысы белән диаметрлы торбалар:

- 300 мм - 100 м;
- 300 дән 600 мм - 150 метр;
- 600 кадәр 800 мм - 200 м;
- ел 800 дән 1000 мм - 250 м;
- 1000 кадәр 1200 мм - 300 метр;
- барлығы 1200 мм - 350 м;

ұтқаргеч торбалар өчен 2 класс белән диаметрлы торбалар:

- 300 мм - 75 м;
- 300 мм - 125 м.

Тәкъдим ителә торган минималь разрывы нче торба өчен сжиженных углеводородных газлар вакытта төрле диаметрах торбалар булырга тиеш, ким дигәндә:

- 150 мм - 100 м;
- 150-300 мм - 175 м;
- 300-500 мм - 350 м;
- 500 сумнан 1000 мм - 800 м

Минималь ара каршындағы наземной салу арта 2 тапкырга өчен I сыйныф $h_{\text{ем}}$ 1,5 тапкырга өчен II сыйныф укучысы.

Разрывы магистраль газұтқаргечләр, транспортирующих табигый газ белән югары коррозиующими свойствами билгеләнә нигезендә исәп-хисаплар $h_{\text{ер}}$ конкрет очракта, шулай ук тәжрибәсе буенча эксплуатацияләү, тик, ким дигәндә 2 км.

Тәкъдим ителә торган минималь разрывы нче түбән басымлы газұтқаргечләр булырга тиеш, ким дигәндә, 20 м

Тәкъдим ителә торган минималь ара от өчен, магистраль торба ұтқаргечләрен транспортирования нефть вакытта төрле диаметрах торбалар булырга тиеш, ким дигәндә:

- 300 мм - 50 м.;
- 300 дән 600 мм - 50 м.;
- 600 кадәр 1000 мм - 75 м.;
- 1000 кадәр 1400 мм - 100 м.

4.3.7. Чиге буйлап территориясендә бакчачылық (дача) берләшмәсе проектируется койма белән әйләндереп алу. Рөхсәт ителә түгел предусматривать әйләндереп булганда, табигый чикләрен (елгасы, бровка чокырның $h_{\text{б.}}$).

4.3.8. Территориясе бакчачылық (дача) берләшмәсе булырга тиеш соединена астындағы кыйммәтле автомобиль юлы гомуми файдаланудагы.

Территориясенә бакчачылық (дача) берләшмәсе белән числом бакча участоклары кадәр, 50 кирәк предусматривать бер керүне, 50 дән артык - ким дигәндә, ике въездов.

4.3.9. Жир участогы, предоставленный садоводческому (дачному) берләшмәсенә, тора жирләрнең гомуми файдаланудагы жирләрне шәхси жир.

К жирләргә гомуми файдаланудагы карыйлар жир мәшгүль юллары, урамнары, проездами (чикләрендә красных линияләрен), пожарными водоемами, шулай ук мәйданчыклары $h_{\text{ем}}$ байлыклары объектлары, гомуми файдалану (шул исәптән, аларның санитар-сак зоналары). Минимально кирәкле составы биналары, корылмалары, мәйданчыклары гомуми файдаланудагы китерелгән таблицасында 26.

Таблица 26

Объект	Чагыштырма күләме жир кишәрлекләрен (кв. м, 1 садовый участок) территорииясендә бакчачылык (дача) берләшмә белән числом жир		
	15 - 100	101 - 300	301 һәм артык
Сторожка белән идарәсе берләшмәсе	1 - 0,7	0,7 - 0,5	0,4 - 0,4
Кибете катнаш сәүдә	2 - 0,5	0,5 - 0,2	0,2 һәм ким булмаган
Биналар һәм корылмалар өчен саклау чаралары янгын сүндерү өчен Мәйданчыklар мусоросборников	0,5	0,4	0,35
Мәйданчыгы урыннары автомобилльләр кергендә территорииясенә бакчачылык берләшмәсенең	0,9	0,9 - 0,4	0,4 һәм ким

4.3.10. Бина һәм корылмаларының гомуми файдаланудагы саклап калырга тиеш нче чикләрен бакчачылык (дача) жир кимендә 4 м.

4.3.11. Планировочное карар территорииясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе кайгыртырга тиеш йөрү автотранспорт барысына да шәхси садовым (дачный) кишәрлекләре, объединенным төркемнәр, һәм объектлары гомуми файдаланудагы.

4.3.12. Территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе кинлеге урамнары һәм юллары бу красных юнәлешендә булырга тиеш:

- өчен урам - кимендә 15 метр;
- юллары өчен - кимендә 9. м.

Минималь радиус закругления крае машиналар йөрү өлешендә - 6 м

Өстө урам һәм юллары кабул ителә:

- өчен урам - кимендә 7 метр;
- юллары өчен - кимендә 3,5 м

4.3.13. Бу проездах кирәк предусматривать разъездные мәйданы, озынлығы кимендә 15 метр, кинлеге кимендә 7 метр, шул исәптән ширину машиналар йөрү өлешендә. Арасы разъездными мәйданчыклары арасында, шулай ук разъездными мәйданчыклары һәм перекрестками булырга тиеш түгел, 200 м

Максималь озынлығы тупикового йөрү артмаска тиеш 150 м

Эчендәге юллар Тупиковые тәэмин ителә разворотными мәйданчыклары зурлығында кимендә 12 м x 12 м. Куллану разворотной өчен мәйданчыклар урыннары, автомобилльләрне рөхсәт ителми.

4.3.14. Территориясе бакчачылық (дача) берләшмәсе булырга тиеш оборудована су белән тәэмүн итү системасы таләпләренә туры китереп, З бүлгендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

Тәэмүн итү хужалық-эчә торган су ала производиться ничек нче үзәкләштерелгән су белән тәэмүн итү системасын, шулай ук автономно - нче шахтных һәм мелкотрубчатых кое, каптажей чишмәләр.

Жайларна файдалануга тапшыру, су ёйләргә рөхсәт ителә булганда, жирле канализация яки шул подключение үзәкләштерелгән канализация.

Территориясендә гомуми файдаланудагы бакчачылық (дача) берләшмәсе булырга тиеш каралган чыганаклары эчәргә яраклы су. Эйләнә-тирәсендәге һәр чыганагын оештырыла санитар саклау зонасы:

- өчен артезиан - радиусом 30дан 50 м, шул ук вакытта зоналары чикләре билгеләнә таләпләре нигезендә күшымтаның 10 карата чын Нормативы;
- өчен, чишмә һәм кое бар - кимендә 50 м югарырак буенча потоку грунт сулары нче гамәлдәге яки мөмкин булган чыганаклардан пычрану (выгребных бәдрәфләрен һәм чокыр склады, ашлама һәм агу химикатлары предприятиеләре, жирле сәнәгать, канализация корылмалары һәм башка чыганаклар).

Су алу корылмалары нецентрализованного су белән тәэмүн итү булырга тиеш түгел, үз юлларын табарга кирәк булачак участокларда затапливаемых паводковыми водами, бу заболоченных урыннарда, шулай ук урыннарда, подвергаемых оползням һәм башка тәрләре деформации, шулай ук якынрак 30 метр ераклыкта магистральләр белән интенсив булды транспорт хәрәкәте.

4.3.15. Исәпләү системалары, су белән тәэмүн итү башкарыла чыгып, түбәндәге нормаларын среднесуточного водопотребления бу хужалық-питьевые ихтыяжларына:

- шул водопользовании берсе водоразборных көзәне, шахтных кое - 30 - 50 л/тәүлек. 1 кешегә;
- шул тәэмүн итү берлегенең эчке сууткәргеч һәм канализация (башка ванн) - 125 - 160 л/тәүлек. 1 кешесе.

Өчен су сибү посадок йорт яны участокларында:

- яшелчә культуралары - 3 - 15 л/кв. м тәүлегенә;
- жиләк-жимеш агачлары - 10 - 15 л/кв. м тәүлегенә (булса, сибеп күздә тотыла 1 - 2 тапкыр тәүлектә чыгып, су чөлтәре файдалануга тапшырылды сезонлы гамәлдә булу яки бер ачык сулыклар һәм махсус каралган котлованов - накопителей су).

Булганда, су үткәргеч яки артезианской скважина өчен исәп расходуемой су водоразборных жайларнарда территориясендә гомуми файдаланудагы һәм һәр участокта кирәк предусматривать счетчик урнаштыруны.

4.3.16. Жыю, удаление һәм обезвреживание нәҗесләр мөмкин неканализованными ярдәмендә жирле чистарту корылмалары урнаштыру һәм урнаштыру гамәлгә ашырыла торган үтәп, тиешле нормаларын һәм согласованием билгеләнгән тәртиптә. Бәлки шулай ук totashтыру, үзәкләштерелгән канализация системалары саклаганда таләпләрнең З бүлгендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

4.3.17. Территориясендә бакчачылық (дача) берләшмәләре һәм аннан читтә тыела оештырырга чүплекләр, калдыкларны. Көнкүреш калдыклары тиеш утилизироваться бакчачылық участокларында. Өчен неутилизируемых калдыкларны (пыяла, металл, полиэтилен h. б.) территориясендә гомуми файдаланудагы булырга тиеш каралган контейнер мәйданчыгы чүп-чар өчен.

Мәйданчығын чүп контейнерлары урнаштырыла на расстоянии, ким дигендә, 20 һәм 100 м нче чикләрен бакча участоклары.

4.3.18. Отвод өске стоков һәм дренажных сулары территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәләрнең кюветы һәм канавы нигезендә гамәлгә ашырыла проект территориине планлаштыру бакчачылык (дача) берләшмәсе.

4.3.19. Проектлауда территориясендә гомуми файдаланудагы тыела урнаштыру склад минераль ашламалар һәм химикатлар янындагы ачык сұлықларда водозaborных скважина.

4.3.20. Жылды өчен, бакча йортлары һәм оешмалар кайнар су белән тәэммин итү кирәк проектировать автоном системасын, аларга тубәндәгеләр керә чыганаклары белән тәэммин итү (казаны, мич һ. б.), шулай ук нагревательные приборлар һәм водоразборная арматура.

4.3.21. Бакча газ белән тәэммин итү йорт проектируется нче газобаллонных жайламаларны сыйекландырылган газ яки нче газ чөлтәре. Проектлаштыру, газ системасын урнаштыруга газ плитәсе һәм газ чыгымнарын исәпләү приборлары кирәк гамәлгә ашырырга таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

Саклау өчен баллоннарын белән сжиженным газ территориясендә гомуми файдаланудагы проектируются башлангыч складлар газ баллоннарын.

Баллоны артык сыйдырышлы 12 л тәэммин итү өчен газ башка һәм башка плиталар тиеш урнашырга бу пристойке берсе негорючего материал яки металлическом ящике у глухого жир участогы тышкы диварлар, алар проектируются түгел якынрак 5 метр ераклыкта, керу бинасы.

4.3.22. Чөлтәре электр белән тәэммин итү территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе кирәк предусматривать һава линияләре. Үткәрү тыела һава линияләрен турыдан-туры өстендей кишәрлекләрнән тыш, индивидуаль проводки.

Урамнарда һәм проездах территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе проектируется урам яктылығы идарәсе, алар гамәлгә ашырыла берсе сторожки.

Электр жиһазлары чөлтәре электр белән тәэммин итү, яктырту һәм молниезащиту бакча йортлары, хужалык корылмаларның кирәк проектировать таләпләре нигезендә 3 бүлегендәге "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

4.3.23. Тәэммин итү өчен янгын куркынычсызлығы территориясендә бакчачылык (дача) берләшмәсе үтәлергә тиеш таләпләр бүлегендәге 11 "Противопожарные таләпләр" чын Нормативларын.

4.3.24. Мәйданы шәхси бакча (дача) карары кабул ителә, ким дигендә 0,06 га.

4.3.25. Шәхси садовые (дача) участоклары булырга тиеш ограждены. Коймалар белән максаты минималь затенения территориясендә күрше жир булырга тиеш сетчатые яки решетчатые биеклеге 1,5 м рәхсәт ителә җайлама саңғыраулар коймалар куелды яғыннан урамнары һәм юллары хәл итү буенча уртак жыен әгъзалары бакчачылык (дача) берләшмәсе.

4.3.26. Бу бакча (дачном) участогында ала возводиться торак бинасы (яки йорты), ул хужалык тәзелешләрен һәм корылмалары, шул исәптән тәзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош-корт, теплица һәм башка корылмалар белән утепленным грунтом, постройка саклау өчен инвентарь, мунча, душ, навес яки стоянка өчен автомобиль, уборная.

Рөхсөт ителә группировать һәм блокировать корылма (яки йортты) ике күрше участокларда каршынданы однорядной төзү һәм дүрт күрше участокларда каршынданы двухрядной төзү.

4.3.27. Противопожарные ара арасында строениями һәм сооружениями чикләрендә бер бакча участогы түгел, нормируются.

Противопожарные ара арасында строениями һәм сооружениями урнашкан күрше жир кишәрлекләрендә, шулай ук арасынданы крайними строениями төркемнәре (шул төркемчәсе яки блокировке) белән билгеләнә таләпләре нигезендә бүлгендәге 11 "Противопожарные таләпләр" чын Нормативларын.

4.3.28. Торак бинасы (яки йортты) саклап калырга тиеш нче кызыл линия урам кимендә 5 метр, от кызыл линия юллары - кимендә 3. м. шул ук Вакытта, йортлар арасында урнашкан бу противоположных сторонах йөрү, исәпкә алышырга тиеш противопожарные ара. Ераклык нче хужалык корылмаларның кадәр красных линияләрен урамнары һәм юллары булырга тиеш, ким дигендә, 5 м.

4.3.29. Минималь ара кадәр чикләре күрше участогы буенча санитар-бытовым шартлары булырга тиеш:

- нчы торак корылма (яки йортты) - 3 м;
- ел төзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош - 4 м;
- башка корылмаларның - 1 м;
- ел стволов высокорослых агач - 4 м, среднерослых - 2 м;
- ел жәйде - 1. м.

Арасы торак строением (яки йортты) һәм илдә күрше участогы измеряется нче цоколя йорт яки нче йорт диварлары (булмаганды цоколя), әгәр элементлары йорт (эркер, крыльцо, навес, свес түбәләр h. б.) чыгыш ясый түгел тан 50 см нче плоскости диварлар. Әгәр элементлары чыгыш ясый тан 50 см ераклык измеряется нче чыгыш ясаучыларның өлештән яки нче проекции аларны жиргә (консольный навес тубә элементлары, икенче катка урнашкан баганаларда үйм башка).

Шул төзүдә бу бакча (дачном) участогында хужалык корылмаларның, располагаемых на расстоянии 1 м нче чикләре күрше, бакча участогы, скат тубә бәйләп алыш баруга юнәлтергә кирәк үз участогы.

4.3.30. Минималь ара арасында постройками буенча санитар-бытовым шартлары булырга тиеш:

- нчы торак корылма (яки йортты) һәм шәраб базлары кадәр уборной һәм төзелгән тоту өчен вак терлек һәм кош - 12 м;
- кадәр күңеле, мунча (сауна) - 8 м;
- ел колодца кадәр уборной һәм компостного җайланма - 8. м.

Күрсәтелгән ара үтәлергә тиеш кебек арасында постройками бер участокта, шулай ук арасынданы постройками урнашкан бу катнаш участокларында.

4.3.31. Бу очракта примыкания хужалык корылмаларның к жилому строению (яки өйдә) урыны өчен вак терлек һәм кош-корт ия булырга тиеш изолированный бүгенге көндә керү урнашкан түгел якынрак 7 метр ераклыкта, керү йорт.

Бу очракларда кадәр ераклык чикләре белән соседним участогы измеряется аерым-аерым һәр объект блоклау.

4.3.32. Гаражлар, машиналар өчен мөмкин аерым-аерым торган, встроенным яки пристроенным к садовому өйдә һәм хозяйственным постройкам.

4.3.33. Инсоляция торак биналарны торак корылмаларны (йортларны) бакчачылык (дача) участокларында тиеш обеспечиваться таләпләре нигезендә бүлегендәге 8 "әйләнә-тирә мөхитне Саклау" чын Нормативларын.

Бер өлеше 5. Аеруча саклаулы территория

5.1. Гомуми таләпләр

5.1.1. Аеруча саклаулы территориядә күшүлалар жир кишәрлекләренә булган аерым табигать саклау, фәнни, тарихи-мәдәни, эстетик, рекреационное, һәм башкача аеруча кыйммәтле әһәмияткә ия.

5.1.2. К жирләргә аеруча саклаулы территорияләре керә жире:

- аеруча саклана торган табигать территорияләре;
- табигать саклау билгеләнешендәге;
- рекреацион билгеләнештәге;
- тарихи-мәдәни билгеләнештәге;

- башка аеруча кыйммәтле жирләрне Жир кодексына ярашлы рәвештә, Россия Федерациясе федераль законнар.

Россия Федерациясе хөкүмәте, тиешле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының жирле үзидарә органнарына алуларын һәм башка категорияле аерucha саклаулы табигать территорияләре (территориясе, аларда урнашкан һәйкәлләр бакча-парк сәнгате, саклаулы береговые линиясе, саклаулы речные системасын, саклаулы табигать ландшафты, биологик станцияләр, микрозаповедники һәм башкалар).

5.1.3. Тәртип кертү, жирләрне к жирләргә аерucha саклаулы территорияләрнен региональ һәм жирле әһәмияттәге куллану тәртибе саклау һәм жирләрне аерucha саклаулы территорияләрнен региональ һәм жирле әһәмияттәге билгеләнә, Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан федераль законнар нигезендә, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив хокукий актлары, жирле үзидарә органнарының.

5.2. Жирнең су объектларының су саклау зоналары

5.2.1. Водоохранными зоналар булып торалар, алар примыкают к яр буе линиясе елгалары, ручьев, канал, күл, сусаклагычларның һәм аларда билгеләнә максус режим гамәлгә ашыру хужалык һәм башка төр эшчәнлек булдырмау максатларында пычрату, чүп үләннәр басып китү, заилиения курсәтелгән су объектлары һәм тотылып бетү алдында, аларның сулары, шулай ук яшәү тирәлеген саклау, су биологик ресурсларын һәм башка хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы.

Су саклау зоналары чикләрендә билгеләнә прибрежные саклагыч полосалар, территорияләрендә кертелә торган өстәмә чикләүләр хужалык һәм башка төр эшчәнлек.

5.2.2. Нигезендә Су Кодексы нигезендї, Россия Федерациясе, кинлеге сулык саклау зонасыннан елгалары яки ручьев билгеләнә аларның истока өчен елга яки ручьев озынлыктагы:

- кадәр ун километр күләмendә илле метр;
- нчы ун хәтле илле чакрым күләмendә йөз метр;

Өчен елгалар, инеш ағымы буенча асса озынлығы кимендә ун километр ераклыкта истока тамагына кадәр водоохранная зонасы белән эшкә кергән иде яр буендагы саклау

полосой. Радиус сұлық саклау зонасыннан өчен чишмә башында елгалар, инеш ағымы буенча билгеләнә илле метр.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- куллану суларны өчен ашлама туфракларны;
- урнаштыру, зиратлар, үләт, күмү урыннарын, житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, отравляющих һәм агулы матдәләр;
- гамәлгә авиация каршы кърғыш буенча чараптар корткычларга һәм үсемлекләр авырулары;
- хәрәкәт туктау урыны транспорт чарапарын (тыш, махсус транспорт чарапары), кала, аларның хәрәкәт юллары һәм стоянкалар юлларда һәм махсус жиһазландырылган урыннарда булган твердое катлам.

Су саклау зоналары чикләрендә рөхсәт ителә проектлаштыру, урнаштыру, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә тапшыру, эксплуатацияләү хужалык һәм бүтән объектларын шарты белән жиһазлар мондый объектлар сооружениями, обеспечивающими саклауга су объектларын пычранудан, чүп үләннәр басып китү һәм тотылып бетү алдында сулары нигезендә су законнары белән әйләнә-тирәлекне саклау өлкәсендә.

Чикләрендә яр буе саклау полосаларын белән беррәттән, әлеге ограничениями өстенлекләр билгеләү тыела:

- распашка жирләрне;
- урнаштыру отвалов размываемых грунтов;
- выпас авыл хужалығы хайваннарын һәм оештыру, алар өчен жәйге лагерьлар, ванн.

5.2.3. Проектларын эшләү, территорияне планлаштыру, торак пунктларны һәм объектларны урнаштыру, торак, гражданлык һәм производство билгеләнешендәге су объектлары янында башкарыла таләпләренә туры китереп, Су кодексының һәм Россия Федерациясе булегендәге "әйләнә-тирә мохитне Саклау".

5.3. Жир саклагыч урманнар

5.3.1. К защитным урманнар карыйлар урман торган тиеш, үзләштерү максатында, саклау средообразующих, су саклау, саклау, санитар – гигиена, сәламәтләндөрү һәм башка файдалы функцияләрен урманнар белән одновременным кулланып урманнарны шарты, әгәр бу куллану совместимо белән максатчан билгеләнеше саклагыч урманнар һәм выполняемыми алар файдалы жимерде.

5.3.2. Узенчәлекләрен исәпкә алып, хокукий режимын саклау, урманнарны билгеләнә түбәндәге категория курсәтелгән урманнарны:

- урманнар урнашкан аеруча саклаулы табигый территорияләрдә;
- урманнар урнашкан су саклау зоналарында;
- урман, выполняющие функцияләрен яклау табигый һәм бүтән объектларны;
- урманнар урнашкан беренче һәм икенче билбаулы зоналарының санитар чыганаклары, эчә торган һәм хужалык-көнкүреш су белән тәэммин иту;
- саклагыч полосалар-урманнарны, буенда урнашкан, тимер юллар, гумуми файдаланудагы федераль автомобиль юллары, гумуми файдаланудагы автомобиль юллары, гумуми файдаланудагы милкендәге, Россия Федерациясе субъектлары;
- яшел зона, лесопарки;

- урманнар урнашкан беренче, икенче һәм өченче зоналарда округлары санитар (горно-санитар) саклау дәвалау-сәламәтләндөрү местностей һәм курортлары;
- кыйммәтле урман:
- дәүләт саклагыч урман полосасының;
- противоэрэзационные урманнар;
- урманнар урнашкан степях, тауларда;
- урман булган фәнни яки тарихи әһәмияте;
- орехово - промысловые зона;
- урман жиләк-жимеш агачлары насаждения;
- запретные полосасының урманнарны буенда урнашкан су объектларын;
- нерестоохранные полосасының урманнар.

5.3.3. К аеруча защитным кишәрлекләре урманнарны тубәндәгеләр керә:

- берегозащитные, почвозащитные участоклары урманнар буйлап урнашкан су объектларын, склонов оврагов;
- опушки урманнарны граничащие белән безлесными пространствами;
- дайми лесосеменные участоклары;
- тыюлы урман участоклары;
- участоклар урманнарны булу белән реликтовых һәм эндемических үсемлекләр;
- яшәү урыннары сирәк һәм опекага куркынычы исчезновения кыргый хайваннар;
- башка аеруча сак участоклары урманнар.

5.3.4. Аеруча сак участоклары урманнарны мөмкин булеп бирелгән татарстан саклагыч урманнарда, эксплуатацион урманнарда һәм резервных урманнарда.

5.3.5. Бу саклагыч урманнарда һәм аеруча саклагыч участокларында урманнарны тыела эшчәнлекне тормышка ашыру, несовместимой белән аларны максатчан билгеләнеше һәм файдалы жимерде.

5.3.6. Ассигнованиеләрне урманнарны к кыйммәтле урманнар һәм булеп бирү аерucha саклагыч урманнарны жир һәм билгеләү, аларның чикләрен билгеләү гамәлгә ашырыла, дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә билгеләнгән бу соответствии белән Урман кодексы, Россия Федерациясе.

5.3.7. Бу соответствии белән икътисади, экологик һәм социаль значением урман фонды, аның месторасположением һәм выполняемыми аларга жимерде житештерелә буленеш урман фонды төркемнәре буенча урманнарны һәм категорияләренәзащитности.

Моннан тыш, урманнарда булырга мөмкин булеп бирелгән аерucha сак участоклары чикләнгән режимом урманнардан файдалану (берего - һәм почвозащитные участоклары урман буенда ярларның су объектларын, склонов оврагов һәм балок, опушек урманнардан чикләре белән безлесными территорияләр урыннары, яшәү һәм таралу сирәк һәм опекага куркынычы исчезновения кыргый хайван, үсемлек һәм башкалар).

Урман фондына керми урманнар урнашкан жирләрдә оборона жирләрдә жирлекләре, агач-кустарниковая яндыру тыела, расположенные, авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә, транспорт, су фонды һәм башка категория.

5.3.8. Урман беренче төркеме һәм авырлык защитности урманнарны беренче төркем таныла защитными урманнардан һәм аерым категория саклагыч урманнар, предусмотренными Урман кодексы, Россия Федерациясе.

Барлық урман, Татарстан Республикасы отнесены мөрәҗәгать беренче төркемдә.

5.3.9. Параметрлары аерucha саклагыч урманнарны жир раслана департаменты Татарстан Республикасы урман хужалығы нигезендә материаллар лесоустройства яки

максус тикшерү. Иsemлеге аеруча саклагыч урманнарны жир билгеләнә федераль башкарма хакимият органы функцияләрен гамәлгә ашыручи дәүләт сәясәте һәм норматив-хокукый җайга салу өлкәсендә урман хужалығы.

5.3.10. Чикләренә жир, урман фондын куллану тәртибе урманнар белән билгеләнә нигезендә Урман кодексы, Россия Федерациясе.

5.3.11. Жирләрендә урманнарны тыела теләсә нинди эшчәnlеге, несовместимая алар белән билгеләнүе.

Жирләрендә урманнардан алыш бара ала түбәндәге эшчәnlек төрләрен:

- үткәрү рубок баш файдалану – урманнарда беренче төркеме;
- үткәрү рубок арадаш файдалану һәм башка рубок – аеруча кыйммәтле урман массивах, урманнарда булган фәнни яки тарихи әһәмиятен, табигать һәйкәле, лесопарковых өлешләрендә яшел зоналар, урманнарны беренче һәм икенче зоналары округлары санитар (горно-санитар) саклау курортлары, дәүләт саклагыч урман полосаларында, противоэрэзионных һәм запретных полосаларында, урманнарны, защищающих нересталища кыйммәтле промысловых балыклар;
- үткәрү рубок карау, санитария рубок, рубок реконструкцияләү һәм яңарту, башка рубок – урманнарда урнашкан жирләрендә жирлекләре;
- әзерләү живицы, второстепенных урман ресурслары (пней, коры, бересты һәм башка);
- побочное лесопользование (сенокошение, выпас терлек, урнаштыру оя умarta tota һәм пасек, агач әзерләү сок, әзерләү һәм жыю кыргый плодов, жиләк-жимеш, орехов, гәмбәләр, башка азык-урман ресурслары, дару үләннәре һәм техник чимал h. b.);
- кишәрлекләреннән файдалануга урман фонды ихтыяжлары өчен аучылык хужалығы;
- кишәрлекләреннән файдалануга өчен урманнардан фәнни-тикшеренү, мәдәни-сәламәтләндерү, туристик һәм спорт максатлары.

5.3.12. Буенда автомобиль юллары, тимер юллар, авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә, шул яр буе зоналарында, су объектларының оештырыла ала. полосаларында, урман фондында саклагыч функцияләре, шул исәптән снегозадерживающие, ветроослабляющие, пескозащитные, полезащитные, почвоукрепительные, берегоукрепительные, водоохраные, озеленительные һәм башкалар катнашты.

5.3.13. Ветроослабляющие урман полосасының кирәк предусматривать өчен жир тимер юллар, подверженных ежегодному йогынтысына көчле ветров (тизлек белән 15м/с югарырак), урыннарда гололедообразования һәм заноса юллары мелкоземом жирләрендә несельскохозяйственного билгеләнешендәге яки непригодных үстерү өчен, авыл хужалығы культуралары. Очракларда порывы көчле жил ала угрожать поездлар хәрәкәте иминлеген рәхсәт ителә жайлланма лесонасаждений, авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдә.

5.3.14. Почвоукрепительные лесонасаждения кирәк предусматривать яклау өчен, автомобиль юллары, тимер юллар һәм алардагы корылмаларны нче воздействий үсеп килүче оврагов, оползней, осыпей, су агымнары һәм башка куркыныч табигый процесслар. Почвоукрепительные насаждения проектируются территориясендә генә түгел, подверженной деформации грунтов, ә потенциаль куркыныч урыннарында, шулай ук участокларында барлыкка килүе һәм формалаштыру стока, кирәк булганда, алар кулланыла комплексында белән инженер сооружениями, предусмотренными бүлгеләндә билгеләнгән 7 «Инженерлык әзерләү һәм яклау территориясендә» чын Нормативларын.

5.3.15. Полезащитные урман полосасының карала өчен сугару системалары.

Мәйданы, предусматриваемая астында булдыру полезащитных лесополос, булмаска тиеш да 4 проценттан артык мәйданда сугару. Мәйданы лесополос буенда магистраль һәм бүлгеч канал кирәк, дип билгеләргә карап длины канал һәм ширины лесополосы исәпкә алып булдыру ирекле керү өчен чистки һәм ремонтлау. Озынлығы лесополосы ким булмаска тиеш 60 проценты длины канал.

Полезащитные урман полосасының кирәк располагать ике үзара перпендикулярных юнәлешләре:

- продольном (төп) – поперек преобладающих әлеге жирлектә ветров;
- поперечном (вспомогательные) – перпендикулярно йорт урам.

5.3.16. Бу поврежденных су эрозии склонах крутизной 1,5 градуска продольные почвозащитные һәм водоохранные урман полосасының кирәк располагать поперек склонов буенча горизонталям бу увязке белән гомуми оешмасы территорииясендә, агротехническими һәм гидротехническими противоэрэзионными чаралар.

5.3.17. Арасы продольными лесными полосами артмаска, 800 м, арасында поперечными – двухрядными.

5.3.18. Продольные полезащитные полосасының надлежит предусматривать трехрядными, ә поперечные – двухрядными.

Водоохранные урман насаждения яклау өчен магистраль канал һәм аларның тармаклары кирәк проектировать трехрядными бер яктан канал һәм двухрядными һәр яктан. Буенда бер яктан ачык коллекторов кирәк предусматривать урман полосасының өч сафларын чистартуга. Буенда, зур магистраль канал һәм коллекторов урман полосасының надлежит кабул итәргә килгән 4-5 сафларын чистартуга, бер яктан, яисә ике яктан да.

Саклагыч урман полосасының чикләре буенча сугарулы жир участоклары белән интенсив эрозии туфрак кирәк предусматривать многорядными (4-5 сафларын чистартуга).

5.3.19. Саклагыч насаждения тиәсендә буалар һәм сұлыклар кирәк проектировать бер, ике, яки өч поясов:

- берегоукрепительный (беренче пояс) – зонасында исәп-хисап подпорного дәрәҗәсе;
- ветроломные һәм дренирующие утырту (икенче пояс) – арасында отметками исәп-хисап һәм форсированного подпорных дәрәҗә;
- противоэрэзионный (өченче пояс) – югарырак форсированного дәрәҗәдә.

5.3.20. Ара нче чикләрен торак төзу, сұлыкларны, авыл хужалығы жирләренең, автомобиль юллары, тимер юллар һәм алардагы корылмаларны кадәр саклагыч үсентеләр кабул ителә соотвествии белән гамәлдәгә кагыйдәләре һәм нормалары.

5.4. Жирнең тарихи-мәдәни билгеләнештәге

5.4.1. К жирләргә тарихи-мәдәни билгеләнештәге карыйлар жире:

- мәдәни мирас объектларын, шул исәптән археологик мирас объектларын, шулай ук, ачыкланган мәдәни мирас объектларын;
- хәрби һәм граждан күмелгән.

5.4.2. Жирләрендә мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) градостроительная эшчәnlеге рәхсәт ителә генә, шул дәрәҗәдә, нинди ул белән бәйле нуждами бу объектларын торғызу, реставрацияләү, тәзекләндерү, инженерлык тәзекләндерү һәм тәзекләндерү), махсус рәхсәт белән дәүләт хакимияте әгъзалары. Разрешенная градостроительная эшчәnlеге, әлеге территориядә башкарылырга мөмкин

кысаларында реставрация (реконструкцияләу) һәм булганнарын яңарту (торғызу) югалган күчмез милем объектлары - кыйммәтле элементларын мәдәни мирас объектларын яки инженерлық корылмаларын төзү техник билгеләнештәге өчен кирәклे эксплуатацияләу үзләренә мәдәни мирас объектлары.

Градостроительная эшчәnlеге белән бәйле нуждами тарихи-мәдәни мирас объектларын, территорияләрендә мәдәни мирас объектларын тыелган.

Сакланышын тәэмин итү, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләрне) һәм куллану, аларның жирләрен гамәлгә ашырыла таләпләре нигезендә бүлгендәге 9 тирәлеген Саклау "озайлы мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)" чын Нормативларын.

5.4.3. Көйләү эшчәnlеге жирләрендә хәрби һәм гражданлык күмелгән нигезендә гамәлгә ашырыла таләпләре бүлгендәге 6 Зонасы "махсус билгеләнештәге" чын Нормативларын.

6 өлеше. Зона махсус билгеләнештәге.

6.1. Гомуми таләпләр.

6.1.1. Составына территорияләрен махсус билгеләнештәге ала керергә зона мәшгуль кладбищами, крематориями, скотомогильниками, объектлар урнаштыру житештерү һәм куллану калдыклары һәм башка объектлар урнаштыру, алар тәэмин ителергә мөмкин бирү юлы белән генә әлеге зоналар һәм урынсыз, башка территориаль зоналарда.

6.1.2. Өчен предприятие, житештерүләр һәм объектлар территорияләрендә урнашкан махсус билгеләнештәге карап, егәрлек, характердагы һәм күп бүләп бирелә торган бу әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр һәм башка заарлы физик факторлар нигезендә, санитар классификациясе белән билгеләнә, санитар-саклагыч зона.

6.1.3. Санитар-саклагыч зона отделяют зонасы территорияләрен махсус билгеләнештәге белән мәжбүри обозначением тоташкан мәгълүмати билгеләре белән бүләкләнде.

6.2. Зона урнаштыру зиратларны

6.2.1. Урнаштыру, кинәйту һәм зиратларны төзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләнешендәге нигезендә гамәлгә ашырыла, тиешле санитар кагыйдәләр һәм нормалар һәм настоящими Нормативами.

6.2.2. Рөхсәт ителми урнаштыру, зират территорияләрендә:

- беренче һәм икенче поясов санитар саклау зоналары чыганаклар мәсьәләсен су белән тәэмин итү һәм минераль чыганаклары;
- чыгу белән, өслеге закарстованных, сильнотрещиноватых токымы һәм урыннарда выклинивания водоносных горизонтов;
- белән стоянием грунт сулары, кимендә, ике метр асу каршындагы иң югары аларның стоянии, шулай ук затапливаемых, заболоченных участокларында;
- ярлары буйлап күлләр, елгалар һәм башка ачык сұлыклар, файдаланыла торган халык өчен хужалык-көнкүреш ихтыяжлары, коену һәм мәдәни-сәламәтләндерү максатлары.

6.2.3. Сайлау жир астында урнаштыру, зират житештерелә нигезендә санитария-эпидемиология бәяләү түбәндәге факторлар:

- 1) санитар-эпидемиологик хәлне;
- 2) шәһәр билгеләнешендәге һәм ландшафт зонаштыру, территорияне;
- 3) геологик, гидрогеологических һәм гидрогеохимических мәгълүматлар;

- 4) почвенно-географик һәм сәләтен туфракларны һәм почвогрунтов к самоочищению;
- 5) эрозионного потенциалын һәм миграция загрязнений;
- 6) транспорт үтемлелеген.

Участогы, отводимый астында зират тиеш удовлетворять түбәндәге таләпләргә:

- ия уклон яғына, противоположную пункту, ачык водоемам,
- түгел затопляться каршынdagы паводках;
- ия булу дәрәжәсе стояния грунт сулары кимендә 2,5 м асу каршынdagы максимальном стоянии грунт сулары. Шул дәрәжәдә югарырак 2,5 м асу участогы кулланылырга мөмкин гына урнаштыру өчен, зират өчен погребения соң кремации;
- урнаштыру белән подветренной яклар карата торак территориясендә.

6.2.4. Урнаштыру, зират нигезендә гамәлгә ашырыла расланган проект, анда карала:

- обоснованность урыннар урнаштыру, зират чарапары белән тәэммин итү буенча әйләнәтирәлекне саклау;
- оештыру һәм тәзекләндерү, санитар-яклау зонасыннан; характерда һәм яшел үсентеләр мәйданы; оештыру керү юлларын һәм автостоянок;
- планировочное карар зона жирләү өчен барлык төр зиратларны белән разделением участоклар, различающиеся тибы буенча жирләү, шул ук вакытта мәйданы, күмү урыннарын да ким булмаска тиеш 65 - 70 процент гомуми мәйданында зиратны;
- бүленеш зират өчен функциональ зоналар (входную, ритуальную, административ-хужаłyк, күмелгән, яшел яклау периметр буенча зират);
- электр белән тәэммин итү, территорияне тәзекләндерү.

6.2.5. Құләме жир участогы өчен зират белән билгеләнә исәпкә алып, санын яшәүчеләр конкрет торак пункт, әмма артмаска тиеш 40 гектар. Шул ук вакытта, шулай ук исәпкә алына перспектив үсеше, халық саны коэффициенты үлүчеләр булу гамәлдәге объектларын похоронного хезмәт қурсәтү, кабул ителгән схема һәм ысуллары күмү, вероисповедание, нормалар жир кишәрлеген бер күмү.

6.2.6. Құләме жир участогы жир зират территорияләрендә өчен погребения умершего жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә итеп гарантияли погребение шул ук жир участогында умершего хатыны яки якын туганы.

6.2.7. Кабат оештырылучы урыннарны погребения тиеш урнаштырыла на расстоянии кимендә 300 метр ераклыкта, чикләрен селитебной территориисендә.

6.2.8. Зират белән погребением юлы белән легендалар тән (останков) умершего жирендә (күмү бу каберен, склеп) размещают на расстоянии:

- нчы торак, жәмәгать биналары, спорт-савыктыру һәм шифаханә-курорт зоналары;
- 500. м каршынdagы мәйданда зират 20 яштән алып 40 га (урнаштыру, зират зурлығында территориясе 40 га рөхсәт ителми);
- 300 м - каршынdagы мәйданда зират кадәр 20 га;
- 50 м - авыл, ябык зиратларны һәм мемориаль комплекслар, зиратларны белән погребением соң кремации;
- ел водозаборных корылмалары мәсьәләсен чыганактан су белән тәэммин итү, халыкның ким дигәндә 1000 м жәнеб достаточности ара расчетами поясов санитар саклау зоналары водоисточника һәм вакыт фильтрации;
- авыл торак пунктларында, аларда кулланыла кое, каптажи, чишмәләр һәм башка табигый су белән тәэммин итү чыганаклары, урнаштырганда зиратларны буенча югарырак потоку грунт сулары санитар-защитная зонасы арасында кладбищем һәм торак пункты

нигезендә тәэмин ителә нәтижәләре белән исәп-хисап чистарту, грунт суларының һәм мәгълүматлар лаборатор тикшеренүләр.

Соң ябылу зиратны чыккач 25 елдан соң, соңғы күмү кадәр ераклық торак төзелеше мөмкин кадәр кыскартылган 100 м

Авыл жирлекләрендә тиешле тәзекләндерү, ераклық нче зиратларга кадәр диварларны, торак йортларны, биналарны, балалар һәм дәвалау учреждениеләре рәхсәт ителә уменьшать белән килештереп, жирле органнары, санитария күзәтчелеге, әмма кимендә 100 м

6.2.9. Территория санитар-саклау зоналары булырга тиеш спланирована, благоустроена һәм озеленена, ия транспорт һәм инженерлық коридорлар. Процент яшелләндерү билгеләнә расчетным юлы белән килгән катнашу шартлары растительности җайга салуда су режимын территориясендә.

6.2.10. Территорияләрендә санитар-саклау зоналары зиратларны тәзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләү рәхсәт ителми төзелеше, биналарның һәм корылмаларның да бәйле хезмәт күрсәтелгән объектлар кала, дини һәм обрядовых объект.

Территориясе буенча санитар-саклау зоналарын һәм зиратларны тыела салу чөлтәрләре мәсьәләсен хужалық-эчә торган су белән тәэмин иту.

6.2.11. Зиратларда һәм башка биналарында һәм урыннарында похоронного билгеләнешендәге кирәк предусматривать су белән тәэмин иту системасы. Булмаганда, үзәкләштерелгән су белән тәэмин иту системаларын һәм канализацияләрне рәхсәт ителә жайлланма шахтных кое өчен су сибу һәм төзелеше жәмәгать бәдрәфләре выгребного тибындагы таләпләренә туры китереп, санитария нормаларын һәм кагыйдәләрен.

6.2.12. Участокларда зиратларны тәзекләндерү, биналарның һәм корылмаларның похоронного билгеләү карала яшел үсентеләр зонасы кинлеге кимендә 20 метр урыннары автокатафалков һәм автотранспорт, урналар җыю өчен чүп-чар мәйданчыклары өчен мусоросборников белән подъездами аларга.

6.2.13. Шул күчерү зиратларны һәм жирләү кирәк үткәрергә рекультивацию территориияләре һәм жир. Куллану грунтов белән ликвидируемых урынга жирләү өчен плannлаштыру торак территориясендә рәхсәт ителми.

Куллану территориясендә урыннар погребения рәхсәт ителә үткәннән соң егерме елдан бирле аның күчерү. Территориясе урыннар погребения бу очракларда да файдаланылырга мөмкин гына астында яшеллеккә. Төзелеш биналары һәм корылмалар территориядә тыела.

Күләме, санитар-саклау зоналары соң күчерүндән зиратларны, шулай ук ябык зират өчен яңа погребений үзгәрешсез кала.

6.2.14. Похоронные бюросы, бюро-кибетләр похоронного хезмәт күрсәту кирәк урнаштыру беренче катында оешма-коммуналь-көнкүреш билгеләнештәге чикләрдә торак төзу өчен обособленных участокларында уңайлы урнашкан өчен подъезд транспорт, на расстоянии кимендә 50 метрга кадәр торак төзелеше, территорияләрне дәвалау, балалар, белем бирү, спорт-сәламәтләндерү, мәдәни-просветительных оешмалары һәм оешмалар социаль тәэмин иту һәм халыкка.

6.2.15. Йорт траурных обрядов размещают территориясендә гамәлдә булган яисә яңадан проектируемых зиратларны, территорияләрендә коммуналь зона, обособленных жир участокларында чикләрендә торак төзелеше һәм территориясендә шәһәр яны зоналары.

Ераклық нче йорт траурных обрядов кадәр торак биналарны, территорияләрне дәвалау, балалар, белем бирү, спорт-сәламәтләндерү, мәдәни-просветительных оешмалары һәм оешмалар социаль тәэмин итү регламентируется исәпкә алыш характердагы траурного йоласы һәм дә ким булмаска тиеш 100 м

6.3. Зона урнаштыру үләт

6.3.1. Скотомогильники (биотермические чокырлар) кулланылыр йогышсызландыру өчен, юк сжиганием яки күмү биологик калдыкларны (мәет хайваннар һәм кошлар; ветеринария конфискатов, ачыкланган бу сугым пунктларында, хладобойнях, бу мясоперерабатывающих оешмаларында, базарларда, сәүдә оешмаларында һәм башка оешмаларда; башка калдыкларны получаемых каршындағы эшкәрту пищевого һәм непищевого чимал хайван).

6.3.2. Сайлау һәм отвод жир кишәрлеген тәзелеш өчен эре терлек күмү урынын яки аерым торган биотермической чокырлар үткәрәләр, жирле үзидарә органнары тәкъдиме буенча оештыру дәүләт ветеринария хезмәте булганда санитар-эпидемиологик ярашлылық турында бәяләмә предполагаемого файдалану өчен жир кишәрлегенең санитар кагыйдәләр.

6.3.3 Скотомогильники (биотермические чокырлар) размещают бу коры возвышенном участогында жир мәйданы кимендә 600 кв. м Дәрәжәсе стояния грунт супары булырга тиеш, ким дигәндә, 2 м асу.

6.3.4. Кинлеге санитар-сак зonasы от эре терлек күмү урынын (биотермической чокырлар) кадәр:

- торак, жәмәгать биналарыннан, терлекчелек фермалары (комплекслары) - 1000 м;
- скотопрогонов һәм көтүлекләр - 200 м;
- автомобиль, тимер юллар карап, аларның категориядә - 60 - 300 м

6.3.5. Биотермические чокырлар территориясендә урнашкан дәүләт ветеринария оешмалары составына керә өстәмә объект корылмалары. Арасы чокыр һәм житештерү зданиями ветеринария оешмалары, находящимися территорииядә түгел, регламентируется.

6.3.6. Урнаштыру үләт (биотермик чокырлар) су саклау, лесопарковой зоналарында катый тыела.

6.3.7. Территориясен эре терлек күмү урынын (биотермической чокырлар) проектируют белән ограждением глухим койма белән әйләндереп биеклеге кимендә 2. м въездными капка. Эчке яктан алу буенча бөтен периметр проектируется траншея тирәнлеге 0,8 - 1,4 метр, кинлеге кимендә 1,5 м һәм кучме аша күпер траншею.

6.3.8. Янәшә скотомогильником проектируют бина өчен эшләнелә мәет хайваннары саклау дезинфекция, инвентаре, махсус киенәр һәм уен кораллары.

6.3.9. К скотомогильникам (биотермическим ямам) карала подъездные юллары таләпләре нигезендә бүлекнә 3.4 Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.

6.3.10. Аерым очракларда рөхсәте белән, баш дәүләт ветеринария инспекторлары, Татарстан Республикасы рөхсәт ителә куллану жирләнгендә эре терлек күмү урынын өчен сәнәгать, тәзелеш, әгәр бирле соңғы күмү:

- бу биотермическую яму узды кимендә 2 ел;
- бу земляную яму - кимендә 25 ел.

Сәнәгый объект булырга тиеш түгел бәйле аларны каршы алушан, житештеру һәм әшкәрту белән азық-төлек продуктлары һәм терлек азығы.

6.4. Зона урнаштыру илле каты көнкүреш калдыклары өчен

6.4.1. Полигоннарына каты көнкүреш калдыкларын (алга таба - каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ) булып тора махсус сооружениями, предназначеными өчен изоляция һәм обезвреживания каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ һәм гарантияләргә тиеш санитар-эпидемиологическую халыкның куркынычсызлыгын.

Полигоннарына мәмкин оештырылды өчен теләсә нинди зурлығы буенча торак пунктлар. Кинәш ителә проектлау үзәкләштерелгән илле өчен төркемнәр торак пункт.

6.4.2. Каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына урнаштырыла читтә торак зонасы, бу обособленных территорияләрендә белән тәэммин итүгә норматив санитар-саклау зоналары.

6.4.3. Қуләме, санитар-саклану зонасы от торак тәзелеше кадәр чикләрен полигон тәшкил итә, 500 м Қуләме, санитар-саклану зонасы үзгәртелергә мәмкин исәпләгәндә газообразных атмосферага. Чикләре зоналары билгеләнә буенча изолинии 1 ПДК, әгәр ул чыга, бер читтән норматив зонасы.

Санитар-защитная зонасы булырга тиеш яшеллеккә.

6.4.4. Рөхсәт ителми урнаштыру өчен полигоннар:

- территориясендә санитар саклау зоналары водоисточников һәм минераль чыганаклары;
- урыннарда чыгу өслеге трещиноватых токымы;
- урыннарда выклинивания водоносных горизонтов;
- халық күп жыела торган урыннарда халыкның ял һәм сәламәтләндөрү учреждениеләре. Сайлаганда участогы өчен каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоны тәзелешен исәпкә алырга кирәк климатогеографические һәм почвенные үзенчәлекләре, геологик һәм гидрологические шартлар жирилгендә.

Каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына урнаштырыла участокларында, анда ачыкланган балчык яки авыр суглинки, ә грунтовые су торалар тирәнлектә артык 2. м.

6.4.5. Полигон каты көнкүреш калдыклары өчен урнаштырыла ровной территориисендә, исключающей мәмкинлеге смыва атмосферными осадками өлешендә калдыкларын һәм пычрану алар, тирә-юнь жир мәйданнары һәм ачык сулыклар янында урнашкан торак пункт. Рөхсәт ителә отвод жир астында каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ полигоннарына территориисендә оврагов башлап, аның верховьев, дип тәэммин итәргә мәмкинлек бирә жыю һәм удаление талых һәм яңгыр суларын юлы жайлланмалары махсус парковка нагорных канал өчен юлына бүлеп бирелгән полосаның әлеге сулары шул ачык сулыклар, соң, корылмаларны биологик чистарту (ПБО).

6.4.6. Өчен илле катнашучы кимендә 120 мең куб м каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ ел, проектируется траншейная схемасы каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ ташлау. Траншеи булганнары урнаша перпендикулярно юнәлеше господствующих ветров, дип препятствует разносу каты көнкүреш КАЛДЫКЛАРЫ.

Озынлығы бер траншеи тиеш үз юлларын табарга кирәк булачак исәпкә алып, вакытны тутыру траншеяларын:

- чорда температур югарырак 0°C - ел дәвамында 1 - 2 ай;
- чорда температур түбәнрәк 0°C - бәтен чорына промерзания грунтов.

6.4.7. Полигон проектируют ике взаимосвязанных территориаль өлештән тора: территориясе, занятой астында складирование каты көнкүрөш КАЛДЫКЛАРЫ һәм территориясендә урнаштыру өчен хужалық-көнкүрөш объектлары.

6.4.8. Хужалық зонасы проектируется урнаштыру өчен житештерү-көнкүрөш бина персоналы өчен, гараж яки навеса урнаштыру өчен машиналар һәм механизмнар. Персонал өчен карала тәэммин итү, эчә торган һәм хужалық-көнкүрөш су белән бу необходимом саны, булмәсе кабул итү өчен пищи, бәдрәф таләпләре нигезендә бүлекнә 3.3 "Зонасының инженерләк инфраструктурасын" чын Нормативларын.

6.4.9. Территориясе хужалық зонасы бетонируется яки асфальтируется, яктыртыла, ия легкое койма белән әйләндереп алу.

6.4.10. Периметр буенча, бәтен каты көнкүрөш КАЛДЫКЛАРЫ полигоны территорииясендә проектируются легкое әйләндереп яки осушительная траншея артык тирәнлеге 2 м яки вал биеклеге артык түгел 2. м. ограде полигон устраивается шлагбаум янында житештерү-көнкүрөш бинасы.

6.4.11. Кунакта бер полигон күздә тотыла контроль-дезинфицирующая урнаштыру белән төзелеше бетонной ванны өчен ходовой өлешнең мусоровозов. Күләме ванны тәэммин итәргә тиеш эшкәртүне ходовой өлешнең мусоровозов.

6.4.12. Яшел зонада полигон проектируются контроль скважина, шул исәптән: бер дәреслек скважина - югарырак полигон буенча потоку грунт сularы, 1 - 2 скважина - түбәнрәк полигон өчен исәпкә алу йогынты ташлау каты көнкүрөш калдыкларын грунтовые су.

6.4.13. Корылмалары буенча контрольдә тоту сыйфатын һәм грунт сularы өслеге ия булырга тиеш подъезд автотранспорт өчен.

6.4.14. К полигонам каты көнкүрөш КАЛДЫКЛАРЫ проектируются подъездные юллары таләпләре нигезендә бүлекнә 3.3. "Зонаның транспорт инфраструктурасын" чын Нормативларын.

Бер өлеше 7. Инженер әзерләү һәм яклау, территориияне

7.1. Гомуми таләпләр

7.1.1. Инженер, территориияне әзерләү тиеш, тәэммин итәргә мәмкинлек шәһәр үзләштерү районнары, тиешле төзелештәге.

Инженер әзерләү һәм яклау максатында уткәрелә өчен уңай шартлар тудыру рациональ эшләвен төзелеше, системасы, инженер инфраструктурасы, сакланышын тарихи-мәдәни, архитектура һәм ландшафт һәм су объектларын, шулай ук яшел массивларына.

7.1.2. Шул планировке һәм төзелеш кагыйдәләрен, территориияне залегания файдалы казылмалар үтәргә кирәк таләпләрен жир асты байлыклары турында.

Объект булган территориияләрне залегания файдалы казылмалар (тыш кин тараалган) рәхсәт ителә органнары белән килештерү буенча дәүләт тау күзәтчелеге. Шул ук вакытта тиеш каралган һәм чаралар башкарылды тәэммин итә алырлык мәмкинлеке чыгару килгән жир асты файдалы казылма.

7.1.3. Эшләгәндә проект документациясе составына планлаштыру проектлары кертергә кирәк схемасын горно-геологик чикләүләр күрсәтеп категорияләр территорииясендә шартлары буенча төзу.

7.1.4. Эшләгәндә проектларын планлаштыру, торак пунктларны кирәк предусматривать кирәк булганда, инженер яклауга куркынычлы геологик процессларның.

Кирәклеген инженерлық яклау билгеләнә:

- өчен кабат застраиваемых һәм реконструкцияләнә торган территорияләр - проекты генераль планы исәпкә алып, вариантности планировочных һәм техник чишелешиләр;
- өчен застроенных территорияләрен - төрле проектлар төзү, реконструкцияләү һәм капиталь ремонтлау, биналар һәм корылмаларны исәпкә алып, гамәлдәге планировочных карарлар һәм таләпләр, заказ бируче.

Проектлауда инженерлық яклау кирәк тәэммин итәргә (предусматривать):

- булдырмау, бетерүгә яисә киметүгә қадәр допустимого дәрәҗәдәге отрицательного йогынты защищаемые территории, бина һәм корылмаларын гамәлдәге һәм алар белән бәйле мәмкин булган куркыныч процесслар;
- иң тулы файдалану, жирле төзелеш материаллары һәм табигый ресурслар;
- житештерү эшләренең ысуллар түгел приводящими к появлению яңа һәм (яки) интенсивлаштыру, гамәлдәге геологик процесслар;
- саклау зоналарындагы зоналары, ландшафтларны, тарихи объектларны, һәйкәлләрне һәм башка;
- тиешле сәнгати бизәлеше корылмаларның инженерлық яклау;
- ярашуы чарапары белән әйләнә-тирәлекне саклау буенча;

кирәк булган очракларда - систематические торышын күзәту защищаемых территорияләрнең һәм объектларның эше өчен корылмаларның инженерлық яклау чорында төзү һәм эксплуатацияләү (мониторинг).

Корылмалары һәм саклау буенча чарапар куркынычлы геологик процессларның үтәлөргә тиеш таләпләре нигезендә СНиП 22-02-2003.

7.1.5. Планировка проектлары торак пунктлар күз уңында тотарга тиеш максималь саклап калу, табигый шартларын стока сулары өслеге.

Урнаштыру, биналарны һәм корылмаларны затрудняющих отвод сулары өслеге, рәхсәт ителми.

7.1.6. Территориясендә торак пункт, нарушенные карьерами һәм отвалами житештерү калдыкларын, тиеш, рекультивацияләү куллану өчен, нигездә, рекреация максатларында.

Моннан тыш, территорияне оврагов мәмкин материаллары урнаштыру өчен транспорт корылмалары, гараж, склад һәм коммуналь объектлар.

Каршынdagы тернәклендерү ландшафтларны һәм кече елгалар оештыру өчен рекреация зоналарын уздырырга кирәк противоэрозионные чарапар, шулай ук берегоукрепление формалаштыру пляжлар.

7.2. Корылмалары һәм чарапары су басудан яклау өчен

7.2.1. Кирәк булганда, инженер яклау нче су басу кирәк предусматривать чарапар комплексын тәэммин итүче булдырмау, су басу территорияләрен һәм аерым объектларны карап таләпләрен төзелеше, функциональ һәм куллану үзенчәлекләрен куллану, әйләнә-тирә мохитне саклау һәм (яки) бетерү тискәре воздействий су басу.

7.2.2. Защита от су басу булырга тиеш кертергә:

- локальную яклап биналарны, корылмаларны, грунтов нигез һәм яклауга застроенной территориисе тулаем алганда;

- бүлүгә;

- утильләштерү (кирәк булганда, чистарту) дренажных сулары;

- мониторинглау системасын өчен режимом-жир асты сулары өслеге өчен чыгымнар (утечками) һәм напорами бу водонесущих коммуникациях өчен деформациями нигез, биналар һәм корылмалар, шулай ук эше өчен корылмаларның инженерлық яклау.

7.2.3. Локальная система инженерлық яклау юнәлдерелгән булырга тиеш яклауга аерым биналар һәм корылмалар. Ул үз эченә дренажи, противофильтрационные завесы һәм экраны.

ТERRITORIALЬ СИСТЕМА БУЛЫРГА ТИЕШ ТӘЭМИН ИТӘРГӘ, ГОМУМИ ЯКЛАУГА ЗАСТРОЕННОЙ ТERRITORIЯСЕНДӘ (УЧАСТОГЫ). УЛ ҮЗ ЭЧЕНӘ ПЕРЕХВАТЫВАЮЩИЕ ДРЕНАЖИ, ПРОТИВОФИЛЬТРАЦИОННЫЕ ЗАВЕСЫ, ВЕРТИКАЛЬНУЮ ПЛАНИРОВКУ ТERRITORIЯСЕНДӘ ОЕШМАСЫ БЕЛӘН ПОВЕРХНОСТНОГО СТОКА, ПРОЧИСТКУ АЧЫҚ ВОДОТОКОВ һәМ БАШКА ЭЛЕМЕНТЛАР ЕСТЕСТВЕННОГО ДРЕНИРОВАНИЯ, ДОЖДЕВУЮ КАНАЛИЗАЦИЯ һәМ ЖАЙГА САЛУ РЕЖИМЫН СУ ОБЪЕКТЛАРЫНЫң.

7.2.4. Системасы, инженер яклау нче су басу булып тора территориаль бердәм, берләштерүче, барлық локаль системасын аерым жир кишәрлекләре һәм объектлар.

7.3. Корылмалары һәм чарапары өчен яклау нче затопления

7.3.1. Сыйфатында төп чарапары инженерлық яклау нче затопления кирәк предусматривать обвалование, ясалма күтәрү өстенде территориясендә, руслорегулирующие корылмалары һәм корылмалар буенча жайга салу һәм отводу поверхностного стока, дренажные системын һәм башка инженерлық корылмалары яклау.

Проект составына инженер яклау, территорияне кирәк кертергә оештыру-техник чарапарны күздә тотучы пропуск язғы половодий һәм дождевых паводков.

Инженер яклау осваиваемых территорияләрен тиеш предусматривать мәгариф " бердәм системы терриориаль һәм локаль корылмалары һәм чарапары.

7.3.2. Урнашканда, инженер яклау нче затопления кирәк, дип билгеләргә целесообразность мәмкинлеге одновременного куллану корылмалары һәм системалары инженер яклау яхшырту максатларында су белән тәэмин итү һәм су белән тәэмин итү, файдалану, сәнәгый һәм коммуналь объектлар, шулай ук мәнфәгатьләрендә энергетика, транспорт, файдалы казылмалар чыгару, авыл, урман, балық һәм аучылык хужалыклары, мелиорация, рекреация һәм табигатьне саклау, предусматривая бу проектлар булдыру мәмкинлеге вариант корылмаларның инженерлық яклау күп функцияле билгеләү.

7.4. Саклау буенча чарапар нче сейсмических воздействий

7.4.1. Эшләгәндә шәһәр төзелеше документларын, проектлау, төзү, реконструкцияләү, көчәйту яки торғызу биналар (корылмалар) таянып эш итәргә кирәк нигезләмәләре СНиП II-7-81* һәм терриориаль төзелеш нормаларын СНКК 22-301-2000*.

7.4.2. Ешлыгы сейсмических воздействий саен балларда (сейсмичность) территориясе өчен авыл жирлеге кабул ителә нигезендә комплект карта гомуми сейсмического районирования Россия Федерациисе территориясендә - ОСР-97, расланган Россия фәннәр академиясе. Картаны күздә tota гамәлгә ашыру антисейсмических чарапар объектларын төзегәндә һәм чагылдыра десятипроцентную - (карта Θ), пятипроцентную - (карта В), однопроцентную (карта Белән) ихтималы мәмкинлеге арткан (яки түксан-, девяностопяти - һәм девяностодевятыпроцентную ихтималы непревышения) 50 ел буена күрсәтелгән карталарында зурлығын, сейсмик нәтижәлелекнә.

7.4.3. Проектлауда биналар һәм корылмалар төзү өчен сейсмических районнарында исәпкә алырга кирәк карта Ә, с, мәмкинлек бәяләргә өч дәрәҗәдә дәрәҗәсе, сейсмик куркыныч һәм гамәлгә ашыру күздә tota антисейсмических чаралар объектларын төзегендә өч категория, учитывающих жаваплылык корылмалары:

- карта Ә - массакуләм төзү;
- картасының Белән - объектларны югары жаваплылык һәм аеруча жаваплы объектлар.

7.4.4. Сейсмобезопасность биналарның һәм корылмаларның тәэммин ителә комплексы чаралар:

- сайлауда мәйданчыклары һәм трассалар белән ин благоприятными бу сейсмическом карата шартлары;
- кулланып, тиешле төzelеш материаллары, конструкцияләр, конструктив схемаларын һәм технологияләр;
- градостроительными һәм архитектурными каарлары, смягчающими нәтижәләрен землетрясений;
- куллану объемно-планировочных каарлар белән тәэммин итуче симметрию масс һәм жесткостей бинасын, шулай ук равномерность аларны бүлү планында һәм биеклектә; билгеләнүенә элементларын конструкцияләр һәм аларның катнашмалар нәтижәләрен исәпкә алып, исәп-хисап узган сейсмические йогынтысын;
- үтәлешен конструктив чаралар билгеләнеп куелучы бәйсез рәвештә нәтижәләргә исәп-хисап;
- кимету, сейсмик йөкләнеш корылмалары юлы белән массасын кимету бинаны куллану сейсмоизоляции һәм башка системаларын жайга салу динамической реакция корылмалары (исәпкә алып, пунктының 8.4 СНиП 10-01);
- югары сыйфатлы итеп төзү-монтаж эшләре.

7.4.5. Проектлауда, шулай ук бәяләндә сейсмостойкости биналар (корылмалар) исәпкә алырга кирәк тубәндәгә факторлар, сейсмик куркыныч:

- ешлыгы сейсмического йогынты балларда (сейсмичность);
- спектральный составы мәмкинлеке сейсмического йогынтысын;
- инженер-геологик үзенчәлекләр мәйданчыклары;
- сейсмостойкость төрле типтагы биналар.

7.4.6. Биналар һәм корылмалар буенча дәрәҗә сейсмобезопасности подразделяются на категорияле нигезендә таблицасында 26.

Таблица 26

Категория	Составына	Характеристика
1	2	3
I	Объектлары I (югары дәрәҗәдәгә жаваплылык, әгәр аларның разрушение белән бәйле эре социаль, икътисади яки экологик бедствиями: складлар, агулы матдәләр, резервуары өчен нефть һәм нефть продуктлары емкостью артык 20000 куб. м, буаны I һәм II сыйныф,	биналар, корылмалар, конструкцияләр, жиһазлар һәм аларның элементлары тиеш куркынычсызлығын тәэммин итү, кешеләрне һәм саклап нормальную сунгендә вакытында һәм узганнын соң

	магистраль газуткәргечләр h. б.	жир тетрәү белән хисаплы интенсивностью
II	<p>1. Объектлар I (арттыруны) дәрәҗәдәге жаваплылык тыш караган к I категорияле сейсмобезопасности.</p> <p>2. Биналар hәм корылмалар, эше өчен кирәк булган жир тетрәү нәтижәләрен бетерүдә: объектлары системаларын энергия, су белән тәэммин итү, элементә, янғын сүндерү; милиция бүлеге; ашыгыч ярдәм; аварияле хезмәте hәм башка объектлар тәэммин итә алырлык эшне югарыда санап утелгән предприятиеләре.</p> <p>3. Бинаның белән даими (жинаятычene дә озак) күп була торган значительного санын кешеләр: зур hәм урта вокзаллар, зур мавыктыргыч корылмалар, эре сәүдә үзәкләре, балалар hәм галимнәр, мәктәп hәм башка</p>	биналар, корылмалар, конструкцияләр, жиһазлар hәм аларның элементлары тиеш куркынычсызлыгын тәэммин итү, кешеләрне hәм саклап үз сүнгәндә бу нормальном яки аварияле режимда вакытында hәм узганнын соң жир тетрәү белән хисаплы интенсивностью
III	Объектлары II (генђ кулай) дәрәҗәдәге жаваплылык тыш караган ко II категорияле сейсмобезопасности	биналар, корылмалар, конструкцияләр hәм аларның элементлары тиеш куркынычсызлыгын тәэммин итү, кешеләрне вакытында hәм узганнын соң жир тетрәү белән хисаплы интенсивностью, шул ук вакытта рөхсәт ителә тулы туктату эшчәнлеге объектлары эшчәнлеген
IV	Объектлары III (пониженного) дәрәҗәдәге жаваплылык	рөхсәт ителә проектировать алмыйча сейсмических воздействий

7.4.7. Категория сейсмобезопасности многоцелевых биналар (корылмалар) hәм замкнутых сәнәгать технологик комплекслар билгеләнә буенча наивысшей категорияләр объект керүче аларның составы.

7.4.8. Әгәр керү объекты I категорияле сейсмобезопасности гына алып аша башка биналар (корылмалар) булса, бу биналар (корылмалар) ия булырга тиеш категориясенә ким II.

7.4.9. Проектлауда аеруча жаваплы биналар hәм корылмалар кирәк үтәргә сопоставление мәһим характеристикаларын әлеге проект белән шундый ук проект инде проверенным практикада, әгәр шундый бар бу булу.

7.4.10. Төзегендә, биналарның һәм корылмаларның I һәм II категориягә сейсмобезопасности шартнамәләр төзү подряд төп төрлөре эзләнү, проект һәм төзелеш эшләре гына рәхсәт ителә оешмалар белән булган кимендә өч ел эш тәжрибәсеннән сейсмических районнарында.

7.4.11. Биналар, корылмалар, коммуникацияләр һәм неконструктивные элементлары кирәк проектировать итеп, баш тарту (разрушение) системаларын яки компонентлар бер дәрәҗәдә түгел приводило к баш тартуга (җимерелүе) системаларын артык югары дәрәҗәдәге яки категорияләр сейсмобезопасности.

7.4.12. Эшләгендә документларны планлаштыру буенча торак пунктлары территорияләрен кирәк предусматривать первоочередной җимерү малоценных биналары таләпләренә жавап бирмәгән чын Нормативларын.

7.4.13. Эшләгендә документларны планлаштыру буенча торак пунктлары территорияләрен кирәк предусматривать чараптар, конкурс куллану автоном тәэммин иту системаларын (су белән тәэммин итү, жылылык, канализация) районнарында белән усадебной һәм катлы застройкой.

7.4.14. Артык уңайлы бу сейсмическом карата мәйданчыкта кирәк, урнаштыру объектлары I һәм II категориягә сейсмобезопасности.

7.4.15. Мәйданчыкларында, тискәре бу сейсмическом карата, размещают:

- предприятиеләр, жиһазлар белән урнашкан ачык мәйданчыкта;
- одноэтажные житештерү һәм склад биналары белән числом эшләүче түгел, артык-50 кеше дә урын алган кыйммәтле жиһазлар;
- одноэтажные авыл хужалығы бинасы;
- яшеллеккә, парклар, скверлар һәм ял зоналары;
- башка биналар һәм корылмалар, разрушение алар белән бәйле гибелю кешеләр яки утратой кыйммәтле жиһазлар.

7.4.16. Проектлаштыру, төзү һәм реконструкцияләү шәхси торак йортларның авыл жирендә башкарылырга тиеш таләпләре нигезендә чын Нормативларын өчен биналар III категорияле сейсмобезопасности. Ул хужалык төзелешләрен, сарайлар, мунча, гаражлар, бүлмәләр өчен кош-корт, йорт хайваннары, шулай ук башка одноэтажные төзелгән, аларда күздә тотыла дайми кешеләр күп, рәхсәт ителә төзөргө алмыйча антисейсмических таләпләрне.

7.4.17. Кирәк избегать урнаштыру, жәяүлеләр юлларын, скамеек, тукталышлар һәм жәмәгать транспорты тукталышлары:

- астында тәрәзәле биналар һәм корылмалар;
- буенда санғыраулар игътибар үзәгеннән төшмәсөн ин авыр материаллар (бетон, кирпич һәм башкалар).

7.4.18. Урнаштырганда, биналарның һәм корылмаларның (шул исәптән вакытлыча) кирәк избегать булдыру изоляцияләнгән урыннары жәяүлеләр зоналарында, белемле глухими кишәрлекләреннән диварлар һәм массивными заборами.

7.4.19. Ачык автостоянкалар кирәк ограждать бордюрами, исключающими самопроизвольный перекат автомобиле алар аша.

7.4.20. Сейсмичность мәйданчыклар төзү кирәк, дип билгеләргә нигезендә сейсмического микрорайонирования (алга таба - ТМЭ).

7.4.21. Булмаганды материаллар сейсмического микрорайонирования рәхсәт ителә упрощенное билгеләү сейсмичности мәйданчыклары төзү мәгълүматлары буенча, инженер-геологик эзләнүләре нигезендә таблицасында 2 СНКК 22-301-2000.

7.4.22. Кирәк картаны инженер-геологик шартлар Татарстан Республикасы (масштабы 1:200000) түбәндәге очракларда:

- эшләгәндә ниятләр түрынdagы декларация, инвестицияләрне нигезләү hәм техник-икътисадый нигезләү;
- эшләгәндә, схемалар, инженер яклау куркынычлы геологик процессларның.

Материаллар карта рөхсәт ителә, шулай ук куллану башка очракларда, әгәр ул карши килми гамәлдәге нормаларга туры килми.

7.4.23. Материаллары нигезендә картаны инженер-геологик шартлар Татарстан Республикасы (масштабы 1:200000) буенча пункты 1.6.9 (СНКК 22-301-2000*) рөхсәт ителә билгеләргә:

- 1) булу геологик hәм инженер-геологик процесслар;
- 2) тирәнлеген залегания дәрәжәдәге жир асты сулары;
- 3) геоморфологические шартлары;
- 4) тарату үзенчәлекле грунтов;
- 5) физика-механические үзлекләре стратографогенетических комплекслары;
- 6) категориясенә грунтов буенча сейсмическим сыйфатына;
- 7) агрессив үзлекләре жир асты сулары.

Мөмкинлеге билгеләү, башка факторлар кирәк килештерергә белән ведомствоара комиссия буенча сейсмобезопасному төзү hәм теплозащице биналар hәм корылмалар.

7.4.24. Сайлаганда мәйданчыклары астында, бина hәм корылмалар каршынdagы барлык башка тигез шартларда ёстенлек бирергә кирәк мәйданчыклар белән однородными свойствами грунтов планында hәм глубине.

Бер өлеше 8. Эйләнә-тирә мохитне саклау

8.1. Гомуми таләпләр

8.1.1. Шул планировке hәм төзү жирлекләре дип санарга кирәк ёстенлекле мәсьәләләрне хәл итү белән бәйле эйләнә-тирәлекне саклау, файдалануны табигый байлыклар министрлыгы, куркынычсыз жизнедеятельностью hәм сәламәтлеген кеше.

8.1.2. Проектлауда таянып эш итәргә кирәк Су кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе һава кодексы hәм Россия Федерациясенең Урман кодексы, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе Законы "жир асты байлыклары Турында", Федераль законнара "эйләнә-тирәлекне саклау Турынdagы", "атмосфера һавасын саклау Турынdagы", "Турында халыкның санитария-эпидемиология иминлеге", "экологик экспертиза Турында" законнары, Татарстан Республикасы эйләнә-тирәлекне саклау турынdagы hәм башка норматив хокукий актлары, Россия Федерациясе hәм Татарстан Республикасының алар нигезендә төп юнәлешләре шәһәр төзелеше эшчәнлеге булып тора рациональное землепользование, табигатьне саклау, ресурсларны саклау, яклау, территорияләрне нче куркыныч табигый куренешләрне hәм техноген процессларны.

8.2. Табигать ресурсларын рациональ рәвештә куллану

8.2.1. Алуга авыл хужалыгы жирләренең максаты белән аларны бирү өчен несельскохозяйственных ихтыяжлары рөхсәт ителә, бары тик аерым очракларда законда билгеләнгән тәртиптә.

8.2.2. Проектлау hәм төзелеше, яңа торак пунктлар, сәнәгать комплекслары hәм башка объектлар чит илләрдә торак пунктлар гамәлгә ашырыла бәяләмәсен алганнын соң

булмавы турында файдалы казылмалар жир асты байлыклары участогы астында алдагы төзү.

Объект булган мәйданнарның залегания файдалы казылмалар, шулай ук урнаштыру урыннарында аларны залегания жир асты корылмаларын төзү рөхсәт ителә шарты белән тәэммин иту мөмкинлекләрен файдалы казылмалар чыгару яки доказанности икътисадый максатка ярашлылыгы төзү.

8.2.3. Зоналарда аеруча саклаулы территорияләр һәм рекреацион зоналарда тыела биналар төзү, корылмаларның һәм коммуникацияләр, шул исәптән:

- жирләрдә су саклау полосалары (зоналары);
- зоналарында саклау гидрометеорологических станцияләре;
- урман фонды жирләрендә;
- беренче санитар саклау зонасында су белән тәэммин иту чыганаклары һәм мәйданчыклары сүткәргеч корылмалар, әгәр проектируемые объектлар түгел бәйле эксплуатацией чыганаклары;

8.2.4. Су ресурсларыннан нәтижәле файдалану, бәлки шул су хужалыгы комплексын үстерү арттырмыйча тартып поверхностного стока хисабына:

- ресурсларны саклау технологияләрен гамәлгә кертү су белән тәэммин иту системасы;
- кинәйтү оборотного һәм кабат куллану су предприятиеләрендә;
- югалтуларны киметү су тапшыруучы мөрәҗәгать коммуналь һәм жирдә сугару системаларын чөлтәрләрендә;
- су ресурсларын куллану бирмичә, тартып алу чыганаклардан (максатларында гидроэнергетики, су транспорты, аларны торғызу һәм балык ресурсларын саклау, экологик иминлек су объектларын).

8.3. Атмосфера һавасын саклау

8.3.1. Шул проектлау, төзү кирәк бәяләргә атмосфера һавасының сыйфаты юлы белән исәпләп чыгару дәрәжәсе атмосфера һавасы пычрану барлык чыганаклардан пычрану (сәнәгать, транспорт һәм башка) исәпкә алыш, аэроклиматические һәм геоморфологические шартлары, көтелгән атмосфера һавасының исәпкә алыш, гамәлдәге һәм планлаштырылучы объектлар инч чик рөхсәт ителгән күп (алга таба - ПДК) яки ориентировочные куркынычсыз дәрәҗәдәге йогынтысын (алга таба - ОБУВ) өчен, һәр пычраткыч матдәләр, шулай ук эшләргә кирәк предупредительные гамәлләр исключению атмосфера һавасы пычрану, шул исәптән неорганизованные чыгаруга һәм вторичные чыганаклары.

Үтәү гигиена нормативларын - ПДК атмосферных загрязнений химик һәм биологик матдәләр белән тәэммин итә булмавы турыдан-туры яки косвенного йогынты халыкның сәламәтлеген һәм шартлары, аның яшәү.

8.3.2. Инч чик рөхсәт ителгән күп заарлры матдәләр территориясендә торак пункт кабул ителә таләпләре нигезендә Гигиена нормативларын 2.1.6.1338-03 "инч чик рөхсәт ителгән күп (ПДК) пычраткыч матдәләрнең торак урыннары".

Максималь дәрәжәсе атмосфера һавасының төрле территорияләрендә кабул ителә таблица буенча 29 чын Нормативларын.

8.3.3. Селитебные территориисендә кирәк түгел урнаштыру белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего юнәлешләре) карата чыганакларыннан атмосфера һавасының.

Торак зонасында һәм урыннарда халыкның күпләп ял итү тыела урнаштыру объектлары I һәм II сыйныф буенча санитар классификациясе предприятиеләрне, корылмаларны һәм башка объектларны предусмотренной СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03.

8.3.4. Терлекчелек, птицеводческие һәм звероводческие предприятия, складлар буенча саклау агу, биопрепаратов, ашлама, ветеринария учреждениеләре объектлары һәм предприятиеләре калдыкларын утильләштерү буенча, котельныйлар, чистарту корылмалары, навозохранилища ачык типтагы кирәк располагать белән подветренной яклар өчен ветров преобладающего юнәлешләре) карата селитебной территориисендә.

8.3.5. Атмосфера һавасын пычрату чыганаклары булып тора предприятие, аларны аерым бина һәм корылмалар, алар өчен дәрәҗәләрен чакырыла пычрану чикләреннән читтә артып китә ПДК һәм дәрәҗәләрен һәм (яки) өлеш пычрату торак зоналар артып китә 0,1 ПДК.

Тыела проектлау һәм урнаштыру объектларын, булган чыганакларыннан атмосфера һавасы пычрану, территорияләрендә белән уровнями пычрату, превышающими билгеләнгән гигиена нормативлары. Реконструкцияләү һәм техник яктан янадан коралландыруга гамәлдәге объектларын рәхсәт ителә мондый территорияләрдә шарты киметү аларның атмосферага кадәр ин чик рәхсәт ителгән, устанавливаемых территориаль башкарма хакимияте органнары тарафыннан атмосфера һавасын саклау өлкәсендә булганда санитар-эпидемиологик бәяләмә.

Тыела проектлау һәм урнаштыру объектларын, әгәр составында чыгаруны мәсьәләгә караган матдәләр булмаган кешеләр расланган ПДК яки ОБУВ.

8.3.6. Мәйданчығы урнаштыру һәм кинәйтү объектларын ала торган чыганаклары заарлы йогынтысын, халыкның сәламәтлеге һәм шартлары, аның яшәү, выбираются исәпкә алыш, аэроклиматической характеристика, рельефа жирлегендә, закономерностей тарату сәнәгать чыгаруны бу атмосферада, шулай ук потенциалын атмосфера һавасы пычрануга.

Шарт проектлау андый объект булып тора оештыру санитар-саклау зоналары, отделяющих территориясен житештерү мәйданчыклары нче торак тәзелеше, ландшафтно-рекреация зонасы, ял итү зоналары. Күләме, санитар-саклау зоналары предприятиеләре өчен, инженерлык чөлтәрләрен һәм корылмаларын, санитария разрывы өчен линия транспорт корылмалары белән билгеләнә таләпләре нигезендә З бүлгендә "Житештерү территориясе" чын Нормативларын.

Санитар-саклагыч зоналарында тыела объектларын урнаштыру өчен яшәү, кешеләр. Санитар-защитная зонасы яки аның бер өлеше буларак карала алмый резервная территориясе һәм кулланылырга кинәйтү өчен, производство яки торак территориясендә.

8.3.9. Яклау өчен, "атмосфера һавасын нче загрязнений кирәк предусматривать:

- шул проектлау һәм урнаштыру, яңа һәм үзгәртеп корылган объектларны техник перевооружении гамәлдәге объектлар буенча чарапарны максималь возможному киметү выброса пычратыч матдәләр кулланып малоотходной һәм безотходной технологияләрне комплекслы куллану табигый ресурсларны буенча чарапар улавливанию, заарсызландыру һәм утильләштерү заарлы матдәләр калдыкларын;
- саклагыч чарапар нче йогынтысы транспорт, шул исәптән куллану табигый газны мотор ягулыгы буларак, чарапар булдырмау буенча белем зоналар югары загазованности яки аларны бетерү исәпкә алыш шартларын аэрации межмагистральных һәм ишегалды эчендәге территория;

- куллану сыйфатында төп ягулық өчен объектлар теплоэнергетики табигый газ, шул исәптән бетерү маломощных нәтижәсез котельный эшләүче угле;
- куллану нетрадиционных чыганакларын;
- юкка чыгару неорганизованных чыганакларының пычрануы.

8.4. Су объектларын саклау

8.4.1. Су объектларын саклау өчен кирәк булган булдырмау һәм бетерү пычрану өске һәм жир асты сулары, ул китерергә мөмкин бозуга халыкның сәламәтлеген үстерүгә массакүләм йогышлы, паразитарных һәм йогышлы булмаган авыруларны, ухудшению шартларын судан файдалану яки аны чикләү өчен питьевых, хужалык-көнкүреш һәм дәвалау максатларыннан.

8.4.2. Су объектлары, эчә торган, хужалык-көнкүреш һәм рекреацион судан файдалану ның пычранган дип санала, әгәр күрсәткечләр составы һәм үзлекләре су пунктларында судан файдалану үзгәрде астында һәм туры яки косвенным йогынтысы хужалык эшчәнлеге, көнкүреш һәм куллану булдылар өлешчә яки тулысынча непригодными судан файдалану өчен халык.

Күп пычраткыч матдәләр һәм су объектларында өчен кулланыла торган хужалык-эчә торган билгеләү, халыкның ял һәм рыбохозяйственных максатыннан чыгып, билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш (ГН 2.1.5.1315-03)

8.4.3. Селитебные территорииндә, рекреационные һәм курорт зоны кирәк урнаштыру югарырак агымы буенча водотоков чагыштырмача ташлауның житештерү-хужалык һәм көнкүреш суларын.

8.4.4. Урнаштырганда авыл хужалығы предприятияләре янындан сулыкларны кирәк предусматривать незастроенную прибрежную юлга кинлеге кимендә 40 м

Складлар, минераль ашламалар һәм үсемлекләрне саклау өчен химик чаралар кирәк располагать на расстоянии ким дигендә 2 км ераклыкта рыбохозяйственных сулыкларны. Кирәк булганда рөхсәт ителә уменьшать күрсәтелгән ара каршынданың килештерү органнары белән гамәлгә ашыручы саклауга балык запасларын.

8.4.5. Саклау максатыннан сулары өслеге пычранудан рөхсәт ителми:

- сбрасывать су объектларына сточные су (житештерү, авыл хужалығы, хужалык-көнкүреш, поверхностно-ливневые һәм башкалар), алар мөмкин бетерелгән яки файдаланылган системаларында оборотного һәм кабат су белән тәэммин итү, шулай ук асрыйлар дөресен йогышлы авырулар, бик куркыныч матдәләр яки матдәләр, алар өчен түгел, билгеләнгән ПДК һәм якынча рөхсәт ителгән дәрәҗәләрен;

- сбрасывать су объектларына, өстенә чыга ледяного покрова һәм водосборную территориясен пульпу, кар, кубовые яуган, башка калдыклары һәм чүп-чарны, формирующиеся территорииндә торак урыннары һәм житештерү мәйданнары;

- эшләрен үткәрү файдалы казылмалар чыгару, жир асты байлыкларыннан файдалану төбеннән су объектларын яки чигендәге корылмалары белән таяныч су төбенә китәчәк мондый ысууллар ала торган итәргә заарлы йогынты су объектларының торышы һәм су биоресурсы;

- житештерә мойку, транспорт чаралары һәм башка механизмыны су объектларында һәм аларның ярларында, шулай ук эш башкарырга мөмкин булган явиться пычрану чыганагы сулары;

- утечка нче нефть һәм продуктопроводов, нефтепромыслов, шулай ук ағызу, чүп-чар, неочищенных юынты, подсланевых, балластных супары һәм утечка башка матдәләр белән плавучих транспорты ҹараларын.

8.4.6. Ағызу, житештерү, авыл хужалығы супарны, шулай ук оештырылган ағызу, яңгыр супарын рөхсәт ителми:

- чикләрендә беренче поясы санитар саклау зоналары чыганаклары хужалық-әчә торган су белән тәэммин иту;

- чикләрендәге торак пунктлар;

- су объектларына урын алган табигый дәвалай ресурслары;

- чикләрендә икенче поясы санитар саклау зоналары чыганаклары хужалық-әчә торган су белән тәэммин иту, әгәр эчтәлек аларда пычратучы матдәләр һәм микроорганизмнар артып китә билгеләнгән гигиена нормативлары.

Ағызу, удаление һәм обезвреживание супарын үз эченә алган радионуклиды, башкарлырга тиеш нигезендә гамәлдәге нормалар радиацион куркынычсызлыкны.

8.4.7. Чара яклау буенча супары өслеге пычранудан эшләнә һәр конкрет очракта да күздә тота:

- жайланма яр буе су саклау зоналары һәм саклау полосаларын, санитар саклау зоналары чыганаклардан су белән тәэммин иту һәм су үткәргечләр, әчә торган билгеләү, шулай ук үтәүне контролъдә тотуны билгеләнгән режимын куллану күрсәтелгән зоналар;

- жайланма тоту исправном корылмаларның торышы өчен супарны чистарту кадәр норматив күрсәткечләрен су сыйфаты;

- тоту исправном торышы гидротехник һәм башка водохозяйственных корылмалары һәм техник жайланмалар;

- булдырмау, аварияле ташлауның неочищенных яки ағызыла супарны;

- яклауга пычранудан үткәргендә төзелеш һәм шартлату эшләрен вакытта файдалы казылмалар чыгару, сузу кабельләр, торба һәм башка коммуникацияләр министры, авыл хужалығы һәм башка төр эшләрен су объектларында яки яр буе су саклау зоналарында;

- чикләү керү биогенных элементларын булдырмау өчен евтрофирования супары, бигрәк тә сулыклар өчен билгеләнгән мәсьәләсөн хужалық-әчә торган су белән тәэммин иту;

-искәрмә вакытта авыл хужалығы орошени керү возвратных супарын үз эченә алган минераль һәм органик ашламалар яки пестицидлар булуы бу концентрациях, превышающих нормалары;

- булдырмау попадания продуктлары житештерү һәм шунда охшаш аңа пычраткыч матдәләр территориясенә житештерү мәйданчығы сәнәгать объектының һәм турыйдантуры су объектларына;

- ҹаралар планын эшләүне һәм инструкцияләр булдырмау буенча авария объектларында, рес потенциальную угрозу пычрату;

- мониторинг забираемых файдаланыла торган һәм сбрасываемых супары, санын пычраткыч матдәләр алар, шулай ук систематические күзәту өчен су объектларыннан һәм аларның водоохранными зоналар.

8.4.8. Саклау максатыннан җир асты супарын пычранудан рөхсәт ителми:

- калдыкларны күмү, урнаштыру, чүплекләрне, зиратлар, үләт һәм башка объектлар булган чыганаклары химия, биология яки радиационного пычрану өлкәсөндә, туклану һәм ял җир асты супары файдаланыла торган яки перспектив куллану өчен питьевых, хужалық-көнкүреш һәм дәвалай максатыннан;

куллану неэкранированных жир амбаров, буалар-накопителей, шулай ук карст воронок һәм башка углублений өчен сброса супарны һәм шламов;

- пычрату жир асты супары вакытта файдалы казылмалар чыгару, үткәрү эшләрен водопонижению, тәзегендә һәм эксплуатацияләгендә дренажных системаларын мелиорацияләнә торган жирләрдә;

- отвод башка чистарту дренажных супары эри, һәм яңгыр супарын белән территорияләрен торак урыннары чокырларны һәм балки;

- куллану, саклау агу һәм ашлама чикләрендә водосборов грунт супары файдаланыла торган каршындагы нецентрализованном водоснабжении;

- сугару, авыл хужалығы жирләре сточными водами, әгәр бу тәэсир итә яки мәмкин тискәре йогынты ясый торышы, жир асты супары.

8.4.9. Чара яклау буенча жир асты супарын пычранудан вакытта төрле төр хужалык эшчәнлеге күздә tota:

- жайланма санитар саклау зоналары чыганаклардан су белән тәэммин иту, шулай ук үтәүне контролъдә тотуны билгеләнгән режимын куллану күрсәтелгән зоналар;

- мәжбүри герметизацию оголовка барлық эксплуатируемых һәм резервных скважина;

- ачыклау, скважина, непригодных к файдалану яки куллану туктатылган, жиһазлар һәм аларны теркәүнен устройствами, консервация яки бетерү;

- куллану водонепроницаемых емкостей саклау өчен чимал, азық-төлек житештерү, химик реагентлар, калдыкларын сәнәгать һәм авыл хужалығы производствоын, каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын;

- кисәтү фильтрации пычранган супар белән өске туфрак, шулай ук буренин скважина төрле билгеләнештәге водоносные оғыклар;

- герметизацию системаларын жыю, нефть һәм нефть продуктлары;

- рекультивацию отработанных карьерларны;

- торышына мониторинг һәм эксплуатацияләү режимын водозaborов жир асты супары, чикләү водоотбора.

8.5. Саклау туфракларны

8.5.1. Таләпләрен саклау буенча туфракларны предъявляются к торак, рекреационным зоналары, санитар саклау зоналары сұлыкларны, территорияләрен, авыл хужалығы билгеләнешендәге һәм башка мәмкин йогынтысы пычранган туфракларны бүген " кеше сәламәтлеге һәм яшәү шартлары.

Гигиена таләпләре сыйфат туфракларны билгеләнә исәпкә алыш, аларның үзенчәлекләрен, почвенно-климат үзенчәлекләрен торак урыннары, фонового тоту химик катнашмалар һәм элементлары.

8.5.2. Бу почвах торак пуктов һәм авыл хужалығы жирләренең эчтәлеге потенциаль куркыныч кеше өчен химик һәм биологик матдәләр, биологик һәм микробиологических организмнар, шулай ук дәрәҗәсен радиационного фона артмаска тиеш ин чик рөхсәт ителгән күп (дәрәҗәдәге), билгеләнгән санитар кагыйдәләре һәм гигиеническими нормативами.

Гигиена таләпләре сыйфат туфракларны территорияләрен торак зоналары билгеләнә, беренче чиратта өчен аеруча әһәмияткә ия булган территорииләр (зоналар арттыруны риск): балалар һәм белем бирү учреждениеләре, спорт, уен, балалар мәйданчылары,

торак төзелеше, мәйданчыкларны, ял зоналары, рекреация, санитар саклау зоналары сулыклар, яр буе зоналарының санитар-саклау зоналары.

8.5.3. Сайлау мәйданчығы объектларын урнаштыру өчен үткәрелə исәпкə алып:

- физик-химик үзенчәлеклəрен туфракларны, аларны механика составын, тоту органик матдəлəр, кислотности һəм башка;
- табигат-климат характеристикаларын (роза ветров, явым-төшем, температура режимы районы);
- ландшафтной, геология һəм гидрологической характеристика туфракларны;
- аларның хужалық куллану.

8.5.4. Буенча дəрəжə куркынычлық санитар-эпидемиологическом карата туфрак торак урыннар бүленергə түбəндəге категориялəр буенча пычрану дəрəжəсе: чиста, рəхсəт ителгήн, умеренно опасная, опасная һəм бик опасная.

8.5.5. Туфрак территориялəрендə торак төзү кирəк относить категориясенə "чиста" саклаганда түбəндəге талəплəрне:

- санитар-токсикологическим курсəткечлəр чиклəрендə ин чик рəхсəт ителгən концентраций яки якынча рəхсəт ителгən концентраций химик загрязнений;
- санитар-бактериологическим курсəткечлəре булмау, дəресен инфекциясенең, патогенных бактерия, энтеровирусов; индексы санитар-коəрсήтмəj организмнар да югарырак 10 къзήнήклjр/g туфрак;
- санитар-паразитологическим курсəткечлəре булмау, дəресен паразитарных авырулар, патогенных, простейших;
- санитар-энтомологическим курсəткечлəре булмау, преимагинальных формаларын синантропных мух;
- санитар-химическим курсəткечлəр - санитарное саны булырга тиеш түгел түбəнрəк 0,98 (относительные берəмлек).

8.5.6. Чара яклау буенча туфракларны əшлəнə һəр конкрет очракта, учитывающем категориясенə, аларның пычрануына, һəм күз уңында тотарга тиеш:

- рекультивацию һəм мелиорацию туфракларны, уңдырышлылыгын торғызу;
- кереш маxsus режимнарын куллануны;
- үзgərtү максатчан билгелəнештəге.

Моннан тыш, торак зоналарда, шул исәптən территорияне арттыруны риск зонасында йогынтысы транспорт, захороненных сənəгать калдыкларын (туфрак, территориялərne тирəсендəге полигонам), урыннарда ташлау, сənəгать һəм кənkүреш калдыкларын территориясендə авыл хужалығы жирлəренең санитар-саклау зоналары буенча башкарылырга тиеш торышына мониторинг туфрак. Күлəме тикшеренүлəр исемлеге изучаемых курсəткечлəре мониторингы үткəргəндə билгелəнə, һər конкрет очракта исәпкə алып, максат һəм бурычларны органнары белəн килештеру буенча дəүлəт санитария-эпидемиологик күзəту.

8.5.7. Рəхсəт ителə консервация жирлəрне белəн изъятием аларны əйлəнештən булдырмау максатларында деградациясе жирлəренең уңдырышлылыгын торғызу туфракларны һəм пычранган территориялəрнең.

Жирнең торган дучар булды радиоактивному һəм химия загрязнению һəм аларда тəэмmin ителə продукция житештеру, тиешле законнарда билгелəнгən талəплəргə туры килə торган, тиеш, чиклəу куллану, исключению бер категориясе авыл хужалығы билгелəнешендəге жирлəрне һəм ала переводиться жирлəренə запастагы өчен, аларны

консервацияләү. Мондый жирләрдә өстенлекләр билгеләү тыела житештерү һәм тормышка ашыру авыл хужалығы продукциясе.

Тәртип жирләрне консервацияләү белән изъятием аларны әйләнештән Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

8.5.8. Шул санитар-эпидемиологик торышын бәяләү туфрак ачыклана потенциаль чыганаклары, аларның пычрану билгеләнә территориясе чигенең тикшерү мәйданы буенча һәм глубине билгеләнә схемасы пробасы туфракларны. Тикшеренү туфракларны үткәрелә стадиясендә предпроектной документлар, стадиясендә жир кишәрлеген сайлап алу һәм проект документларын эшләү стадиясендә үтәү төзелеш эшләрен, төзелеш эшләре тәмамланганнан соң.

8.6. Защита от тавыш та керми һәм вибрации

8.6.1. Объектлары яклау нче чыганаклары тышкы тавыш та керми булып бүлмәләрне торак һәм жәмәгать биналары территориясендә торак төзелеше, эш урыннары житештерү предприятиеләре.

8.6.2. Планировку һәм кирәк селитебных авыл жирлеге территорииясен кирәк гамәлгә ашырырга исәпкә алып тәэммин иту рөхсәт ителгән дәрәжәдәге тавыш та керми нигезендә бүлегендә билгеләнгән 6 СНиП 23-03-2003.

8.6.3. Шумовыми яғыннан, характеристикалары чыганаклары тышкы тавыш та керми булып тора:

- өчен, транспорт агымнары урамнарда һәм юлларда - LAЭкв* на расстоянии 7,5 метр ераклыкта янында булуын исәптә тотып эшләнгән беренче полосасының хәрәкәте;
- өчен агымнары тимер юл поездлары - LAЭкв һәм LAmакс** на расстоянии 25 метр ераклыкта янында булуын исәптә тотып эшләнгән якын к хисаплы почмагында юллары; өчен - житештерү зоналары, сәнәгать һәм энергетика предприятиеләре белән максималь дәрәжәдә линейным зурлығында планында 300 м - LAЭкв һәм LAmакс чигендә территорииясендә предприятиеләр һәм селитебной территорииясендә бу юнәлештә хисаплы нче;
- өчен, квартал эчендәге чыганакларны тавыш та керми - LAЭкв һәм LAmакс бу фиксированном расстоянии от чыганагын

* LAЭкв - эквивалентный дәрәжәсе тавыш, дБА;

** LAmакс - максималь дәрәжәсе тавыш, дБА

Расчетные нокталарын сайларга кирәк:

- мәйданчыкларда ял тәркемнәре торак йорт мәйданчыкларында мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре участокларында мәктәп һәм хастаханәләр - бу якындагы к источнику тавыш та керми чиге буйлап мәйданчыклары югарылыкта 1,5 м асу (әгәр мәйданчыгы өлешчә урнашкан зонасында звуковой күләгәдә нче биналар, корылмалар яки башка экранирующего объект булса, расчетная ноктасы булырга тиеш зонасыннан звуковой күләгәдә);

- территориясендә турыдан-туры якындагы торак йортлар һәм башка биналарга кирәк сайларга на расстоянии 2 метр ераклыкта, фасад биналар, обращенного ягына чыганагын тавыш та керми, дәрәжәсендә 12 м асу; өчен, аз катлы биналар дәрәжәсендә - тәрәзәләр соңы кат.

8.6.4. Таләпләр буенча дәрәжәләре тавыш та керми, торак һәм жәмәгать биналарында, шулай ук якын территорияләрдә китерелгән таблицада 28.

Таблица 28

N п/п	билгеләп кую урыннары яки территорияләрен	Вакы тынд а тәүл ек сәг	Эквива лентны й дәрәжә се тавыш ЛАэкв, дБА	Максим аль дәрәжә се тавыш ЛАмакс , дБА
1	2	3	4	5
1	Административ бүлмәләр житештерү предприятиеләре, лаборатория, бүлмә өчен үлчәү һәм аналитик эш		60	70
2	Биналар диспетчерских хезмәтләре, кабинасы кузәтү һәм дистанцион идарә итү белән речевой элемтә телефоны буенча, участокларны төгәл жыю, телефоннан һәм телеграфные станциясе, заллары эшкәртү мәгълүмат ЭВМ		65	75
3	Бүлмәләре, лабораторияләр үткәрү өчен эксперименталь эш, кабинасы кузәтү һәм дистанцион идарә башка речевой элемтә телефоны буенча		75	90
4	Биналар территориясендә урнашкан житештерү предприятиеләре белән дайми эш урыннары белән (тыш, санап кителгән пунктларында 1 - 3)		80	95

5	Палатасы хастаханәләр һәм санаторий	7.00 - 23.00	35	50
		23.00 - 7.00	25	40
6	Операция хастаханәләр, кабинетлары, табиб, хастаханә, поликлиника, санаторий		35	50
7	Уку бүлмәләрен (кабинетлары, аудитория һ. б.), уку йортлары, конференц-заллары, уку заллары да китапханәләр, зрительные заллары, клублар һәм кинотеатры, суд утырышлары заллары, культовые бина		40	55
8	Йортлар, бүлмә, фатир, йортларда категорияләр Ә	7.00 - 23.00	35	50
		23.00 - 7.00	25	40
	йортларда категория Б һәм	7.00 - 23.00	40	55
		23.00	30	45

		- 7.00		
9	Торак бұлмә тулай	7.00 -	45	60
		23.00		
		23.00	35	50
10	Номерлары кунакханәләр: категория Ә	- 7.00		
		7.00 -	35	50
		23.00		
		23.00	25	40
10	категорияле Б	- 7.00		
		7.00 -	40	55
		23.00		
		23.00	30	45
10	категорияле	- 7.00		
		7.00 -	45	60
		23.00		
		23.00	35	50
11	Торак бұлмәләр, йорт, ял пансионатов, йорт-интернатында өлкәннәр һәм инвалидлар өчен спальные бинаны мәктәпкәчә мәгариф оешмалары һәм мәктәп-интернатлар	7.00 -	40	55
		23.00		
12	офис Биналары, административ биналар, конструкторлық, проект һәм фәнни-тикшеренү оешмалары: категорияләр Ә	23.00	30	45
		- 7.00		
			45	60
			50	65
13	Заллары, кафе, ресторан, театр фойесында һәм кинотеатры:			
			50	60
			55	65
14	Сәүдә заллары, кибетләр, пассажир заллары вокзаллары, спорт заллары		60	70
15	Территориясендә турыдан-туры янындағы территориияләрне к биналарга хастаханәләр һәм санаторий	7.00 -	50	65
		23.00		
		сәгат ъкә		
16	Территориясендә турыдан-туры янындағы территориияләрне к торак биналарга, йортлар, ял йорт-интернатам өлкәннәр һәм инвалидлар өчен	23.00	40	55
		- 7.00		
			23.00	45
17	Территориясендә турыдан-туры янындағы территориияләрне к биналарга, поликлиникалар,	23.00	- 7.00	60
17	Территориясендә турыдан-туры янындағы территориияләрне к биналарга, поликлиникалар,		55	70

	мәктәпләр һәм башка уку йортлары, мәктәпкәчә учреждениеләр мәйданчыклары, ял микрорайоннар һәм төркемнәр торак йортларны			
--	--	--	--	--

Әсәрләр:

1. Рөхсәт ителгән дәрәжәдәге тавыш та керми нче тышкы чыганаклардан биналарында (пунктлар 2 - 5 таблицалар 27) билгеләнгән булмагандан мәжбүри вентиляция системасын яки кондиционирования нава, үтәлергә тиеш шарты белән ачык форточек яки башка жайлланмалар белән тәэммин итүче килүе нава. Булганда системаларын мәжбүри вентиляция яки кондиционирования нава рөхсәт ителгән дәрәжәдәге тышкы тавыш та керми у биналар (пунктлар 15 - 17 таблицалар 27) булырга мөмкин артты исәбеннән тәэммин иту рөхсәт ителгән дәрәжәдәге биналарында каршындагы ябык тәрәзә.

2. Шул тональном һәм (яки) импульсном характере тавыш та керми рөхсәт ителгән дәрәжәдәге күрергә 5 дБ (дБА) түбәнрәк зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

3. Рөхсәт ителгән дәрәжәдәге тавыш та керми нче жиһазлар вентиляция системаларын, кондиционирования нава, нава жылыту, шулай ук нче насослар жылыту системаларын, су белән тәэммин иту һәм ходильных жайлланмалары встроенных (пристроенных) предприятияләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы күрергә 5 дБ (дБА) түбәнрәк зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

4. Рөхсәт ителгән дәрәжәдәге тавыш та керми транспорт чарапары (пунктларны 5, 7 - 10, 12) рөхсәт ителә кабул иту 5 дБ (5 дБА) югарырак зурлыгын, күрсәтелгән таблицасында 27.

8.6.5. Әһәмияттәге максималь дәрәжәдәге шумового йогынты кеше төрле территорияләрдә түбәндә таблица формасында күрсәтелгән) 29.

8.6.6. Бәя торышын һәм фараз дәрәжәсендәге тавыш та керми, билгеләү таләп ителә торган, аларны киметү, эшләү һәм чарапарын сайлау чарапарын шумозащиты биналарында торак һәм жәмәгать биналары территориясендә торак төзелеше, эш урыннарында житештерү предприятиеләре уздырырга кирәк таләпләренә туры китереп, гамәлдәге норматив документлар.

Буенча чарапар шумовой яклау күздә tota:

- функциональное зонирование территориисендә бүлеге белән селитебных һәм рекреация зоналарын нче житештерү, коммуналь-склад зона һәм төп транспорт коммуникацияләре;

- урнаштыру, санитар-саклау зоналары предприятиеләре (шул исәптән предприятиеләрнең коммуналь-транспорт өлкәсе), автомобиль һәм тимер юллар; трассировку магистраль юллар тизйөрешле һәм йәк хәрәкәте тоташтыра торак районнары һәм ял зоналары;

- дифференциацию урам-юл чөлтәрен составы буенча транспорт агымнары белән бүлеп бирү төп күләмененең йәк хәрәкәтененең маҳсус магистралялар; концентрацию, транспорт агымнары кечкенә исәптән магистраль урамнары белән югары уздыру сәләтенә узучы мөмкинлекләре читтә торак төзелеш (чикләре буенча, сәнәгать һәм коммуналь-склад зона, үз полосаларында юлына бүлеп бирелгән полосаның тимер юллар);

- системасын формалаштыру яшел үсентеләр;

- куллану шумозащитных экранов рәвешендә табигый яки ясалма элементлар рельефа жирлегендә каршындағы урыннар кечкенә генә торак пункты янында магистральной юлы, яки тимер юл на расстоянии түгел обеспечивающем кирәкле кимету, тавыш та керми (кирәкле нәтижәгә ирешелә каршындағы катлы төзү). Шумозащитные экраны кирәк, дип билгеләргә бу минимально допустимом расстоянии от автомагистраль яки тимер таләпләрен исәпкә алып, куркынычсызлық хәрәкәте эксплуатация юллар һәм транспорт чаралары;

8.6.7. Чыганаклары вибрации торак һәм жәмәгать биналарында, транспортта торак төзелеше санала ала инженерлық чөлтәрләре һәм корылмалары урнаштыру һәм жиһазлар житештерү предприятиеләре, транспорт чаралары тудыра торган эшләгәндә зур динамические йөклөнеш уята торган тарату вибрации бу грунте һәм төзелеш конструкциях, шулай ук сейсмическая активлығы. Вибрации санала ала сәбәбе килеп чыгу тавыш та керми.

8.6.8. Дәрәҗәләрен вибрации торак һәм жәмәгать биналарында, транспортта торак төзелеше, эш урыннарында артмаска тиеш зурлығын, билгеләнгән гамәлдәге норматив документлар.

Саклау буенча чаралар нче вибраций күздә tota:

- удаление " биналарның һәм корылмаларның нче чыганаклары вибрации;
- куллану ысулларын виброзащиты проектлауда биналар һәм корылмалар;
- киметү буенча чаралар динамических нагрузок, яңадан булдырыла торган чыганагы вибрации.

Кимүе вибрации мәмкин ирешелгән:

- урынлы урнаштыру жиһазларын житештерү биналарында предприятиеләр (подвальных катында ераклашкан защищаемых объектларын саклау урыннарында, аерым фундаментах);
- төзелеше виброизоляции аерым җайламалары яки жиһазлар;
- куллану өчен торбауткәргечләр һәм коммуникацияләр:
  - сыгылмалы элементлар - системаларында, күшма белән чыганагы вибрации;
  - мягких прокладок - урыннарда күчү аша ограждающие конструкцияләр һәм беркеткечләр к ограждающим конструкциям.

8.7. Защита от электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений

8.7.1. Чыганаклары йогынтысын, халыкның сәламәтлеге һәм шартлары, аның яшәү булып объектлар, алар өчен дәрәҗәләрен чакырыла пычрану артык иң чик рәхсәт ителгән концентрациягә һәм дәрәҗәләрен яки өлеш пычрануы торак зоналар артып китә 0,1 ПДК.

Махсус таләпләр буенча яклау нче электромагнитных кырлары, излучений һәм облучений билгели өчен:

- барлық төр стационар радиотехнических объектларын (шул исәптән радиоцентры, радио - һәм телевизион станция, радиолокационные һәм радиорелейные станциясе, земные станциясе спутник элементе, объектлар, транспорт белән базированием мобиль передающих радиотехнических чаралары вакытта аларның эше штат режимында урыннарда базирования);
- элементларын системаларын кәрәзле элементе һәм башка төр хәрәкәттәге элементе;
- видеодисплейных терминаллар һәм мониторов персональ компьютерлар;

СВЧ-печей, индукционных печей.

8.7.2. Йогынтысын бәяләү электромагнитного басулар радиочастотного диапазона передающих радиотехнических объектларын (ПРТО) халыкка гамәлгә ашырыла:

- бу диапазоне частот 30 кГц - 300 МГц - буенча нәтижәле значениям киеренкелекне электр кыры (Е), Казанда/м;
- бу диапазоне частот 300 МГц - 300 ГГц - буенча урта значениям плотности ағымы энергиясе, мкВт/кв. см

8.7.3. Дәрәждәлен әлектромагнитного кырлар, оештырылуучы ПРТО бу селитебной территорииясендә, урыннара күплөп ял итү, эчендә торак, ижтимагый һәм житештерү биналарына, подвергающихся йогынтысына тышкы әлектромагнитного басулар радиочастотного диапазона артмаска тиеш ин чик рәхсәт ителгән дәрәждәге (алга таба - ПДУ) халық өчен, приведенных таблицасында 29 исәпкә алып, икенчел нурланышны.

Таблица 29

Диапазон частот	30 - 300 кГц	0,3 - 3 МГц	3 - 30 МГц	30 - 300 МГц	0,3 - 300 ГГц
Нормируемый параметр	киеренкелек электр кыры, Т (Бу/м)				Тыгызлығы ағымы энергиясе, мкВт/кв. см
ин чик рәхсәт ителгән дәрәждәге	25	15	10	3 *	10 25 **

* Тыш чарапары, радио - һәм телевизион тапшырулар (диапазон частот 48,5-108; 174-230 МГц).

** Очрак өчен облучения нче антенн режимында эшләүче кругового обзора яки сканирования.

Әсәрләр.

1. Диапазоны, приведенные таблицасында 29, исключают түбән һәм үз эченә югары чик ешлыгы.

2. Тәкъдим ителгән ПДУ өчен халыкка таратыла, шулай ук башка чыганаклар әлектромагнитного басулар радиочастотного диапазона.

8.7.4. Йогынтысын бәяләү әлектромагнитных кырлары халыкка һәм кулланучыларның база һәм подвижных станцияләре сухопутной радиосвязи (шул исәптән абонентские терминаллар спутник элементе) башкарыла:

- бу диапазоне частот 27 МГц кадәр 300 МГц - буенча значениям киеренкелекне электр кыры, Т (Бу/м);

- бу диапазоне частот 300 МГц кадәр 2400 МГц - буенча значениям плотности ағымы энергиясе, ППЭ (мВт/кв. см., мкВт/кв. см).

8.7.5. Дәрәждәлен әлектромагнитных кырлары, оештырылуучы антеннами база станциясе территорииясендә торак төзелеше, эчендә торак, ижтимагый һәм житештерү биналарына, артмаска тиеш түбәндәге зурлыгын:

- 10/м - бу диапазоне частот 27 МГц - 30 МГц;
- 3/м - бу диапазоне частот 30 МГц - 300 МГц;
- 10 мкВт/кв. см - бу диапазоне частот 300 МГц - 2400 МГц.

8.7.6. Бер үк вакытта облучении нче берничә чыганаклары тиеш үтәлергә шартлары СанПиН 2.1.8/2.2.4.1383-03, СанПиН 2.1.8/2.2.4.1190-03.

8.7.7. Урнаштырганда антенн радиолюбительских радиостанция (РРС) диапазона 3-30 МГц, радиостанция гражданлық диапазона частот 26,5 - 27,5 МГц (РГД) белән нәтижәле излучаемой егәрлеге 100 Вт, 1000 Вт да кертеп, тәэммин ителергә тиеш керү мөмкинлеге булмау кешеләрне зонасына урнаштыру антенны араны таба 10 м киңәш ителә урнаштыру антенн шуши аерым торган опорах һәм мачтах. Шул кую бинасында антенна булырга тиеш смонтирована биеклектә, ким дигәндә, 1,5 м өстендә тубә каршындагы тәэммин иту ара нче аны теләсә кайсы ноктасына кадәр күрше корылма кимендә 10 м, теләсә кайсы типтагы антенны һәм теләсә кайсы юнәлешләре нурланышны.

8.7.8. Урнаштырганда антенн РРС һәм РГД белән нәтижәле излучаемой егәрлеге 1000 кадәр 5000 Вт тәэммин ителергә тиеш керү мөмкинлеге булмау, кешеләр һәм булмау күрше корылма на расстоянии, ким дигәндә, 25 м ераклыкта һәр нче антенны бәйсез рәвештә, аның типтагы һәм юнәлешләре нурланышны. Кинәш ителә урнаштыру антенна шуши аерым торган опорах һәм мачтах. Шул кую тубәсендә бинаның антенна тиеш монтиrovатся биеклектә кимендә 5 метр ераклыкта, тубәләр.

8.7.9. Яклау максатларында, халыкны эш белән тәэммин йогынтысын электромагнитных кырларны, яңадан булдырыла торган антеннами ПРТО билгеләнә санитар-сак зоналары һәм зона чикләуләр төзү исәпкә алып, перспективалы үсеш ПРТО (очраклардан тыш) урнаштыру, бер стационар радиостанциясе белән нәтижәле излучаемой егәрлеге түгел, артык 10 Вт читтә бинасы).

Чикләре санитар-яклау зоналары билгеләнә биеклектә 2 м асу буенча ПДУ күрсәтелгән таблицасында 28 чын Нормативларын.

Зона чикләуләр төзү гыйбарәт территориясен, тышкы чикләре, аның биеклектә артык 2 м асу дәрәҗәләрен электромагнитных кырлары артып китә ПДУ. Тышкы чиге зона чикләуләр төзү буенча билгеләнә максималь биеклектә биналар перспективалы төzelеш, биеклектә ёске катка, аларның дәрәҗәсе электромагнитных кырлары артый ПДУ.

Билгеләгәндә санитар-саклау зоналары чикләрен һәм зоналарын чикләуләр кирәк исәпкә алырга кирәклеген яклау нче йогынтысын икенчел электромагнитного кырлар, переизлучаемого элементлары конструкцияләр бина, коммуникациями, эчке проводкой һәм башкаларга.

8.7.10. Санитар-защитная зонасы һәм чикләү зонасы төзү алмый сыйфатында кулланыла территориясендә торак төзү, урнаштыру өчен құмәк яки индивидуаль дача һәм бакчагородных жири мәйданнары өчен стоянкалар һәм тукталыш барлык төр транспорт предприятиеләре буенча хезмәт күрсәту автомобилльләре, бензозаправочных станцияләре, склад нефть һәм нефть продуктлары һәм башкалар, шулай ук буларак карала алмый резервная территориясе предприятие һәм кулланылырга кинәйтү өчен, сәнәгать мәйданчыклары.

8.7.11. ПДУ электромагнитного басулар өчен кулланучылар продукцияне (шул исәптән видеодисплейных терминаллар, токов сверхвысокой ешлыгын (алга таба - СВЧ) һәм индукционных печей) белән билгеләнә нигезендә гамәлдәге кагыйдәләре һәм нормалары.

8.7.12. Халық өчен аерым нормируются ин чик рөхсәт ителгән дәрәждәге киеренкелекне электр қыры чакырыла высоковольтными һава линияләре электр үткәргеч тока сәнәгать ешлығы. Карап шартларын облучения ПДУ билгеләнә:

- 0,5 кВ/м - торак йорт эчендә биналар;
- 1 кВ/м территориясендә зонасы торак тәзелеше;
- 5 кВ/м - бу населенной жирлегендә, читтә зонасы торак тәзелеш (жирнең чикләрендә перспектив үстерү, торак пунктларның 10 ел;
- 10 кВ/м - участокларда киселешле һава линияләрен белән автомобиль юллары үтә торган I - IV категория;
- 15 кВ/м - бу ненаселенной жирлегендә (незастроенные жирлегендә, доступные өчен транспорт, авыл хужалығы һәм угодья);
- 20 кВ/м - бу труднодоступной жирлегендә (түгел, уңайлы итү өчен транспорт һәм авыл хужалығы машиналары) һәм участокларында махсус огороженных төшереп калдыру өчен файдануны халық.

8.7.13. Яклау максаты белән халық электромагнитных қырлары, излучений һәм облучений кирәк предусматривать:

- рациональное урнаштыру, чыганаклардан электромагнитного басулар һәм куллану, саклау чарапарын, шул исәптән, экранирование чыганаклары;
- кимү излучаемой егәрлек передатчиков һәм антенн;
- чикләү чыганакларына керә алу мөмкинлеген нурланышны, шул исәптән икенчел нурланышны (челтәрләре, конструкциям биналар, коммуникацияләр);
- урнаштыру, санитар-саклау зоналары нче высоковольтных һава электр линияләре пункты таләпләре нигезендә, 3.3.6. "Электр белән тәэммин итү" чын Нормативларын.

8.8. Радиационная куркынычсызлык

8.8.1. Радиационная халыкның куркынычсызлығын һәм әйләнә-тире мохитне санала обеспеченней, әгәр эшчеләрнең тәп принциплары радиацион куркынычсызлык таләпләре һәм радиацион саклау билгеләнгән Федераль закон нигезендә ел, 9 гыйнвар, 1996 ел, № 3-ФЗ номерлы федераль ТУРЫНДА "халыкның радиацион куркынычсызлығы", радиацион куркынычсызлығы Нормалары (НРБ-99) һәм Тәп санитар кагыйдәләре белән тәэммин итү һәм радиацион куркынычсызлығы (ОСПОРБ-99).

Радиационная халыкның куркынычсызлығын тәэммин ителә:

- тудыру кешеләргә тормыш таләпләренә җавап бирерлек НРБ-99 һәм ОСПОРБ-99;
- билгеләүгә квоталар облучение нчы төрле чыганаклардан нурланышны;
- оешма радиационного контроль;
- нәтижәле файдалану планлаштыру һәм үткәру буенча чарапар радиацион яклау, шулай ук объектның әйләнә-тире мохит - һава, туфрак, растительности һәм башка яхши шартларда очракта радиацион авария;
- оештыру системасы турында мәгълүмат радиацион рәвештә; проектлаштыру радиационно-куркыныч объектлар белән таләпләрен ОСПОРБ-99 һәм санитария кагыйдәләрен һәм нормаларын.

8.8.2. Алдында отводом территорияләре тәзелешенә үткәрергә кирәк бәя радиацион хәл таләпләре нигезендә Жыентығы кагыйдәләрен "Инженер-экологик тикшеренүләр өчен тәзелеш" (СП 11-102-97).

Участоклар төзү квалифицируются ничек радиационнобезопасные, һәм аларны кулланырга була төзелешенә һәм торак биналарны социаль-көнкүреш билгеләнешендәге уртак башкарғанда түбәндәге шартлар:

- булмау радиационных аномалияләр соң тикшерү участогы поисковыми радиометрами;
- шәхси әһәмияттәге егәрлек эквивалентной дозы (МЭД) гамма-нурланышны участогында тикшерү ноктасында артмый 0,3 мкЗв/сәг., урта арифметическое әһәмияте МЭД гамма-нурланышны участогында артмый 0,2 мкЗв/ч. һәм тыгызлығы ағымы радона белән өске грунт түгел, 80-нән артык мБк/кв. см.

Участоклар төзү өчен сәнәгать объектлары квалифицируются ничек радиационнобезопасные уртак башкарғанда түбәндәге шартлар:

- булмау радиационных аномалияләр соң тикшерү участогы поисковыми радиометрами;
- шәхси әһәмияттәге МЭД гамма-нурланышны участогында тикшерү ноктасында артмый 0,3 мкЗв/ч. һәм тыгызлығы ағымы радона белән өске грунт түгел 250 мБк/кв. см.

8.8.3. Участоклар төзү белән выявленными процессында эзләнүләре радиоактивными загрязнениями тиеш барышында инженерлық әзерләү дезактивации (радиацион тернәкләндерү).

8.9. Разрешенные параметрлары рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын кеше һәм яшәү шартлары

8.9.1. Чик әһәмияттәге рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге йогынтысын чәршәмбә һәм кеше китерелгән таблицада 30.

Таблица 30				
Зонасы	Максималь дәрәҗәсе шумового йогынтысы н, ДБА	Максималь дәрәҗәсе атмосфер а давасыны н	Максималь дәрәҗәсе электромагн итного нурланышн ы нче радиотехни ческих объектлары н	Загрязненность сularны
1	2	3	4	5
Торак зонасы:				
усадебная объект булган	55	0,8 ПДК	1ПДУ	норматив арындырылган, бу локаль чистарту корылмалары; чыгарылышы коллектор белән, киләчәктә чистарту өчен канализация чистарту корылмаларында (КОС)
многоэтажная объект булган	55	1ПДК		

Ижтимағый-эшлекле зонаның	60	булса, шул	да	булса шул ук
Производство зонасының	нормируется я чиге буйлап берләшкән С33 70	нормируется я чиге буйлап берләшкән С33 1 ПДК	нормируется я чиге буйлап берләшкән С33 1 ПДУ	норматив арындырылган, стоки бу локаль корылмаларда, чистарту корылмалары белән мәстәкүйль яки үзәкләштерелгән ясау
Рекреационные зоны	65	0,8 ПДК	1ПДУ	норматив арындырылган, стоки бу локаль корылмаларда белән мәмкин мәстәкүйль ясау

Зона аерucha саклаулы табигать территорияләре	65	түгел нормируется	түгел нормируется	түгел нормируется
Зона авыл хужалыгы куллану	70	булса, шул	ук	шул ук

Искәрмә:

Әһәмияттәге максималь рөхсәт ителгән дәрәҗәдәге карый территорииләрен урнашкан эчендә зоналары. Чикләрендә зоналарны тиеш обеспечиваться әһәмияттәге дәрәҗәдәге йогынтысын, тиешле меньшему значению изразрешенных зоналарында буенча ике як чикләре.

8.10. Жайга салу микроклимата

8.10.1. Шул планировке һәм тәзү территорииясендә торак пунктларны тәэммин иту зарур нормалары освещенности урыннары проектируемых биналар.

Юнәлеш яктылык проемов як горизонта һәм әһәмияттәге коэффициентын светового климат китерелгән таблицада 31.

Таблица 31		
Тәсле проемы	Юнәлеш яктылык проемов як горизонта	Коэффициенты светового

		климат
Бу тышкы стеналарында биналар	БЕЛӘН, СВ, СЗ 3,, ЮВ, ЮЗ	0,8
	Ю	0,75
БУ прямоугольных трапециевидных фонарях hәм	белән-ю	0,75
	св-юз, юв-сз, бу-з	0,7
Бу фонарях тибындагы "Шед"	белән	0,7
Бу зенитных фонарях	-	0,75

Әсәрләр:

1. Белән - төньяк; СВ - төньяк-көнчыгышка таба; СЗ - төньяк-көнбатышка таба; ЮЗ - көнчыгышка таба; З - көнбатышка таба; С-Ю - төньяк-көньяк; ЮЗ-З - восток-көнбатышка таба; Ю - көньяк; ЮВ - көньяк-көнчыгышка таба; ЮЗ - көньяк-көнбатыш.

2. Ориентацию яктылық проемов як-света, дәвалай учреждениеләренә кирәк кабул итү нигезендә СНиП 2.08.02-89*.

3. Төп характеристикой табигый освещенности урыннары проектируемых бина булып тора коэффициенты табигый освещенности (алга таба - КЕО), нормируемый таләпләре нигезендә СНиП 23-05-95* карап светового климат территорииясендә.

8.10.2. Озынлыгы өзлексез инсоляции өчен бүлмәләрне торак һәм жәмәгать биналары билгеләнә дифференциацияләнгән рәвештә, тибыннан һәм функциональ билгеләнештәге биналарны, планировочных зоналары, шәһәр, ким дигәндә, 1,5 сәгать 22 февральдән 22 октябрь.

Озынлыгы инсоляции торак һәм жәмәгать биналары тәэммин ителә таләпләренә туры китерап, Санитария 2.2.1/2.1.1.1076-01.

8.10.3. Территорияләрендә балалар өчен уен мәйданчыклары, спорт мәйданчыклары торак йортлар, тәркемле мәйданчыклары мәктәпкәчә учреждениесендә, спорт зона, ял итү зонасы гомуми белем бирү мәктәпләре һәм мәктәп-интернатлар, ял итү зоналары дәвалай-профилактика оешмалары стационар типтагы озынлыгы инсоляции ким булмаска тиеш 3 сәгать 50 процент мәйданы участогы.

8.10.4. Инсоляция территорииләрен һәм биналарын аз катлы төзелешләрне тәэммин итәргә тиеш непрерывную 3-часовую озынлыгы язғы-жәйге чорда яки суммарную - 3,5- часовую озынлыгы.

Катнаш төзү яки урнаштырганда аз катлы төзелешләрне катлаулы төзелеше шартларында рөхсәт ителә қыскарту нормируемой инсоляции кадәр 2,5 сәгать.

8.10.5. Торак биналары өчен, мәктәпкәчә мәгариф учреждениеләре, уку урыннары гомуми белем бирү мәктәпләре, мәктәп-интернатлары, башка мәгариф учреждениеләре, дәвалай-профилактика, шифаханә-сәламәтләндерү учреждениеләре, оешмалары социаль обслуживания булган көньяк-көнбатыш һәм көнбатыш юнәлеш бирү яктылық проемов тиеш предусматриваться чарагалар чикләү буенча избыточного жылтыу йогынтысын инсоляции.

Яклау импортерларга булырга тиеш караган кимендә яртысы өчен уен мәйданчыклары урнаштыру урыннарын уен һәм спорт снарядлар һәм жайлланмалар, халыкның ял урыннарын.

Чикләү избыточного жылтыу йогынтысын инсоляции биналарны һәм территорииләрне эссе вакытта елның тиеш обеспечиваться тиешле планировкой һәм ориентацией

биналарын, территорияләрен төзекләндерү, шулай каршындағы булмавы белән тәэмин итү солнцезащиты урыннары ориентацией кирәк предусматривать конструктив һәм техник чаралар солнцезащиты.

Чаралар чикләү буенча избыточного жылдыту йогынтысын инсоляции тиеш түгел приводить бозуга нормаларын естественного яктырту урыннары.

Жайга салуда микроклиматта исәпкә алырга кирәк территориаль төзелеш нормативларын Татарстан Республикасы СНКК 23-302-2000 "Энергетика нәтижәлелеге, торак һәм жәмәгать биналары" (нормативлары буенча теплозащите биналар (алга таба - Территориаль төзелеш нормативларын).

Күрсәтелгән нормативларны кулланылыр тәэмин итү өчен тәп таләпләр - энергетика ресурсларын рациональ файдалану юлы белән сайлау тиешле дәрәҗәдәге теплозащите бинаны исәпкә алып, нәтижәлелеген белән тәэмин итү системаларын тәэмин итү һәм микроклиматта, рассматривая бинаның системасын, аны тәэмин итү ничек бердәм тулы.

Сайлау теплозащитных үзенчәлекләрен бина кирәк гамәлгә ашырырга берәр ике альтернатив алымнар:

- потребительскому, кайран теплозащитные үзлекләре буенча билгеләнә нормативному значению удельного энергия куллануны бинаның тулаем яки аның аерым замкнутых күләмен - блок-секция, пристроек һәм башкалар;
- предписывающему, кайран норматив таләпләр предъявляются к аерым элементам теплозащите бинасы.

Сайлау якын килүне гамәлгә ашырырга рәхсәт итеп заказ бирүче һәм проект оештыру. Сайлаганда куллану юнәлешнең теплозащитные үзлекләре, тышки ограждающих конструкцияләре кирәк билгеләве нигезендә подразделу 3.3 Территориаль төзелеш нормативларын.

Сайлаганда предписывающею юнәлешнең теплозащитные үзлекләре, тышки ограждающих конструкцияләре кирәк билгеләве нигезендә подразделу 3.4 Территориаль төзелеш нормативларын.

Сайлау тулы соңы формасына проектлы каарлар кулланганда берсе ике алымнар, пунктында күрсәтелгән 3.1.2 Территориаль төзелеш нормативларын кирәк үтәргә чагыштыру нигезендә варианты белән төрле конструктивными, объемно-планировочными инженерлык каарлары буенча наименьшему значению удельного чыгым жылдылык системасы белән тәэмин итү жылдытуга бинасы, определяемому нигезендә подразделу 3.5 Территориаль төзелеш нормативларын.

Проектны төзегендә, бина һәм аның киләчәктә сертификацияләу кирәк булмаска нигезендә бүлгеге, би чын Территориаль төзелеш нормативларын энергетика паспорты бинасы, характеризующий аның дәрәҗәсе теплозащите һәм энергетика сыйфаты һәм доказывающий туры бина проектының территориаль нормалары.

Бер өлеше 9. Саклау, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен)

9.1. Гомуми нигезләмәләр

9.1.1. Өзөрләгендә, схемалар, жирлекнең генераль планын кирәк таянып эш итәргә турындағы законнар таләпләренә саклау һәм файдалану, мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен), Россия Федерациясе халыкларының (алга таба - мәдәни мирас объектлары).

9.1.2. Проектлар территорияләрне планлаштыру жирлеге эшләнә нигезендә биремнәр белән килешенү органнары тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау, һәм булганда, әлеге территорияләрдә тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен нигезендә тарихи-архитектура опорного планын, карала эшләү зоналары проектларын һәйкәлләрне саклау һәм килештерү белән органнары тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау.

Проектлар территорияләрне планлаштыру дә күз унында тотарга тиеш жимерү, перемещение яки башка үзгәрешләр торышын, мәдәни мирас объектлары. Үзгәрту объектларның торышын рәхсәт ителә нигезендә гамәлдәге законнар белән билгеләнгән аерым очракларда.

9.1.3. Куллану мәдәни мирас объекты яки жир участогы яки участогы су объекты чикләрендә алар урнашкан объект археологик мирас гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә Турында "Федераль законның мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре)" Россия Федерациясе халыклары турындагы законны саклау һәм файдалану, мәдәни мирас объектлары.

9.1.4. К мирас объектларына тубәндәгеләр керә күчемсез милек объектлары белән связанными алар белән әсәрләре рәсем сәнгате, скульптура, гамәли-декоратив сәнгать объектлары, фән һәм техника һәм башка юнәлешләре-матди мәдәният барлыкка килгән нәтиҗәдә тарихи вакыйгалар, представляющие үз кыйммәте күзлегеннән караганда, тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, фән һәм техника, эстетики, этнология яки антропология, социаль мәдәният һәм булган таныклык чорлар һәм цивилизацияләр, чын чыганаклары турында мәгълүмат зарождении һәм мәдәният үсеше. Мәдәни мирас объектлары подразделяются тубәндәгә төрләре:

- һәйкәлләр - аерым төзелгән, бина һәм корылмалар белән ике арада урнашкан тарихи территорииләр (шул исәптән һәйкәлләр дини билгеләнештәге); мемориаль фатиры; мавзолеи, аерым күмү; әсәрләре монументального сәнгате; объектлары, фән һәм техника, шул исәптән хәрбиләр; объектлары, археология мирасы;
- ансамбльләре - төгәл локализуемые бу тарихи вәзгыяты территорияләрендә төркеме изоляцияләнгән яки берләшкән һәйкәлләр, корылмалар һәм корылмаларның төрле билгеләнештәге (шул исәптән, дини), шулай ук калдыкларына тап булган тарихи плannлаштыру проектын һәм застроек жирлекләре мөмкин булган отнесены к градостроительным ансамблям;
- әсәрләр ландшафтной архитектура һәм бакча-парк сәнгате (бакчалары, парклар, скверлар, бульвары), некрополи;
- достопримечательные урын - ижат жимешләрен ясалган кеше, яки уртак ижат жимешләрен кеше һәм табигать; үзәкләренә тарихи жирлекләре яки калдыкларына тап булган шәһәр төзелеше плannлаштыру һәм төзү; истәлекле урыннар, мәдәни һәм табигать ландшафты; мәдәни катламнары, корылмаларның калдыклары борынгы шәһәрләре, городищ, селищ, кую; урын кылу дини обрядов.

9.2. Зона мәдәни мирас объектларын саклау

9.2.1. Тәэмmin иту максатларында сакланышын мәдәни мирас объекты, аның тарихи мохиттә узган сопряженной белән аның территориисе билгеләнә саклау зонасы мәдәни мирас объекты: охранная зона зона жайга салу буенча төзелеш һәм хужалык эшчәнлеген, зона охраняемого табигый төрле ландшафт.

Кирәклө составы саклау зоналарын мәдәни мирас объекты, жирләрне файдалану режимы һәм шәһәр төзелеше регламенты чикләрендә зоналарны саклау нигезендә билгеләнә проект саклау зоналарын мәдәни мирас объекты.

Урнаштыру өчен саклаулы территорияләрдә вакытлы ышыма модельләр се-разборных корылмалары, сәүдә нокталары, продукция реклама характеристикалары житештерелә органнары, жирле үзидарә органнары белән килештерү буенча мәдәни мирас объектларын саклау, һәр конкрет очракта тиешле тәртиптә.

9.2.2. Охранная зона - территория чикләрендә, аның сакланышын тәэммин итү максатыннан мәдәни мирас объекты, аның тарихи ландшафтном чолганышында билгеләнә аерым режим куллану жирләрне һәм шәһәр төзелеше регламенты, ограничивающие хужалык эшчәнлеге һәм запрещающие төзү, гайре куллану максус юнәлтелгән чарапарны саклау һәм регенерацию тарихи-шәһәр төзелеше яки табигать мохитен саклау мәдәни мирас объекты. Зона һәйкәлләрне саклау белән билгеләнә өчен дә аерым тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен өчен, шулай ук аларның ансамбльләре һәм комплекслары, шулай ук максус обоснованиях өчен целостных тарихи шәһәр (тарихи зоналары һәм шәһәр округлары һәм жирлекләре, тарихи торак пункт һ. б.).

Моннан тыш, тотрыклылыгын тәэммин итү, архитектура комплекслары, аерым һәйкәлләрне, башка тарихи-мәдәни мирас объектларын билгеләргә кирәк асты саклау зоналары, алар өчен билгеләнә чикләүләр вторжений бу подземное пространство, режимы төзелеш, житештерү разведка бораулау, водопонижения, эксплуатацияләү корылмалары һәм инженер чөлтәрләрен үткәру.

9.2.3. Зона җайга салу буенча төзелеш һәм хужалык эшчәнлегенең - территория чикләрендә билгеләнә, аның режимы жирләрдән, ограничивающий төзү һәм хужалык эшчәнлек билгеләнә таләпләр реконструкцияләү, гамәлдәге биналар һәм корылмалар.

9.2.4. Зона охраняемого табигый төрле ландшафт - территория чикләрендә билгеләнә, аның режимы жирләрдән, запрещающий яки ограничивающий хужалык эшчәнлек алыш бара, төзү һәм реконструкцияләү, гамәлдәге биналарны һәм корылмаларны саклау максатыннан (регенерации) табигый төрле ландшафт кертеп, долины елгалар, сулыклар, урман һәм ачык пространство бәйле композиционно мәдәни мирас объектлары белән.

9.2.5. Чиген саклау зоналарын мәдәни мирас объекты (чыгарма чикләрен саклау зоналарын аеруча кыйммәтле мәдәни мирас объектларының һәм мәдәни мирас объектлары Исемлегенә кертелгән бөтендөнья мирасы), жирләрне файдалану режимы һәм шәһәр төзелеше регламентларын чикләрендә зоналарны раслана нигезендә проектын зоналарын саклау мәдәни мирас объекты максус вәкаләтле органы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте өлкәсендә дәүләт саклавы, саклап калу, файдалану һәм популярлаштыруны, мәдәни мирас объектларын карата федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын белән килештереп, федераль органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау, шулай карата мәдәни мирас объектларын төбәк һәм жирле (муниципаль) әһәмияттәге белән килештереп, тиешле органы архитектура һәм шәһәр төзелеше.

9.2.6. Кадәр проектын эшләү саклау зоналарын билгеләү, конкрет чикләрен саклау зоналары билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын тарихи, архитектура, монументального сәнгат һәм археология:

1) саклау өчен тарихи билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын куләмендә 60 м нче чикләрен һәйкәл буенча аның бөтен периметр;

2) өчен житештеру комплекслары булган һәйкәлләр тарих, вакытлыча саклау зоналары чикләре билгеләнә, аларның чын үләмнәрдә;

3) өчен архитектура һәйкәлләрен булган зданиями билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын үләмнәндә 100 м нче чикләрен һәйкәл һәм архитектура буенча аның бәтен периметр;

4) өчен архитектура һәйкәлләрен булмаган зданиями, тарихи монументального сәнгате белән билгеләнә вакытлы чиген саклау зоналарын үләмнәндә 40 м нче чикләрен һәйкәл буенча аның бәтен периметр;

5) өчен һәйкәлләр археология (беренче мең эрага кадәр - IV гасыр б. э.) тибына карап, һәйкәл белән билгеләнә түбәндәге вакытлыча саклау зоналары чикләре:

өчен жирлекләре, городищ, грунт некрополей, селищ урыннарына бәйсез рәвештә, аларның урнашу - 500 метр ераклыкта чикләрен һәйкәл буенча аның бәтен периметр;

өчен святыни, крепостей, автомобиль кую урыннары икәү генә, грунт могильников һәм укреплений - 200 метр ераклыкта чикләрен һәйкәл буенча аның бәтен периметр;

өчен курганов биеклеге:

- 1 м - 50 метр ераклыкта подошвы кургана буенча аның бәтен периметр;
- 2 елга кадәр м - 75 м нче подошвы кургана буенча аның бәтен периметр;
- кадәр 3 м - 125 м нче подошвы кургана буенча аның бәтен периметр;
- барлыгы 3 м - 150 м нче подошвы кургана буенча аның бәтен периметр;
- өчен дольменов - 50 метр ераклыкта нигез дольмена буенча аның бәтен периметр.

9.2.7. Чиген саклау зоналарын һәйкәлләр археология билгеләнә аерым краевым органы һәйкәлләрне саклау күрсәтеп территориясе чиген, занятой мәгълүматлары һәйкәле һәм аның сакланучы зonasы буенча картографическим материаллары очракта, аларның булмау - юлы белән визуаль тикшеру һәйкәл археология бу жирлегендә белгечләре-археологлары, ә билгеләгәндә чикләрен борынгы жирлекләре, городищ һәм грунт могильников - юлы белән визуаль тикшеру территориясендә һәм (яки) салу разведочных шурфов белгечләре-археологлары һәм рәсмиләштерелә билгеләнгән тәртиптә землеустроительной документлары.

9.2.8. СНиП 2. 07.01-89* билгеләнгәнчә, ара ел тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен кадәр транспорт һәм инженер коммуникацияләр булырга тиеш, ким дигәндә:

кадәр чөлтәрләрен, канализация һәм жылылык белән тәэммин иту (тыш разводящих) - 15 м;

- кадәр, башка жир асты инженерлык чөлтәрләре - 5 м.

Шартларында реконструкцияләу күрсәтелгән ара кадәр инженер чөлтәрләрен кыскартырга рәхсәт ителә, әмма кабул итәргә ким түгел:

- кадәр водонесущих чөлтәрләре - 5 м; неводонесущих - 2 м.

Шул ук вакытта тәэммин иту зарур уздыру, махсус техник чаралар житештерүдә, төзелеш эшләре.

9.2.9. Проектлау һәм уздыру землеустроительных, жир, төзелеш, мелиоратив, хужалык һәм бүтән эшләрне мәдәни мирас объекты территориясендә һәм саклау зоналарында мәдәни мирас объекты тиеш, килешү белән краевым органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау.

9.2.10. Проектлау һәм уздыру землеустроительных, жир, төзелеш, мелиоратив, хужалык һәм бүтән эшләрне территориясендә һәйкәл яки ансамбле тыела алмаганды саклап калу буенча эшләр әлгә һәйкәл яки ансамбле һәм (яки) аларның территорияләре, ә шулай ук

хұжалық әшчәнлегенең түгел нарушающей бөтенлеген һәйкәл яки ансамбле һәм создающей янаулар аларның жәрәхәтләре, разрушения яки юк.

9.2.11. Яңа ачыкланған объектлар, представляющим тарихи, фәнни, нәфис яки бүтән кыйммәте кадәр мәсъәләне хәл итү түрында карар кабул итү, аларны дәүләт исәпкә буларак тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, карала шундай ук чаралар, ничек ядкәрләре буенча тарих һәм мәдәният тора торган дәүләт исәптә.

9.2.12. Характеры территорииясен куллану достопримечательного урыннарны чикләу куллану территориияне таләпләр хұжалық әшчәнлегенә, проектлауга һәм тәзу территорииясендә достопримечательного урыннар билгеләнә федераль органы тарафыннан мәдәни мирас объектларын саклау карата федераль әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын һәм органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите вәкаләтле өлкәсендә мәдәни мирас объектларын саклау карата мәдәни мирас объектларын тәбәк һәм жирле (муниципаль) әһәмияттәге кертелә қагыйдәләренә, жирдән файдалану һәм төзелеш һәм схемасын тәзу зоналары территориияләрен, разрабатываемые нигезендә шәһәр төзелеше кодексы тарафыннан Россия Федерациясе.

Бер өлеше 10. Файдалану мөмкинлеген тәэмін итү, социаль инфраструктура объектларын

инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халық төркемнәре

10.1. Гомуми нигезләмәләр

10.1.1. Шул планировке һәм тәзү, жирлек территорииясендә тәэмін итү зарур алу, социаль инфраструктура объектларын инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халық төркемнәре.

10.1.2. Проектлауда һәм реконструкцияләу, жәмәгать, торак һәм сәнәгый биналарны кирәк предусматривать өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халық төркемнәре тормыш шартлары тигез өчен калган категория халыкның китереп СНиП 35-01-2001, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-101-2001, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-102-2001, авыл ЖИРЛЕГЕ 31-102-99, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-103-2001, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-104-2001, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-105-2002, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-106-2003, СП 35-107-2003, авыл ЖИРЛЕГЕ 36-109-2005, СП 35-112-2005, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-114-2006, авыл ЖИРЛЕГЕ 35-117-2006, ВСН-62-91*, РДС 35-201-99.

10.1.3. Объектлары исемлеге, арзан өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халық төркемнәре, расчетное саны һәм категория инвалидлар, шулай ук төркеме мобиллеге катламнарның билгеләнә заданием, проектлаштыру.

Биремнәр, проектлаштыру, социаль инфраструктура объектларын согласовываются билгеләнгән тәртиптә органнары белән Татарстан Республикасы халыкны социаль яклау.

10.1.4. Объектларына ясалырга тиешле жиһазлау, махсус приспособлениями һәм жиһазлар белән ирекле хәрәкәт итү һәм керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче гражданнар керә йортлар, административ биналар һәм корылмалар; мәдәният һәм мәдәни-мавыктыргыч корылмалар (китапханә, музей, урыннар башкару дини обрядов һәм башкалар); объектлар һәм мәгариф учреждениеләре һәм фән, сәламәтлек саклау һәм халыкны социаль яклау; объектлар, сәүдә, жәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте курсату (чәчтараашлар, прачечные, жәмәгать мунча, һәм башкалар), финанс-банк учреждениеләре; кунакханә, кунакханәләр, башка урыннарны вакытлыча яшәү; физкультура-савыктыру, спорт биналары һәм корылмалары, ял итү урыннары, парклар, балалар бакчалары, лесопарки, пляжи, объектлар һәм корылмалар сәламәтләндерү һәм рекреацион билгеләнештәге, аллея һәм жәяүлеләр дорожки; объектлар һәм корылмалар

халыкка транспорт хезмәте курсәтү, элемтә һәм мәгълүмат: вокзал, станция һәм тукталыш барлық төр транспорт; почтово-телеграфные; житештерү объектлары, корылмалар, кече бизнес һәм башка урыннарга күшымталар хезмәт; тротуарлар, лья, урамнарны, юлларны һәм магистральләрне; янындагы территорияләрне к вышеперечисленным биналарга һәм корылмаларга территориясендә һәм мәйданда.

10.1.5. Проект каарлары объектларын арзан өчен чикләнгән, тәэммин итәргә тиеш:

- досягаемость урынга исәпләнгән максатчан белән танышу һәм беспрепятственность перемещения эчендәге биналар һәм корылмалар;
- иминлек юллары хәрәкәтен (шул исәптән эвакуация), шулай ук яшәү урыны, хезмәт курсәтү һәм күшымталар хезмәт;
- үз вакытында алу, тулы һәм сыйфатлы мәгълүмат позволяющей ориентироваться бу кинлекендә, кулланырга, жиһазлар (шул исәптән өчен үз-үзенә хезмәт курсәтү), алырга хезмәтләр катнашырга трудовом һәм уку процессында һәм башка;
- уңайлылык һәм комфорт мохит тормыш.

Проектларында булырга тиеш караган шартлар каршылыксыз һәм уңайлы хәрәкәт иту чикләнгән участогы буенча бинасы янындагы яки территориясендә предприятиеләр комплексы корылмаларын таләпләрен исәпкә алып, чын Нормативларын. Система чарапларын мәгълүмати ярдәм курсәтүне тәэммин итепергә тиеш барлық юллары хәрәкәте, арзан өчен чикләнгән, вакыт куллану.

10.2. Таләпләр биналарга, корылмаларга һәм объектлары социаль инфраструктура

10.2.1. Социаль инфраструктура объектлары тиеш оснащаться түбәндәгө махсус приспособлениями һәм жиһазлар:

- визуальной һәм звуковой мәгълүмат;
- телефоннар-автоматлы яки башка элемтә чараплары, инвалидлар өчен уңайлы; санитар-гигиеническими помещениями, уңайлы иту өчен " инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче башка халык төркемнәре;
- пандуслар һәм култыксалар у лестниц каршындагы входах бу бина;
- пологими спусками янында тротуарлар урыннарда наземных жәяүлеләр кичү урамнарны, юллар, магистральләр һәм транспорт тукталышлары, гомуми файдалану;
- махсус указателями маршрутлары хәрәкәте буенча инвалидлар территориясендә вокзаллары, парклар һәм башка рекреацион зоналар;
- пандуслар һәм култыксалар у лестниц привокзальных мәйданнарын, платформалар, тукталышлары маршрутных транспорт чараплары һәм урын пассажирларны утырту һәм төшерү;
- пандуслар каршындагы входах бу бинаны пандуслар яки подъемными устройствами у лестниц бу лифтовых мәйданчыкларында, шулай ук входах бу надземные һәм асты лья, урамнарны, юлларны һәм магистральләрне.

10.2.2. Урнаштыру махсуслаштырылган учреждениеләр өчен билгеләнгән медицина хезмәте курсәтү һәм инвалидларны тернәкләндерү һәм сыйдырышлығы бу учреждение кирәк билгеләве буенча реаль һәм прогнозируемой булган торак пунктларында.

10.2.3. Бина булырга тиеш, ким дигәндә, бер керү, приспособленный аз булган төркемнәре өчен халык белән жир өслегенә һәм һәр сатып алырга мөмкин булган халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәре өчен жир асты яки жир өсте күчү, соединенного моның белән бинасы.

Урыннар хезмәт күрсәту һәм дайми урнашу чикләнгән тиеш урнашырга бу минимально мөмкин булган расстояниях нче эвакуация выходов бер бина белән катлы һәм биналар наружу. Эвакуационные выходы юллары тиеш проектироваться берсе непожароопасных материаллар һәм таләпләренә туры килергә СНиП 35-01-2001, СНиП 21-01-97*.

10.3. Таләпләр параметрлар юллары һәм проходов тәэммин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затлар

10.3.1. Проектлауда участогы, бина яки комплексы сакларга кирәк непрерывность, жәяүлеләр һәм транспорт юллары тәэммин итүче керү инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче затларны бина. Бу юлы тиеш стыковаться белән внешними карата участогы коммуникациями һәм транспорт тукталышлары.

Коймалар жир тәэммин итәргә тиеш мөмкинлеге опорного хәрәкәте чикләнгән аша проходы һәм буенда алар.

10.3.2. Транспорт эчендәге юллар һәм жәяүлеләр юллары юлында объектлары, посещаемым инвалидлар рөхсәт ителә совмещать саклаганда таләпләрнең параметрлар юлларын хәрәкәте.

Кинлеге юл хәрәкәте участогында каршындагы встречном хәрәкәттә инвалидлар креслах-колясках ким булмаска тиеш 1,8 м исәпкә алып, габаритных қуләмен кресло-коляскалар.

Шартларында барлыкка килгән төзелеш каршындагы булмавы ирешү параметрларын норматив ширины юл хәрәкәте кирәк предусматривать жайланма горизонталь мәйданчыклар зурлығында ким дигендә, 1,6 м x 1,6 м саен 60 - 100 м юллары белән тәэммин итү өчен мөмкинлекләр разъезда инвалидлар креслах-колясках.

10.3.3. Шул совмещении участогында юлларын хәрәкәте килучеләр белән проездами өчен транспорт кирәк предусматривать ограничительную разметку жәяүлеләр юлларын юлларда таләпләре нигезендә, юл хәрәкәте кагыйдәләрен. Кинлеге полоса тиеш тәэммин итәргә куркынычсыз расхождение кешеләр, шул исәптән хезмәтеннән файдаланучы техник тернәкләндерү чарапары, автотранспорт белән. Юлга хәрәкәте инвалидлар креслах-колясках һәм механик колясках кинәш ителә акча булеп бирү сул ягында полосасы буйлап пешеходного хәрәкәте участокта жәяүлеләр юлларында, аллеях.

10.3.4. Уклоны юллары хәрәкәт өчен юл йөрү инвалидлар креслах-колясках артмаска тиеш:

- продольный - 5 процент;
- попеченный - 1 - 2 процент.

Урнашканда съездов белән тротуар тирәсе бина һәм затесненных урыннарда рөхсәт ителә арттырырга продольный уклон кадәр 10 процент дәвамында түгел, артык 10. м.

10.3.5. Биеклеге бордюров буенча краям жәяүлеләр юлларын да ким булмаска тиеш 0,05. м.

Биеклеге бортового таш урыннарда киселешле тротуарларны белән машиналар йөрү өлеше, шулай ук перепад үрләр бордюров, бортовых ташлардан буенда эксплуатируемых газонов һәм озелененных мәйданчыклары, примыкающих к юлларына пешеходного хәрәкәте артмаска тиеш 0,04. м.

10.3.6. Бу юллары хәрәкәте чикләнгән рөхсәт ителми кулланырга непрозрачные калитки бу навесных петлях ике арадагы эш-гамәлләре, калитки белән врачающимися полотнами, шулай ук турникеты.

10.3.7. Өчен ачык лестниц бу перепадах рельефа кинәш ителә қабул итәргә ширину проступей кимендә 0,4 м биеклеккә подъемов баскыч артык түгел 0,12 м. Барлық баскычлары тышкы лестниц чикләрендә бер маршы булырга тиеш одинаковыми формасы буенча планда күләмнәре буенча ширины проступи һәм биеклегенә күтәру дәрәжәләре. Поперечный уклон тышкы баскыч булырга тиеш чикләрендә 1 - 2 процент.

Баскычлар тиеш дублироваться пандуслар, ә кирәк булганда - башка чарапары күтәру.

10.3.8. Объектлары, түбән кромка, алар урнашкан биеклектә нче 0,7 кадәр 2,1 метр дәрәжәсенә пешеходного юллары, тиеш түгел чыгыш ясау өчен плоскость вертикальной конструкцияләр тан 0,1 м, ә вакытта аларны урнаштыру өчен аерым торган опоре артык түгел 0,3 м Каршындагы арттыру чыгыш ясаучыларның күләмен пространство астында бу объектлар кирәк акча бүләп бири бордюрным татулыкка швециянең, бортником биеклеге кимендә 0,05 м яки ограждениями биеклеге кимендә 0,7 м.

Жайлланмалары һәм жиһазлар (пошлина тартмалары, укрытия таксофонов, мәгълүмати элмә һәм башкалар), размещаемые стеналарында биналар, корылмалар яки аерым конструкциях, шулай ук чыгыш ясаучылар элементлары һәм өлешендә биналар һәм корылмалар булырга тиеш түгел кыскартыруга нормируемое пространство өчен прохода, шулай ук юл йөрү маневрирования кресло-коляска.

10.3.9. Ачык автостоянках янын социаль инфраструктура объектлары на расстоянии түгел, алга таба 50 м нче керү, шулай каршындагы торак биналарда түгел, алга таба 100 м, кирәк кадәр акча бүләп бири 10 процентка урыны (әмма кимендә бер урын) өчен максус автотранспорт инвалидлар исәпкә алып, ширины зона кую өчен кимендә 3,5 метр, ә янын учреждениеләр, максуслашкан дәвалалауда спинальных авыру, һәм торғызу опорно-двигательных функцияләрен, - кимендә 20 процент урыны.

Булганда стоянке урыннары кую өчен автомашина, салоннары, алар яраклы ташу өчен инвалидлар креслах-колясках, кинлеге боковых алымнар урыннарга урыннары мондый машина булырга тиеш, ким дигәндә 2,5 м.

Урыннар парковка оснащаются билгеләре белән, применяемыми халықара гамәлдә.

10.3.10. Ераклык нче тукталышлары максус акча жәмәгать транспортын йөртүче генә инвалидлар кадәр) килә аласыз жәмәгать бинасын да артмаска 100 м

10.3.11. Мәйданчыклар һәм ял итү урыннары кирәк урнаштыру смежно читтә габаритов юлларын хәрәкәте ял урыннары һәм көтү.

Мәйданчыклар һәм ял итү урыннары жиһазландырылган булырга тиеш устройствами яклау өчен импортерларга, явым-төшем һәм постороннего тавыш та керми өчен урын тихого ял); мәгълүмати указателями.

10.3.12. Яшелләндерү өчен жир объектларын саклау, кеше күп йөри һәм инвалидлары, маломобильными төркем-төркем халық, кирәк кулланырга нетравмирующие агач-кустарниковые токымлы.

Кирәк предусматривать линейную утыртуны, агач һәм қуак формалаштыру өчен кромок юлларын пешеходного хәрәкәте.

Чиге озелененных эксплуатируемых мәйданчыклары, примыкающая к юлларына пешеходного хәрәкәте дә булырга тиеш перепада үрләр, бордюров, бортовых ташлардан рлы 0,04. м.

Куркынычсызлык максатларында яшелләндерү элементлары тиеш түгел ябарга күзәту бәяләү өчен хәлне перекрестках, куркыныч участокларында затенять проходы һәм эчендәге юллар, камап, мәгълүмати жайлланма, коймалар куркыныч урыннарын, шулай ук чыгыш ясаучылар ия өлешендә (кроны, стволы, тамырлар).

11 өлеш. Противопожарные таләпләр

11.1. Гомуми нигезләмәләр

11.1.1. Планлаштыру һәм объект булган территорияләрне җирлеге тиеш нигезендә гамәлгә ашырылачак генераль планы, учитывающими таләпләр, янгын куркынычсызлығы, Федераль законда билгеләнгән 22 июль, 2008 ел, № 123-ФЗ номерлы федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлығы".

Составы һәм функциональ характеристикаларын системаларын янгын куркынычсызлығын тәэммин итү, торак пунктларны тиеш керә бу проект документларын рәвешендә "булегендәге чарапар Исемлеге буенча, янгын куркынычсызлығын тәэммин итү".

11.1.2. Урнаштыру пожаровзрывоопасных объектлары территорияләрендә торак пунктлары гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлығы".

11.1.3. Куркыныч житештерү объектлары булган башкарыла, кулланыла, перерабатываются, образуются, саклана, транспортируются, юкка чыгарыла пожаровзрывоопасные матдәләр һәм материаллар һәм алар өчен мәжбүри эшләү турында декларация сәнәгать куркынычсызлығы (алга таба - пожаровзрывоопасные объектлар), тиеш урнаштырыла өчен торак пункт чикләре, әгәр бу мөмкин түгел яки мәгънәсез булса, булырга тиеш эшләнгән яклау буенча чарапар кешеләр, биналар, корылмалар һәм корылмалар, җир чикләреннән тыш пожаровзрывоопасного объект нче йогынтысын куркыныч факторлар янгын һәм (яки) шартлау. Башка производство объектлары территорияләрендә алarda урнашкан биналар, корылмалар һәм корылма категория А, Б һәм буенча взрывопожарной һәм янгын куркынычы ала урнаштырыла ничек территорияләрендә, шулай ук, торак пункт чикләре. Шул ук вакытта расчетное әһәмияткә ия янгын куркынычын артмаска тиеш допустимое әһәмияткә ия янгын куркынычын, билгеле бер Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлығы". Урнаштырганда пожаровзрывоопасных объектларын чикләрендә торак пунктларны исәпкә алырга кирәк мөмкинлеге йогынтысын куркыныч факторлар янгын курше объектлары, климат һәм географик үзенчәлекләре, рельеф җирлегендә, юнәlesh агымнарында урнашкан елгалар һәм преобладающее юнәlesh жил. Шул ук вакытта араны нче чикләрен җир кишәрлеген житештерү объектын кадәр биналар сыйныф функциональ куркыныч Ф1 - Ф4, җир мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләре, сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм ял булмаска тиеш, ким дигәндә 50 метр.

11.2. Таләпләр буенча итми, теләсә кайсы разрывам арасында зданиями һәм сооружениями

11.2.1. Противопожарные ара арасында торак, иҗтимагый һәм административ зданиями, зданиями, сооружениями һәм строениями сәнәгать оешмалары карап дәрәҗә огнестойкости һәм сыйныф, аларны конструктив янгын куркынычы күрергә нигезендә таблицей 32, шулай ук таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлығы".

Таблица 32

Дәрәжәсе огнестойкости бинаның	Класс конструктив янгын куркынычы	Минималь ераклық билгеләнмәгән дигән сүз каршындагы дәрәжә огнестойкости һәм сыйныфта конструктив янгын куркынычы бинасы, м		
		I, II, III C0	II, III, IV C1	IV, V C2, C3
, I, II, III	C0	6	8	10
II, III, IV	C1	8	10	12
IV, V	C2, C3	10	12	15

Әсәрләр:

- Противопожарные ара арасында зданиями буларак билгеләнә арасы наружными стенами яки башка конструкциями биналар, корылмалар һәм корылма. Булганда, чыгыш ясаучыларның артык 1 метр элементларын конструкцияләр башкарыйлан килгән кебек янучан материаллар кабул ителә арасы бу конструкциями.
- Противопожарные ара арасында зданиями, сооружениями һәм строениями, I һәм II дәрәжә огнестойкости рөхсәт ителә уменьшать кадәр 3,5 м шарты, әгәр дивары артык югары бина каршында урнашкан башка биналар, корылмалар һәм корылма булып тора, янгынга каршы 1 нче типтагы.
- Өчен двухэтажных биналар каркасной һәм щитовой конструкцияләр V дәрәжә огнестойкости, шулай ук биналарның, корылмаларның һәм корылма белән кровлями килгән кебек янучан материаллар төркемнәре противопожарные ара тагын да арттырырга кирәк, 20 процента.
- Противопожарные ара отдоно-, двухквартирных торак йорт һәм хужалык корылмаларның (сарайлар, гаражлар, башня) бу приусадебном участокында кадәр торак йорт һәм хужалык корылмаларның күрше жир участокларында кабул иту нигезендә таблицей 32. Рөхсәт ителә уменьшать кадәр 6 метр противопожарные ара арасында әлеге типами биналар шарты белән, бу диварлар биналар, обращенные бер-берсенә, юк тәрәзә проемов, башкарыйлан бер негорючих материаллар яки подвергнуты огнезащите, ә түбә һәм карнизы башкарыйлан берсе негорючих материаллар.

Противопожарные ара арасында торак йорты һәм хозяйственными постройками арасында, шулай ук хозяйственными постройками чикләрендә бер бакча, дача яки приусадебного жир участокы түгел нормируются.

Рөхсәт ителә астының һәм блокировка корылмаларын ике күрше участокларда каршындагы однорядной төзу һәм дүрт күрше участокларда каршындагы двухрядной төзу. Шул ук вакытта противопожарные ара арасында торак белән строениями яки торак йортлар һәр төркемдә түгел нормируются, ә минималь ара арасында крайними торак белән строениями яки торак йортлар төркемнәре йорт буенча кабул ителә таблицасында 31.

11.2.2. Урнаштырганда автозаправка станцияләре территорияләрендә, торак пунктларны противопожарные ара билгеләргә кирәк нче стенок эре компанияләр (кан тамырлары) саклау өчен, ягулык һәм авария хәлендәге эре компанияләр, жир есте жиһазлары, анда мәрәҗәгать итәләр ягулык һәм (яки) аның пар нче дыхательной арматура жир асты эре компанияләр саклау өчен, ягулык һәм авария хәлендәге эре компанияләр, корпусы

ягулық-раздаточной колонка һәм раздаточных көзәне сжиженных углеводородных газлар яки сжатого табигый газ, от чикләрен мәйданчыклары өчен автоцистерн һәм технологик кое, от стенок технологик жиһазларны чистарту корылмалары нче чикләрен мәйданчыклары өчен стоянкалар, транспорт чарапары һәм тышкы диварлар һәм корылмалар, биналар, корылмалары һәм корылма автозаправка станцияләре белән жиһазланырылган, анда мәсьәләгә караган ягулық яки аның парлары:

1. кадәр жир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү интернат тибындагы, дәвалай учреждениеләренең стационар типтагы, одноквартирных торак биналарны;
2. кадәр, тәрәзә яки ишек өчен (торак һәм җәмәгать биналары).

11.2.3. Противопожарные ара автоляглык станцияләрен мотор ягулыгы кадәр күрше объектларын туры килергә тиеш расстояниям билгеләнгән таблицасында 33. Гомуми сыйдырышлыты жир өсте эре компанияләр автозаправка станцияләре урнаштырылган территорияләрендә торак пунктларны артмаска тиеш 40 куб.метр.

Таблица 33

Исеме объектларын кадәр) белән билгеләнә противопожарные ара	Противопожарные ара нче автозаправочных станцияләре белән подземными резервуарами, метр	Противопожарные ара автоляглык станциясе белән жир өсте резервуарами, метр	
		гомуми сыйдырышлы 20 дән артык куб. метр	гомуми сыйдырышлы 20 дән артык куб. метр
1	2	3	4
Житештерү, склад һәм административ-көнкүреш бина, корылмалары һәм корылма сәнәгать оешмалары	15	25	25
Йортлар, җәмәгать биналары	25	50	40
Урыннарга кешеләр күпләп жыела торган	25	50	50
Шәхси гаражлар һәм ачык урыннары автомобилләр өчен	18	30	20
Сәүдә киосклар	20	25	25
Автомобиль юллары, гомуми чөлтәре (крае машиналар йөрү өлешендә):			
I, II һәм III категория	12	20	15
IV һәм V категория	9	12	9
Тимер юллар, гомуми чөлтәре (кадәр подошвы насыпи яки бровки выемки)	25	30	30

канализация корылмалары станциясе түгел, автозаправочным	Чистарту насосные хәм тукталышлары	15	30	25
Технологик жайларның категорияләр АН, БН, ГН, биналар хәм корылмалар булу белән радиоактив хәм заарлы матдәләр I хәм II сыйныф куркыныч	-	100	-	-
Складлар, урман материаллары, торфка, волокнистых кебек янучан матдәләр, печән, салам.	20	40	30	

Әсәрләр:

1. Урнаштырганда автозаправка станциясе янында посадок авыл хужалыгы культураларын торган бәлки тарату пламени буенда тирәсендәге посадкам чикләрен автозаправка станцияләре тиеш предусматриваться жир ёсте катлам, выполненное килгән материаллар да распространяющих ялкыны буенча үз өстендей, яки вспаханная полосасы жирнең кинделеге кимендә 5 метр.

2. Противопожарные ара нче автозаправка станцияләре белән подземными резервуарами саклау өчен сыек ягулык кадәр жир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләре, мәгариф учреждениеләре интернат тибындагы, дәвалай учреждениеләренең стационар типтагы булмаска тиеш, ким дигендә 50 метр.

11.2.7. Противопожарные ара нче торак хәм жәмәгать биналары кадәр аерым торган трансформаторных подстанцияләр кирәк кабул итү кагыйдәләре нигезендә урнаштыру электроустановок (алга таба - ПУЭ) саклаганда таләпләренең пунктның 3.3.6 "электр белән тәэмин итү" чын Нормативларын.

11.2.8. Противопожарные ара нче күмәк наземных хәм наземно-жир асты гаражлар, ачык оештырылган автостоянок хәм станциянең техник хезмәт күрсәтү, автомобильләрне кадәр торак йортлар хәм ижтимагый биналар, корылмалар хәм корылмалар, шулай ук кадәр жир мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләренең, дәвалай учреждениеләренең стационар типтагы да ким булмаска тиеш расстояний, приведенных таблицасында 34.

Таблица 34						
Бинаның кадәр) белән билгеләнә противопожарные ара	Противопожарные ара кадәр күрше биналар метр					
	нче күмәк гаражлар хәм ачык автостоянок шул исәптән, жиңел автомобильләр				нче станциянең техник хезмәт күрсәтү, автомобильләр не шул исәптән посты	
	10 хәм	11 - 50	51 - 100	101 -	10 хәм	11 -

	КИМ			300	КИМ	30
Ижтимагый бинасын	10 (12)*	10 (12)	15	25	15	20
Чикләренә жир участоклары гомуми белем бирү мәктәпләре	15	25	25	50	50	50
Чикләренә жир кишәрлекләрен дәвалау учреждениеләре	25	50	50	50	50	50

* бу скобках курсәтелгән әһәмияттәге өчен гараж III һәм IV дәрәҗә огнестойкости.

Әсәрләр:

- Противопожарные ара билгеләргә кирәк нче тәрәзәләр торак йортлар һәм ижтимагый биналар, корылмалар һәм корылмалар һәм жир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, гомуми белем бирү учреждениеләренен, дәвалау учреждениеләренен стационар типтагы кадәр диварлар гараж яки чикләрен ачык урыннары.
- Противопожарные ара нче секционных торак йорт кадәр ачык мәйданчыклары урнаштырылган буенда продольных фасадларны, сыйдырышлы 101 - 300 машина булмаска тиеш, ким дигәндә 50 метр.
- Өчен гараж, I һәм II дәрәҗә огнестойкости курсәтелгән ара рөхсәт ителә уменьшать 25 процентка булмаганда, бу гаражах открывающихся тәрәзәләр, шулай ук въездов, юнәлешле яғына торак йортлар һәм ижтимагый биналар.

11.3. Таләпләр проездам янгын сүндерү машиналары әзер биналарга һәм корылмаларга
11.3.1. Проектлауда килүче юлларны һәм жәяүлеләр юлларын кирәк тәэмин итәргә мөмкинлек подъезд янгын сүндерү машиналары к торак һәм жәмәгать биналарга һәм керү шәхси составы, янгын теләсә кайсы бина.

Подъезд янгын сүндерү автомобиле тәэмин ителгән булырга тиеш, к жәмәгать һәм торак биналарга, корылмаларга һәм строениям:

- тәрлесеннән - к односекционным биналарга, күп фатирлы торак йортларны, гомумбелем бирү учреждениеләре, мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренен, дәвалау учреждениеләренен белән стационаром, фәнни һәм проектлы оешмаларның идарә органнарының, учреждениеләренен.

К биналарга, корылмаларга һәм строениям житештерү объектларын саклау буенча бөтен, аларның озынлыгы тәэмин ителгән булырга тиеш подъезд янгын сүндерү автомобилләре:

- бер яктан - шул киңлеге биналар, корылмалар яки корылма түгел, артык 18 метр;
- да, ике яктан - шул киңлеге биналар, корылмалар яки корылма артык 18 метр, шулай ук урнашканда замкнутых һәм полузамкнутых ишегалды.

Рөхсәт ителә предусматривать подъезд өчен янгын сүндерү машиналары гына бер яктан бинаның очракларда, әгәр:

- янгын подъезд күздә тотыла к күпфатирлы торак йорт биеклеге кимендә 28 метр (кимендә 9 катлы), к бүтән биналарга дайми яшәү өчен һәм вакытлыча булу, кешеләрне, биналарга тамаша һәм мәдәни-просветительных учреждение һәм оешмаларның хезмәт күрсәту буенча халыкның, гомуми белем бирү учреждениеләренен, дәвалау

учреждениеләренең стационар типтагы, фәнни һәм проектлы оешмаларның идарә органнарының, учреждениеләрен биеклеге кимендә 18 метр (кимендә 6 катлы);

- каралган ике яклы юнәлеш фатир яки бина бүлмәләрен;
- каралган жайлланма тышкы ачык лестниц бәйләүче лоджии һәм балконы катнаш катлы үзара, яки лестниц 3 нче типтагы каршындагы коридорной планировке бинасы.

11.3.2. Кинлеге юллары өчен янгын сүндеру техникасы да ким булмаска тиеш 6 метр.

Төзелеш исә юл катламы юллары өчен янгын сүндеру техникасы тиеш проектироваться исәпкә алыш, хисаплы йөкләнеш нче янгын сүндеру автомобиле бар.

Бу гомуми ширину янгынга каршы йөрү белән берләштерелгән төп подъездом бинасы янындагы рәхсәт ителә үз эченә түшәлгән тротуар, примыкающий к йөрү. Бу очракта төзелеш исә жәелгән тротуар туры килергә тиеш конструкцияләр юл катламы янгынга каршы йөрү.

Ераклық нче эчке як подъезд кадәр дивар биналар, корылмалар һәм корылма булырга тиеш:

- өчен, биналарның биеклеге артык түгел 28 м - тан артык түгел, 8 м;

Әлеге зонада рәхсәт ителми урнаштыру коймалар, һава электр үткәргеч линиясен һәм гамәлгә ашырырга рядовую агачлар утыртуны (3 һәм аннан да күбрәк агач, утыртылган бер рәткә на расстоянии кадәр 5 м алар арасында).

Бу замкнутых һәм полузамкнутых ишегалларында кирәк предусматривать эчендәге юллар өчен янгын сүндеру автомобиле бар.

Эчендәге юллар Тупиковые тиеш заканчиваться мәйданчыклары өчен разворота янгын техникасы размерами кимендә 15 м x 15. м. Максималь озынлығы тупикового йөрү артмаска тиеш 150 метр.

К рекам һәм водоемам булырга тиеш мөмкинлеге каралган подъезд өчен су алу янгын техникасы таләпләренә туры китереп норматив документларга янгын куркынычсызлығы буенча.

Планировочное карап катлы торак төзелеш (кадәр 3 катка кадәр) кайгыртырга тиеш подъезд, янгын сүндеру техникасы к биналарга, корылмаларга һәм строениям араны түгел 50 метрдан артык.

11.3.3. Әгәр житештерү шартлары таләп ителми жайлланмалары юллар, подъезд янгын сүндеру автомобиле рәхсәт ителә предусматривать буенча спланированной өстенде, укрепленной буенча кинлеге 3,5 метр урыннарында йөрү каршындагы глинистых һәм песчаных (пылеватых) грунтах төрле жирле материаллар булдыру белән уклонов тәэммин итүче табигый өслек суларына отвод.

11.3.4. Ераклық нче крае машиналар йөрү өлешендә яки спланированной өстенде тәэммин итә торган йөрү янгын сүндеру машиналары кадәр стеналарыннан булырга тиеш түгел, артык:

- 25 м - шул биеклектә биналар кадәр 12 м;
- 8 м - шул биеклектә биналар 12 метрга кадәр 28 метр;
- 10 м - шул биеклектә биналар артык 28. м.

11.3.5. К биналарга һәм корылмаларга, материаллар һәм конструкцияләр алар, шулай ук, технологик процесслар исключают мөмкинлеге возгорания, подъезд өчен янгын сүндеру машиналары предусматривать кирәк түгел.

11.4. Таләпләр урнаштыру янгын һәм сұлықларда гидранты

- 11.4.1. К водоемам мөмкин булган файдаланылган сүндеру өчен янгын, надлежит

предусматривать подъезд белән мәйданчыклары өчен разворота янгын сүндерү автомобиле, аларны урнаштыру һәм су алу. Күләме шундый мәйданчыклар булырга тиеш, ким дигәндә 12 x 12 метр.

11.4.2. Урамнарны яхшырту тиеш урнашырга юллары буенда на расстоянии түгел 2,5 м нче крае машиналар йөрү өлешендә дә якынрак 5 метр ерактықта, диварлар, бинаның, шул техник-икътисади обосновании рәхсәт ителә располагать гидранты бу машиналар йөрү өлешендә.

11.4.3. Противопожарные сулыклар (резервуары) булырга тиеш жиһазландырылган мәйданчыклар урнаштыру өчен, янгын сүндерү техникасы, мөмкинлеге су алу насосами, подъезд кимендә ике янгын сүндерү автомобиле бар.

11.5. Таләпләр урнаштыру янгын сүндерү депосы

11.5.1. Янгын сүндерү депосы урнаштыру кирәк жир участокларында булган сәбәпләре: бу юллар общепоселкового әһәмияткә ия.

Янгын сүндерүчеләр депосы кирәк располагать участогында белән отступом нче кызыл линия кадәр фронтын ачыклаганнар янгын сүндерү автомобиле кимендә 15 метр өчен янгын сүндерү депосы II, IV, V төр курсателгән ераклык рәхсәт ителә уменьшать кадәр 10. м.

11.5.2. Ераклык нче чикләрен участогы, янгын депосы кадәр жәмәгать һәм торак биналар булырга тиеш, ким дигәндә 15 метр, ә кадәр жир участоклары чикләрен мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре, мәгариф учреждениеләре һәм дәвалау учреждениеләренең стационар типтагы - кимендә 30 метр.

11.5.3. Саны янгын сүндерү депосы һәм янгын сүндерү автомобильләре торак пунктында кабул ителә нигезендә таблицәй 35.

Таблица 35

Халкы, мең кеше,			
Мәйданы территориясендә торак пункт, мең га	5	меңнән артык 5 кадәр һәм 20	дән артык, 20 яштән 50
Кадәр 4	1 ---- 1x2	1 ---- 1x6	2 ---- 2x6

Искәрмә:

Бу числителе - гомуми саны янгын сүндерү депосы торак пунктында; бу знаменателе - саны янгын сүндерү депосы, умноженное саны янгын сүндерү автомобиле бар.

Саны махсус янгын автомобильләре кабул ителә таблица буенча 36.

Таблица 36

Исеме махсус автомобильләр	Саны яшәүчеләрнең торак пунктында, мең кешегә
	кадәр 50
Автолестници һәм автоподъемники	1*
Автомобильләр газодымозащитной	1

хезмәте	
Автомобильләр элемтә һәм яктырту	-

* Булганда, биналарның биеклеге 4 кат артык.

Саны махсус автомобильләр дә күрсәтелгән таблицасында 36 чын Нормативларын билгеләнә чыгып, жирле шартларын һәр конкрет очракта исәпкә алып булу опорных пунктлары сүндерү эре янгыннарны.

11.5.4. Тибы депосын һәм мәйданы өчен жир кишәрлекләрен, аларны урнаштыру билгеләнә нигезендә таблицей 37, шулай ук таләпләре нигезендә, Федераль закон таләпләре турында Техник регламент "янгын куркынычсызлығы".

Таблица 37			
Исеме		Саны янгын автомобиль депосы, данә	жир участогы Мәйданы, янгын депосы, га
Тибы депосын	I	12	2,2
		10	1,95
		8	1,75
		6	1,6
	II	6	1,2
		4	1
		2	0,8
	III	12	1,7
		10	1,6
		8	1,5
		6	1,3
	IV	6	1,2
		4	1
		2	0,8
	V	4	0,85
		2	0,55

11.5.5. Составы һәм мәйданы, биналар һәм корылмалар урнаштырылган территориясендә, янгын депосы, билгеләнә нигезендә, НПБ 101-95 Нормалары "объектларын проектлаштыру янгын".

Территориясе депосын подразделяется бу житештерү, уку-укыту-спорт һәм торак зонасы. Житештерү зонасында урнаштыру кирәк, янгын депосы бинасы, закрытую автостоянку тарафыннан резерв, техника һәм складлар.

Укыту-спорт зонасында янгын сүндерү депосы урнаштыру кирәк жир асты резервуар һәм янгын гидрант мәйданчыгын урыннары автомобильләр, уку һәм спорт корылмалары.

Торак зонасында урнаштырыла: торак бинаның бер өлеше янгын депосы яки торак бина, ял мәйданчыгы. Керү яшәү өлешен карадылар, бинаның янгын сүндерү депосына булырга тиеш урнашкан расстоянии кимендә 15 метр ераклыкта, биналарны, янгын сүндерү техникасы. Исәпкә алып, жирле шартларын торак бина ала урнашырга читтә территориясендә янгын депосы.

11.5.6. Радиус хезмәт күрсәту, янгын сүндеру депосына артмаска тиеш зурлығын, приведенных таблица 38, шул ук вакытта следования янгын техникасы урынына янгын артмаска тиеш 6 мин.

Таблица 38

Территориясе	Радиус хезмәт күрсәту (км) артык булмаган
Торак объект булган	3
Сәнәгать предприятиеләре: эшчәнлеге белән категория А, Б һәм, занимающих 50 проценттан артык, бөтен мәйданы төзү	2
эшчәнлеге белән категория А, Б һәм, занимающими 50 процента кадәр мәйданда төzelеш һәм предприятие эшчәнлеге белән категорияләр Г, Д	4
Авыл хужалыгы предприятиесе: белән преобладающими производствосы категория А, Б һәм	2
белән преобладающими производствосы Г, Д	4

Әсәрләр:

1. Радиус хезмәт күрсәту, янгын сүндеру депосына (пост) билгеләнергә тиеш берсе шартлар юлында кадәр ин үдаленного биналар яки корылмалар буенча гомуми файдаланудагы яки проездам. Бу очракта да өзеклек, күрсәтелгән радиуса территорииясендә сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләре кирәк предусматривать ёстәмә янгын сүндерүчеләр постлар.

2. Булганда мәйданчыгында сәнәгать предприятиеләре биналарны һәм корылмаларны III, IV, V дәрәҗәдәге огнестойкости белән мәйданы төзү, өлеше 50 проценттан артык, бөтен мәйданга төzelеш предприятиеләре, хезмәт күрсәту радиусы пожарными депосы һәм постами кирәк уменьшать-40 процентка.

3. Янгын сүндерүчеләр постлар рөхсәт ителә встраивать житештерү һәм вспомогательные бинаның эшчәнлеге белән категория, Г, Д. шул ук Вакытта алар булырга тиеш отделены нче төп бинаның противопожарными перегородками 1 нче типтагы һәм противопожарными перекрытиями 3 нче типтагы.

4. Сәбәпләре: ут чыгып, янгын сүндеру депосы һәм посты булырга тиеш урнашкан мисал өчен, выезжающие янгын сүндеру автомобилльләре түгел пересекали төп агымнары транспорт һәм жәяүлеләр (авыл жирлекләрендә - скотопрогонов).

11.5.7. Яшеллек мәйданы территорииясендә, янгын сүндеру депосына да ким булмаска тиеш 15% мәйданы участогы.

11.5.8. Территориясе депосын булырга тиеш әйләндереп биеклеге кимендә 2. м.

11.5.9. Подъездные юллары, юллары һәм мәйданчыклары территорииясендә, янгын депосы ия булырга тиеш твердое катлам һәм таләпләренә туры килергә бүлекне 3.4 Зонасы "транспорт инфраструктурасы" чын Нормативларын.

Участок өлеше урамнар һәм түшәлгән тротуар каршы күчмә мәйданда янғын депосы булырга тиеш жиһазландырылган светофором һәм световым указателем белән акустическим сигналом, позволяющим туктатырга транспорт һәм жәяулеләрнең интенсив хәрәкәте вакытында ачыклаганнар янғын сүндерү автомобилльләре буенча сигналу тревоги. Керту һәм выключение светофор кирәк предусматривать дистанцион рәвештә бер пунктның элемтә.

11.5.10. Янғын депосы бинасы булырга тиеш, заманча жиһазландырылган канализация, салкын һәм кайнар водоснабжением, үзәк жылышты, автоматическими устройствами таләпләре нигезендә бүлекне 3.4. "Зонасының инженерлық инфраструктурасын" чын Нормативларын.

Электр белән тәэмин итү, янғын сүндерү депосы I - IV төр кирәк предусматривать буенча I категорияле ышанычлылык. Бүлмәләр пунктның элемтә, янғын сүндерү техникасы, дежурной сменада, коридорлар, соединяющие аларны, оборудуются авария хәлендәге яктырту нче бәйсез стационар туандыру.

Бинаны янғын сүндерү депосы I - IV төр оборудуются сакчылык-сигнализация һәм административ-идарә элемтә.

Янғын депосы бинасы оборудуется компьютерлар, телефон элемтәсе һәм спецлиниями "01", ә бүлмәләре, янғын сүндерү техникасы һәм дежурной сменада - установками тревожной сигнализации.

Часть12. Инженер-техник чарапар, гражданнар оборонысы

12.1 Гомуми нигезләмәләр.

12.1.1. Құләме һәм әчтәлеге, инженер-техник чарапар, гражданнар оборонысы билгеләнә карап, төркемнәр торак пунктларда һәм категориядәге объект буенча гражданнар оборонысы исәпкә алып, зоналаштыру, территорияне буенча возможному йогынтысына заманча чарапары жиңелү һәм аларның икенчел поражающих факторлар, шулай ук нче характердагы һәм масштабларын мәмкин булган аварияләр, һәлакәтләр һәм табигый бәла-казалар.

12.1.2. Инженер-техник чарапар, гражданнар оборонысы тиеш предусматриваться:

- эшләгәндә, жиirlекнең генераль планын;
- эшләгәндә планлаштыру проектлары;
- төзегәндә үстерү һәм урнаштыру схемаларын сәнәгать тармаклары;
- эшләгәндә планлаштыру проектлары, сәнәгать зоналары (район);
- проектлауда сәнәгать районнары һәм төеннәрен;
- эшләгәндә, проект-смета документларын яңа төзелеш, киңәйтү, реконструкцияләүгә һәм техник жиһазлауга предприятиеләр, биналар һәм корылмалар.

Проектлау инженер-техник, гражданнар оборонысы чарапарын гамәлгә ашырылырга тиеш таләпләре нигезендә СНиП 2.01.51-90 «Инженер-техник чарапар, гражданнар оборонысы».

Инженер-техник чарапар, гражданнар оборонысы эшләнә һәм күшүлалар тиешле төрләрен планировочных, предпроектных һәм проект материаллары һәм сводятся бу систематизированном рәвештә кирәклө обоснованиями кысаларында аерым бүлектә (тome, китапта).

12.1.3. Урнаштырганда, яңа сәнәгать предприятиеләре ёстенлек бирергә кирәк групповому урнаштыру сәнәгать предприятиеләре (сәнәгать узлам) белән уртак объектлары.

Халық саны, хезмәт ияләре төркеме предприятиеләре (сәнәгать узелларын) белән уртак объектлары булырга тиеш, кагыйдә буларак түгел, 20 меңнән артык кеше.

12.2.Планлаштыру һәм объект булган торак пунктлар.

12.2.1. Территориаль үсеш торак пунктлары районара системасына күчерү, кагыйдә буларак, кирәк түгел предусматривать юнәлешендә урнаштыру башка категорированных шәһәрләре һәм объектлары.

12.2.2. Максималь халық тыгызлығы, халыкның торак район һәм микрорайоннарны кеше/га артмаска тиеш курсәткечләрен, приведенных бу табл. 39.

Таблица 39

Төркем буенча гражданнар оборонысы	халыкның Тыгызлығы (брутто), кеше/га		Урнаштыру, торак районнарның һәм микрорайоннар
	, районнар,	Торак районнар, нар	
Махсус һәм беренче төркем	280	450	Периферийные районнары
Икенче төркем	250	400	да шул ук
Өченче төркем	235	375	"
Махсус һәм беренче төркем	235	375	Үзәк районнары һәм районнары, примыкающие к сәнәгый районнар
Икенче төркем	220	350	да шул ук
Өченче төркем	200	325	"

12.2.3. Шул төзелештәге селитебных зоналары этажность биналар артмаска тиеш 10 катлы.

12.2.4. Проектта генераль планын, шулай ук проектта планлаштыру микрорайон, квартал, шәһәр комплексы яки төркем жәмәгать биналары һәм корылмалары, проектларда (эш проектларында) кабат проектируемых, расширяемых, реконструкцияләнә торган һәм техник яктан перевооружаемых гамәлдәге сәнәгать предприятиеләре, энергетика, транспорт һәм элемтә планы эшләнә "желтых линия" - максималь рәхсәт ителгән зоналары чикләрен билгеләү мөмкинлеге тарату завалов торак һәм ижтимагый төзелеш, сәнәгать, коммуналь-склад биналары урнашкан, кагыйдә буларак, магистральләр буенда тотрыклы эшләту.

Ширину незаваливаемой өлешендә юллар чикләрендә "желтых линия" күрергә тиеш түгел, ким 7. м.

12.2.6 Каршындагы планировке һәм төзелештәге яңа, киңәйтү һәм реконструкцияләү, гамәлдәге торак пунктлар яшеллеккә (парклары, бакчалары, бульвары) һәм ирекле нче территорияне төзү (сулыклар, спорт мәйданчыклары һ. б.) кирәк связывать бердәм системасын тәэммин итәрдәй членение селитебной территорииндә противопожарными разрывами, киңлеге кимендә 100 метр жир мәйданы артык түгел 2,5 км² каршындагы преобладающей төзү зданиями һәм сооружениями I, II, III, IIIa дәрәҗәдәге огнестойкости.

Система яшел үсентеләр һәм незастраиваемых территорииләрен тиеш белән бергә челтәре һәм магистраль урамнарын тәэммин итәргә ирекле чыгу, халыкның бер разрушенных өлештән татарстанда парклар һәм урман загородной зонасы.

12.2.7. Магистраль урамнар тиеш прокладываться исәпкә алып тәэммин итү мөмкинлеге чыгу буенча алар транспорт берсе-торак һәм сәнәгать районнары шәһәр яны юллар кимендә ике юнәлештә. Күрсәтелгән магистрале ия булырга тиеш киселешле башка магистральными автомобильными һәм тимер юллар, төрле дәрәжәләрдә.

12.2.8. Проектлауда транспорт чөлтәрен тәэммин итәргә кирәк надежное хәбәр арасында аерым торак һәм сәнәгать районнары, ирекле кертеләләр к магистралям тотрыклы эшләве, әйдәп баручы читкә торак пунктның, шулай ук ин қыска һәм уңайлы элемтә үзәге, торак пункт, торак һәм сәнәгать районнары белән железнодорожными һәм автобусными вокзалами.

Проектлауда транспорт чөлтәре кирәк предусматривать дублирование аралашу юллары. Киселешле урамнар, автомобиль юллары төрле дәрәжәләрдә белән тимер юллар, шулай ук автомобиль юллары үзара ия булырга тиеш дублирующие запас переезды бер дәрәҗәдә ара кимендә 50 метр ераклыкта, юл үткәргече.

12.2.9. Шул планировке, төзелештәге яңа һәм үстерү, гамәлдәге торак пунктларны яңа сортировочные тимер юл станциясе һәм узеллары урнаштыру кирәк читтә зоналары мөмкин булган көчле разрушений һәм зоналарын мөмкинлеге катастрофического затопления.

Территориясендә торак пункт рөхсәт ителә урнаштыру гына пассажир һәм йөк станциясе. Шул реконструкцияләү, торак пунктларны кирәк предусматривать вынос гамәлдәге сортировочных тимер юл станцияләре һәм үзәкләре читкә зоналары мөмкин булган көчле разрушений һәм зоналарын мөмкинлеге катастрофического затопления.

12.2.10. Гаражлар өчен автобус, йөк һәм жиңел автомобиль муниципаль транспорт, житештерү-ремонт базасын жыю машиналары тиеш урнаштырыла рассредоточенно һәм күбесенчә бу окраинах торак пункт.

12.2.11. Гаражные бина янгын сүндерү депосы тәэммин итәргә тиеш урнаштыру 100% резервы тәп янгын сүндерү машинасы (машина тапшыручи мөрәжәгать янгын огнегасительные матдәләр).

12.2.12. Шуши аерым торган объектларда махсус мәһимлеге кирәк предусматривать жайланма ясалма сұлыклар белән мөмкинлектән файдалану, аларны янгын сүндерү өчен. Бу сұлыклар кирәк урнаштыру исәпкә алып, булган, табигый сұлыклар һәм подъезд янына. Гомуми сыйдырышлығы сұлыкларны кабул итәргә кирәк исәбеннән чыгып, кимендә 3000 м³ су 1 км² территориясе объект.

Территориясендә торак пункт саен 500 м яр буе полосасы елгаларның һәм сұлыкларның кирәк предусматривать жайланма янгын сүндерү подъезд тәэммин итүче койма су елның теләсә кайсы вакытында кимендә өч автомобильләр бер үк вакытта.

Күшымта 1
к, жирле Нормативлар шәһер
проектирования Архангельского сельского жирлеге

Зонирование həm якынча форма нисбəтен территориясе чиклəрендə кызы икən жирлеге

	булган							
1.1.3	малоэтажная высокоплотная объект булган							
1.1.4	усадебная һәм коттеджная объект булган							
1.1.5	шул исәптән индивидуаль							
1.1.6	башка тәрләрен тәзү							
1.2	рекреационные территориясендә							
	, шул исәптән:							
1.2.1	рекреационные учреждениесе туризм белән шәгыльләнү өчен, спорт һәм физкультура чикләрендә башка территорияләрне							
1.2.2	территориясендә гомуми файдаланудагы (скверлар, парклар, бакчалар, шәһәр, урман, күл һәм башкалар)							
1.3	җир иҗтимагый-эшлекле зонаның (гомуми файдаланудагы)							
	шул исәптән:							
1.3.1	яшеллеккә							
1.3.2	социаль инфраструктура объектлары							
1.3.3	объектлар, эшлекле һәм							

	финанс билгеләнешендәге							
1.3.4	культовые корылмалары							
1.3.5	урамнар, юллар, эчендәге юллар, мәйдан урыннары							
1.4	житештерү, транспорт һәм инженерлық инфраструктурасы							
	, шул исәптән:							
1.4.1	житештерү зоналары, сәнәгать предприятиеләре							
1.4.2	коммуналь-склад зона							
1.4.3	зонаның транспорт инфраструктурасын							
1.4.4	зонасының инженерлық инфраструктурасын							
1.5	жирнең тышкы транспорт							
	, шул исәптән:							
1.5.1	тимер юл							
1.5.2	автомобиль							
1.5.3	тышкы автомагистраль							
1.6	жир авыл хужалығы куллану							
1.6.1	шул исәптән: жир, авыл хужалығы предприятиеләре							
1.6.2	жирләр алып бару өчен бакчачылық, дача хужалығы, шәхси ярдәмче хужалық							

1.7	жирләр аеруча саклаулы территорияләрен							
1.8	жирнең махсус билгеләнештәге							
	шул исәптән:							
1.8.1	, зират, крематории							
1.8.2	скотомогильники							
1.8.3	калдыклар урнаштыру объектлары							
1.8.4	, санитар-саклагыч зона							
1.8.5	башка объектлар							
1.9	су өслеге							
1.10	башка территорииләр жирләре чикләрендә кызы икән жирлеге							
2	жирлек Территориясе читтә кызы икән							
3	Территориясендә авыл жирлеге, республикада барлығы							
	шулардан:							
3.1	жир дәүләт милкे							
	, шул исәптән:							
3.1.1	федераль							
3.1.2	краевые							
3.2	муниципаль							
3.3	жир хосусый милек							

Күшымта 2
к, жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Архангельскогопоселения

Төп техник-икътисади күрсәткечләрен генераль планын
жирлеге

N п/п	Күрсәткечләре	Үлчәү Берәмлеге	торышы һәм әлеге ____ г.	исәп- Хисап вакыты
1	2	3	4	5
Мәжбүри				
1	Территориясе			
1.1	Гомуми мәйданы жирләрне авыл жирлеге чикләре билгеләнгән , шул исәптән, территориянен: торак зоналар аларның: многоэтажная объект булган	га		
	4 - 5 катлы объект булган	га/%		
	малоэтажная объект булган	- // -		
	шул исәптән: малоэтажные торак йортлар белән при квартирными жир кишәрлекләре	- // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными участоклары	- // -		
	ижтимагый-эшлекле зона	- // -		
	житештерү зоналары	- // -		
	зоналар, инженер һәм транспорт инфраструктуралары	- // -		
	рекреация зоналары	- // -		
	зоналар авыл хужалығы куллану	- // -		
	зоналар махсус билгеләнештәге	- // -		
	режим зоналар	- // -		
	бүтән зоналар	- // -		
1.2	гомуми мәйданда жирләрне шәһәр, авыл жирлеге территориясендә гомуми файдаланудагы аларның: яшеллеккә гомуми файдаланудагы урамнар, юллар, эчендәге юллар,	га/%		

	мәйданы			
	башка территориясендә гомуми файдаланудагы	- // -		
1.3	гомуми мәйданда жирләрне шәһәр, авыл жирлеге территориясе, неиспользуемые, таләп ителә торган махсус инженер chaрапар (чокырларны, нарушенные территориисендә h. б.)	га/%		
1.4	гомуми мәйданда жирләрне шәһәр, авыл жирлеге территориясендә резервы үсеше өчен жирлек	га/%		
1.5	Файдалану, жир асты киңлегенен астында, транспорт инфраструктурасына hәм башка максатларга	мен кв. м		
1.6	гомуми санның жирләрне шәһәр, авыл жирлеге	мен кв. м		
	жир федераль милек булып саналган	- // -		
	жир булып саналган Татарстан Республикасы милкендәге	- // -		
	жир, муниципаль милектә саналган	- // -		
	жир, булып саналган хосусый милек	- // -		
2	Халық			
2.1	халық Саны исәпкә алып, буйсынган административ- территориаль берәмлекләре	мен кеше,		
	шул исәптән ан шәһәр	- // -		
2.2	Күрсәткечләр естественного хәрәкәте халыкның			
	артуы	- // -		
	кимүе	- // -		
2.3	Күрсәткеч миграция халыкның	мен кеше/%		
	саны арта бара".	- // -		
	кимүе	- // -		
2.4	Яшь халыкның структурасы:	мен кеше/%		
	балалары кадәр 15 ел дәвамында	- // -		
	халыкка хәзмәткә сәләтле яштә (ирләр 16 - 59 яшь, хатын-кызылар, 16 - 54 яшь)	- // -		

	халык яштән эшкә яраклы	- // -		
2.5	Саны занятого халык, барлыгы	мен кеше		
	, шулардан:			
	матди өлкәдә	мен кеше/ саныннан% занятого халыкның		
	, шул исәптән:			
	сәнәгать	- // -		
	тәзү	- // -		
	авыл хужалыгы	- // -		
	фән	- // -		
2.6	башка чакырулар буенча	- // -		
	бу хезмәт күрсәту өлкәсендә	- // -		
2.7	Саны гайләләр һәм ялгыз яшәүчеләр барлыгы	берәмлек		
	, шул исәптән, булган торак белән тәэмин ителеш түбән, социаль норма	- // -		
3.	Торак фонды			
3.1	Торак фонды, барлыгы шул исәптән:	мен кеше мен кв. м. гомуми мәйданда фатир		
	дәүләт һәм муниципаль	мен кв. м. гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми куләме торак фонды		
	шәхси	- // -		
3.2	гомуми торак фонды:	мен кв. м. гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми куләме, торак фонды,		
	купкатлы йортларда	- // -		
	4 - 5 катлы йортларда	- // -		
	азкатлы йортларда			

	шул исәптән: азкатлы торак йортта белән приквартирными жир кишәрлекләре	- // -		
	индивидуаль торак йортларга белән приусадебными жир кишәрлекләре	- // -		
3.3	Торак фонды белән износом 70%	мен кв. м гомуми мәйданда фатир/% ы гомуми куләме торак фонды		
	шул исәптән дәүләт һәм муниципаль фонды	- // -		
3.4	Кимүе торак фонды	- // -		
	шул исәптән:			
	дәүләт һәм муниципаль	- // -		
	шәхси	- // -		
3.5	гомуми күләменең китү торак фонды кимүе буенча:			
	техник торышына	мен кв. м гомуми мәйданда фатир/% к куләме китү торак фондын		
	реконструкцияләү	- // -		
	башка сәбәп (оешма санитар- саклау зоналары, переоборудование һ. б.)	- // -		
	хәзерге вакытта булган сохраняемый торак фонды	мен кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.7	Яңа торак төзелешен хуплыилар, барлыгы	- // -		
	шул исәптән:			
	федераль бюджет акчалары исәбеннән, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары һәм жирле бюджет	мен кв. м гомуми мәйданда фатир/ % карата		

		гомуми күләме яңа торак төзелеше		
	хисабына халыкның	- // -		
3.8	Структурасы яңа торак төзелеше буенча этажности: шул исәптән азкатлы шулардан: малоэтажные торак йортлар белән при квартирными жир кишәрлекләре	- // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными жир кишәрлекләре	- // -		
	4 - 5 катлы	- // -		
	многоэтажное	- // -		
	гомуми күләмнән яңа төзелеш урнаштырыла:			
	әлеге буш территориядә	- // -		
	хисабына реконструкция гамәлдәге төзү	- // -		
3.9	белән тәэммин Ителеш, торак фонды			
	сууткәргеч	% гомуми торак фонды		
	канализация	- // -		
	электр плитәләре	- // -		
	газовыми плитами	- // -		
	җылы	- // -		
	кайнар су	- // -		
3.10	Уртacha тәэмmin ителеше, халыкның гомуми мәйданлы фатир	кв. м/кеше.		
4	Объектлары, социаль hәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәту			
4.1	мәктәпкәчә Балалар учреждениеләренә барлыгы/1000 кеše	сыйдырышл ы		
4.2	гомуми белем бирү мәктәбе, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышл ы		
4.3	Учреждениесе башлангыч hәм урта hөнәри белем бирү	укучылары		
4.4	Югары уку йортлары	студентлары		

4.5	Хастаханәсе, барлығы/1000 кеше	ятагы		
4.6	Поликлиника, барлығы/1000 кеше	кешегә сменада		
4.7	Предприятие ваклап сату сәүдә, туклану һәм көнкүреш хезмәт курсәтү, барлығы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.8	мәдәният һәм сәнгать Учреждениеләре (театрлар, музейлар, күргәзмә заллары һ. б.), барлығы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.9	Физкультура-спорт корылмалары, барлығы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.10	Учреждениеләренә санатор- курорт, савыктыру, ял һәм туризм, барлығы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.11	Учреждениеләре, социаль тәэминат, барлығы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.12	Оешма һәм учреждение, идарә итү кредит-финанс учреждениесе	тиешле берәмлек		
4.13	Башка объектларны, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте курсәтү	тиешле берәмлек		
5	Транспорт инфраструктурасы			
5.1	Озынлығы линияләрен жәмәгать транспорты шул исәптән: электрифицированная тимер юл	км двойного юллары,		
	метрополитен	- // -		
	тиз йөрешле трамвай	- // -		
	трамвай	- // -		
	троллейбус	- // -		
	автобус	- // -		
	су транспорты	- // -		
5.2	Озынлығы магистраль урам һәм юллар, барлығы шул исәптән: магистраль юллар тизйөрешле хәрәкәт	км,		
	магистраль юллар регулируемого хәрәкәте	- // -		
	магистраль урамнар, гомумшәһәр әһәмияткә ия булган өзлексез хәрәкәт	- // -		
	магистраль урамнар, гомумшәһәр әһәмияткә ия булган	- // -		

	регулируемого хәрәкәте			
	магистраль урамнарын район әһәмиятендәге			
5.3	Гомуми озынлығы урам-юл челтәрен	км,		
	шул исәптән белән усовершенствованным өслекле	- // -		
5.4	гомуми озынлығыннан урамнар һәм юллар	км/%		
	урамнар һәм юллар түгел, удовлетворяющие үткәрү сәләтен			
5.5	Тыгызлығы чеңтәре линияләрен жир өсте пассажир транспорты:			
	чикләрендә застроенных территорияләрен	км/100 кв. м		
	чикләрендә үзәк районнарының шәһәр жирлеге	- // -		
5.6	Саны транспорт чишелеши төрле дәрәҗәдәге	берәмлек		
5.7	Урта чыгымнар вакыт хезмәт хәрәкәт бер азагы	мин.		
5.8	Аэропортлары	берәмлек		
	, шул исәптән:			
	халыкара әһәмияттәге	- // -		
	федераль әһәмияттәге жирле әһәмияттәге	- // -		
5.9	белән тәэммин Ителеш, халыкның шәхси автомобильләр (1000 кеше)	автомобильл ар		
6	Инженер инфраструктурасы һәм территорияне төзекләндерү			
6.1	Су белән тәэммин итү			
6.1.1	Водопотребление барлығы,	мен куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән:			
	бу хужалық-питьевые ихтыяжларга	- // -		
	житештерү ихтыяжларына	- // -		
6.1.2	Вторичное куллану су	%		
6.1.3	Житештерүчәнлеге водозаборных корылмалары	мен куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән водозаборов жир асты сулары	- // -		
6.1.4	Среднесуточное	л/тәүлек. бу		

	водопотребление 1 кешегә , шул исәптән хужалык-питьевые ихтыяжларга	кеше		
6.1.5	Озынлыгы чөлтәрләре	км		
6.2	Канализация			
6.2.1	Гомуми керү суларны барлыгы, шул исәптән: хужалык-көнкүреш сточные су житештерү сточные су	мен куб. метр/тәүлек.		
6.2.2	Житештерүчәнлеге канализация чистарту корылмаларын	- // -		
6.2.3	Озынлыгы чөлтәрләре	км		
6.3	электр белән тәэммин итү			
6.3.1	Ихтыяж электр энергиясе, барлыгы, шул исәптән: производство өчен бу коммуналь-көнкүреш кирәк	млн. кВт.сәг/ел		
6.3.2	электр энергиясе, 1 кешегә елына шул исәптән коммуналь-көнкүреш кирәк	кВт.ч		
6.3.3	Чыганакларын каплау электронагрузок	МВт		
6.3.4	Озынлыгы чөлтәрләре	км		
6.4	Жылылык белән тәэммин итү			
6.4.1	Ихтыяж жылылык шул исәптән коммуналь-көнкүреш кирәк	млн. Гкал/ел		
6.4.2	Житештерүчәнлеге үзәкләштерелгән жылылык белән тәэммин итү чыганаклары, барлыгы шул исәптән: ТЭЦ (АТЭС, АСТ) район котельныйлар	Гкал/сәгать		
6.4.3	Житештерүчәнлеге локаль чыганаклары белән тәэммин итү	Гкал/сәгать		
6.4.4	Озынлыгы чөлтәрләре	км		
6.5	газ белән тәэммин итү			
6.5.1	Чагыштырма авырлыгы газ ягулык балансе шәһәр, башка җирлеге	%		
6.5.2	газ Куллануны, барлыгы	млн. куб.		

	шул исәптән:	метр/ел		
	коммуналь-көнкүреш кирәк	- // -		
	житештерү ихтыяжларына	- // -		
6.5.3	Чыганаклары бирү газ	млн. куб. метр/ел,		
6.5.4	Озынлыгы чөлтәрләре	км		
6.6	Элемтә			
6.6.1	Яшендәге халыкның телевизионным вещанием	% халыктан		
6.6.2	белән тәэммин Итепеш, халыкның телефон чөлтәре гомуми файдаланудагы	номер 100 гаилә		
6.7	Инженер, территорияне әзерләү			
6.7.1	Яклау территориясендә нче затопления: мәйданы, озынлыгы саклагыч корылмалар намыв һәм подсыпка	га км млн. куб. м		
6.7.2	Башка махсус чаралар буенча инженер әзерләү, территорияне	тиешле берәмлек		
6.8	Санитария чистарту, территорияне			
6.8.1	Күләме көнкүреш калдыкларын шул исәптән дифференцированного калдыклар жыю	мен т/ел %		
6.8.2	Мусороперерабатывающие заводлар	бик аз, мен т/ел		
6.8.3	Мусоросжигательные заводлар	- // -		
6.8.4	Мусороперегрузочные станциясе	- // -		
6.8.5	Усовершенствованные чүплекләр (полигоннарына)	берәмлек/га		
6.8.6	Гомуми мәйданы чүплек , шул исәптән, стихияле	га - // -		
6.9	Башка төрләрен инженерлык җиһазлары территориясендә	тиешле берәмлек		
7	Ритуальное халыкка хезмәт курсәту			
7.1	Гомуми саны зиратларны	га		
7.2	Гомуми саны крематориев	берәмлек		
8	табигатьне Саклау һәм табигатьтән нәтижәле файдалануны			
8.1	Күләме зааралы матдәләрнең	мен т/ел		

	атмосфера һавасына			
8.2	Гомуми күләме сброса пычранган юынты супарны чистарту	млн. куб. м./ел		
8.3	Рекультивация бозылган территорияләрен	га		
8.4	Территориясендә түгел, уңай# экологик яктан (территориясе, пычранган химик һәм биологик веществами, заарлы микроорганизмами артык иң чик рәхсәт ителгән концентраций, радиоактивными веществами бу күләмдә, артык иң чик рәхсәт ителгән дәрәжәдәге)	га		
8.5	Территориясендә дәрәжәсе белән тавыш та керми артык 65 Дб	га		
8.6	Халық, советлардан санитар-саклагыч зоналарында	мен кеше		
8.7	Яшелләндерү, санитар-саклагыч һәм су саклау зоналарын	- // -		
8.8	туфракларны Саклау һәм жир асты байлыклары	- // -		
8.9	Башка чаралар буенча табигать саклау һәм рациональному табигатътән файдалану	һәм тиешле берәмлек		
9	Ориентировочный күләме, инвестицияләр буенча 1 нче этапы гамәлгә ашыру проект каарларын	млн. сум.		

Күшүмтә 3
к, жирле Нормативлар шәһәр төзелешен проектлау Архангельск авыл жирлеге

Төп техник-икътисади курсәткечләрен проектын планлаштыру

N п/п	Курсәткечләре	үлчәү Берәмлеге	торышы һәм өлеге ____ г.	исәп- Хисап вакыты
1	2	3	4	5
Мәжбүри				
1	Территориясе			
1.1	Мәйданы проектируемой	га		

	территориясендә барлығы , шул исәптән, территориянен: торак зоналар (кварталлар, микрорайоннар һәм башкалар) шулардан: многоэтажная объект булган 4 - 5 катлы объект булган малоэтажная объект булган шул исәптән: малоэтажные торак йортлар белән при квартирными жир кишәрлекләре	га/% - // - - // - - // - - // -		
	шәхси торак йортлар белән приусадебными жир кишәрлекләре	- // -		
	объектларын, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү (тыш микрорайонного әһәмияттәге)	- // -		
	рекреация зоналары	- // -		
	зоналар, инженер һәм транспорт инфраструктурасы	- // -		
	житештерү зоналары	- // -		
	бүтән зоналар	- // -		
1.2	гомуми мәйданы проектируемого район участоклары гаражлар һәм автостоянок өчен дайми саклау шәхси автотранспорт	га		
1.3	гомуми мәйданы проектируемого районы территориисендә гомуми файдаланудагы барлығы , шуларның: яшеллеккә гомуми файдаланудагы	га - // -		
	урамнар, юллар, эчендәге юллар, мәйданда	- // -		
	башка территориисендә гомуми файдаланудагы	- // -		
1.4	Коэффициенты тәзү	%		
1.5	Коэффициенты плотности	%		
1.6	гомуми территориисе: жир федераль милек булып саналган жире булып саналган Татарстан	гаектар - // -		

	Республикасы милкендәге жир, муниципаль милектә саналган	- // -		
	жир, булып саналган хосусый милек	- // -		
2	Халық			
2.1	халық Саны	мен кеше		
2.2	халыкның Тыгызлығы	кеше/га		
3	Торак фонды			
3.1	торак йортларның Гомуми мәйданы	мен кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.2	Урта этажность төзү	кат		
3.3	хәзерге вакытта булған сохраняемый торак фонды	мен кв. м гомуми мәйданда фатир		
3.4	Кимүе торак фонды барлығы,	мен кв. м гомуми мәйданда фатир		
шул исәптән:				
	дәүләт һәм муниципаль	- // -		
	шәхси	- // -		
3.5	гомуми күләменен қиту торак фонды кимүе:			
	техник торышы	- // -		
	реконструкцияләү буенча	- // -		
	башка сәбәпләр аркасында (оешма санитар-саклау зоналары, переоборудование и т. д.)	- // -		
3.6	Яңа торак төзелешен хуплылар, барлығы,	мен кв. м гомуми мәйданда фатир		
шул исәптән:				
	азкатлы	- // -		
шулардан:				
	малоэтажные торак йортлар белән при квартирными жир кишәрлекләре	мен кв. м гомуми мәйданда фатир/%		
	индивидуаль торак йортлар белән приусадебными жир	- // -		

	кишәрлекләре			
	4 - 5 катлы объект булган	- // -		
	многоэтажная объект булган	- // -		
тәкъдим ителә торган				
4	Объектлары, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәту			
4.1	Балалар һәм мәктәпкәчә учреждениеләр, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.2	гомуми белем бирү мәктәбе, барлыгы/1000 кеше	сыйдырышлы		
4.3	Поликлиника, барлыгы/1000 кеше	кешегә сменада		
4.4	Даруханәләр	объектларын		
4.5	Раздаточные пункты балалар сөт кухнясы	порций сменага		
4.6	Предприятие ваклап сату сәүдә, туклану һәм көнкүреш хезмәт күрсәту, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.7	мәдәният һәм сәнгать Учреждениеләре, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.8	Физкультура-спорт корылмалары, барлыгы/1000 кешегә	тиешле берәмлек		
4.9	Учреждениеләре торак-коммуналь хужалыгы	соответствую щие берәмлек		
4.10	Оешма һәм учреждение, идарә итү кредит-финанс учреждениеләре һәм предприятиеләре элемтә	тиешле берәмлек		
4.11	Башка объектларны, социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәту	тиешле берәмлек		
5	Транспорт инфраструктурасы			
5.1	Озынлыгы урам-юл чөлтәрен, барлыгы шул исәптән: магистраль юллар шулардан: тизйөрешле хәрәкәт регулируемого хәрәкәте магистраль урамнар шулардан: гомумшәһәр әһәмияткә ия: өзлексез хәрәкәт	КМ, - // - - // - - // - - // - - // - - // -		

	регулируемого хәрәкәте	- // -		
	район әһәмиятендәге	- // -		
	урамнар һәм эчендәге юллар жирле әһәмияттәге	- // -		
5.2	Озынлығы линияләрен, жәмәгать пассажир транспорты	км,		
	шул исәптән:			
	трамвай	- // -		
	троллейбус	- // -		
	автобус	- // -		
5.3	Гаражлар һәм транспортны кую өчен саклау жиңел автомобиль	маш. урыйнарын		
	, шул исәптән:			
	даими саклау	- // -		
	вакытлыча саклау	- // -		
6	Инженерләк жиһазлары һәм территорияне төзекләндерү			
6.1	Водопотребление барлығы,	мен куб. метр/тәүлек.		
6.2	Ташландык суларны	мен куб. метр/тәүлек.		
6.3	Электропотребление	кВт.сәг/ел		
6.4	Көреме газ	млн. куб. метр/ел		
6.5	Гомуми куллану жыллылық жылыштуга, вентиляцию, кайнар су белән тәэммин итү	млн. Гкал/ел		
6.6	Саны каты көнкүреш калдыкларын	мен куб. метр/тәүлек.		
	шул исәптән утилизируемых	- // -		
6.7	Территориясендә таләп итүче махсус чараптар үткәрү буенча инженер әзерләү	га		
6.8	Ихтыяж бүтән төрләрендә инженерләк жиһазлары	тиешле берәмлек		
7	әйләнә-тирә мөхитне Саклау			
7.1	Яшелләндерү, санитар-саклау zonалары			
7.2	Дәрәжәсе атмосфера һавасын пычрату	- // -		
7.3	Дәрәжәсе шумового йогынтысын	Дб		
7.4	Территориясендә таләп итүче махсус чараптар үткәрү әйләнә- тирәлекне саклау буенча	га		

8	Ориентировочная төзелеш бәясе буенча беренче урында чараларына проекттын гамәлгә ашыру барлығы,	млн .сум.		
8.1	шул исәптән:			
	торак төзелеше	- // -		
	социаль инфраструктура	- // -		
	урам-юл чөлтәре һәм жәмәгать пассажирлар транспорты	- // -		
	инженер жиһазлар һәм территорияне төзекләндөрү	- // -		
	башка чакырулар буенча	- // -		
8.2	Удельные чыгымнары 1 кешегә , 1 кв. м. мәйданлы фатир, торак йорт төзелеше	мен сум		
	1 гектар территория	- // -		

Күшымта 4
к жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Архангельск авыл жирлеге

Структурасы һәм типология ижтимагый үзәкләр һәм объектларын ижтимагый-эшлекле зонаның

	Объект юнәлешләр е буенча	Объект ижтимагый-эшлекле зонаның төрләре буенча ижтимагый үзәкләр һәм хезмәт күрсәту төрләре	
		периодическое хезмәт күрсәту	повседневное хезмәт күрсәту
1	2	5	6
1	Административ-эшлекле һәм хужалык учреждение сенең	административ-хужалык хезмәте, элемтә бүлеге, милиция, банклар, юридик һәм нотариальные конторасы, ремонт-эксплуатация идарәсе,	административ-хужалык бина, элемтә бүлеге, банк, төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь оешмасы, саклауның терәк пункты якынча
2	мәгариф Учреждение ләре	колледжлар, лицеи, гимназия, балалар сәнгать мәктәбе һәм иҗаты һ. б.	мәктәпкәчә һәм мәктәп мәгариф учреждениеләрендә , балалар мәктәбенең иҗат
3	Учреждение ләре, мәдәният һәм сәнгать	учреждениеләре клуб тибындагы клублары буенча мәнфәгатьләренә, ял итү үзәкләре, китапханәсе, өлкәннәр һәм балалар өчен	учреждение клуб тибындагы белән киноустановками, филиаллары китапханәләр өлкәннәр һәм балалар өчен
4	сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәту	участок хастаханәсе, поликлиника, выдвижной пункты ашыгыч медицина ярдәме күрсәту, даруханә	, фельдшер-акушерлык пунктлары, табиблык амбулаториясе, даруханә
5	Физкультурут ик-спорт корылмалары	стадионнар, спортзалы, бассейнда балалар спорт мәктәбе	стадион, спорт залы белән бассейн, кагыйдә буларак, совмещенный белән мәктәп

6	Учреждение , сәүдә һәм жәмәгать туклануы	кибетләр азық-төлек һәм сәнәгать товарлары, жәмәгать туклануы предприятияләре	, кибетләр азық-төлек һәм сәнәгать товарлары көндәлек, жәмәгать туклануы
7	Учреждение се көнкүреш һәм коммуналь хезмәт күрсәту	предприятие халыкка көнкүреш хезмәте күрсәту, прачечные-химчистки үз-үзенә хезмәт күрсәту, мунча, янғын сүндерү депосы, жәмәгать бәдрәфләр	предприятие халыкка көнкүреш хезмәте күрсәту, кабул итү пунктлары прачечных-химчисток, мунча

Күшымта 4/1

Күрсәткечләр плотности тәэзу жир территориаль зоналар буенча

Территориаль зоналар	Коэффициенты	Коэффициенты
тәзелеш	плотности	
		тәзелеш
Торак		
Объект булган фатирлы многоэтажными торак йортлар	0,4	1,2
Да шул ук - реконструируемая	0,6	1,6
Объект булган фатирлы торак йортлар кече һәм урта этажности	0,4	0,8
Объект булган блокированными торак йортлар белән при квартирными жир кишәрлекләре	0,3	0,6
Объект булган бер-, двухквартирными торак йортлар белән приусадебными жир кишәрлекләре	0,2	0,4
Ижтимагый-эшлекле		
Многофункциональная объект булган	1,0	3,0
Максуслаштырылган ижтимагый объект булган	0,8	2,4
Житештерү		
Сәнәгать	0,8	2,4

Фәнни-житештерү <*>	0,6	1,0
Коммуналь-складская	0,6	1,8

<*> Алмыйча, тәжрибә қырлары һәм илле, резервных территорияләрне һәм санитар-саклау зоналары.

Әсәрләр. 1. Өчен торак, иҗтимагый-эшлекле зоналары коэффициентлар тәзелеш һәм коэффициентлар плотности тәзү өчен китерелгән, территорияне кварталының (брутто) исәпкә алып, кирәкле исәпләү буенча учреждениеләре һәм хезмәт күрсәту предприятиеләре, гараж; тукталышлар автомобильләр өчен яшел үсентеләр мәйданнары һәм башка объектларның тәзекләндерү.

Өчен житештерү зоналары күрсәтелгән коэффициентлар китерелгән өчен кварталлар житештерү тәзелешенең үз эченә алган бер яки берничә объект.

2. Шул подсчете коэффициентов плотности тәзелеш мәйданы катлы буенча билгеләнә тышкы күләмнәре бинасы. Исәпкә генә надземные катлар да керте, мансардные. Асты катлар биналарның һәм корылмаларның түгел исәпкә алына. Подземное корылма да исәпкә алына, әгәр жир өслеге (надземная территориясе) аның өстендә кулланыла астында, яшелләндерү, оештыру мәйданчыклары, автостоянок һәм башка төр тәзекләндерү.

3. Чикләре кварталлар булып қызыл линияләр.

4. Реконструкцияләү һәм бүгенге кварталлар торак, иҗтимагый-эшлекле зоналарын да керте, надстройку катлы, мансард) кирәк предусматривать требуемый исәпләп чыгару буенча күләме учреждениеләре һәм предприятиеләре хезмәт күрсәту өчен

яшәүче бу чараптар оештырыла башлады халык. Рөхсәт ителә исәпкә алырга булган күрше чараптар оештырыла башлады учреждениесе хезмәт күрсәту саклаганда норматив

радиусов аларны алуны (тыш, мәктәпкәчә белем бирү һәм башлангыч мәктәп). Бу шартларда реконструкцияләү, гамәлдәге тәзү тығызлығы тәзү күтәрергә рөхсәт ителә, әмма 30 процентка артыграк саклаганда санитария- гигиена һәм янгынга каршы нормаларын исәпкә алып, бүлегендәге 15.

Төп күрсәткечләр плотности тәзү булып тора:

коэффициент тәзү - мәнәсәбәт мәйданы, занятой астында зданиями һәм сооружениями, к мәйданы участогы (квартал);

коэффициент плотности тәзү - мәнәсәбәт мәйданда барлык катлы биналар һәм корылмалар к мәйданы участогы (квартал).

Күшымта 5
к, жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Архангельск авыл жирлеге

Норма исәпләү учреждениеләре һәм предприятиеләре һәм хезмәт күрсәту құләмнәре жир
өчен, аларны урнаштыру

Учреждение, предприятиеләр, корылмалар	Берә млек үлчә ү	тарафыннан тәкъдим ителгән тәэммин ителеше 1000 халкы (чикләрендә минимум)	Күләме жир кишәрлеген кв. м	Искәрмә
		авыл жирлеге		
1	2	3	4	5
1. Мәгариф учреждениеләре				
, Мәктәпкәчә белем биру учреждениеләренә	1 урин	исәпләү буенча демография дәрәжәсен исәпкә алып тәэммин ителеше балалар дошкольными учреждениеләре өчен ориентировочных исәп-хисап - 28 территориясендә яңа торак төзелеше урнаштыру исәбеннән 100 урынга 1 мен қеше	өчен аерым торган бина шул кадәр күп кеше сыйдырышлы 100 урынга - 40, 100 дән артык урын - 35, өчен встроенных вакытта күп кеше сыйдырышлы 100 дән артык урын - кимендә 29	тәэммин ителеш дәрәжәсе балаларны (1 - 6 яшь) дошкольными учреждениеләре: авыл жирлеге - 50% Мәйданы төркемле мәйданчығы балалар өчен йөрүче ясле яшендәге - 7,5 кв м 1 урын. Радиус хезмәт күрсәту каршындағы катлы төзү - 500 метр

гомуми белем бирү мәктәбе, лицеи, гимназиясе, кадет училищесы	1 урынны	исәпләү буенча демография дәрәжәсөн исәпкә алып колачлау мәктәп укучылары өчен ориентировочных исәп-хисап – 111. шул исәптән өчен X - XI сыйныф укучылары – 17. Территориясендә яңа төзелеш кабул итү, ким дигенде 160 1 мең кеше.	шул күп сыйдырышлы: кадәр 400 урынга - 50 400 - 500 урынга - 60 500 - 600 урынга - 50 600 - 800 урынга - 40 800 - 1100 урын - 33 1100 - 1500 урын - 21 1500 - 2000 урынга - 17 2000 һәм андан да күбрәк - 16, исәпкә алып, мәйданда спорт зонасы һәм мәктәп бинасы. Шартларында реконструкцияләү бәлки кимү 20%	Спорт зонасы мәктәп мөмкин объединена белән физкультура-сәламәтләндөрү комплексы, торак мәгариф. Радиус хезмәт күрсәтү - 750 м. (башлангыч сыйныфлар өчен - 500 м)
Крытые бассейннар мәктәпкәчә яштәге балалар өчен	1 объект	кушуву буенча, проектлаштыру		

Мәктәп-интернат ларда	1 урын	кушуву буенча, проектлаштыру	вакытта күп кеше сыйдырышлы: 200 - 300 урынга - 70, 300 - 500 урынга - 65, 500 һәм андан күбрәк урын - 45	урнаштырганда жир участогында мәктәп бинасын интернат (корпусы) жир участогы мәйданы арттырырга кирәк, дип саный 0,2 га
башлангыч һөнәри белем бирү Учреждениеләренә	1 урынны	8% гомуми саныннан мәктәп күшуву буенча, проектлаштыру.		автотрактородромы кирәк урнаштыру читтә селитебной территориисендә
Внешкольные	1	10% гомуми саныннан мәктәп	кушуву буенча,	авыл жирлекләрендә урыннар

учреждениесе	урын ытур ында	уучылары, шул исәптән төрләре буенча биналар: ижаты сарае - 3,3%; яшь техниклар станциясе - 0,9%; станциясе яшь натуралистов - 0,4%; балалар-яшүсмөрләр спорт мәктәбе - 2,3%; балалар сәнгать мәктәбе яки музыка, сәнгать, хореография мәктәп - 2,7%	проектлаштыру	өчен мәктәптән тыш учреждениеләре рөхсәт ителә предусматривать биналарда гомуми белем бирү мәктәпләре,
Урта маңсус уку йортлары, коллежлар	1 урын	кушуы буенча, проектлаштыру исәпкә алып, халыкның үзәге муниципаль районы торак пункт зонасында аның йогынтысы.	шул күп сыйдырышлы кадәр 300 урынга - 75 1 урын (мәктәп); 300 кадәр 900 - 50 - 65; нче 900 кадәр 1600 - 30 - 40	күләме жир участоклары булырга мөмкин артты, 50% уку йортлары өчен авыл хужалығы профилендәге, урнаштырылган авыл жирлекләрендә. Шартларында реконструкцияләү уку йортлары өчен гуманитар профиль бәлки кимү 30%. Күләме торак зонасы, уку-укыту һәм өстәмә объект хужалыклары, илле һәм автотрактородромов курсәтеген күләме дә керә. Шул кооперированнии уку йортлары булдыру, уку-укыту үзәкләре күләме жир кинәш ителә уменьшать карап, күп кеше сыйдырышлы уку үзәкләре, уучылар: 1500дән 2000 - 10%;

				барлығы 2000 сүмнан 3000 - 20%; 3000 артық - 30%
--	--	--	--	---

II. Сәламәтлек саклау һәм социаль хезмәт күрсәту				
Стационары барлық типтегі өчен, олылар белән вспомогательными зданиями һәм сооружениями	1 койка	кушусы буенча, проектлаштыру исәпкә алыш системасын торактан күчерү мөмкин авыл участок хастаханәсе урнашкан авыл жирлегендә хезмәт күрсәтә комплексы, авыл жирлекләре	вакытта күп кеше сыйдырышлы: 50 койка - 300; 50 - 100 урынга - 300 - 200; 100 - 200 койка - 200 - 140; 200 - 400 койкалыш - 140 - 100; 400 - 800 урынга - 100 - 80; 800 - 1000, эндование - 80 - 60; 1000нән артық ятак - 60 шартларында реконструкцияләү бәлки кимү 25%. Күләме өчен хастаханәләр арттырырга кирәк: йогышлы һәм онкология - 15%; туберкулезных һәм психиатрических - 25%; дәвалавы зурлар өчен - 20 процентка, балалар өчен - 40%	норманы балалар өчен 1 койку күрергә 1,5 коэффициенты белән. Саны, койка (табиб һәм акушерлық) өчен йөклө хатын-кызлар һәм рожениц кинәш ителә очракта аларны бирүнен гомуми саныннан кешегә исәпләнгән стационар - 0,85 урынга 1 мең халкы (исәпләгендә хатын-кызлар яшькә кадәрге 15 - 49 яшь). Мәйданы участогы бала табу йортлары йорт кирәк кабул иту нормативы буенча стационар белән коэффициенты 0,7

Амбулатор-поликлиническая чөлтәре, диспансеры башка стационар	1 баруы сменага	кушусы буенча, проектлаштыру исәпкә алып системасын торактан күчерү мөмкин абыл амбулаториясе 20% гомуми нормативын	0,1 га 100 кешегә сменага, тик, ким дигәндә 0,3 га объект	
Фельдшерские яки фельдшер-акушерлық пунктлары,	1 объект	кушусы буенча, проектлаштыру	0,2 га	зонасына 30-минутной һәркем өчен спецавтомобиле
Выдвижные пункты медицины ярдәмен	1 автомобиль	0,2	0,05 гектар 1 автомобиль, әмма кимендә 0,1 га.	
Станцияләре (подстанция) ашыгыч медицина ярдәмен	1 автомобиль	0,1	0,05 гектар 1 автомобиль, әмма кимендә 0,1 га.	зонасына 15-минутной мөмкинлеген махсус автомобильдә
Даруханәләр төркемнәре:	1 объект	кушусы буенча, проектлаштыру		бәлки встроено-пристроенные. Абыл жирлекләрендә, кагыйдә буларак, шул амбулаториях һәм фельдшер-акушерлық пунктларында. Радиус хезмәт күрсәтү - 500 метр, шул катлы тәзү - 800 м
I - II			0,3 га	
III - V			0,25 га	
VI - VIII			0,2 га	
Аптечные киосклар территорияләрендә аз катлы төзелешләрне	кв. м гому ми площ	10,0	0,05 гектар объект, яки алдан ук урнаштырылган	радиус хезмәт күрсәтү - 800 м,

	ади			
Сөт күхнәсү (балалар өчен 1 елга кадәр)	Порций тәүлөгенә 1 бала	4	0,015 гектар өчен 1 мән порций тәүлөгенә әмма кимендә 0,15 га	
Раздаточные пункты сөт ашлары (балалар өчен 1 елга кадәр)	, кв. м гому ми мәйданды 1 бала	0,3	кушусы буенча, проектлаштыру	алдан ук урнаштырылган радиус хезмәт күрсәтү - 500 м
социаль хезмәт күрсәтү Үзәге өлкәннәр һәм инвалидлар	1 үзәгө	кушусы буенча, проектлаштыру	бәлки встроено-пристроенные. 1 үзәгө торак районы	
Үзәге гайләгә һәм балаларга социаль ярдәм	1 үзәгө			
IV. Мәдәният һәм сәнгать учреждениеләре				
, Клублар	1 урын га	80	кушусы буенча, проектлаштыру	
Клублары, авыл жирлекләре мең кеше:	1 урын	500 - 300	кушусы буенча, проектлаштыру	меньшую сыйдырышлы клублар һәм китапханәләр кирәк кабул итү өчен зур жирлекләре
артык 0,2 кадәр 1				

дән артық, 10		190 - 140		
Авыл массакүләм китапханә, мең кеше	мен берә млек сакл ана/урын		кушусы буенча, проектлаштыру	хезмәт курсату зонасы чикләрендә 30-минутной мөмкинлеген
1 миллионнан артык кадәр 3		6 - 7,5		
барлығы 10		4,5 - 5		
Өстәмә район үзәк китапханәсендә 1 мең кешегә	мен данә сакл ау/ур ынны	4,5 - 5	кушусы буенча, проектлаштыру	
V. Физкультура-спорт корылмалары				
Территориясе плоскостных спорт корылмалары	1 объект	кушусы буенча, проектлаштыру	0,9 га	физкультура-спорт корылмалары челтәрен гомуми файдаланудагы кирәк берләштерергә спорт объектлары белән белем бирү мәктәпләре һәм башка уку йортлары, ял иту учреждениеләре һәм мәдәният белән мөмкин кыскарту территориясендә. Кечкенә авыллар өчен нормалар исәпләү заллары һәм бассейннар кабул итәргә кирәк исәпкә алыш, минималь күп сыйдырышлы объектлар буенча технологик таләпләргә туры килә торган.
Биналар өчен физкультура-сәламәтләндөрү дәресләре үткәрү микрорайонында	кв. м гому ми мәйд аны	80	кушусы буенча, проектлаштыру	
Спорт залы, гомуми файдаланудагы	кв. м мәйд анда идән залы	80	кушусы буенча, проектлаштыру	
Спорт-тренажер залы, көндәлек	кв. м гому	80	кушусы буенча, проектлаштыру	

хезмәт күрсәтү	ми мәйд аны			Комплекслары физкультура-сәламәтләндөрү мәйданчыгы карала һәр жирлектә. Өлешен физкультура-спорт корылмалары урнаштырылган торак районында күрергә нче гомуми нормалар, %: жирлегендә - 35, спортзалы - 50, бассейннар - 45.
Бассейн (ачык һәм ябык гомуми файдаланудагы)	кв. м дан гыйб арәт су	25	кушуы буенча, проектлаштыру	
Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе	кв. м мәйд анда идән залы	10	1,5 га объекты	Радиус хезмәт күрсәтү өчен бина физкультура-сәламәтләндөрү дәресләре үткәрү, шул исәптән өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне 500 м,
Спорт-ял итү үзәге территорияләрендә аз катлы төзелешләрне	кв. м мәйд анда идән залы	300	0,5 га объекты -	физкультура-спорт үзәкләре торак район - 1500 м
VI. Предприятие, сәүдә һәм жәмәгать туклануы				
Сәүдә үзәкләре	кв. м сәүд ә мәйд аны	300	Сәүдә үзәкләре жирле әһәмияттәге белән числом обслуживаемого халкы, мен кеше Кадәр 1-0,1-0,2 га объект; 1дән 3-0,2-0,4 га; 3 яштән алып 4-0,4-0,6 га; 4 Нче кадәр 6-0,6-1,0 га; 6 яштән 10-1,0-1,2 га	Радиус хезмәт күрсәтү предприятиеләре сәүдә-500м.

Кибетләр азык-төлек товарлары	кв. м сәүд ә мәйд аны	100	100 кв. м сәүдә мәйданы: Кадәр 250кв.м.-0,08 га; От 250-650 кв. м.-0,08-0,06 га; Нче 650 дән 1500 кв. м.-0,06-0,04 га; 1500дән 3500 кв. м.-0,04-0,02 га; 3500 дән Артық кв. м.-0,02 гектар.	
Кибетләре азык-төлек булмаган товарлар	кв. м сәүд ә мәйд аны	200		
Мелкооптовые базарлар, ярминкәләр	кв. м сәүд ә мәйд аны	кушуы буенча, проектлаштыру		
базар бурычлары комплекслары ваклап сату	кв. м сәүд ә мәйд аны	24 - 30	, 1 кв. м сәүдә мәйданы карап, күп кеше сыйдырышлы: 600 кв. м – 14м; артық 3000 кв. м – 7м.	1 сату урынында кабул ителә күләмендә 6 кв. м сәүдә мәйданы
жәмәгать туклану Предприятиесе -	1 поса доchn oe урин	40	шул исәптән, урынга га 100 урынлы: кадәр 50 - 0,25 - 0,2 га; 50 кадәр 150 - 0,2 - 0,15 га; 150-дән артық - 0,1 га	Ихтыяж жәмәгать туклануы предприятиеләрендә житештерү предприятиеләрендә, учреждениеләрендә, оешмаларында һәм уку

				йортларында исәпләнә нормативы буенча 1 мең эшләүче (укучы) өлеге максималь сменада. Житештерү зоналарында авыл жирлекләре башлыклары һәм башка урыннарда күшымталар хезмәт, шулай ук кыр станах хезмәт курсату өчен эшләүче тиеш предусматриваться жәмәгать туклануы предприятиеләре исәбеннән 220 урынга 1 мең эшләүче максималь сменада. Заготовочные жәмәгать туклануы предприятиеләре рассчитываются норма буенча - 300 кг. га тәүлегенә 1 мең кешегә Радиус хезмәт курсату жәмәгать туклануы предприятиеләре, авыл жирлекләрендә - 2000 м
--	--	--	--	---

VI. Учреждение һәм предприятие көнкүреш һәм коммуналь хезмәт курсату

Предприятие халыкка көнкүреш хезмәте курсату	1 эш урин ы	7	0,15 га объект өчен территорияләренең катлы төзелеш	
, шул исәптән: иткән көнгө, халыкка хезмәт курсату	1 эш урин ы	4	, 10 өчен эш урыннары , предприятиеләр, егәрлеке, эш урыннары: 10 - 50 - 0,1 - 0,2 га; 50 - 150 - 0,05 - 0,08 га;	мөмкин встроено-пристроенные. Радиус, халыкка хезмәт курсату территориясендә торак районнары: многоэтажной төзү - 500 м, аз

			артық 150 - 0,03 - 0,04 га	катлы төзелешләрне - 800 м авыл жирлекләрендә - 2000 м
прачечные үз-үзенә хезмәт күрсәтү, мини-прачечные	кг/ смен ада	20	0,1 - 0,2 га объекты -	радиус, халыкка хезмәт күрсәтү территориясендә торак районнары: многоэтажной төзу - 500 м, аз катлы төзелешләрне - 800 м авыл жирлекләрендә - 2000 м
Предприятиеләр буенча химчистке	кг/ смен ада	2,3	0,5 - 1,0 гектар объект	располагать предприятие предпочтительно бу житештерү- коммуналь зонасында. Радиус, халыкка хезмәт күрсәтү территориясендә торак районнары: многоэтажной төзу - 500 м, аз катлы төзелешләрне - 800 м авыл жирлекләрендә - 2000 м
химчистки үз-үзенә хезмәт күрсәтү, мини-химчистки	кг/ смен ада	1,2	0,1 - 0,2 га объекты -	
Мунча- сәламәтләндөрү комплексы	1 помы вочн ое урын	7	0,2 - 0,4 га бу объект	авыл жирлекләрендә, житеш төзекләндөрелгөн торак фонды, нормалар исәпләү күп сыйдырышлы баш һәм мунча- сәламәтләндөрү комплексы-1 мен кешегә рәхсәт ителә уменьшать кадәр 3 урын.
Торак- эксплуатационная оештыру.	1 объе кт	1 (кадәр 20 мен кеше)	1,0 гектар	

Кунакханә	1 урын	6	шул исәптән, урынга исәпләнгән кунакханә: 25 яштән алып 100 - 55; 100 дән артык кадәр 500 - 30; 500дән артык кадәр 1000 - 20; 1000нән артык кадәр 2000 - 15	
-----------	-----------	---	---	--

Яңғын сұндеру депосы	1 янғы н авто моби ль	0,4	0,55 - 2,2 га объекты -	исәпләү буенча ясалган, НПБ 101-95 радиус хезмәт күрсәту 3 км
Жәмәгать бәдрәф	1 приб ор	3 (2 - хатын-қыз һәм 1 ир-атлар өчен)		кешеләр күпләп жыела торған урыннарда (шул исәптән территорияләрендә парклар, скверлар) Радиус хезмәт күрсәту - 500 м территорияләрендә базарлары, ижтимагый һәм сәүдә үзәкләре - 150 м
Зират традицион күмү	га	0,24	кушуы буенча, проектлаштыру	урнаштырыла терриориясе чикләрендә торак пунктларны
Бюросы похоронного курсәту	1 объе кт,	1 объект жирлеге	кушуы буенча, проектлаштыру	
Йорт траурных обрядов	1 объе	1 объект жирлеге	кушуы буенча, проектлаштыру	

	кт			
кабул итү Пунктына икенчел чимал	1 объе кт,	1 объект -	0,01 га	

VIII. Административ-эшлекле һәм хужалық учреждениесенәң

Административ- идарә учреждение һәм оешмалар	1 эш урин ы	кушуы Буенча, проектлаштыру	каршындағы этажности бинаның: 3 - 5 катлы - 44 - 18,5; район дәүләт хакимиите органнары каршындағы этажности: 3 - 5 катлы - 54 - 30; Авыл хакимиите органнары каршындағы этажности 2 - 3 кат - 60 - 40	
өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне бу	объе кт	1	0,1 - 0,15 га объекты -	радиус хезмәт күрсәтү 1200 м
милиция Бүлгеге	1 объе кт	кушуы буенча, проектлаштыру	0,3 - 0,5 га	хезмәт күрсәтергә мөмкин комплексы, авыл жирлекләре
Таянып пунктлары тәртип саклау	кв. м гому ми мәйд анда	составында милиция бүлгеге		бәлки встроено-пристроенное радиус хезмәт күрсәтү - 750 м
өчен территорияләрне аз	объе кт	1	0,15 га объекты -	радиус хезмәт күрсәтү - 800 м

катлы төзелешләрне				
-----------------------	--	--	--	--

Банклар, контора, офислар, коммерческо- эшлекле объектлар	1 объе кт	кушуы буенча, проектлаштыру	кушуы буенча, проектлаштыру	
Бүлеге, филиаллары банкы (операцияләр урын курсәтү кертем кертучеләрнен)	1 опер ация ләр урин	0,3 - 0,5	0,05 гектар - шул 3- операцион урыннарда; 0,4 га - шул 20-операцион урыннарда	бәлки встроено-пристроенные радиус хезмәт курсәтү - 500 м
Бүлеге, банкы филиаллары, операция кассалары	1 опер ация бүлм әсе касса	1 10 - 30 мең кешегә	0,2 га - шул 2-операцион кассаларында; 0,5 га - шул 7-операцион кассаларында.	бәлки встроено-пристроенное радиус хезмәт курсәтү - 500 м
Саклык банкы бүлеге өчен территорияләрне аз катлы төзелешләрне шәһәрләрдә һәм шәһәр жирлекләрендә	кв. м гому ми мәйд анда	40,0	0,1 - 0,15 га объекты -	радиус хезмәт курсәтү - 800 м,
Проект оешмасы һәм конструктор бюrolары	1 объе кт	кушуы буенча, проектлаштыру	карап этажности бинасы, кв. метр 1 хезмәткәре: 30 - 15 - шул этажности 2 -	

			5;	
Элемтә бүлеге,	1 объе кт	1 0,5 - 6,0 мең халкы	элемтә бүлеге микрорайондагы торак районы, га, өчен обслуживаемого халық төркемнәре: IV - V (кадәр 9 мең кеше) - 0,07 - 0,08; III - IV (9 - 18 мең кеше) - 0,09 - 0,1; II - III (20 - 25 мең кеше) - 0,11 - 0,12.	урнаштыру бүлекләре, элемтә узелларын, почтамтов, агентлыклар россия матбуғаты, телеграфов, шәһәрапа һәм авыл телефон станцияләре, абонентских терминаллар спутник элемтә станцияләрен чыбык үткәргечле тапшыру, объектларның радиотапшырулар һәм телевидение аларны төркеме, егәрлек (сыйдырышлыгы) һәм күләмнәре кирәклө жири кишәрлекләрен кабул итү нигезендә гамәлдәге нормалары һәм кагыйдәләре, радиус хәzmәт курсату: өчен многоэтажной торак төzelеше - 500 метр өчен катлы торак төzelеше - 800 метр
өчен территорияләрне аз катлы төzelешләрне		1	0,1 - 0,15 га объект	
Юридик консультацияләр	1 юрис т- адво	1 10 мең кеше	кушуву буенча, проектлаштыру	бәлки встроено-пристроенные

	кат			
Нотариальные конторасы	1нот ариу с	1 30 мең кеше	кушусы буенча, проектлаштыру	

Күшымта 6(справочное)
к жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Архангельск авыл жирлеге

Норма чыгым су кулланучылар

Водопотребители	Измеритель	Норма чыгым су (шул исәптән кайнар), л	
		урта тәүлеген Ә	тәүлеген Ә соңғы ӘЧ водопотр ебления
1	2	3	4
фатирлы Торак йортлар тибындагы:			
белән, сүткәргеч һәм канализация башка ванн	1 яшәүче	95	120
белән газоснабжением	1 яшәүче	120	150
белән сүткәргеч, канализация һәм ваннами белән водонагревателями эшләүче бу твердом топливе	1 яшәүче	150	180
белән сүткәргеч, канализация һәм ваннами белән газовыми водонагревателями	1 яшәүче	190	225
белән быстродействующими газовыми нагревателями һәм многоточечным водоразбором	1 яшәүче	210	250
, үзәкләштерелгән кайнар водоснабжением жиһазландырылган умывальниками, мойками һәм җаннары	1 яшәүче	195	230
белән сидячими ваннами, оборудованными җаннары	1 яшәүче	230	275
белән ваннами озынлыктагы 1500дән 1700 мм, оборудованными җаннары	1 яшәүче	250	300
биеклеге артык 12 катлы, үзәкләштерелгән кайнар водоснабжением һәм повышенными таләпләре аларны төзекләндерү	1 яшәүче	360	400
Тулай торак:			
белән уртак душевыми	1 яшәүче	85	100
җаннары белән вакытта барлык торак бүлмәләрендә	1 яшәүче	110	120
белән уртак кухнями һәм блоками душевых бу катларда каршындагы торак бүлмәләрендә	1 яшәүче	140	160

hər секция бинаның			
Кунахханә, пансионаты həm moteli белən уртак ваннами həm žannarы	1 яшəүче	120	120
Кунахханә həm пансионаты белən žannarы барлык аерым номерлары	1 яшəүче	230	230
Кунахханә белən ваннами аерым номерлары, процент гомуми саныннан номер:			
кадәр 25	1 яшəүче	200	200
кадәр 75	1 яшəүче	250	250
кадәр 100	1 кеше	300	300
Хастаханәсенең:			
белən уртак ваннами həm душевыми	1 койка	115	115
белən санитар төеннəр белən приближенными к палатам	1 койка	200	200
инфекционные	1 койка	240	240
Шифаханәлəр həm ял йортyna:			
белən ваннами вакытта барлык торак бүлмəлəрендə	1 койка	200	200
žannarы белən вакытта барлык торак бүлмəлəрендə	1 койка	150	150
Поликлиника həm амбулатория	1 авыру сменага	13	15
Балалар ясли-бакчасы:			
белən дневным күп була торган бала:			
белən столовыми эшлəүче бу полуфабрикатах	1 бала	21,5	30
белən столовыми эшлəүче бу чималны həm прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 бала	75	105
белən тəүлек буе күп була торган бала:			
белən столовыми эшлəүче бу полуфабрикатах	1 бала	39	55
белən столовыми эшлəүче бу чимал, həm прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 бала	93	130
Балалар лагере (шул исəптəн, круглогодичного гамəллəре):			
белən столовыми эшлəүче бу чимал, həm прачечными, оборудованными автоматическими стиральными машинами	1 урын	200	200
белən столовыми эшлəүче бу полуфабрикатах, həm стиркой белья бу үзəклəштерелгəн прачечных	1 урын	55	55
Прачечные:			
механизированные	1 кг коры белья	75	75

немеханизированные	1 кг коры белья	40	40
Административ биналар	1 эшләүче	12	16
Уку йортларына (шул исәптән югары һәм урта махсус) белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм буфетами, реализующими эзер продукцияне	1 укучы һәм 1 укытучы	17,2	20
Лаборатория югары һәм урта махсус уку йортлары	1 прибор сменага	224	260
гомуми белем бирү мәктәбе белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	10	11,5
Шул ук белән продленным көне	шул ук	12	14
Һөнәри-техник училищелар белән душевыми каршындагы гимнастических залларында һәм столовыми эшләүче бу полуфабрикатах	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	20	23
Мәктәп-интернат ларда белән помещениями: уку (белән душевыми каршындагы гимнастических залларында)	1 укучы һәм 1 укытучы сменага	9	10,5
йокы	1 урынны,	70	70
Фәнни-тикшеренү институтлар һәм лабораторияләр:			
химия профильле	1 эшләүче	460	570
биология профиле	1 эшләүче	310	370
физик профильле	1 эшләүче	125	155
табигатъ фәннәре	1 эшләүче	12	16
Даруханәләр:			
сәүдә залы һәм ярдәмче биналар	1 эшләүче	12	16
лаборатория өзөрләү дарулар	1 эшләүче	310	370
жәмәгать туклануы Предприятиеләре:			
өзөрләү өчен пищи:			
тормышка ашырылуы бу обеденном залында	1 условное ашамлык	12	12
продаляемой өйгә	1 условное ашамлык	10	10
выпускающие ярымфабрикатлар:			
ит	1 тонна		6700
балык	1 т		6400
яшелчә культуралары	1 т		4400
аш-суга	1 т		7700
Кибетләр:			
азық-төлек	1 эшләүче сменага (20 кв. м сәүдә	250	250

	залы)		
промтоварные	1 эшләүче сменага	12	16
Чөчтарашлар	1 эш урыны сменага	56	60
Кинотеатрлар	1 урын	4	4
Клублары	1 нче урынны	8,6	10
Театрлар:			
тамашачылар өчен	1 урынга	10	10
артистлар өчен	1 кеше	40	40
Стадионнар һәм спортзалы:			
тамашачылар өчен	1 урынга	3	3
өчен физкультурачылар (исәпкә алыш, кабул иту душа)	1 кеше	50	50
спортчылар өчен	1 кеше	100	100
Йөзү бассейннары:			
тулыландыруга бассейн	процент күп сыйдырышлы бассейн тәүлегенә	10	
тамашачылар өчен	1 урынга	3	3
спортылар өчен (исәпкә алыш, кабул иту күнеле)	1 кеше	100	100
Мунча:			
өчен мытья бу мыльной белән тазами бу скамьях һәм ополаскиванием күңелдә	1 кергән		180
шул ук белән аларны каршы алудан сәламәтләндөрү процедуралары һәм ополаскиванием күңелдә:	1 кергән		290
душевая кабина	1 йомыш белән килүче		360
ванна бүлмәсе кабина	1 кергән		540
душ бүлмәләре көнкүреш биналарында сәнәгать предприятиеләре	1 душевая сетка сменага		500
Цехы белән тепловыделениями артык 84 қДж 1 куб м/с	1 кеше сменада		45
Калган цехы	1 кеше сменага		25
Көреме су поливку:			
травяного покрова	1 кв. м	3	3
футбол кыры	1 кв. м	0,5	0,5

калган спорт корылмалары	1 кв. м	1,5	1,5
усовершенствованных покрытий, тротуарлар, мэйданнар, завод юллары	1 кв. м га	0,4 - 0,5	0,4 - 0,5
яшеллек, газонов һәм цветников	1 кв. м	3 - 6	3 - 6
Заливка өстендә шугалак	1 кв. м	0,5	0,5

Әсәрләр.

1. Норма чыгым су билгеләнде өчен төп кулланучылар һәм үз эченә барысы да өстәмә чыгымнар (обслуживающим персонал, душевыми өчен, хезмәт курсатуче персонал, посетителями, бу жыюны урыннары һ. б.).

Кулланган су төркемле душевых һәм ножные ванны көнкүреш биналарында һәм урыннарында житештерү предприятиеләр стирку белья бу прачечных һәм ашарга өзәрләүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләрендә, шулай ук водолечебные процедурааларны водолечебницах составына керүче хастаханә, шифаханә һәм поликлиника кирәк исәпкә алырга өстәмә рәвештә кала, кулланучылар, алар өчен билгеләнгән нормалар водопотребления, включающие кереме су курсателгән кирәк.

2. Норма чыгым суның уртacha тәүлегенә китерелгән башкару өчен техник-икътисадый сравнений варианты.

3. Кереме су житештерү ихтыяжларына да курсателгән узган әлеге таблицасында кирәк кабул иту нигезендә техник заданиями һәм курсатмәләре буенча проектлаштыру.

4. Шул неавтоматизированных стиральных машинадарда бу прачечных һәм шул юу белья белән специфическими загрязнениями норманы чыгым кайнар су стирку 1 кг коры белья рөхсәт ителә арттырырга кадәр 30 процент.

5. Норма чыгым су поливку билгеләнгән исәбеннән бер поливки. Саны поливок тәүлегенә күрергә карап, климат шартлары.

Күшүмта 7(справочное)
к жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Архангельск авыл жирлеге

Укрупненные курсаткечләр электропотребления

	Электропотр ебление, кВт·сәг/ел, 1 кеше	Куллану максимума электр йөкләнеш, сәг./ел
Авыл торак пунктлары	855	3690

Приведенные укрупненные курсаткечләрен күздә tota электропотребление торак белән һәм иҗтимагый зданиями, предприятиеләр коммуналь-көнкүреш хезмәт курсату, наружным яктырту системалары белән су белән тәэммин иту, ташландык суларны агызу һәм жылышлык белән тәэммин иту.

Күшымта 8
к жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Ленино авыл жирлеге

Нормалар, электр энергиясен, жылышлык

1. Нормируемый чагыштырма чыгымы (электр энергиясен, жылышлык q_h^{req}
торак йортларның одноквартирных аерым торган һәм блокированных,

$$\text{кДж}/(\text{м}^2 \times {}^\circ\text{Белән} \times \text{тәүлек})$$

Таблица 1

Отаплияемая мәйданы йорт, м ²	Белән числом катлы			
	1	2	3	4
60 һәм ким	140	-	-	-
100	125	135	-	-
150	110	120	130	-
250	һәм 100	105	110	115
400	-	90	95	100
600	-	80	85	90
1000 һәм андан күбрәк	-	70	75	80

Искәрмә

Шул арадаш дәрәҗәләре отаплияемой мәйданда йорт интервале 60 - 100 кв. м
әһәмияттәге q_h^{req} билгеләнәргә тиеш буенча линейной интерполяции.

Күшымта 9 (справочное)
к жирле Нормативлар шәһәр төзелешен
проектлау Ленинок авыл жирлеге

Күрсәтмәләр буенча оештыру коймалар куелды һәм мәйданнары, жир-предприятиеләр, биналар һәм корылмаларның

1. Чын Күрсәтмәләр таратыла проектлау коймалар куелды һәм мәйданнары, жир яңадан төзелә һәм реконструкцияләнә торган предприятиеләр, биналар һәм корылмаларның төрле билгеләнештәге.

Проектлауда коймалар куелды территорияләре урнашкан селитебной зонасында сакларга кирәк ук таләпләр башка норматив документлар, биремнәр, проектлаштыру, килешенгән вәкаләтле жирле үзидарә органнары вәкилләре (баш архитектор, баш рәссам, дизайнер).

Чын Күрсәтмәләр кагылмый, проектлаштыру маҳсус төрләре коймалар куелды һәм саклык зоналарын режим предприятиеләре һәм объектларын, вакытлыча коймалар куелды төзелешләре.

2. Коймалар кирәк проектировать генә очракларда алар таләп ителә шартлары буенча, куллану һәм саклау предприятиеләр, биналар һәм корылмалар, саклаулы автостоянок, спорт мәйданчыклары, шул декоратив максатыннан өчен шартлы элементларын аеру, территорияне төзекләндерү, шулай ук төрле лестниц һәм пандусов.

Биеклеге коймалар куелды булырга тиеш артык түгел 2. м.

Барлық очракларда да тыела предусматривать коймалар:

- предприятиеләр, житештерү аларда урнаштырылган бер яки берничә биналарда белән охраняемыми входами (булмаганда, склад ачык саклау кыйммәтле материаллар һәм наземных технологик транспорт элемтәләрен);
- аерым участокларын, биналарны һәм корылмаларны чикләрендә гомуми наружного коймалар мәйданчығы кала, жир, койма белән әйләндереп алу кирәк булган таләпләре буенча, техника куркынычсызлығы яисә санитар таләпләренә туры (ачык электроподстанции, карантины һәм изоляторы мясокомбинатов h. б.);
- территорияләрне, күпфатирлы йортның уртак мәлкәтен урнашкан торак төзу;
- территорияләрне резервируемых бирелергә тиешле кинәйту предприятиеләре;
- предприятиеләре горнодобывающей һәм горнообрабатывающей сәнәгать;
- карьерларны (кала, жир житештерелә торган взрывные эш) һәм склад рудных һәм руда булмаган казылмалар (бокситларның сәнәгый запаслары бар, таш, вак таш, ком h. б.);
- биналар бүлгеч жайланмаларын һәм подстанцияләр;
- корылмаларның коммуналь билгеләнештәге (басулары фильтрации, сугару h. б.);
- склад малоценного чимал һәм материаллар;
- причалов өчен юлдан йөк ташу һәм кую сыпучих һәм башка малоценных материаллар; житештерү отвалов түгел, куркыныч буенча үзенең составы өчен халык һәм хайваннар (тыш отвалов, койма белән әйләндереп алу, аларның таләп ителә шартлары буенча, куркынычсызлык техникасы);
- тимер юл станциясе (кала, жир, анда койма белән әйләндереп алу таләп ителә шартлары буенча, саклау, файдалану яки куркынычсызлык техникасы);

- өстәмә объект биналар һәм корылмалар, расположаемых бу предзаводских мәйданчыгында сәнәгать предприятиеләре;

- торак биналарны;

- кибет, универмагов, сәүдә үзәкләре һәм башка сәүдә предприятиеләре;

- ашханәләрдә, кафе, ресторан һәм башка жәмәгать туклануы предприятиеләре;

- предприятие халықка көнкүреш хезмәте күрсәтү;

- поликлиникалары, диспансеров һәм башка дәвалау учреждениеләре булмаган стационар;

аерым спорт биналары (спорт залы, өсте ябық йөзу бассейннары һ. б.);

- биналарның идарәсе;

- театр, клублар, мәдәният Сарайларын, кинотеатры һәм башка кызыклы биналар.

3. Проектларында оград кирәк предусматривать экономичные конструкцияләр индустрималь ясау, тиешле эксплуатационным һәм заманча эстетик таләпләргә туры килә торган.

4. Коймалар, қагыйдә буларак, кирәк түгел предусматривать буенда бина фасадларын урнашкан чикләре мәйданчыгы. Бу очракларда әйләндереп тиеш предусматриваться гына разрывах арасындазданиями.

5. Асты өлешендә оград кирәк изолировать от йогынтысын су һәм дым. Сетка һәм проволока кулланыла торган өчен коймалар куелды, ия булырга тиеш антикоррозионное катлам.

6. Биеклеккә һәм тәре коймалар күрергә туры китереп, киләсе таблицей:

Предприятиеләр, биналар һәм корылмалар	Биеклеге коймалар, м	Рекомендуемый тәре коймалар
1	2	3
1. Предприятие һәм объектлар территориясендә каралган регуляр, объектив хәрәкәт жир өсте транспорты, шулай ук башка предприятиеләр һәм объектлар ограждаемые таләпләре буенча куркынычсызлық техникасы	1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
2. Предприятиенең эшкәрту буенча азыктөлек, авыл хужалығы һәм башка азыктөлек, ограждаемые буенча санитар таләпләргә жавап (мясомолочные һәм рыбообрабатывающие предприятия, овощеконсервные, винодельческие заводлары һ. б.)	, ким дигәндә 1,6	стальная сетка белән цоколем яки железобетонное решетчатое белән цоколем
3. Предприятиенең житештерү буенча ценной продукция складларын кыйммәтле материаллар һәм жиһаз урнаштырганда, аларны берничә неохраняемых биналарда	ким дигәндә, 1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
шул ук аеруча кыйммәтле материаллар, жиһазлар һәм продукция (драгоценные	2	железобетонное сплошное

металлы, тырышучы h. б.)		
4. Объектлар территориясендә торак пункт, ограждаемые таләплөре буенча куркынычсызлық техникасы яки санитар-гигиена таләплөренә туры (ачык распределительные жайламалары, подстанция, артскважины, водозаборы h. б.)	, ким дигәндә 1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
шул ук торак пунктлардан читтә урнашкан	ким дигәндә, 1,6	колючая проволока
шул ук предприятияләре территориясендә,	ким дигәндә, 1,2	стальная сетка
5. Объектлар транспорт билгеләү, ограждаемые буенча таләплөргө туры килә торган техника куркынычсызлық (куркыныч участоклары тиз йөрешле тимер юллар чикләрендә торак пунктларны, аэродромы h. б.)	кимендә 1,2	стальная челяндере, колючая проволока (торак пунктлардан читтә урнашкан)
6. Авыл хужаłyгы предприятиеләре, ограждаемые буенча ветеринария яисә санитар таләплөренә туры килми,	ким дигәндә, 1,6	стальная сетка белән цоколем яки железобетонное решетчатое белән цоколем
7. Хастаханә (тыш, йогышлы hәм психиатрических)	ким дигәндә, 1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
Инфекционные hәм антисоциальный хастаханәсе	2	железобетонное сплошное
8. Йорт, ял итү, шифаханәләр, пионерские лагерь	кимендә 1,2	изгородь тере, стальная сетка яки ограда из гладкой проволоки, устанавливаемая арасында рядами тере изгороди
9. Гомуми белем мәктәбе hәм профессиональ-техник училищесы	, кимендә 1,2	стальная челяндере (изгородь тере ечен жир эчендә микрорайоннар)
10. Балалар ясли-бакчасы	, ким дигәндә 1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
11. Спорт комплекслары, стадионнар,	2	стальная челяндере,

шугалак ачык бассейннар һәм башка спорт корылмалары (шул контролируемом кергәндә килүчеләр)		сварные яки литые металл секциясе, железобетонное решетчатое
Ачык спорт мәйданчыклары торак зонада	2 - 4,5	стальная сварная яки плетеная сетка арттыруны эстетик дәрәжәдәге
12. Жәйге корылмалары паркларда каршындағы контролируемом кергәндә килүчеләр (бию мәйданчығы аттракционнар h. б.)	1,6	стальная чөлтәре (кирәк булганда саклау) яки изгородь тере
13. Ботанические һәм зоологические бакчалары	1,6	стальная сетка яки железобетонное решетчатое
14. Саклаулы объектларга радиотапшырулар һәм телевидение	2	стальная чөлтәре
15. Хужалық зонасы предприятияләре, жәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү, кибет, шифаханә, ял йортлары бар, кунакханә h. б.	1,6	изгородь тере, стальная чөлтәре (кирәк булганда саклау)

Әсәрләр:

- Изгородь тере гыйбарәт рядовую (1 - 3 шат) төште куак һәм агач маxсус токым. Сайлау токымлы агач һәм куаклар өчен исән изгородей кирәк житештерергә исәпкә алып, почвенно-климат шартлары.
- Жайланма оград кирәк үтәргә туры китереп, СНиП III-10-75 "территорияне Төзекләндерү".